

การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวปัทมา ทองสม

ศูนย์วิทยพัชกร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF INDICATORS OF HAPPINESS IN LEARNING OF STUDENTS
IN NURSING SCIENCE UNDERGRADUATE PROGRAMS
UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

MISS PATTAMA THONGSOM

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Higher Education

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร

พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โดย

นางสาวปัทมา ทองสม

สาขาวิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล

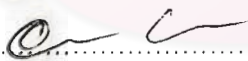
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิภา ปรัชญพฤทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ลิลลี่ ศิริพร)

บทภา ทงสม : การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (THE DEVELOPMENT OF INDICATORS OF HAPPINESS IN LEARNING OF STUDENTS IN NURSING SCIENCE UNDERGRADUATE PROGRAMS UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล, 478 หน้า.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1,532 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจและองค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อทดสอบโมเดลความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในการทดสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุใช้โปรแกรม LISREL 8.53

ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีชี้วัดความสุขของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง และองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ตามลำดับ ซึ่งองค์ประกอบทั้งห้าเป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า χ^2 เท่ากับ 222.83 df เท่ากับ 226 ค่า GFI เท่ากับ 0.99 AGFI เท่ากับ 0.98 และการวิเคราะห์ความสุขในการเรียนพบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 3.59 ระดับชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนทุกองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์ทางลบต่อองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล เท่ากับ -0.101 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า χ^2 เท่ากับ 117.97 df เท่ากับ 119 ค่า GFI เท่ากับ 0.995 และค่า AGFI เท่ากับ 0.981 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะอาจารย์ ลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะนักศึกษา ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง โดยลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง และลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.205 และ 0.189 ตามลำดับ, $p < 0.01$ ขณะที่ลักษณะการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.075, $p < 0.01$ ลักษณะนักศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.19, $p < 0.01$

ภาควิชาพยาบาล การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา อุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

4984674827 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORDS : INDICATORS/HAPPINESS LEARNING/NURSING STUDENTS/ CAUSAL RELATIONSHIP MODEL

PATTAMA THONGSOM : THE DEVELOPMENT OF INDICATORS OF HAPPINESS IN LEARNING OF STUDENTS IN NURSING SCIENCE UNDERGRADUATE PROGRAMS UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. ADVISOR : ASSOC. PROF. VARAPORN BOVORNISIRI, Ph.D., CO-ADVISOR : ASSOC. PROF. AUYPORN RUENGTRAGUL, Ph.D., 478 pp.

The study aimed to develop happiness indicators of learning and develop causal relationship model of factors effecting learning with happiness for students in nursing science undergraduate programs under the Ministry of Public Health. The sampling group consisted of 1,532 nursing students chosen by multi-stage random sampling. The data were gathered by questionnaires and analyzed by exploratory factor analysis to group the variables and carry out a confirmatory factor analysis to test the validity of the happiness structural model in learning of students in nursing science undergraduate programs. LISREL8.53 was used to test the causal relationship model.

The results of the research showed that the composite indicators of happiness learning consist Of 5 composite indicators: satisfaction in learning, eagerness in learning, professional attitude, satisfaction in themselves, and anxiety respectively. The 5 composite indicators of happiness learning can be used to co-explain the happiness in learning for students in nursing science undergraduate programs. The validity test of the measurement of the structural model of happiness in learning found that the model is consistent with the empirical data with $\chi^2 = 222.83, df = 226, GFI = 0.99$ and $AGFI = 0.98$. The students in nursing science undergraduate programs had average of happiness learning in high level at 3.59. There was correlation between happiness learning in every composite indicator and level of learning at the significant level of 0.01. There was negative correlation between GPA and anxiety with -0.101 at the significant level of 0.01.

The causal relationship model of factors effecting learning with happiness for students in nursing science undergraduate programs showed that the factors effecting learning with happiness consisted of composite indicators : characteristics of teacher, characteristics of learning, characteristics of student, characteristics of college, characteristics of friend, and characteristics of parent. Results indicated that the relationship model matched empirical data by $\chi^2 = 117.97, df = 119, GFI = 0.995$ and $AGFI = 0.981$. The characteristics of parent and characteristics of friend had both direct and indirect effect on happiness learning with 0.205 and 0.189 respectively at the significant level of 0.01. The characteristics of learning affected indirectly effect on happiness learning with 0.075 at the significant level of 0.01. The characteristics of student had statistically significant direct effect at 0.01 on happiness learning with 0.19.

Department : Educational Policy, Management and Leadership

Student's Signature

Pattama

Field of Study : Higher Education

Advisor's Signature

Varaporn Bovornsiri

Academic Year : 2010

Co-advisor's Signature

Auyporn Ruengtragul

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และ รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมและแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาอุดมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจแก้ไขแบบสอบถามพร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น โดยเฉพาะนักศึกษาพยาบาลทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ พี่และเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน รวมทั้งพี่ๆและน้องๆ ณ กลุ่มพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก โดยเฉพาะ คุณมยุรี ศรีอุตร และ คุณรัชนีพร ไชยมิ่ง ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ และสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจและกำลังทรัพย์ในการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	25
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
ตอนที่ 1 หลักการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	26
ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	32
ตอนที่ 3 แนวคิดเรื่องความสุข.....	47
ตอนที่ 4 แนวคิดการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	59
ตอนที่ 5 การตรวจสอบความสุข.....	78
ตอนที่ 6 แนวคิดการพัฒนาดัชนีชี้วัดทางการศึกษา.....	82
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ.....	114
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	140
ขั้นตอนที่ 1.....	140
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถาม.....	143
ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	163
ประชากร.....	163
กลุ่มตัวอย่าง.....	163

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	166
สรุปขั้นตอนในการวิจัย.....	176
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	177
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งได้จาก การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา.....	180
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าสถิติเบื้องต้น..	187
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	189
ตอนที่ 4 ผลพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	206
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	222
ตอนที่ 6 ผลพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	233
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	319
วิธีดำเนินการวิจัย.....	319
สรุปผลการวิจัย.....	326
อภิปรายผลการวิจัย.....	333
ข้อเสนอแนะ.....	356
รายการอ้างอิง.....	363
ภาคผนวก.....	376
ภาคผนวก ก.....	377
หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	378
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย.....	388
ภาคผนวก ข.....	398
แบบสอบถาม.....	399
ภาคผนวก ค.....	413
ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต	414

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	437
ภาคผนวก ง.....	456
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	478

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	145
3.2	ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	151
3.3	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำแนกตามรายวิทยาลัย.....	165
4.1	ข้อมูลของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวง สาธารณสุข.....	187
4.2	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	189
4.3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของดัชนีวัดความสุขในการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	197
4.4	องค์ประกอบที่ 1 ความสนใจใฝ่เรียนรู้.....	200
4.5	องค์ประกอบที่ 2 ทักษะคิดต่อวิชาชีพ.....	201
4.6	องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจในการเรียน.....	202
4.7	องค์ประกอบที่ 4 ความวิตกกังวล.....	203
4.8	องค์ประกอบที่ 5 ความพึงพอใจในตนเอง.....	204
4.9	สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน.....	205
4.10	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกและอันดับสอง.....	210
4.11	ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	223
4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนกับเพศ ชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม	229
4.13	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ด้านลักษณะการเรียนการสอน.....	233
4.14	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ด้านลักษณะอาจารย์.....	237
4.15	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ด้านลักษณะนักศึกษา.....	240

ตารางที่	หน้า
4.16	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย..... 242
4.17	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ด้านลักษณะวิทยาลัย..... 244
4.18	ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง..... 246
4.19	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน..... 250
4.20	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์..... 255
4.21	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา..... 258
4.22	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย..... 261
4.23	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย..... 263
4.24	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง..... 266
4.25	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต..... 272

ตารางที่	หน้า
4.26	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน..... 274
4.27	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์... 279
4.28	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา.. 282
4.29	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา ร่วมวิทยาลัย..... 285
4.30	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย... 288
4.31	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/ มารดาและผู้ปกครอง..... 289
4.32	สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต..... 293
4.33	ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนฯ ปัจจัยด้านลักษณะการเรียนการสอน..... 298
4.34	ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์.. 301
4.35	ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา. 303
4.36	ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา ร่วมวิทยาลัย..... 306
4.37	ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย.. 308
4.38	ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะบิดา มารดา/ผู้ปกครอง..... 310
4.39	ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต..... 314

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.2	โมเดลเบื้องต้นของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิต.....	23
1.3	โมเดลเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต.....	24
2.1	ปิรามิดความต้องการของมนุษย์ของอับราฮัมส์ มาสโลว์.....	57
2.2	บ้านแห่งความสุขสมบูรณ์ของยูเนสโก.....	67
2.3	โมเดลเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต.....	139
4.1	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน.....	205
4.2	โมเดลลิสเรลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของดัชนีชี้วัดความสุขในการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต.....	208
4.3	โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต.....	216
4.4	ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯ ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ที่ได้จากการวิเคราะห์ยืนยัน.....	217
4.5	ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯ ด้านความพึงพอใจใน การเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน.....	217
4.6	ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯ ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพที่ ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน.....	218
4.7	ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯ ด้านความวิตกกังวลที่ได้ จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน.....	219
4.8	ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯ ด้านความพึงพอใจใน ตนเองที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน.....	219
4.9	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนนักศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต.....	293
4.10	โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต.....	296

ภาพที่	หน้า
4.11	ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขการเรียนรู้ ด้านลักษณะการเรียนรู้การสอนที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน..... 299
4.12	โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ด้านลักษณะการเรียนรู้การสอน..... 300
4.13	ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขการเรียนรู้ ด้านลักษณะอาจารย์ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน..... 302
4.14	โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ด้านลักษณะอาจารย์..... 302
4.15	ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขการเรียนรู้ ด้านลักษณะนักศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน..... 304
4.16	โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ด้านลักษณะนักศึกษา..... 305
4.17	ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขการเรียนรู้ ด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน..... 306
4.18	โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย..... 307
4.19	ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขการเรียนรู้ ด้านลักษณะวิทยาลัยที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน..... 308
4.20	โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ด้านลักษณะวิทยาลัย..... 309
4.21	ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขการเรียนรู้ ด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครองที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน..... 311
4.22	โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครอง..... 312

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันที่มีความขัดแย้งและสับสน อีกทั้งปัญหาต่างๆที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนของสังคมอย่างรวดเร็ว มนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคม มีความยึดติดกับสถานภาพปัจจุบัน มักมีความทุกข์เมื่อต้องปรับเปลี่ยนตนเองจากวิถีชีวิตที่คุ้นเคยต่อการก้าวให้ทันตามสถานการณ์ของสังคมที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาก็เช่นกัน ถือเป็นก้าวแห่งการปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ของนักศึกษาที่ก้าวขึ้นมาจากมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการเรียนระดับขั้นพื้นฐานเน้นการจำและทำความเข้าใจ ในขณะที่การเรียนระดับอุดมศึกษาเน้นที่การทำความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้

ความแตกต่างของวิธีการเรียนการสอนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่นักศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียน ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดจากการเรียน แต่ละบุคคลอาจมีระดับความเครียดหรือความทุกข์ในการเรียนที่แตกต่างกัน แล้วแต่พื้นฐานและกระบวนการปรับตัวของแต่ละบุคคล บางคนก็ต้องพักการเรียน ลาออกกลางคัน หรือที่รุนแรงถึงขั้นทำร้ายตนเองถึงแก่ชีวิตด้วยขาดความสุขในการเรียน จึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่จะต้องช่วยให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน มีความเครียดและความทุกข์น้อยที่สุด ด้วยหากนักศึกษามีความสุขในการเรียนแล้วจะช่วยให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังที่ ริชาร์ด ลาร์ยาร์ด (2005) กล่าวว่า ความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก

อนึ่งตามที่รัฐบาลไทยได้นำแนวคิดเรื่องความสุขมวลรวมประชาชาติ หรือ Gross National Happiness (GNH) (ไทยโพสต์,2549) ซึ่งเป็นพระราชโองบายของกษัตริย์จิกเม ซิงเย วังชุก แห่งภูฏาน ที่รัฐบาลภูฏานได้นำมาเป็นนโยบายหลักในการบริหารประเทศ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม อย่างยั่งยืนเท่าเทียม และพึ่งตนเอง
2. มุ่งเน้นอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. การอนุรักษ์และเสริมสร้างวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ

4. การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล หรือการปกครองบ้านเมืองที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป.) ได้นำเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นปรัชญาหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้เราอยู่ดีมีสุขทั่วไทยได้ มาผสมผสาน โดยมีหลักการที่สำคัญ เน้นเรื่องการมีพอประมาณ เน้นเรื่องการมีเหตุมีผล และมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ คือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ที่จะทำให้สังคมอยู่ได้ และได้นำเสนอดัชนีชี้วัดความสุข 9 ด้าน อันจะนำประเทศไทยไปสู่ "สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน" องค์ประกอบของความสุขนี้ ได้แก่

ดัชนีชี้วัดด้านแรก ก็คือ การมีรายได้ และการกระจายรายได้ วิธีการวัดก็คือ การวัดสัดส่วนคนยากจน ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ เป็นต้น

ดัชนีชี้วัดด้านที่สอง ได้แก่ ชีวิตครอบครัว ต้องมีความเป็นครอบครัว และความอบอุ่นในครอบครัว โดยวัดได้จากอัตราการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่วนการวัดความอบอุ่นก็วัดได้จากการที่พ่อแม่ลูกมีเวลาอยู่ด้วยกัน วัดจากอัตราการหย่าร้าง เป็นต้น

ดัชนีชี้วัดด้านที่สาม ได้แก่ การมีสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยง และกระจายความเจริญอย่างทั่วถึงไปสู่ภูมิภาค โครงสร้างพื้นฐานเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการกระจายความเจริญ ลดความเหลื่อมล้ำ คนไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน ไม่ต้องแยกกันอยู่ ทำให้ครอบครัวอบอุ่น

ดัชนีชี้วัดด้านที่สี่ การมีงานทำอย่างทั่วถึง ตัวชี้วัดคือ อัตราการทำงาน และงานนั้นต้องเป็นงานที่ถูกต้อง เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ จึงจะทำให้มีความสุข

ดัชนีชี้วัดด้านที่ห้า ได้แก่ ความรู้และการศึกษา โดยองค์ประกอบที่ควรเอามาพิจารณา คือ การมีความรู้ที่ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน และความรู้ดังกล่าวต้องทำให้เกิดการพัฒนาตัวเองได้ ทำให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางงานอาชีพของตนเอง ช่วยยกระดับรายได้ให้มากขึ้นได้ สามารถหารายได้ได้มากขึ้น

ดัชนีชี้วัดด้านที่หก ได้แก่ สุขภาพอนามัย โดยคนเราจะมีมีความสุขได้ก็ต้องปราศจากโรคภัย คือ ต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดี เจ็บป่วยน้อย มีชีวิตที่ยืนยาว และแข็งแรงพอ มีความเป็นธรรมในระบบสาธารณสุข การวัดก็จะดูที่อัตราการอยู่รอดของเด็กเกิดใหม่ สัดส่วนประชากรที่ไม่เจ็บป่วยต่อปี สัดส่วนของประชากรที่มีหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสม รวมถึงปริมาณสารพิษตกค้างในอาหาร นอกจากนี้ ปริมาณคนกินเหล้า สูบบุหรี่ก็ต้องลดลงด้วย

ดัชนีชี้วัดด้านที่เจ็ด ได้แก่ สภาพแวดล้อม โดยจะรวมทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรานั้นคือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งสัดส่วนของคนที่มีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง มีน้ำประปาใช้ มีแหล่งน้ำที่ดีเพียงพอ มีขยะต่อประชกรน้อย มีพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

ดัชนีชี้วัดด้านที่แปด ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะว่าเป็นคือองค์ประกอบสำคัญตามหลักคุณธรรม จริยธรรม วัดโดยความมีส่วนร่วมว่าทุกคนมีสิทธิ์มีเสียงเพียงใด มีความโปร่งใสในการทำงาน

อย่างไร การบริหารจัดการทรัพยากรมีความคุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีความโปร่งใสด้วย และต้องวัดสัดส่วนค่าใช้จ่ายภาครัฐต่อจีดีพี วัดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยค้นคว้าพัฒนา ปรับปรุงกิจการต่างๆ ต่อจีดีพี วัดระดับคอร์รัปชัน เป็นต้น

ดัชนีชี้วัดด้านที่เก้า ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจโดยรวม เพราะว่าความสุขจะเกิดขึ้นได้ถ้าเศรษฐกิจไม่มีความผันผวน การแข่งขันต้องเป็นธรรมไม่มีการผูกขาด ถ้ามีความเสี่ยงมาก เศรษฐกิจก็จะผันผวนมาก ซึ่งวัดได้จากดัชนีชี้วัดความผันผวนของเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ ก็วัดการพึ่งพิงการใช้น้ำมันว่ามากเกินไป

นอกจากนี้สำนักพัฒนาสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสุข หมายถึง การที่เราได้รับความพึงพอใจ ความสมหวังจากสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน เช่น สุขเพราะได้อยู่กับคนที่รักหรือถูกใจ สุขเพราะได้ทำงานที่ถูกใจ สุขจากการรอดภัยอันตราย หรือเจอเพื่อนเก่าที่ไม่ได้เจอกันมานาน เป็นต้น

ความทุกข์ หมายถึง สิ่งที่เราได้รับไม่เป็นที่พึงพอใจของเรา หรือการสูญเสียสิ่งที่ไม่อยากให้เสียไป เนื่องจากความทุกข์เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนา และพยายามหลีกเลี่ยง จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษาและเอาชนะ ไม่ว่าจะ เป็นจิตวิทยาหรือศาสนาต่าง ๆ

ความทุกข์ใจ ในทางจิตวิทยาเป็นภาวะยุ่งยากทางจิตใจ เช่น ความกลัว ความวิตกกังวลความรู้สึกลึบผิด ละอายใจ ความท้อแท้สิ้นหวัง เป็นต้น ความทุกข์นี้เกิดจากการปรับตัวไม่ได้ หรือเสียสมดุลย์โดยอาจเกิดจากปัจจัยภายใน เช่น ความแปรปรวนในความคิดหรือภาวะอารมณ์ของเราเอง และปัจจัยภายนอก เช่น การสูญเสียสิ่งรัก การประกอบความผิดพลาด การเผชิญภาวะวิกฤติต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องการเงิน อาชีพ การทำงาน ครอบครัว ทำให้เกิดความคิดและความรู้สึกที่เป็นทุกข์ ความยุ่งยากเหล่านี้อาจเป็นภาวะชั่วคราวของการปรับตัว หรือกลายเป็นความผิดปกติทางจิตใจ

ในทางจิตวิทยา ภาวะเป็นสุขหรือทุกข์ ไม่ว่าจะมียุติภัยภายนอกมาเกี่ยวข้องมากน้อย เพียงใดก็ตาม ในที่สุดจะมีจุดร่วมที่เกี่ยวข้องกัน หรือมีสาเหตุจากความคิดทางลบ ความรู้สึกเครียดที่สะสมในจิตใจ ความคิดที่ทำให้เกิดทุกข์ ทางจิตวิทยาจัดอยู่ในกลุ่มความคิดทางลบ เช่น คิดแต่สิ่งที่ไม่ดี คิดอยู่แต่กับอดีต มองโลกในแง่ร้าย กลัวการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ความรู้สึกที่ทำให้ทุกข์ใจมีลักษณะร่วม คือ เป็นความเครียดของจิตใจ เมื่อคนเราเผชิญความกดดันต่างๆ รอบตัว ทั้งเรื่องที่ได้รับรู้ว่าเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ เมื่อประกอบกับความคิดทางลบที่ได้กล่าวมาแล้ว ความรู้สึกเครียดจะสะสมกลายเป็นความวิตกกังวล หรือนานไปก็กลายเป็นความท้อแท้สิ้นหวัง และซึมเศร้าในที่สุด สาเหตุที่ทำให้แต่ละคนมีความอ่อนไหวภายในตนเอง จนเกิดความคิดทางลบและความรู้สึกเครียด เกิดจากพันธุกรรม และปมในจิตใจที่สะสมมาจากวัยเด็ก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นสิ่งสำคัญ สังคมจะอยู่เย็นเป็นสุขได้ การเติบโตทางเศรษฐกิจควรมาพร้อมกับความสุข ประเทศที่พัฒนาแล้วแต่ไม่มีความสุข มักพบกับปัญหามากมาย เช่น สหรัฐอเมริกามีนักเรียนยิงเด็กนักเรียนด้วยกันตาย มีปัญหาโรคจิตมากมาย ประเทศเจริญเติบโตแต่ประชาชนกลับขาดความสุข มีแต่ความขัดแย้ง มีความทุกข์ นี่คือผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตน์, 2546)

อนึ่งนิสิตนักศึกษาเข้ามาสู่สถาบันอุดมศึกษาด้วยความกระตือรือร้น สนใจสิ่งรอบข้าง มีอุดมคติสูง ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม และโดยส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายย่างสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่กำลังพัฒนาขึ้นสู่จุดสูงสุดในทุกๆ ด้าน จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเหล่านี้ สามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน เพราะความรับผิดชอบของสถาบันอุดมศึกษานั้นมีมากกว่าการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาสติปัญญาหรือความรู้เท่านั้น แต่ยังมีหน้าที่ในการเสริมสร้างให้แต่ละบุคคลสามารถทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ จนถึงพร้อมด้วยความสุข ซึ่งหมายถึง ความสมบูรณ์ทั้ง 6 ด้าน คือ ร่างกาย (physical) สังคม (social) อารมณ์ (emotional) สติปัญญา (intellectual) การงานอาชีพ (vocational) และด้านจิตวิญญาณ (spiritual) (Warner, 1984 อ้างถึงในประนอม รอดคำดี, 2537) เพื่อที่เขาเหล่านี้จะได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษา มีความสุขในชีวิตและหน้าที่การงานที่รับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลอื่นในสังคม และเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ

การพัฒนาความสุขของนิสิตนักศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชีวิตของนิสิตนักศึกษา เพราะพบปัญหาว่ามีนิสิตนักศึกษาที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้ง

ปัญหาจากการดื่มสุรา เสพสิ่งเสพติด อุบัติเหตุ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์ ซึ่งนิสิต นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง เพราะอยู่ในวัยที่กำลังตื่นตัวทางเพศจากการกระตุ้นเร้าจากฮอริโมนเพศ ตามธรรมชาติ และนอกจากนั้นยังพบว่า อัตราการฆ่าตัวตายของนักศึกษามีจำนวนมากเป็นอันดับ สาม(นิดา วุฒิวัย, 2544) รองลงมาจากอุบัติเหตุและฆาตกรรม สาเหตุการฆ่าตัวตายมาจากความ กดดันด้านสังคม เศรษฐกิจและด้านการเรียน นักศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ย่ำแย่ หลายคนมีปัญหาการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และมักจะเป็นกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ใหญ่โต และมีชื่อเสียง

นอกจากนี้เรายังพบว่าปัญหาของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน มีจำนวนมากและ หลากหลาย เช่น ปัญหาการใช้ยาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว และอื่นๆ ปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น และส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและประสิทธิภาพในการเรียนของนิสิตนักศึกษา ซึ่งผลเหล่านี้เกิดจาก การขาดความสุขของนิสิตนักศึกษาและคนไทยทั้งหมด โดยเฉพาะจากข่าวที่น่าสลดใจ ได้แก่ การฆ่า ตัวตายของนิสิตนักศึกษา อันเกิดจากความผิดหวังในด้านการเรียน ความรัก การขาดแคลนทรัพย์สิน พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง อันเกิดจากความโกรธ ผิดหวัง ในความรักและเพศตรงข้าม

ข้อมูลดังกล่าวทำให้ประเมินได้ว่านิสิตนักศึกษาโดยทั่วไปรวมทั้งนักศึกษาพยาบาล ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆในสังคมที่กระทบต่อการดำเนินชีวิตและการเรียน ดังนั้นหากพิจารณา ตามเป้าหมายสำคัญของการศึกษาที่ระบุว่าเป็นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ นั่นคือ การสร้างคนที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความสุขของ มนุษย์เกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายประการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง องค์ประกอบหรือปัจจัยต่างๆที่เป็นดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนระดับปริญญาบัณฑิต โดยมุ่งเน้นไป ที่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นหลักสูตรวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อความสุขของประชาชน โดยรวม หากนักศึกษาพยาบาลไม่มีความสุขในการเรียน ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ เจตคติต่อ วิชาชีพ กระบวนการคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยบุคลากรทางการพยาบาลถือเป็น ทรัพยากรหลักและกำลังสำคัญของระบบสาธารณสุขไทย การที่ระบบสาธารณสุขของประเทศจะ ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีกำลังคนด้านการพยาบาลที่มีคุณภาพ เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะในการบริหารจัดการ มีพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม มีความรู้ ทักษะในวิชาชีพ สามารถร่วมงานกับวิชาชีพอื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี ช่วยพัฒนาประชาชนในชุมชน

และสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลต่อการเป็นชุมชนและสังคมที่เข้มแข็ง อีกทั้งมีความสามารถด้านการปฏิบัติการพยาบาลตามที่สภาการพยาบาล(2546) ได้กำหนดไว้ ได้แก่

1. ความสามารถในการพยาบาลเฉพาะสาขา/เฉพาะทางมีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งขณะเดียวกันมีความรู้ความสามารถเชิงกว้างความรู้เบ็ดเสร็จรอบรู้ทุกด้านเข้ามาเสริมทำให้ยืดหยุ่นทำงานแทนกันได้ มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมากขึ้น การพยาบาลฉุกเฉินและอุบัติเหตุ การพยาบาลแม่และเด็ก การพยาบาลครอบครัว

2. ความสามารถที่เน้นส่งเสริมสุขภาพ(promotion) ป้องกันโรค(prevention) และฟื้นฟูสุขภาพ (rehabilitation) ความรู้ความสามารถด้านชุมชนมากขึ้นมีทักษะการดูแลชุมชนและการคืนพลังให้ประชาชน ดูแลตนเอง สามารถช่วยเหลือบุคคลครอบครัว ชุมชนได้ทั้งในลักษณะปกติหรือความเปราะบางทางสุขภาพตั้งแต่เกิดจนถึงตาย

3. ความรู้เรื่องโรคมากขึ้น สามารถตรวจรักษาเบื้องต้นและส่งต่อได้

4. ความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ

5. ความสามารถดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม(holistic) มีลักษณะการดูแลที่ครบวงจรและต่อเนื่อง เน้นชีวสังคมกลุ่มย่อย(bio-micro social)

ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่าสังคมรวมทั้งองค์กรวิชาชีพคาดหวังกับบัณฑิตพยาบาลไว้สูง ว่าต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์ คือ มีความรู้ความชำนาญในวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ความเมตตากรุณา มีบุคลิกภาพที่สดชื่น แจ่มใส กระตือรือร้นพร้อมจะช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีความทุกข์จากภาวะเจ็บป่วย นั่นคือ บัณฑิตพยาบาลจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสุขสมบูรณ์ทุกด้าน ทั้ง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความรู้ในเชิงวิชาชีพ ซึ่งการจะหล่อหลอมให้บัณฑิตมีคุณลักษณะเช่นนี้ได้ การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเพิ่มจำนวนการรับนักศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาลในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ พื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลา ซึ่งจากข้อมูลของสถาบันพระบรมราชชนก (2550) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาลึกสูตพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด รวมทั้งสิ้น ๒๙ แห่ง พบว่านักศึกษาจากโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาในระดับ ปานกลาง - ต่ำ โดยผลการสอบวัดความรู้ในการ

คัดเลือกเพื่อเข้าศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึง ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ส่วนผลการสอบวัดทาง
 สุขภาพจิต นักศึกษาจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดยะลามีแนวโน้มต้องเฝ้าระวังด้านสุขภาพจิตมากที่สุด
 การที่จำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นอย่างกะทันหันส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่
 ต้องจัดห้องเรียนให้มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยมีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัย เท่ากับ
 1 : 13-16 (สถาบันพระบรมราชชนก, 2550) หอพักแออัด จากการสำรวจผู้วิจัยพบว่าในหนึ่งห้องนอน
 ซึ่งเดิมมีนักศึกษาพัก 4 - 5 คน เพื่อให้ทุกนักศึกษาทุกคนได้พักอยู่ในหอพัก วิทยาลัยจึงปรับเปลี่ยนเตียง
 นอนเป็นเตียงสองชั้น และเพิ่มจำนวนเตียงเข้าไปในแต่ละห้องนอน จึงมีนักศึกษาพักในแต่ละ
 ห้องนอน เท่ากับ 10 - 16 คน อีกทั้งนักศึกษามีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและระดับสติปัญญา
 โดยเฉพาะนักศึกษาจากพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสอน
 ศาสนาที่ไม่เน้นการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็น
 ต้น ประกอบกับเนื้อหาวิชาที่ยากและการฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจก่อให้เกิดอันตราย
 ถึงชีวิต ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดได้ง่ายและอาจมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพได้ ซึ่งขณะนี้
 นักศึกษาพยาบาลจำนวนหนึ่งที่ต้องพักการเรียนเพราะเกิดความเครียดทั้งจากการต้องปรับตัวให้เข้า
 กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากระดับมัธยมศึกษา การต้องพักอาศัยในหอพักของ
 วิทยาลัยที่มีกฎระเบียบวินัยต่างๆ เนื้อหาสาระวิชาที่ยากและต้องบูรณาการความคิดให้เกิดความรู้
 ความเข้าใจ บางรายหนีเรียนจนไม่มีสิทธิสอบ บางรายขอย้ายไปเรียนหลักสูตรอื่นที่มีความซับซ้อน
 ในทางวิชาการและการปฏิบัติการพยาบาลน้อยกว่า และบางรายขอลาออกเพราะไม่สามารถศึกษา
 ต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ดังนั้นหากทราบถึงดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศา
 สตรบัณฑิต จะช่วยให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ อีกทั้งการที่นักศึกษามี
 ความสุขในการเรียนช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียนให้ประสบความสำเร็จ ไม่มีการ
 ลาออกกลางคันหรือต้องหยุดพักการศึกษา ด้วยความสุขในการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการ
 เรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้เป็นไปตาม
 เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การสร้างคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความรู้ที่จะ
 ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

ในปัจจุบันนี้กรมสุขภาพจิตได้ดำเนินการสร้างดัชนีชี้วัดความสุขของคนไทย
 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับบุคคลทุกคนไม่จำกัดเพศและอายุ ซึ่งดัชนีชี้วัดความสุขฉบับนี้เป็นการศึกษาถึง
 ความสามารถในการจัดการชีวิตโดยทั่วไป ของประชาชนไทยไม่ได้จำเพาะเจาะจงในประเด็นใดเป็น

การเฉพาะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการบ่งบอกถึงความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่ส่งผลต่อการสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา และการพัฒนาไปสู่ความเป็นพยาบาลที่มีคุณลักษณะครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนดและสภาการพยาบาลตลอดจนสังคมคาดหวัง รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้วย เพื่อทราบถึงความรู้สึกที่แท้จริงของนักศึกษา ความต้องการ สภาพที่เป็นจริงของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีต่างๆเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) วิเคราะห์องค์ประกอบความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 2) พัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 3) ศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 4) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

2. เป็นการศึกษานักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 29 แห่งทั่วประเทศ มีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 13,578 คน

3. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนโดยการศึกษา 2 ประเด็น คือ กลุ่มตัวแปรที่บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษา และกลุ่มตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

คำจำกัดความ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่จัดการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รวมกันทั้งสิ้น 29 แห่ง พื้นที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศ

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หมายถึง หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่จัดการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 29 แห่ง เป็นหลักสูตรเชิงบูรณาการรายวิชาชีพและวิชาในสาขาวิชาต่างๆ โดยใช้ปัญหาทางสุขภาพบูรณาการเข้ากับอาการและอาการแสดงของโรค ไม่ใช่ศึกษาเริ่มต้นจากโรคต่างๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาให้พยาบาลเป็นผู้มีโลกทัศน์กว้างไกล ใฝ่รู้ และมีความคิดอย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสุขภาพ การดูแลอย่างเอื้ออาทร และแก้ไขปัญหาสุขภาพแบบองค์รวมโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสุข หมายถึง ความรู้สึกสบายใจ พึงพอใจ เพลิดเพลิน และสนุกสนาน

การเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา เช่น การเข้ารับความรู้จากผู้สอน การเข้ารับการฝึกฝนอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือความชำนาญ เป็นต้น โดยที่วิทยาลัยพยาบาลมีการจัดกิจกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การจัดการ การแสวงหาความรู้ และได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกสบายใจ พึงพอใจ เพลิดเพลิน และสนุกสนาน ในการเรียน

ดัชนีชี้วัด หมายถึง ข้อบ่งบอกของสถานภาพหรือลักษณะการดำเนินงานของบุคคล หรือสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง

ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน หมายถึง กลุ่มตัวแปรที่สามารถใช้บ่งบอกความรู้สึก สบายใจ พึงพอใจ เพลิดเพลิน และสนุกสนาน ได้แก่

1. ความพึงพอใจในตนเอง ได้แก่ การมีอารมณ์ดี สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ การยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง การยอมรับในความสามารถของตนเอง ความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง การตระหนักในคุณค่าของตนเอง และความสนุกสนานในการ ดำรงชีวิต

2. ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ได้แก่ ความสนุกในการเรียน ความเอาใจใส่ในการ เรียน ความเพลิดเพลินในการเรียน ความไม่ท้อถอยในการเรียน การมาถึงห้องเรียนก่อนเวลา การให้ ความสำคัญต่อสิ่งที่อาจารย์สอน ความสนุกในกิจกรรมการเรียนการสอน และ ความสนุกในการ ชักถามและแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน

3. ความพึงพอใจในการเรียน ได้แก่ ความเพลิดเพลินและมุ่งมั่นในการเรียน ความพึงพอใจในผลการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนแบบกลุ่ม ความสนุกและเพลิดเพลินต่อ กิจกรรมของสถาบันการศึกษา และการยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันการศึกษา

4. ทศนคติต่อวิชาชีพ ได้แก่ การดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ ความ ปลดปล่อยใจที่ได้ดูแลผู้ป่วยจนมีอาการดีขึ้น ความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ความชื่นชอบ และสนุกสนานกับการเรียนวิชาชีพพยาบาล ความสบายใจในการปรับตัวเข้ากับนักศึกษาอื่น ความพึงพอใจในความสามารถทางการพยาบาลของตนเอง ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ และความ ภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาล

5. ความวิตกกังวล ได้แก่ ความรู้สึกถูกบังคับให้เรียน ความรู้สึกเหงาและ ว่าเหว ความรู้สึกไร้ค่าและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติการพยาบาล ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการ ปฏิบัติการพยาบาล และความเบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติการพยาบาล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน หมายถึง ตัวแปรทั้งด้านกายภาพ กิจกรรม หรืออื่นๆ ทั้งในวิทยาลัยและสังคมรอบตัวนักศึกษาที่สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุขใน การเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะรับความรู้จากผู้สอน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีสุขภาพร่างกายที่ แข็งแรงสามารถศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา ได้แก่

1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน หมายถึง คุณสมบัติของการจัดการ

ศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย

1.1 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ ได้แก่ การจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับนักศึกษา มีความสนุกสนาน ทันสมัย มีสาระให้ติดตามตลอดเวลาไม่ยากขาดเรียน มีการเชื่อมโยงความรู้เก่าสู่ความรู้ใหม่

1.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดบรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลาย แทรกอารมณ์ขัน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออก สนับสนุนให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นให้เกิดการคิด แหล่งฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาลมีความเป็นวิชาการ กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้

1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ มีกิจกรรมที่หลากหลาย สนุก ชวนให้นักศึกษาเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้นๆ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาอื่น มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนจะดำเนินการเรียนรู้ในประสบการณ์จริง

1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อที่ใช้ในการสอนเหมาะสมกับบทเรียน ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาหรือหลักสูตร ใ้เข้าใจให้เกิดการเรียนรู้ มีสื่อการเรียนทางการพยาบาลครบถ้วน ทันสมัยและพร้อมใช้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเข้าถึงง่าย

1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ การประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ประเมินผลตนเองด้วย เพื่อจะได้รับรู้จุดบกพร่องของตนเองและแก้ไข มีระบบการช่วยเหลือนักศึกษาที่ผลการเรียนอ่อน

2. ลักษณะอาจารย์ หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะตัวของอาจารย์ ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา โดยอาจารย์นั้นจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ประจำในวิทยาลัย และอาจารย์นิเทศในหอผู้ป่วยหรือแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งทั้งสองกลุ่มควรมีลักษณะที่เหมือนกัน ประกอบด้วย

2.1 เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ได้แก่ อาจารย์เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษาว่า นักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีจุดเด่นและจุดด้อย ต้องการกำลังใจและการยอมรับ

2.2 ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ให้แก่นักศึกษา การเลือกใช้คำพูดในด้านบวกที่เปี่ยมด้วยความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจแก่นักศึกษา

2.3 รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ อาจารย์ให้ความรักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษาเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรม ให้ความสนใจต่อนักศึกษา เป็นมิตร มีความจริงใจ และพร้อมจะช่วยเหลือนักศึกษาทุกคน

2.4 แบบอย่างที่ดีของพยาบาล ได้แก่ เป็นผู้มีความเมตตา กรุณา มีความตั้งใจที่จะให้การช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชน มีโลกทัศน์กว้างไกล ใฝ่รู้ และมีความคิดอย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสุขภาพ การดูแลอย่างเอื้ออาทร และแก้ไขปัญหาสุขภาพแบบองค์รวม

3. ลักษณะนักศึกษา หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะตัวของนักศึกษา ประกอบด้วย

3.1 สุขภาพอนามัย ได้แก่ สุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีพลังทั้งร่างกายและจิตใจ

3.2 การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ได้แก่ นักศึกษามองเห็นประโยชน์ของการเรียน รู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไร และเรียนแล้วจะเป็นอย่างไร

3.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ การที่นักศึกษารับรู้ตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ ยอมรับในตนเองและภูมิใจในตนเอง มีความเข้าใจในศักยภาพของตนเอง

3.4 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น รู้จักผ่อนปรน ไม่มุ่งมันเอาชนะ

3.5 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล

4. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะตัวของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยแห่งเดียวกัน ทั้งที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีเดียวกันและคนละชั้นปีประกอบด้วย

4.1 ความช่วยเหลือด้านวิชาการ ได้แก่ ความร่วมมือกันในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในแต่ละกิจกรรม การเรียนการสอน

4.2 การยอมรับ ได้แก่ ความรักและความเข้าใจที่มีต่อกัน การยอมรับในตัวตนของกันและกัน การปรับตัวให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

5. ลักษณะของวิทยาลัย หมายถึง สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยทั้งทางกายภาพและไม่ใช้กายภาพที่ส่งเสริมสนับสนุนความเป็นอยู่ของนักศึกษา ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

5.1 ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย ได้แก่ สิ่งก่อสร้าง อาคาร สถานที่ ห้องเรียน หอพัก สนามกีฬา รวมทั้งสวนหย่อม ต้นไม้ ในบริเวณวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้และพักผ่อน

5.2 การบริการการศึกษา ได้แก่ การบริการต่างๆที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียน การใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษาให้นักศึกษา รวมทั้งกฎเกณฑ์ที่วิทยาลัยกำหนดไว้เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตร่วมกันในวิทยาลัยอย่างสงบสุข ป้องกันความขัดแย้งทางด้านศีลธรรม

5.3 กิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยวิทยาลัยหรือนักศึกษาเอง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนนักศึกษาให้มีพัฒนาการในด้านวิชาการ ทักษะชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และการเสียสละเพื่อส่วนรวม

6. ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะตัวของพ่อแม่ผู้ปกครอง ประกอบด้วย

6.1 สถานภาพของครอบครัว ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ของนักศึกษา สภาพภาพของครอบครัว รวมทั้งรายได้และการประกอบอาชีพของบิดามารดาผู้ปกครอง

6.2 เข้าใจศักยภาพของนักศึกษา ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจว่านักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกัน คาดหวังในตัวนักศึกษาตามความเป็นจริงและยอมรับในความสามารถเท่าที่นักศึกษาทำได้

6.3 ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองส่งเสริมนักศึกษาให้เรียนหนังสือด้วยความสุข จัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆและน่าสนใจ ให้

กำลังใจตลอดจนสนับสนุนให้นักศึกษามีความเป็นตัวของตัวเองและเลือกเรียนได้ตามความถนัดและสนใจ

6.4 เอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองดูแลความเป็นอยู่ของนักศึกษา สนใจคอยช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาและเป็นกำลังใจให้แก่นักศึกษา

6.5 สัมพันธภาพภายในครอบครัวและสังคม ได้แก่ ลักษณะที่บุคคลในครอบครัวมีความผูกพัน รักใคร่ ประองดองกัน ร่วมปรึกษากันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว และสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านหรือสังคมโดยรอบ

ปัจจัยภายใน หมายถึง กลุ่มตัวแปรที่เป็นเหตุจากภายในของนักศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต คือ ลักษณะนักศึกษา

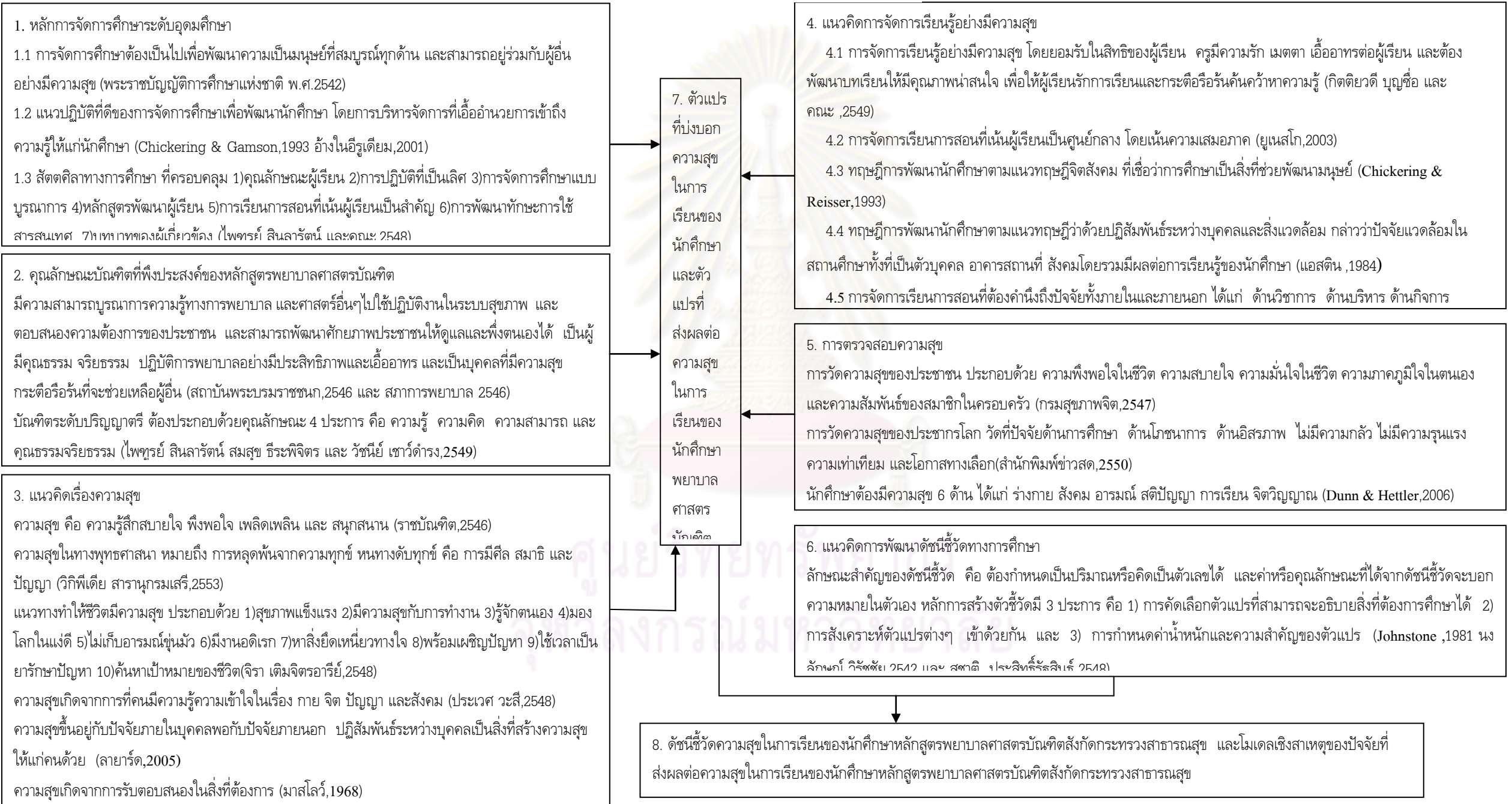
ปัจจัยภายนอก หมายถึง กลุ่มตัวแปรที่เป็นเหตุจากภายนอกที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ ลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง และลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

อิทธิพลทางตรง หมายถึง พลังหรืออำนาจของกลุ่มตัวแปรที่ก่อให้เกิดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยตรง

อิทธิพลทางอ้อม หมายถึง พลังหรืออำนาจของกลุ่มตัวแปรหนึ่งที่มีต่อกลุ่มตัวแปรอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เกิดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. หลักการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,2547) ได้ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

สอดคล้องกับ อาร์เธอร์ ชิคเคอร์ริง และ เซลดา แกมสัน (1997,อ้างถึงในอีรูเดียม ,2001) ซึ่งได้นำเสนอหลักสำคัญ 7 ประการ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนี้ 1) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับคณะวิชา 2) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างนิสิตนักศึกษา 3. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก 4) ให้ข้อมูลย้อนกลับทันที 5) ให้ความสำคัญต่อการใช้เวลาในการเรียนรู้ 6) มีความคาดหวังสูงในการติดต่อสื่อสาร 7) ยอมรับในความสามารถและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ ซึ่งได้กำหนดหลักสัตตศิลา ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ ได้แก่ รู้ทันรู้นำโลก เรียนรู้ชำนาญเชี่ยวชาญปฏิบัติ รวมพลังสร้างสรรค์สังคม และ รักษ์วัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ 2) การพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ 3) การบริหารจัดการแบบบูรณาการ 4) การจัดการหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) การพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ และ 7) บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

ดังนั้นอาจกล่าวสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาที่ดีนั้น ต้องทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสุขของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ลักษณะของนักศึกษา ได้แก่ การมีทักษะในด้านต่างๆ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การยอมรับในผู้อื่น เป็นต้น

3. ลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งวิทยาการเรียนรู้ สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

4. ลักษณะของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น ต้องมีความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ที่ดี

2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

สภาการพยาบาลได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้รับบริการมีภาวะสุขภาพที่ดีที่สุด ประกอบกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ต่างๆได้ ดังนั้นสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข จึงกำหนดหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ ที่มีความสมดุลของเนื้อหาสาระทั้งด้านการดูแลปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และ ตติยภูมิ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพและสังคมไทยในปัจจุบันและได้ กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลไว้ ดังนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ มีทักษะการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถบูรณาการความรู้ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นๆไป ใช้ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งในภาวะสุขภาพดี เจ็บป่วย จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต และการพัฒนาศักยภาพประชาชนให้สามารถดูแลและพึ่งตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ เป็นพลเมืองดีและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยบัณฑิตพยาบาลจะต้องมีสุขภาพที่ดีและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศไทยที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ สมสุข ธีระพิจิตร และ วัชณีย์ เชนาดำรงค์ (2549) ได้ร่วมกันวิจัยและพัฒนารอบแนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตของประเทศไทย ซึ่ง ประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม

จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นให้บัณฑิต มีการบูรณาการความรู้ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นๆไปใช้ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถพัฒนาศักยภาพประชาชนให้ดูแลและพึ่งตนเองได้ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้ออาทร เป็นบุคคลที่มีความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิต มีบุคลิกภาพดีสดชื่น แจ่มใส มีน้ำใจ เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการที่มีความ

ทุกข์จากโรคภัยต่างๆ มีสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งกายและใจ คุณสมบัติของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรประกอบด้วย

1. สุขภาพอนามัย คือ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีพลังทั้งร่างกายและจิตใจ
2. การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ คือ นักศึกษามองเห็นประโยชน์ของการเรียน รู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไร และเรียนแล้วจะเป็นอย่างไร
3. การเห็นคุณค่าในตนเอง คือ การที่นักศึกษารับรู้ตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ ยอมรับในตนเองและภูมิใจในตนเอง มีความเข้าใจในศักยภาพของตนเอง
4. ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น รู้จักผ่อนปรน ไม่มุ่งมั่นเอาชนะ
5. ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล คือ ความคิดเห็นหรือความรู้สึกรักของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ยังให้ความสำคัญต่อ ผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อความสุขและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

3. แนวคิดเรื่องความสุข

ความสุข คือ ความรู้สึกสบายใจ พึงพอใจ เพลิดเพลิน และสนุกสนาน และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น ความเจริญที่แท้จริงมีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์ เพราะอำนวยความสะดวกถึงผู้อื่นและส่วนรวมด้วย

ความสุขในทางพุทธศาสนา หมายถึง การหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง โดยมีมรรคแปดเป็นหนทางในการดับทุกข์ ประกอบด้วย 1) ศีล (สัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ สัมมากรรม คือ การประพฤติดีงาม และ สัมมาอาชีวะ คือ การทำมาหากินอย่างสุจริตชน) 2) สมาธิ (สัมมาวายามะ คือ ความอุตสาหะพยายามประกอบความเพียรในการกุศลกรรม สัมมาสติ คือ การไม่ปล่อยให้เกิดความพลั้งเผลอ การมีสติ สัมมาสมาธิ คือ การฝึกจิตให้ตั้งมั่น สงบ) และ 3) ปัญญา

(สัมมาทิฐิ คือ เห็นถูกต้องตามความเป็นจริง สัมมาสังกัปปะ การใช้สมองความคิดพิจารณาแต่ในทางกุศล)

จิรา เต็มจิตอารีย์(2548) กล่าวว่า ความสุขเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์ที่สามารถแสวงหาได้ ซึ่งแนวทางในการทำตัวให้มีความสุข มีดังต่อไปนี้ 1) การรักษาสุขภาพทางกายให้แข็งแรง 2) มีความสุขกับการทำงาน 3) รู้จักตัวเองอย่างแท้จริง 4) มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี 5) ไม่ควรเก็บอารมณ์ขุ่นมัว 6) ควรมีงานอดิเรกและการพักผ่อนหย่อนใจ 7) หาสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ 8) พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาและความกังวลใจ 9) ใช้เวลาเป็นยารักษาความเจ็บปวด 10) ค้นหาเป้าหมายของชีวิต เช่นเดียวกับ ประเวศ วะสี (2548) ที่ได้เสนอยุทธศาสตร์ความสุข โดยเน้นว่าควรสร้างให้คนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องใหญ่ๆ 4 เรื่องคือ เรื่องของ กาย จิต ปัญญา และสังคม และสร้างประชากรของประเทศไทยให้มีความชำนาญ ๒ ด้าน คือ ด้านวิชาชีพ และด้านการสร้างความสุข ผ่านระบบการศึกษาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง ที่เรียกว่า จิตปัญญาศึกษา (contemplative education) ด้วยการให้การศึกษาลัทธิจิตปัญญาศึกษา แล้วสร้างเครือข่ายนักจิตวิวัฒน์ชุมชน และสื่อมวลชนช่วยสื่อสาร เรื่องราวของความสุขและเรื่องจิตวิวัฒน์ ให้ผู้คนได้รับรู้เรื่องราวเหล่านี้มากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงโลกไปสู่ทางที่ถูกที่ควร

นอกจากนี้ ลายาร์ด (Layard ,2005) ได้จำแนกความจริงแห่งความสุขไว้ 12 ประการ ดังนี้ 1) ความสุขเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้ด้วยวิธีการต่างๆ 2) การแสวงหาความสุขเป็นธรรมชาติของคน 3) สังคมที่ดีที่สุดคือสังคมที่มีความสุขมากที่สุด 4) ความสุขของคนขึ้นกับพฤติกรรมของผู้อื่นๆ 5) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ใช่เป็นเพียงกระบวนการสู่เป้าหมายแต่เป็นสิ่งที่สร้างความสุขของคนด้วย 6) ความสุขเกิดจากความรู้สึกไว้วางใจผู้อื่นของบุคคลในสังคม 7) การเปลี่ยนแปลงส่งผลให้คนมีความสุข 8) คนควรมีค่านิยมที่ถูกต้องในเรื่องของสถานะทางสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น 9) ความต้องการของคนต่อความสุขจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามจำนวนความสุขที่ได้รับ 10) การลดช่องว่างระหว่างรายได้ของบุคคลในสังคมจะช่วยเพิ่มความสุขของสังคมโดยรวม 11) ความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก 12) นโยบายสาธารณะมีผลต่อการลดความทุกข์ได้ง่ายกว่าการสร้างความสุข

บริษัท ไทยเรทติ้งแอนด์อินฟอर्मชันเซอร์วิส จำกัด หรือ ทริส (2551) รายงานไว้ว่า ขณะนี้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำลังสร้างดัชนีความสุข หรือ ดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทย โดยมีองค์ประกอบ 5 ประการ 1) ด้านเศรษฐกิจ

จะต้องมีกินมีอยู่ มีสัมมาอาชีพที่มีรายได้เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันที่มั่นคงสำหรับชีวิต 2) ด้านความเข้มแข็ง สังคมจะต้องมีความเข้มแข็ง ตั้งแต่ระดับคน ระดับครอบครัว และระดับชุมชน 3) คนในประเทศ จะต้องมีความสุขภาวะที่ดี มีความสมดุล ทั้งด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย และสติปัญญา รวมทั้งยึดมั่นในหลักศาสนา 4) จะต้องมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5) ด้านธรรมาภิบาล จะต้องเป็นสังคมที่มีสิทธิเสรีภาพ และการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

จึงกล่าวสรุปได้ว่า ความสุขนั้นเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่ง นักวิชาการหลายท่านเห็นพ้องกันว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่สร้างความสุขของให้คนด้วย ความสุขไม่ใช่แค่เรื่องเงินเท่านั้น ระบบการศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างปัจจัยแห่งความสุขภายในบุคคล และส่งผลต่อการสร้างปัจจัยภายนอกของความสุขที่เป็นรูปธรรมด้วย การศึกษาช่วยให้คนมีอาชีพการงานที่มั่นคง มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถเผชิญหน้ากับความทุกข์ได้อย่างมีสติ รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการแสวงหาความสุขสงบให้แก่ชีวิตง่ายขึ้น และส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งความสุข นั่นคือสิ่งที่แสดงว่าบุคคลมีความสุข คือ การมีสติสัมปชัญญะ การยอมรับตนเอง ความพึงพอใจในสถานะของตนเอง และการมีความสุขภาวะที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

4. แนวคิดการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

กิตติยวดี บุญซื่อ และ คณะ (2549) กล่าวว่าองค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนดำเนินไปอย่างมีความสุขประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการ คือ 1) การยอมรับว่าความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน 2) ครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อผู้เรียนทุกคนโดยทั่วถึง 3) ผู้เรียนต้องเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง 4) ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ 5) บทเรียนมีคุณภาพ สนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเข้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ 6) สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับยูเนสโก (2003) ที่ระบุว่าจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน โดยต้องคำนึงถึง 1) หลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การบริหารจัดการห้องเรียน 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ปัจจัยเกื้อหนุนที่เหมาะสมและเพียงพอ 5) การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้จากครูอาจารย์ 6) การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล 7) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง สอดคล้องกับ จอห์นสัน (Johnson, 2550) ที่เสนอว่าการออกแบบการเรียนรู้ที่ดีช่วยให้ผู้

เรียนรู้เกิดแรงกระตุ้น มีความเข้าใจ ติดตามการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งประเมินและปรับปรุงการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเมื่อนำกลับไปใช้ในการทำงานของตน

ซิคเคอร์ริงและไรเซอร์ (Chickering & Reisser, 1993) ได้กำหนดทฤษฎีการพัฒนา นิสิตนักศึกษาไว้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาควรครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ สติปัญญา ร่างกาย ความสัมพันธ์กับผู้อื่น อารมณ์ การพึ่งพาอาศัยกัน การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนา เป้าหมาย คุณธรรม สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1998) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์จะมีความสุขเมื่อ ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ดังนี้ 1) ความต้องการทางกายภาพ 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการเป็นเจ้าของและความรัก 4) ความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงในสังคม 5) ความต้องการการเรียนรู้ 6) ความต้องการด้านภาพลักษณ์ภายนอก 7) ความต้องการความสมหวังในชีวิต 8) ความต้องการในการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่ง แอสติน (Astin, 1984) และสำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537) ที่เสนอแนวคิดของทฤษฎีว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตมีผลต่อนิสิตนักศึกษา

นั่นคือปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนประกอบด้วย

1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และกระบวนการประเมินผลการเรียนการสอน

2. ลักษณะอาจารย์ ได้แก่ เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ลักษณะนักศึกษา ได้แก่ สุขภาพอนามัย การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น และทัศนคติต่อวิชาชีพที่ศึกษา

4. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และการยอมรับในกันและกัน

5. ลักษณะของวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย การบริการ การศึกษา และกิจกรรมนักศึกษา

5. การตรวจสอบความสุข

กรมสุขภาพจิต(2547) ได้จัดทำแบบวัดความสุขของประชาชนชาวไทย เกี่ยวกับ ความรู้สึกและความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคม สหประชาชาติได้พัฒนาตัวชี้วัดความกินดีอยู่ดี

โดยใช้ตัวชี้วัด 3 ตัวคือ ช่วงอายุ(ชีวิต)ของประชากร ระดับการศึกษาและรายได้ที่แท้จริง ซึ่งต่อมา นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ต่างประเทศหลายท่านได้ดำเนินการวัดความสุขของประชากรโลก โดยพัฒนาคำถามของความสุขในหลายๆ ปัจจัย เช่น การศึกษา การโภชนาการ อีสราภาพโดยไม่ต้องตกอยู่ในความกลัวและความรุนแรง ความเท่าเทียมกันในด้านเพศ และโอกาสในการเลือก ขณะที่ดันน์ และ เฮทเลอร์ (Dunn & Hetler,2006) ได้กำหนดว่าควรตรวจสอบมิติแห่งความสุขของนักศึกษา 6 มิติ ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา ด้านการงานอาชีพ(การเรียน) และด้านจิตวิญญาณ

ดังนั้นจึงอาจกล่าวสรุปได้ว่าการตรวจสอบความสุขของนักศึกษา ต้องเป็นการตรวจสอบให้ได้ถึงความรู้สึกเป็นสุขที่แท้จริง ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยภายในมากกว่าปัจจัยภายนอก จะต้องมีการจัดทำดัชนีชี้วัดที่ครอบคลุมปัจจัยความสุขที่นักศึกษาพึงมีทั้งหมด เพื่อเป็นเครื่องมือยืนยันถึงความสุขที่นักศึกษามีในการเรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม พัฒนานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และมีความสุขที่ได้เรียนรู้อีกด้วย และสิ่งที่บ่งบอกถึงความสุขของนักศึกษา คือ ความพึงพอใจในตนเอง ความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ ความพึงพอใจในการเรียน ทักษะคติต่อวิชาชีพหรือความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และไม่มีควมวิตกกังวล

6. แนวคิดการพัฒนาดัชนีชี้วัดทางการศึกษา

ความหมายของดัชนีชี้วัด

จอห์นสโตน(Johnstone,1981) พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด(Oxford Dictionary,1995) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545)สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2547) ให้ความหมายดัชนีชี้วัดว่าเป็นสิ่งที่บ่งชี้หรือบอกทิศทาง เป็นสารสนเทศที่ใช้บ่งบอกสถานภาพหรือลักษณะการดำเนินงานของบุคคล/หน่วยงานหรือองค์กรในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

แนวคิดในการกำหนดดัชนีชี้วัด

ศิริชัย กาญจนวาสี(2537) พิษณุ พงศ์ศรี (2542) และ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) ให้ความเห็นว่า ลักษณะสำคัญของดัชนีชี้วัด คือ ต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลขได้ และค่าหรือคุณลักษณะที่ได้จากดัชนีชี้วัดจะบอกความหมายในตัวเอง หลักการสร้างตัวชี้วัดมี 3 ประการ คือ 1) การคัดเลือกตัวแปรที่สามารถจะอธิบายสิ่งที่ต้องการศึกษาได้ 2) การสังเคราะห์ตัวแปรต่างๆเข้าด้วยกัน และ 3) การกำหนดค่าน้ำหนักและความสำคัญของตัวแปร

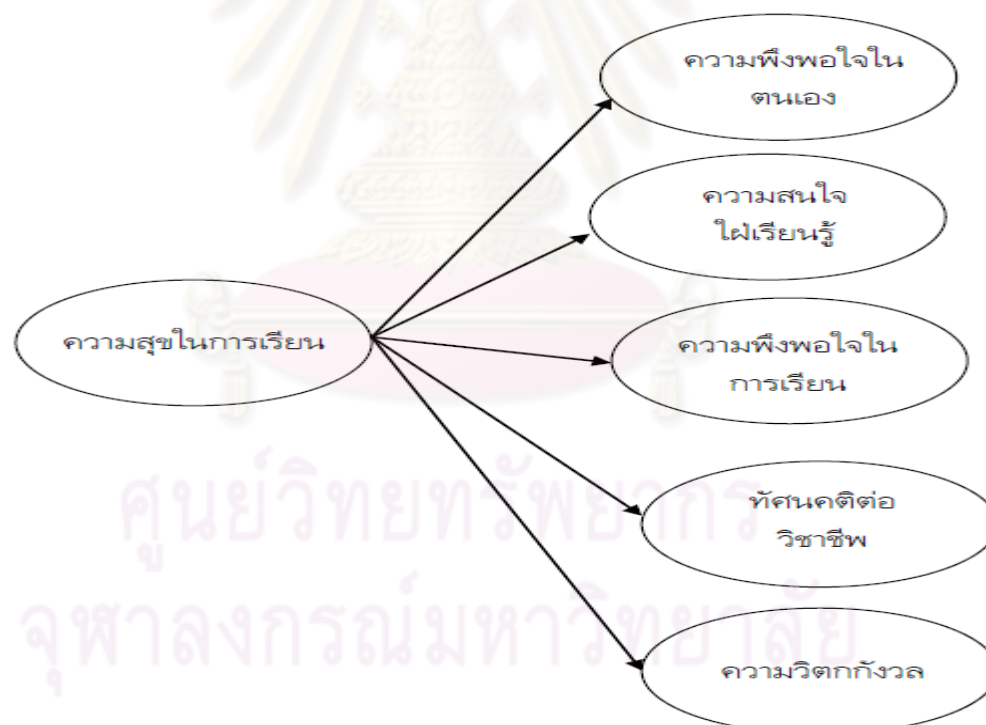
การตรวจสอบดัชนีชี้วัด

จอห์นสโตน(Johnstone,1981) ระบุว่า การตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัด ได้แก่ 1) ตรวจสอบคุณภาพของตัวแปร และการคัดเลือกตัวแปร 2) ศึกษาและพิจารณาวิธีการรวบรวมตัวแปร แต่ละวิธี แต่ละเงื่อนไข 3) การกำหนดน้ำหนักของตัวแปรควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปร นอกจากนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย(2542) ระบุว่า ควรตรวจสอบความตรง (validity) และความเป็นไปได้ของดัชนีชี้วัด

สมมติฐานในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดทั้งหมด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นโมเดลเบื้องต้นของการวิจัย ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1.2 โมเดลเบื้องต้นของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

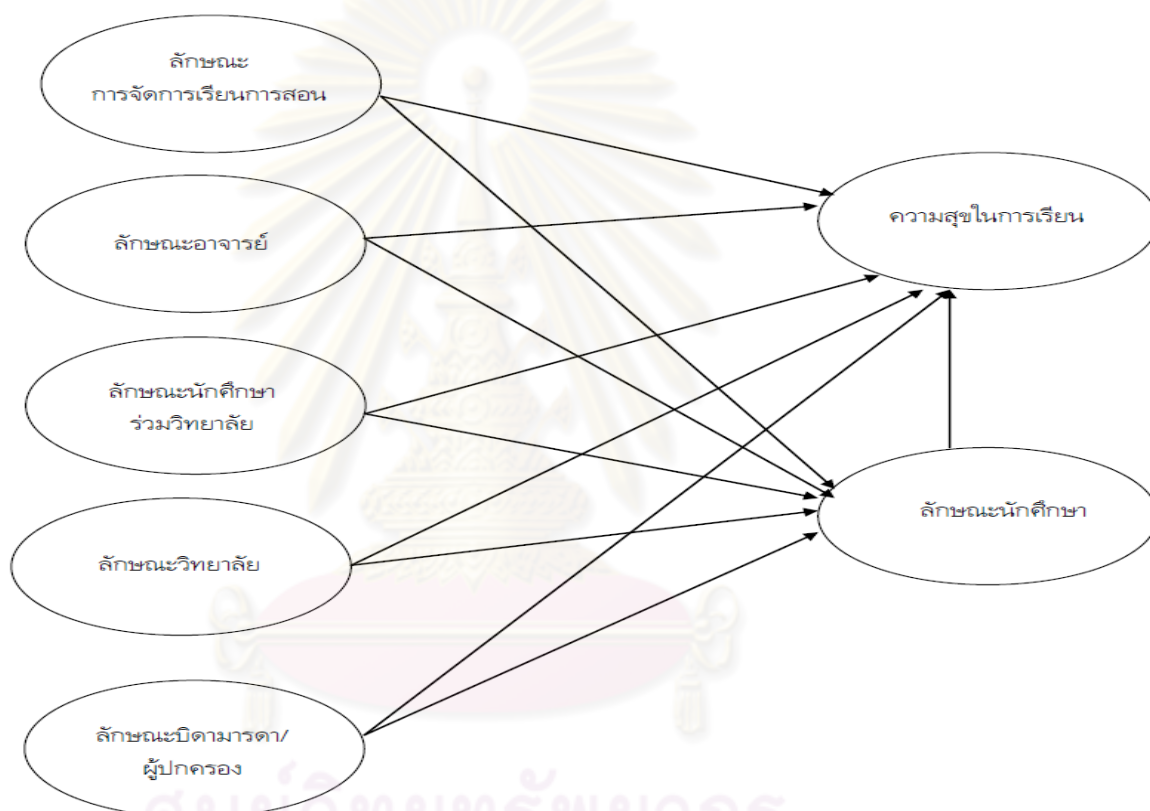

จากแผนภาพที่ 1.2 สามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ว่า ตัวแปรแฝงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย

1. ความพึงพอใจในตนเอง
2. ความสนใจใฝ่เรียนรู้

3. ความพึงพอใจในการเรียน
4. ทักษะคิดต่อวิชาชีพ
5. ความวิตกกังวล

แผนภาพที่ 1.3 โมเดลเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

จากแผนภาพที่ 1.3 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะนักศึกษา ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักศึกษา ร่วมวิทยาลัย ลักษณะวิทยาลัย และ ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัยแฝงภายนอกที่ทำให้เกิดปัจจัยแฝงภายใน คือ ลักษณะนักศึกษา ซึ่งส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตทั้งทางตรงและทางอ้อม

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะนักศึกษาที่มีผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต โดยใช้ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น นำมากำหนดสมมติฐานในการวิจัยได้ ดังนี้

1. ลักษณะนักศึกษาที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาศาสนาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
2. ปัจจัยลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ลักษณะวิทยาลัย และ ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางตรงลักษณะนักศึกษา
3. ปัจจัยลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ลักษณะวิทยาลัย และ ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาศาสนาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ สามารถนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดอื่นๆ เช่น ดัชนีชี้วัดคุณภาพการสอนของอาจารย์ ดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบัน เป็นต้น
2. ได้ดัชนีชี้วัดความสุขของการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นเครื่องมือหรือมาตรวัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ดังนี้
 - 2.1 เป็นเครื่องมือในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้บรรลุถึงความสุขและประสบความสำเร็จในการศึกษา
 - 2.2 เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาศาสนาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรอื่นๆ
 - 2.3 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการปรับตัวและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองในการเรียน เพื่อแสวงหาวิธีในการสร้างความสุขให้กับตนเองได้
3. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความสุขในการเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ซึ่งทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถหากกลยุทธ์ในการพัฒนาให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลที่เป็นแนวคิดทฤษฎี จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งสรุปสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และนำเสนอเป็นลำดับดังหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
3. แนวคิดเรื่องความสุข
4. แนวคิดการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข
5. การตรวจสอบความสุข
6. แนวคิดการพัฒนาดัชนีชี้วัดทางการศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

ตอนที่ 1 หลักการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,2547) ได้ระบุไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ในมาตรา 22 ยังระบุไว้ด้วยว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

อนึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังระบุไว้ในมาตรา 23 ว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยเฉพาะในวงเล็บที่ 5 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาความรู้และ

ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และเพื่อให้การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ จึงได้มีการบัญญัติมาตรา 24 ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สอดคล้องกับ อาร์เธอร์ ชิคเคอร์ริง และ เซลดา แกมสัน (อ้างในอีรูเดียม,2001) ซึ่งได้นำเสนอหลักสำคัญ 7 ประการ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับคณะวิชา ตัวอย่างเช่น ในยุคปัจจุบันนี้ที่การสื่อสารก้าวไกล การสนับสนุนให้คณาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน อาจดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น การใช้โทรศัพท์ e-mail videoconference สามารถช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคณะวิชากับนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี หากมีการบริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสม

2. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างนิสิตนักศึกษา ตัวอย่างเช่น การนำระบบสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในบางสถานการณ์ สามารถสร้างความสามารถในการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แม้นิสิตแต่ละคนจะอยู่ห่างไกลกัน ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงได้

3. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ตัวอย่างเช่น การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ การแก้ไขปัญหาต่างๆ สามารถนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยได้

4. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ตัวอย่างเช่น e-mail หรือเทคโนโลยีทางการสื่อสารอื่นๆ ช่วยให้การให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้แล้วการเร่งรัดดำเนินการวัดและประเมินผลของนักศึกษา ยังสามารถนำมาใช้ในการติดตามพัฒนาการทางการเรียน ช่วยให้คณาจารย์ได้รับรู้ถึงจุดแข็งและปัญหาของนักศึกษา

5. ให้ความสำคัญต่อการใช้เวลาในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาในการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า

6. มีความคาดหวังสูงในการติดต่อสื่อสาร ตัวอย่างเช่น การใช้เว็บไซต์ การทำงานกลุ่มของนักศึกษาที่อยู่คนละประเทศในรูปแบบ virtual team การมอบหมายงานและจัดส่งรายงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

7. ยอมรับในความสามารถและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น นักการศึกษาหลายคนเชื่อว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินโครงการวิจัยบูรณาการการเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ พ.ศ. 2548 (ไพฑูรย์ สิ้นลาวัณน์ และคณะ, 2549) ซึ่งดำเนินการวิจัยใช้นวัตกรรม “สัตตศิลา” ในการเปลี่ยนผ่านการศึกษา โดยมีสาระตามหลักสัตตศิลา ดังนี้

หลักที่ 1 : คุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหรือเรียกสั้น ๆ ว่า คุณลักษณะ 4 ร ซึ่งได้แก่

ร 1 : รู้ทันรู้ทันโลก

1.1 ทักษะการแสวงหาความรู้

1.2 ทักษะการใช้และจัดการความรู้

1.3 ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4 ทักษะการวิเคราะห์และแก้ปัญหา

1.5 ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร

ร 2 : เรียนรู้ชำนาญเชี่ยวชาญปฏิบัติ

2.1 การคิดใหม่ คิดสร้างสรรค์ คิดแจ่มแจ้งตลอด

2.2 จิตมุ่งคุณภาพมาตรฐาน และความเป็นเลิศ

ร 3 : รวมพลังสร้างสรรค์สังคม

3.1 การทำงานแบบร่วมมือ เป็นทีม และสร้างเครือข่าย

3.2 ความสามารถในการจัดการ

3.3 การแข่งขัน/อดทน/สู้สิ่งยาก

3.4 การเห็นแก่ส่วนรวม เป็นธรรมและยั่งยืน

ร 4 : รักษ์วัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ

4.1 มีความรักและภูมิใจในความเป็นไทย รักความสงบสันติ

หลักที่ 2 : การพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ หรือมาตรฐานได้ โดยยึดองค์กรที่มีการปฏิบัติงานได้มาตรฐานหรือมีความเป็นเลิศ เป็นตัวอย่างหรือเป็นจุดอ้างอิงเพื่อเทียบเคียง

หลักที่ 3 : การบริหารจัดการแบบบูรณาการ เป็นระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการ เป็นชุดขององค์ประกอบของการจัดการที่เชื่อมประสานปัจจัยรอบด้าน กระบวนการที่มีกลยุทธ์อันนำไปสู่ผลลัพธ์เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

หลักที่ 4 : การจัดหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลซึ่งมีศักยภาพแตกต่างกัน ตามความถนัด ความสนใจ และความชอบของผู้เรียนแต่ละคน หรือเรียกว่า หลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน (4 F) โดยยึดหลัก Fun Find Focus และ Fullfillment

หลักที่ 5 : CRP- Plus การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรูปแบบการสอนแบบ CRP ที่เหมาะสมกับรายวิชาที่มีลักษณะของรายวิชาและจุดประสงค์แตกต่างกัน ซึ่งได้แก่รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก (C) รูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน (R) และรูปแบบการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพ (P)

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก(Crystal-based Instruction Model) เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานอันเกิดจากการตกผลึกทางความคิด ทั้งนี้ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกในกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การรวบรวมการเรียนรู้ การทำความเข้าใจ การสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้และถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้วิเคราะห์ผลงานร่วมกับผู้เรียนและคอยสอดแทรกทักษะการคิด ค่านิยมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนแบบตกผลึกมี 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 วางแผนและเรียนรู้ : การเรียนแบบกำกับตนเอง และ การเรียนแบบนำตนเอง วางแผน (Plan) ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้โดยกำหนดประเด็นหลักของการเรียนในแต่ละหน่วย ตามความสนใจภายใต้คำแนะนำของผู้สอนเลือก (Choose) : ผู้เรียนเลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจเป็นพิเศษ และวางโครงร่างของหัวข้อย่อยให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค้นคว้า (Search) : ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านแหล่งการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลเขียน (Write): ผู้เรียนเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับที่ 1) ขั้นที่ 2 นำเสนอและอภิปราย : การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน นำเสนอ (Present) : ผู้เรียนนำเสนอผลงานที่ตนไปศึกษาค้นคว้าในรูปแบบการเขียนเชิงวิชาการและการบรรยาย อภิปราย (Discuss) : ผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงสิ่งที่นำเสนอกับเพื่อนร่วมชั้นโดยผู้เรียนรับฟังข้อคำถาม ข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเชิงวิชาการครั้งต่อไป ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้ : การเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง ประมวล (Gather) : ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายในชั้นเรียนพร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อสร้างความสมบูรณ์ของงานเขียนเชิงวิชาการ ปรับแก้ (Revise) : ผู้เรียนพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการตามข้อมูลที่ได้รวบรวม ประมวลและค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์ รูปแบบงานเขียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ฉบับที่2) ขั้นที่ 4 ตกผลึก : การเรียนแบบกำกับตนเอง และ การเรียนแบบนำตนเอง นำเสนอ (Present) : ผู้เรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านการปรับแก้แล้วต่อชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกัน ประเมิน (Assess) : ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้ สรุป (Conclude) : ผู้เรียนสรุปผลการทำงาน เป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์ รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกนี้ เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ และข้อเท็จจริงขององค์ความรู้ต่างๆ

รูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยรูปแบบการเรียนการสอนอาจแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่ 1) การสอนโดยใช้วิธีวิจัยเป็นวิธีสอนโดยผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์ หรือ 2) เป็นผู้ช่วยโครงการวิจัยของอาจารย์ 3) การสอนโดยผู้เรียนศึกษางานวิจัยของอาจารย์และของนักวิจัยชั้นนำในศาสตร์ที่ศึกษา และ 4) การสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพ (Productivity-Based Instructional Model) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและปฏิบัติงานจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต่อสังคม ภายใต้แนวคิดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันตามความสนใจ ขั้นตอนของการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพ มี ดังนี้ 1) การเตรียมบริบทตามสภาพจริง : การเรียนรู้ตามสถานการณ์จริงคือ มีการเตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับบริบทจริง 2) การตั้งเป้าหมาย : การเรียนรู้แบบนำตนเองและการเรียนรู้แบบร่วมมือคือ มีการกำหนด เลือกลง นำเสนอ 3) การวางแผนและการดำเนินการ : การเรียนรู้แบบร่วมกันคือ มีการทำงานกลุ่ม เรียนรู้ 4) การติดตามและประเมินผลงาน : การเรียนรู้แบบโครงการคือ มีการตรวจสอบ ติดตาม ปรับปรุง ผลิต ประเมิน

หลักที่ 6 : NET การพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีขั้นตอนการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศคือการกำหนดภารกิจ การตรงจุดเข้าถึงแหล่ง การประเมินสารสนเทศ และการบูรณาการวิธีการใช้งาน

หลักที่ 7 : 3 M บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องในการสร้างโอกาสการเรียนรู้ มีทั้งครู โรงเรียน ครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน ซึ่งมี 3 บทบาท ได้แก่ M1 : บทบาทของผู้ให้กำลังใจ (Moral Supporter) M2 : บทบาทผู้ใส่ใจกำกับ (Monitor) และ M3 : บทบาทของผู้สนับสนุนส่งเสริม (Mentor)

ดังนั้นอาจกล่าวสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาที่ดีนั้น ต้องทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสุขของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น
2. ลักษณะของนักศึกษา ได้แก่ การมีทักษะในด้านต่างๆ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การยอมรับในผู้อื่น เป็นต้น
3. ลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งวิทยาการเรียนรู้อุทยานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น
4. ลักษณะของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น ต้องมีความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ที่ดี

ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

สภาการพยาบาล(2546)ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตนั้น จะต้องครอบคลุมมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาล และการผดุงครรภ์ (Nursing and Midwifery Practice Standard) เป็นการปฏิบัติที่มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้รับบริการ มีภาวะสุขภาพที่ดีที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ปัญหาสุขภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องได้รับการแก้ไขโดยพยาบาลและผดุงครรภ์ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ต้องใช้กระบวนการพยาบาลแก่ผู้รับบริการอย่างเป็นองค์รวมทั้งในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล ครอบครัว และชุมชน ตามศาสตร์และศิลปะการพยาบาลในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ โดยผู้รับบริการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม และมีการประสานความร่วมมือในทีมการพยาบาลและทีมสหสาขาวิชา

มาตรฐานที่ 2 การรักษาสีทธิผู้ป่วย จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ รวมทั้งการปฏิบัติเพื่อปกป้องและรักษาไว้ซึ่งสิทธิที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการรักษาพยาบาลของผู้รับบริการ

มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ บนพื้นฐานของศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ทันสมัย โดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง มีการทบทวน ประเมินกระบวนการดูแล ผู้รับบริการ

อย่างเป็นระบบ มีการนำความรู้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติกาพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 4 การจัดการ การดูแลต่อเนื่อง ให้ผู้รับบริการได้รับการดูแลที่สอดคล้องกับภาวะสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีการวางแผนร่วมกับทีมสุขภาพ ผู้รับบริการและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้รับบริการในการดูแลตนเอง และสามารถชี้แหล่งประโยชน์ในการดูแลตนเองอย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและรายงานบันทึกและรายงานการพยาบาลและการผดุงครรภ์ให้ครอบคลุมการดูแลผู้รับบริการตามกระบวนการพยาบาล โดยครบถ้วน ถูกต้องตามความเป็นจริง ชัดเจน กะทัดรัด มีความต่อเนื่องและสามารถใช้เพื่อประเมินคุณภาพบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้

สถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้ทำหน้าที่ในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพมานานกว่า 50 ปี หลักสูตรที่สถาบันการศึกษาในสังกัดใช้อยู่ได้มีการพัฒนาปรับปรุงโดยตลอด ให้สอดคล้องกับระบบบริการสุขภาพที่ได้มีการปฏิรูปการบริการด้านสุขภาพ เน้นการดูแลในระดับปฐมภูมิ เพื่อให้ประชาชนดูแลสุขภาพตนเอง และครอบครัวได้เป็นผลให้บทบาทของพยาบาลเปลี่ยนจากการตั้งรับในสถานบริการสุขภาพมาเป็นการให้บริการสุขภาพเชิงรุก และใช้สถานบริการสุขภาพใกล้ตัวใกล้ใจ ประกอบกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ต่างๆได้ ดังนั้นหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ ที่มีความสมดุลของเนื้อหาสาระทั้งด้านการดูแลปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพและสังคมไทยในปัจจุบัน

สถาบันพระบรมราชชนก(2552)มีความเชื่อว่าหลักสูตรบูรณาการจะช่วยให้พยาบาลเป็นผู้มีโลกทัศน์กว้างไกลใฝ่รู้ และมีความคิดอย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสุขภาพ และแก้ไขปัญหาสุขภาพแบบองค์รวมโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดปรัชญาของหลักสูตรไว้ดังนี้

การพยาบาล เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับประชาชนในการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันการเจ็บป่วยในผู้มีภาวะสุขภาพปกติ ให้การดูแลและการฟื้นฟูสภาพผู้ที่เจ็บป่วยแบบองค์รวม โดยยึดหลักสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ บนพื้นฐานของการดูแลอย่างเอื้ออาทร คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองแก่บุคคล

ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน โดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจก มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีอิสระในการเลือก การตัดสินใจ มีสิทธิ์ที่จะได้รับการดูแลอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

สุขภาพ เป็นความสมดุลของร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณที่มีการเปลี่ยนแปลงทุกช่วงวัยของชีวิต และตามการรับรู้ของบุคคล ซึ่งสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การเรียนรู้การสอน เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่าง ผู้สอน ผู้เรียน บุคคล ครอบครัว และชุมชน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการเรียนรู้ตามสภาพการณ์จริงให้ชุมชนเป็นฐาน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการทางปัญญา ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ด้วยความสัมพันธ์อันกัลยาณมิตร

บัณฑิตพยาบาล เป็นผู้ที่มีความสามารถเชิงวิชาชีพ มีทักษะการสื่อสาร มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถบูรณาการความรู้ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งในภาวะสุขภาพดี เจ็บป่วย จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต และการพัฒนาศักยภาพประชาชนให้สามารถดูแลและพึ่งตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนก (2546) ประกอบด้วย มโนทัศน์ทางการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล ดังนี้

1. **การดูแลอย่างเอื้ออาทร** เป็นทฤษฎีทางการพยาบาลที่มุ่งความสัมพันธ์อันกัลยาณมิตร ระหว่างบุคคลต่อบุคคลตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบทางสังคม ด้วยการเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ความเมตตา ความเอื้ออาทร ความสนใจ ความเอาใจใส่ ความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจ

2. **ผู้เรียน** เป็นปัจเจกบุคคลที่ประกอบด้วย กาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ มีคุณค่า ศักดิ์ศรี ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมเป็นของตนเอง มีประสบการณ์ชีวิต มีศักยภาพในการเรียนรู้ และพัฒนาได้

3. **ผู้สอน** เป็นปัจเจกบุคคลที่มีความรู้ และทักษะเชิงวิชาชีพ มีประสบการณ์ชีวิต มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดี

4. **การเรียนการสอน** เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน บุคคล ครอบครัว และชุมชน ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการทางปัญญา การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับ ปฏิสัมพันธ์ด้วยความเอื้ออาทรระหว่างผู้สอน และผู้เรียนภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จาก สภาพการณ์จริง ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

5. **สภาพแวดล้อม** ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ เคมี การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ การดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและส่งผลต่อภาวะสุขภาพ

6. **สุขภาพ** คือ ภาวะที่เป็นสุขทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ ที่มีคุณค่าต่อชีวิต และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดช่วงชีวิต โดยมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมตลอดเวลา สุขภาพเป็น ความรับผิดชอบของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในการดูแลตนเอง

7. **บุคคล ครอบครัว ชุมชน** มีความเป็นปัจเจกมีศักยภาพในการดูแลตนเอง มี ประสบการณ์ชีวิต มีศักดิ์ศรีและสิทธิในการเลือกแบบแผนการดำเนินชีวิตของตนเอง มีเครือข่ายทาง สังคม และมีภูมิปัญญา

8. **การปฏิบัติการพยาบาล** เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วยในผู้มีภาวะสุขภาพปกติให้การดูแล และฟื้นฟู สภาพผู้เจ็บป่วยแบบองค์รวม และมุ่งพัฒนาศักยภาพประชาชนให้พึ่งตนเองได้ ทั้งนี้ โดยยึดหลัก สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพ

นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลไว้ ดังนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเชิงวิชาชีพ มีทักษะการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถบูรณาการความรู้ ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่น ๆ ไปใช้ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของ ประชาชนทั้งในภาวะสุขภาพดี เจ็บป่วย จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต และการพัฒนาศักยภาพ ประชาชนให้สามารถดูแลและพึ่งตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เป็นสมาชิกที่ดีของ

วิชาชีพ เป็นพลเมืองดีและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข อีกทั้งผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความสามารถ
ดังต่อไปนี้

1. แสดงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล

ดังต่อไปนี้

1.1 เคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเป็นปัจเจกทั้งของตนเองและผู้อื่น

1.2 มีจิตสำนึกในการให้บริการ

1.3 มีสุขภาพและวุฒิภาวะทางอารมณ์

1.4 ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.5 คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

1.6 มีภาวะผู้นำและสามารถบริหารจัดการตนเองและงานที่รับผิดชอบได้อย่าง

เหมาะสม

1.7 ทำงานได้โดยอิสระ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.8 แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.9 เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพและเป็นพลเมืองดีของสังคม

2. ปฏิบัติการพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ทั้งในภาวะสุขภาพปกติ และ
ภาวะที่มีปัญหาสุขภาพแบบองค์รวมบนพื้นฐานของความเชื่ออาทรยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม

3. รักษาพยาบาลเบื้องต้น ตามขอบเขตวิชาชีพการพยาบาล

4. พัฒนาศักยภาพบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนให้สามารถดูแลและ
พึ่งตนเองได้

5. ติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาทางสุขภาพได้

6. ร่วมทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ได้

7. เลือกใช้แหล่งทรัพยากร นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่นในปฏิบัติการ
พยาบาลได้อย่างเหมาะสม

8. ร่วมมือในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อ
สุขภาพ

นอกจากนี้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนกยังได้ระบุ
สมรรถนะนักศึกษาในแต่ละชั้นปี ไว้ดังนี้

ปีที่ 1

1. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นบนพื้นฐานของความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ให้เกียรติและเห็นคุณค่าของผู้อื่น
3. ติดต่อสื่อสารกับบุคคลในชีวิตประจำวัน
4. ดูแลสุขภาพตนเอง
5. เผชิญปัญหา และบริหารความขัดแย้งทางอารมณ์
6. แสดงความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยในตนเอง
7. แสดงความคิดอย่างมีเหตุผล
8. แสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี
9. ใช้หลักปรัชญา และศาสนาในการดำเนินชีวิต
10. เข้าถึงบุคคล กลุ่มคน และชุมชน ด้วยความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์
11. ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

ปีที่ 2

1. ทำงานเป็นทีม
2. จัดการและควบคุมอารมณ์ตนเอง
3. ป้องกันการเจ็บป่วยและส่งเสริมสุขภาพของตนเอง
4. พึ่งพอใจในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น
5. แสดงความคิดอย่างมีระบบ
6. ติดต่อสื่อสารกับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. สอน และให้คำปรึกษาทางสุขภาพ
8. ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาล
9. ส่งเสริมสุขภาพบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน
10. ป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคนและชุมชน
11. ประเมินภาวะสุขภาพแบบองค์รวมด้วยความเข้าใจมนุษย์
12. ปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมด้วยความเอื้ออาทรและยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนโดยใช้กระบวนการพยาบาล
13. ใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษาค้นคว้า

14. ใช้ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
15. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายชีวิต

ปีที่ 3

1. บริหารจัดการทีมงาน
2. เป็นที่พึ่งทางอารมณ์แก่ผู้อื่น
3. ดำรงรักษาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง
4. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายชีวิต
5. คิดตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตนเองและวิชาชีพ
6. ฟื้นฟูสภาพบุคคล กลุ่มคน และชุมชนที่มีปัญหาสุขภาพ
7. ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์แบบองค์รวมด้วยความเอื้ออาทร ยึดหลัก

คุณธรรม จริยธรรม ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

8. ใช้ผลวิจัยในการปฏิบัติการพยาบาล
9. ใช้ภาษาอังกฤษในวิชาชีพ
10. จัดทำรายงาน และบทความทางการพยาบาล

ปีที่ 4

1. แสดงภาวะผู้นำ
2. ทำงานได้อย่างอิสระ โดยตัดสินใจเชิงคลินิกและแก้ปัญหาสุขภาพได้ทุกระดับ

ความรุนแรง

3. แสดงวุฒิภาวะทางอารมณ์ได้เหมาะสม
4. เป็นแบบอย่างด้านสุขภาพอนามัย
5. เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพและสถาบัน
6. คิดสร้างสรรค์และพัฒนาวิชาชีพ
7. คัดกรองผู้มีปัญหาสุขภาพ ส่งต่อ และรักษาโรคเบื้องต้น
8. ปฏิบัติการพยาบาล และผดุงครรภ์แบบองค์รวม ด้วยความเอื้ออาทร ยึดหลัก

คุณธรรม จริยธรรม ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

9. ร่วมทำวิจัย
10. วิจัยและแก้ปัญหาสุขภาพชุมชน

11. ปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพและชุมชน
12. พัฒนาศักยภาพชุมชนในการดูแลสุขภาพตนเองโดยประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
13. เป็นหัวหน้าทีมการพยาบาลและหัวหน้าเวรประจำหอผู้ป่วย
14. จัดทำรายงานทางวิชาการ และนำเสนอ
15. ใช้ภาษาอังกฤษในวิชาชีพ

สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้น หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้ ได้กำหนดการวัดประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

1) นักศึกษาต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา และมีคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามระเบียบที่วิทยาลัยกำหนดจึงจะมีสิทธิเข้าสอบ นักศึกษาที่มีสิทธิเข้าสอบจะต้องปฏิบัติตามดังนี้

(ก) นักศึกษาต้องเข้าสอบตามวัน เวลา และสถานที่ ที่วิทยาลัยกำหนดให้ หากขาดสอบโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าสอบตกในการสอบครั้งนั้น

(ข) นักศึกษาต้องใช้กระดาษสอบที่วิทยาลัยจัดให้ และห้ามคัดลอกข้อสอบหรือนำกระดาษสอบออกจากห้องสอบ

(ค) นักศึกษาจะเข้าห้องสอบได้เมื่อได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้ควบคุมการสอบ

(ง) นักศึกษาจะออกจากห้องสอบเป็นการชั่วคราวได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้ควบคุมการสอบ

(จ) นักศึกษาที่มาสายเกินกว่า 30 นาที ห้ามเข้าห้องสอบ และไม่ให้ผู้เข้าสอบออกจากห้องสอบก่อนเวลา 30 นาที

(ฉ) ข้อปฏิบัติอื่นเกี่ยวกับการสอบให้เป็นไปตามที่วิทยาลัยกำหนด

(ช) หากผู้ใดทุจริตหรือส่อเจตนาทุจริตในการสอบด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม อาจารย์ผู้ควบคุมการสอบมีอำนาจสั่งให้ยุติการสอบ และให้ถือว่าสอบตกในการสอบครั้งนั้นของวิชาที่สอบ โดยให้อาจารย์ผู้ควบคุมการสอบรายงานการทุจริตให้ผู้อำนวยการทราบทุกกรณีเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยร่วมกับคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยต่อไป

2) ระบบการให้คะแนนของแต่ละรายวิชา ให้ใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) แสดงระดับคะแนน (Grade) ซึ่งมีความหมายและค่าระดับขั้นดังนี้

ระดับชั้น	ความหมาย	ค่าระดับ
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.00
B+	ดีมาก (Very Good)	3.50
B	ดี (Good)	3.00
C+	ค่อนข้างดี (Fair Good)	2.50
C	พอใช้ (Fair)	2.00
D+	อ่อน (Poor)	1.50
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.00
F	ตก (Fail)	0
S	พึงพอใจ (Satisfactory)	-
U	ไม่พึงพอใจ (Unsatisfactory)	-
I	ยังไม่สมบูรณ์ -	-
E	มีเงื่อนไข -	-

3) การให้ F กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- (ก) เข้าสอบและได้ผลการสอบตกและ/หรือมีผลงานที่ประเมินผลว่าตก
- (ข) ขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือไม่มีเหตุผลอันควร
- (ค) ทำผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินให้ตก
- (ง) เปลี่ยนจาก I หรือ E ไม่ได้

4) การให้ E กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- (ก) ผลการสอบของแต่ละวิชาที่อาจารย์ผู้สอนและหัวหน้าภาค หรือผู้ที่ผู้อำนวยการวิทยาลัยมอบหมายได้พิจารณาเห็นว่ายังไม่สมควรให้ตก ควรให้โอกาสแก้ตัว
- (ข) การเปลี่ยน E ให้ได้แต่ไม่เกินระดับ C ในหมวดวิชาชีพแต่ไม่เกินระดับ D ในหมวดวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้จะต้องกระทำให้เสร็จสิ้นภายใน 4 สัปดาห์แรกของภาคเรียนถัดไป

5) การให้ I กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- (ก) ป่วยจนไม่สามารถเข้าสอบได้ และได้ปฏิบัติตามระเบียบการลาป่วยถูกต้อง
- (ข) ขาดสอบโดยเหตุสุดวิสัย ซึ่งมีหลักฐานที่เชื่อถือได้และได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาลัย

(ค) ทำงานหรือปฏิบัติงานที่เป็นส่วนประกอบของการศึกษายังไม่สมบูรณ์ และอาจารย์ผู้สอนเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบจากผู้อำนวยการวิทยาลัยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ง) การเปลี่ยน I ให้เป็นระดับชั้นที่เหมาะสมกับคุณภาพของการสอบและ/หรืองานที่ให้กระทำ และได้ทำการสอบและ/หรือทำงานครบถ้วนตามกำหนดแล้ว ทั้งนี้จะต้องให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่อาจารย์ผู้สอนจะสามารถรายงานผลการสอบได้ใน 4 สัปดาห์แรกของภาคเรียนถัดไปเป็นอย่างช้า หากพ้นจากนี้แล้วให้ถือว่าผลการสอบเป็น F

6) การให้ S และ U กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

(ก) ประเมินรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ว่า ไม่มีการประเมินผลเป็นระดับคะแนน

(ข) เปลี่ยนจาก I ภายในเวลาที่กำหนด สำหรับรายวิชาที่กำหนดการประเมินเป็น S และ U

7) การคำนวณคะแนนเฉลี่ย (Grad Point Average , G.P.A.) กระทำเมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคการศึกษา โดยมีวิธีดังนี้

(ก) ให้เอาผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างค่าระดับชั้น กับจำนวนหน่วยกิตแต่ละรายวิชาเป็น ตัวตั้งหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษา

(ข) การคำนวณคะแนนเฉลี่ย ให้ตั้งหารถึงทศนิยม 3 ตำแหน่ง และให้ปัดเศษตั้งแต่ทศนิยมที่มีค่าตั้งแต่มากกว่า 5 ขึ้นไป เพื่อให้เหลือเศษทศนิยม 2 ตำแหน่ง

8) การคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average) กระทำเมื่อเรียนจบตลอดปีการศึกษาและตลอดหลักสูตร โดยมีวิธีคิดดังนี้

(ก) ให้เอาผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างค่าคะแนนที่ได้ กับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่มีการประเมินผลเป็นค่าคะแนนเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตสะสม

(ข) การคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้ตั้งหารถึงทศนิยม 3 ตำแหน่ง และให้ปัดเศษตั้งแต่ทศนิยมที่มีค่าตั้งแต่มากกว่า 5 ขึ้นไป เพื่อให้เหลือเศษทศนิยม 2 ตำแหน่ง

(ค) กรณีที่เรียนซ้ำในรายวิชาใดระดับคะแนนที่ได้ใหม่มาคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสม

- 9) การสอบผ่านรายวิชามีหลักเกณฑ์ต่อไปนี้
- (ก) ผลการเรียนในหมวดวิชาไม่ต่ำกว่าระดับ C และในหมวดวิชาอื่น ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับ D
 - (ข) สอบแก้ตัวแล้วผ่านตามเกณฑ์ในข้อ (ก)
- 10) การเลื่อนชั้นกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้
- (ก) ต้องสอบได้ทุกวิชาในปีการศึกษานั้น ๆ และ
 - (ข) คะแนนเฉลี่ยสะสมประจำปี ไม่ต่ำกว่า 2.00 หรือ
- 11) กระทำเงื่อนไขในการเลื่อนชั้นมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (ก) ถ้าผลการเรียนบางรายวิชาได้ระดับคะแนน F แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมประจำปี ไม่ต่ำกว่า 2.00
 - (ข) คะแนนเฉลี่ยสะสมประจำปี ไม่ต่ำกว่า 1.95
 - (ค) คะแนนเฉลี่ยสะสมของสองปีการศึกษาที่อยู่ระหว่างการทำเงื่อนไขจะต้องไม่ต่ำกว่า 2.00 จึงจะเลื่อนชั้นได้ มิฉะนั้น จะต้องเรียนซ้ำชั้นปีที่อยู่ระหว่างการทำเงื่อนไข
- 12) การเรียนซ้ำชั้น กระทำการได้ในกรณีต่อไปนี้
- (ก) คะแนนเฉลี่ยสะสมประจำปีต่ำกว่า 2.00 ยกเว้นกรณีที่ให้ทำเงื่อนไข
 - (ข) การเรียนซ้ำชั้นให้เลือกซ้ำเฉพาะในรายวิชาที่ได้ระดับชั้นต่ำกว่า B ในหมวดวิชาซีฟ และต่ำกว่าระดับ C ในหมวดวิชาอื่น ๆ
- 13) การเลื่อนชั้น การทำเงื่อนไข และการเรียนซ้ำชั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย
- 14) การสำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้
- (ก) คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า 2.00
 - (ข) จำนวนปีที่เรียนไม่เกิน 2 เท่า ของเวลาที่หลักสูตรกำหนด
 - (ค) สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตร
 - (ง) ผ่านการสอบความรู้ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาของวิทยาลัย และ/หรือมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่วิทยาลัยไปสมทบหรือร่วมผลิต
- 15) นักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีจะได้รับเกียรติบัตรต้องอยู่ในเกณฑ์ต่อไปนี้

(ก) เป็นผู้มีความประพฤติดี และไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยตั้งแต่ความผิดระดับ 2 ขึ้นไป

(ข) ไม่เป็นผู้เคยสอบตกในรายวิชาใดวิชาหนึ่งตลอดหลักสูตร และมีเวลาเรียนไม่เกินกว่าจำนวนปีที่หลักสูตรกำหนด ยกเว้นกรณีที่ลาพักการศึกษาเนื่องจากเหตุจำเป็นทางสุขภาพ หรือความจำเป็นอื่น ๆ ที่คณะกรรมการบริหารวิทยาลัยกำหนด

(ค) ผู้ที่ทำคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร 3.70 ขึ้นไปได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 และผู้ที่ทำคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ตั้งแต่ 3.50 ถึง 3.69 ได้รับเกียรตินิยมอันดับ 2

(ง) วิทยาลัยเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาใด ให้ใช้เกณฑ์การได้รับเกียรตินิยมของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษานั้นๆ

16) นักศึกษาที่จะได้รับรางวัลเหรียญทอง เหรียญเงิน หลักสูตรละ 2 รางวัล คือ เหรียญทอง 1 รางวัล เหรียญเงิน 1 รางวัล และต้องอยู่ในเกณฑ์ต่อไปนี้

(ก) มีระยะเวลาการศึกษาไม่เกินเวลาปกติที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ยกเว้นกรณีที่ลาพักการศึกษา เนื่องจากเหตุจำเป็นทางสุขภาพหรือความจำเป็นอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(ข) ไม่เคยสอบตกในรายวิชาใด

(ค) มีความประพฤติดีและไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยตั้งแต่ความผิดระดับ 2 ขึ้นไป

(ง) เป็นผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรสูงสุดตามลำดับจากคุณลักษณะและสมรรถนะที่กำหนดไว้ นั้น สอดคล้องกับมาตรฐานผลลัพธ์การพยาบาลและการผดุงครรภ์ (Nursing and Midwifery Outcome Standard) ที่สภาการพยาบาล(2546)กำหนดไว้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินคุณภาพของบริการพยาบาลและผดุงครรภ์ สามารถประเมินได้จากผลลัพธ์การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยใช้กระบวนการพยาบาลว่าบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ และผลลัพธ์โดยรวมของบริการพยาบาลและผดุงครรภ์ทั้งหน่วยงาน ซึ่งอาจประเมินได้จากองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ความปลอดภัยจากความเสี่ยง และภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้ ทั้งด้านกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

2. ผู้รับบริการได้รับการบรรเทาจากความทุกข์ทรมาน ทั้งด้านกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

3. ความรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ

4. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้รับบริการ

5. ความพึงพอใจของผู้รับบริการและสิทธิที่พึงได้รับ และเมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศไทยที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด โดย ไพฑูรย์ สินลาร์ตันน์ สมสุข ธีระพิจิตร และ วัชนีย์ เซาน์ดำรงค์ (2549) ได้ร่วมกันวิจัยและพัฒนากรอบแนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตของประเทศไทย ประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ระดับก้าวหน้า ระดับเชิงรุก และระดับเป็นเลิศ ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	BASIC พื้นฐาน	ADVANCE ก้าวหน้า	PROACTIVE เชิงรุก	EXCELLENT เป็นเลิศ
KNOWLEDGE ความรู้	มีความรู้ทั่วไป ตามวิชาชีพของตน (1)	มีความรู้ทันสมัย และ รู้จักสืบเสาะแสวงหา ความรู้อยู่เสมอ (2)	มีความรู้ลึก สามารถเชื่อมโยง และบูรณาการ ความรู้ (3)	มีความเชี่ยวชาญเข้าถึง แก่นความรู้และสามารถ สร้างองค์ความรู้ใหม่ (4)
THINKING ความคิด	สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ ประเมินผล (5)	มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดใหม่ได้ อย่างทันสมัย (6)	มียุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ สามารถ คิดไปข้างหน้าและ คิดได้เอง (7)	มีความคิดรวบยอดตก ผลึกทางความคิดและ สามารถคาดการณ์ อนาคตได้ (8)
SKILL ความสามารถ	สามารถปฏิบัติงานได้ ตามวิชาชีพ (9)	สามารถปรับปรุง พัฒนางานและ แสวงหาวิธีการใหม่ๆที่ ดีขึ้น (9)	สามารถสร้างงาน ใหม่และทำได้ด้วย ตนเอง (10)	มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ และ ปฏิบัติงานได้อย่าง แม่นยำ (12)
ETHICS คุณธรรมจริยธรรม	มีวินัย มีความ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละและมี วัฒนธรรมและมี จรรยาบรรณใน วิชาชีพ (13)	เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก (14)	ส่งเสริมและชี้นำ สังคมให้ตระหนัก ถึง คุณธรรม จริยธรรม (15)	อุทิศตนเพื่อส่วนรวม มีความกล้าหาญทาง จริยธรรม (16)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็น
7 ประการ ได้แก่

1. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี
2. มีความรู้ทันสมัย ใฝ่รู้และพัฒนาความรู้ขึ้นได้
3. มีความสามารถในการจัดระบบความคิด คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิด
สร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้

4. มีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีได้ดี
5. มีความสามารถในการบริหารจัดการและทำงานเป็นทีมได้
6. มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคม
7. มีคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ

จุดเน้นของกรอบมาตรฐานในระดับปริญญาตรี คือ ความสามารถในการทำงาน และ
ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่บัณฑิตทุกคนควรมี โดยต้องพัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้
รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ได้ในระดับที่เหมาะสม นอกจากนั้นในการทำงานและการใช้ชีวิตใน
สังคม บัณฑิตต้องรู้จักคิดวิเคราะห์เพื่อความเข้าใจ ตามทัน และไม่หลงไปกับสิ่งแวดล้อมด้านเดียว
บัณฑิตรุ่นใหม่นอกจากคิดวิเคราะห์แล้วต้องรู้จักสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆได้ด้วย และในท้ายที่สุดบัณฑิต
ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และรับผิดชอบต่อคุณธรรม จริยธรรมของสังคมด้วยพร้อมกันไป

สอดคล้องกับสภาการพยาบาล(2547)ที่ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพ
พยาบาลไว้ ประกอบด้วย

1. บุคลิกภาพดี
2. กิริยาท่าทาง สุภาพ อ่อนโยน กระตือรือร้น
3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก
5. มีความรู้
6. เสียสละ
7. มีคุณภาพ และจริยธรรมประจำใจ
8. กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
9. รักษาสิทธิผู้ใช้บริการ

จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นให้บัณฑิตมีการบูรณาการความรู้ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นๆไปใช้ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถพัฒนาศักยภาพประชาชนให้ดูแลและพึ่งตนเองได้ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้ออาทร เป็นบุคคลที่มีความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิต มีบุคลิกภาพดีสดชื่น แจ่มใส มีน้ำใจ เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการที่มีความทุกข์จากโรคภัยต่างๆ มีสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งกายและใจ คุณสมบัติของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรประกอบด้วย

1. สุขภาพอนามัย คือ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีพลังทั้งร่างกายและจิตใจ
2. การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ คือ นักศึกษามองเห็นประโยชน์ของการเรียน รู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไร และเรียนแล้วจะเป็นอย่างไร
3. การเห็นคุณค่าในตนเอง คือ การที่นักศึกษารับรู้ตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีความสำคัญ ยอมรับในตนเองและภูมิใจในตนเอง มีความเข้าใจในศักยภาพของตนเอง
4. ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น รู้จักผ่อนปรน ไม่มุ่งมันเอาชนะ
5. ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล คือ ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ยังให้ความสำคัญต่อ ผู้เรียน ผู้สอนกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะกระบวนการวัดและประเมินผล ที่มีกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดที่เคร่งครัดทั้งการสอบเลื่อนชั้น การสอบซ่อม และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อความสุขและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แนวคิดเรื่องความสุข

ความหมายของความสุข ราชบัณฑิตยสถาน(2546) ได้ให้ความหมายของความสุขไว้ว่า ความสบายกายสบายใจ เช่นเดียวกับ พจนานุกรมฉบับมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด(Oxford University Press,1995) กล่าวว่า ความสุข คือ ความรู้สึกปลื้มปิติยินดี ความอิมใจ และในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2518 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง

ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น ความเจริญที่แท้มีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์ เพราะอำนวยความสะดวกถึงผู้อื่นและส่วนรวมด้วย และ วันที่ 29 สิงหาคม 2550 ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท แก่คณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศ ความว่า ความสุขที่แท้ก็คือพอเพียงนั่นเอง ก็อย่างที่บอก พูดถึงพอเพียง เพราะว่า ถ้าคนเขาพอเพียง คนเขามีความสุข และเราก็มีความสุข ถ้าคนที่อยากได้นั้น อยากได้นี้มาก เราเห็นแล้วไม่พอเพียง เราไม่มีความสุข ความสุขของคนแสดงออกมาด้วยความพอเพียงสำคัญตรงนี้ ให้ทำตัวเองให้พอเพียง

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2553) ได้กล่าวว่า ความสุข คือความรู้สึกหรืออารมณ์ประเภทหนึ่ง ความสุขมีหลายระดับ ตั้งแต่ความสบายใจเล็กน้อยหรือความพอใจจนถึงความเพลิดเพลินหรือเต็มไปด้วยความสนุก และความสุขเป็นหัวข้อที่ผู้นับถือศาสนาพุทธให้ความสำคัญมาก เพราะความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหาเพื่อให้ได้พบกับเสรีภาพและการหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง การสอนของศาสนาพุทธใช้หลักธรรมที่เรียกกันว่ามรรค หรือหนทาง 8 ประการในการดับทุกข์เพื่อนิพพาน ความสุขสูงสุดสามารถมีได้ด้วยการเอาชนะตัณหาทุกรูปแบบ ส่วนการมีความสุขจากทรัพย์สินหรือความมั่นคงในชีวิตและการมีมิตรภาพที่ดีก็เป็นที่ยอมรับว่าเป็นเป้าหมายที่มีคุณค่าสำหรับบุคคลทั่วไปมรรค เป็นภาษาสันสกฤต หมายถึง หนทางถึงความดับทุกข์ เป็นส่วนหนึ่งของอริยสัจ (เรียกว่า มัคคสัจจ์ หรือ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ) และนับเป็นหลักธรรมสำคัญอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยหนทาง 8 ประการด้วยกัน เรียกว่า "มรรคมืองค์แปด" หรือ "มรรคแปด" (อัฐังคิกมรรค) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สัมมาทิฐิ คือ ปัญญาเห็นชอบ หมายถึงเห็นถูกต้องตามความเป็นจริงด้วยปัญญา
2. สัมมาสังกัปปะ คือ ดำริชอบ หมายถึง การใช้สมองความคิดพิจารณาแต่ในทาง

กุศลหรือความดีงาม

3. สัมมาวาจา คือ เจรจาชอบ หมายถึงการพูดสนทนา แต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ดีงาม
4. สัมมากัมมันตะ คือ การประพฤติดีงาม ทางกายหรือกิจกรรมทางกายทั้งปวง
5. สัมมาอาชีวะ คือ การทำมาหากินอย่างสุจริตชน
6. สัมมาวายามะ คือ ความอุตสาหะพยายาม ประกอบด้วยความเพียรในการกุศลกรรม
7. สัมมาสติ คือ การไม่ปล่อยให้เกิดความพลั้งเผลอ จิตเลือนลอย ดำรงอยู่ด้วยความ

รู้ตัวอยู่เป็นปกติ

8. สัมมาสมาธิ คือ การฝึกจิตให้ตั้งมั่น สงบ สงัด จากกิเลส นิเวศน์อยู่เป็นปกติ อริยมรรคมีองค์แปด เป็นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) คือทางที่นำไปสู่การพ้นทุกข์ ที่พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้ว ด้วยปัญญาอันยิ่ง ทำญาณให้เกิด ย่อมเป็นไปเพื่อความสงบเพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน มรรคมีองค์แปด สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้เป็น สี่ล สมภาติ ปัญญา

ข้อ 3-4-5 เป็น สี่ล (สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ)

ข้อ 6-7-8 เป็น สมภาติ (สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ)

ข้อ 1-2 เป็น ปัญญา (สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ)

จิรา เตมจิตตราจริย(2548) กล่าวว่า ความสุขเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์ที่สามารถแสวงหาได้ ซึ่งแนวทางในการทำตัวให้มีความสุข มีดังต่อไปนี้

1. การรักษาสุขภาพทางกายให้แข็งแรง

สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตมีอิทธิพลต่อกันและกัน คนที่มีสุขภาพกายดีย่อมส่งผลให้มีจิตใจร่าเริงเข้มแข็ง การทำให้สุขภาพแข็งแรง ได้แก่การรับประทานอาหารถูกส่วน การพักผ่อนเพียงพอ การรักษาความสะอาดของร่างกาย ตลอดจนการออกกำลังกายอย่างพอเพียง

2. มีความสุขกับการทำงาน

การเลือกทำงานที่ชอบหรือการสร้างความพึงพอใจในงานที่ทำ หาวิธีการทำงานให้มีความสุข พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายหลายอย่างภายในขอบเขตที่สังคมยอมรับ ตามความสามารถของตนเอง และมองเห็นหนทางไปสู่ความสำเร็จได้ แล้วลงมือปฏิบัติอย่างตั้งใจย่อมจะเกิดความสุข เกิดความปิติจากความสำเร็จในงานตามมา

3. รู้จักตัวเองอย่างแท้จริง

ควรได้สำรวจตัวเองว่าเป็นคนอย่างไร ต้องยอมรับว่าคนเรามีทั้ง ส่วนดีและส่วนเสีย เราต้องมองหาส่วนดี เห็นคุณค่า ชื่นชม พยายามพัฒนาส่วนดี พร้อมทั้งยอมรับในข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ แล้วหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข คนที่มีความสุขนั้นไม่ได้หมายความว่าไม่เคยพบอุปสรรค ข้อขัดแย้งในใจ หรือไม่เคยพบปัญหา แต่อาจจะเป็นคนที่ยอมรับกับปัญหาไม่ได้ จึงต้องใช้ความพยายาม ความอดทน ก็จะสามารถเผชิญปัญหาไปได้

4. มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี

ควรมองหาความสุข ความเพลิดเพลิน เพื่อช่วยลดความตึงเครียดต่างๆ ทำให้อารมณ์ผ่อนคลาย การหัวเราะทำให้จิตใจเบิกบาน มีการกระเพื่อมของหน้าท้อง หัวใจปอดได้ออกกำลัง มีผลถึงกล้ามเนื้อหัวใจ หลอดเลือด หลัง กระบังลม และขา เกิดความพึงพอใจในความสุข นอกจากนี้ไม่ควร มองโลกในแง่ร้าย เวลาจะทำอะไรต้องหาจุดดีของเรื่องนั้นให้พบ เมื่อพบแล้วทำความพอใจและชื่นชม ก็จะเกิดแต่ความดีงาม

5. ไม่ควรเก็บอารมณ์ขุ่นมัว

การเก็บกดอารมณ์ทำให้เกิดความ ขุ่นมัว สับสน วุ่นวายใจ เป็นการก่อให้เกิดความตึงเครียด ทางอารมณ์ ผลทำให้สีหน้าหม่นหมอง น่าเกลียด ขากรรไกรประกบกันแน่น ใบหน้าเต็มไปด้วย ริ้วรอย เหี่ยวย่น ผมหงอก-ขาว ผมหงอก โรคผื่นคัน พุพอง และสิวตามมา เราควรต้องหาทางระบาย อารมณ์ที่ขุ่นมัว โดยการแสดงออกในทางที่สังคมยอมรับและได้ตอบสนองตามความต้องการของเรา แต่ถ้าพบความยุ่งยากใจเพิ่มขึ้น ก็ควรหาวิธีหลีกเลี่ยงเสียก่อน เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์จะเผชิญ ความตึงเครียดทางอารมณ์ได้ถึง ซีดหนึ่งเท่านั้น จากนั้นต้องหาทางผ่อนคลาย

6. ควรมีงานอดิเรกและการพักผ่อนหย่อนใจ

ควรรหาอะไรที่ชอบและพอใจทำ ทำในเวลาว่างที่เหลื่อจากกิจวัตรประจำวัน การทำ อะไรในสิ่งที่พึงพอใจย่อมเกิดความสุขเพลิดเพลิน ทำให้ไม่มีเวลาว่าง ที่จะคิดกังวลเรื่องต่างๆ เป็นการ ฝึกการใช้เวลาว่างนั้นๆให้มีสมาธิในการทำสิ่งที่พอใจ ซึ่งจิตมีสมาธิจะเป็นจิตที่เข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวง่าย พบว่า งานอดิเรกที่เกี่ยวกับกีฬาจะช่วยให้มีความสุข สนุกสนาน ร่าเริง แจ่มใส นอกจากนั้นการได้ ท่องเที่ยวไปกับธรรมชาติที่กว้างใหญ่ เช่น ท้องฟ้า ทะเล ป่าเขาลำเนาไพร จะก่อให้เกิดความปลอด โปร่ง สดชื่น มีความสุข และถ้าต้องการทำจิตให้เป็นสมาธิในทางศาสนาจะก่อให้เกิดความสงบสุขทาง ใจเป็นอย่างมาก

7. หาสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ

แต่ละชีวิตย่อมมีทั้งสุขและทุกข์ปะปนกันไป เราจึงควรรหาเพื่อนหรือใครสักคนที่ สามารถร่วมทุกข์ร่วมสุขได้ค้นหาคนที่คุณรักและเขารักคุณ ช่วยเหลือเกื้อกูล ปลอดภัย บำรุงจิตใจซึ่ง กันและกัน สามารถที่จะระบายทุกข์ ปรีกษาขอความคิดเห็น การแก้ไขปัญหิต่างๆ หรือในที่สุดอาจจะ ต้องไปขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและการบำบัดทางจิตโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ขึ้นกับปัญหาความซับซ้อน ซึ่งนับเป็นวิธีการแก้ปัญหิตการปรับตัวตั้งแต่ต้นที่ชาญฉลาด

8. พร้อมที่จะเผชิญปัญหาและความกังวลใจ

เมื่อพบอุปสรรค พึงพิจารณาปัญหาอย่างใช้เหตุและผล โดยค้นหาข้อเท็จจริง มองปัญหานั้นๆ และหาวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหา ทำการตัดสินใจ แล้วปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจไว้ หรือถ้าปัญหารุมเร้ามากจนต้องการหลีกเลี่ยง หรือถ้าปัญหาต้อนท่านไปจนมุม ให้มองพิจารณาดูผลร้ายที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ยินดีเผชิญกับสิ่งนั้นๆ เมื่อเวลาผ่านไปให้พิจารณาว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ทำลายความสุขแห่งชีวิตมามาก เพียงพอแล้ว แล้วหันกลับใช้เหตุผลในการพิจารณาแก้ไขสิ่งร้ายๆ ให้กลายเป็นดีด้วยใจสุขุมเยือกเย็น ท่านก็จะผ่านพ้นอุปสรรคไปได้

9. ใช้เวลาเป็นยารักษาความเจ็บปวด

เมื่อพบกับความผิดหวังจงใช้เวลาเป็นเครื่องช่วยเยียวยา เมื่อพลาดหวังแล้วจงอดทน และมีความหวังต่อไป ความหวังเป็นพลังหรือแรงจูงใจ เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต เมื่อประสบความผิดหวัง ไม่ควรใช้วิธีถอยหนีหรือเลี่ยงปัญหา ควรคิดเสมอว่า ท้อแท้-หงอย ท้อถอย-แพ้ เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ ไม่ควรแก้ปัญหาโดยใช้สิ่งเสพติด เช่นสุรา หรือยาบางชนิด เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ลืมความทุกข์ได้เพียงชั่วขณะ ไม่ทำให้เราพิจารณาใช้ความคิดในการแก้ปัญหา เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็นอันตรายอย่างยิ่ง

10. ค้นหาเป้าหมายของชีวิต

การคิดฝันไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือต้องมีความคิดฝันที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งความคิดฝันจะทำให้เรามีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีแรงจูงใจ มีการตั้งเป้าหมายในชีวิตใกล้เคียงกับความสามารถที่แท้จริงและสอดคล้อง กับความเชื่อและอุดมคติ แล้วทำการลงมือปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย ถ้าทำเช่นนี้ได้เราก็จะประสบความสำเร็จและความสมหวัง เกิดความสุขทางใจได้

ประเวศ วะสี (2548) ได้เสนอยุทธศาสตร์ความสุข เนื่องจากมองเห็นว่าธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนล้วนเกลียดทุกข์รักสุขด้วยกันทั้งนั้น ยุทธศาสตร์ความสุขจึงเป็นสิ่งที่ทำให้เป็นจริงได้โดยง่าย ด้วยมนุษย์ปัจจุบันสามารถสร้างความชำนาญได้ ๒ ด้าน คือ ความชำนาญในอาชีพ และความชำนาญในการสร้างสุข ทั้งนี้ เมื่อรู้จักวิธีในการสร้างความสุขให้กับตนเองได้ ก็ย่อมจะเข้าใจวิธีการสร้างและแผ่แผ่ความสุขไปให้กับคนรอบข้างและสังคมได้ในที่สุด เรื่องของความสุขจึงเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ที่ความสุขของแต่ละคน เชื่อมสู่ความสุขของคนใกล้ๆ ตัว และขยายวงความสุขออกไปเรื่อยๆ จนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงองค์กร สถาบัน สังคม และเปลี่ยนแปลงโลกได้ นั่นคือต้อง

มีความเข้าใจเรื่องใหญ่ๆ 4 เรื่องคือ เรื่องของ กาย จิต ปัญญา และสังคัม

1. กาย

การสร้างความสุขทางกายนั้นเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ดี ความผิดปกติทางกายอาจจะเกิดจากการไม่ได้ดูแลรักษาสุขภาพ ขาดการออกกำลังกายที่เหมาะสม โรคจากกรรมพันธุ์ การทำงานผิดปกติของสมอง และการหลั่งของสารเคมีในสมองที่บกพร่อง จำต้องทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าวอย่างถ่องแท้ จึงจะหาวิธีผ่อนคลายและสร้างสุขได้

2. จิต

จิตใจที่เปี่ยมสุขนั้นย่อมเต็มประกอบไปด้วยความกรุณา ความศรัทธา ความพร้อมที่จะให้อภัย และการเจริญสติ หากนำมาเข้าสู่หนทางดังกล่าวได้ ด้วยอุบายวิธีที่เหมาะสม ย่อมเอื้อต่ออุทฺตศาสตร์สร้างสุขโดยรวมได้

3. ปัญญา

การเข้าถึงปัญญาที่แท้จำต้องมีสัมมาทิฐิหรือศรัทธาในการเข้าถึงสิ่งสูงสุด มองเห็นความเป็นอนิจจัง และความเชื่อมโยงของสรรพสิ่ง จนกระทั่งหลอมรวมตัวเองเป็นหนึ่งเดียวกับโลกและจักรวาล ปัญญาจะนำไปสู่อิสรภาพและความสุขที่แท้จริง

4. สังคัม

โครงสร้างสังคัมที่เอื้อต่อความสุขย่อมประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้คนและกลุ่มคน เป็นชุมชนที่มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยอาการแห่งความมีเมตตากรุณา มองเห็นมนุษย์และสรรพสัตว์อื่นเป็นเพื่อนร่วมทุกข์เช่นเดียวกับตน อันก่อให้เกิดความเคารพซึ่งกันและกัน ลดการเบียดเบียนกัน สามารถตั้งคำถามที่ถูกต้องเหมาะสมต่อความหมายที่แท้จริงของระบบเศรษฐกิจไม่ลุ่มหลงไปกับความมั่งคั่งอันเกิดจากสายโซ่แห่งการเบียดเบียน มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรแห่งอำนาจไปสู่องค์กรความรู้ เมื่อขัดแย้งน้อยลง เบียดเบียนน้อยลง บีบบังคับน้อยลง และปะทะน้อยลง ย่อมก่อให้เกิดสันติภาพได้

นอกจากนี้ ความสุขยังอาจเกิดขึ้นได้ผ่านเครื่องมือและกระบวนการบางอย่าง ดังเช่น สุนทรียสนทนาและทฤษฎีตัว U หัวใจของทั้งสองเรื่องอยู่ที่การห้อยแขวนการพูด การตัดสินใจ และการกระทำเอาไว้ก่อน เวลาเรารู้เรื่องอะไรมา ควรพิจารณาให้นานๆ เงียบๆ แล้วจะเกิดสติ เปรียบเสมือนเป็นการดึงเรื่องราวลงลึกมาทางขาซ้ายตัวผู้ จนแตะจุดที่สุดของตัวผู้ คือ เห็นความเชื่อมโยง สัมผัสกับความเป็นทั้งหมด เชื่อมอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเข้าด้วยกัน เป็นสภาวะที่จิตลงมาแตะกับปัญญา

จากนั้นจึงไต่ขึ้นไปตามขาขวาของตัวชู ไปสู่คำพูดและการกระทำที่ผ่านกระบวนการทางปัญญาแล้ว เรื่องราวของความสุขทั้งหมดนี้เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันไปมา เรื่องหนึ่งสามารถเป็นเหตุให้เรื่องหนึ่งและอาจเป็นผลของอีกเรื่องหนึ่งได้พร้อมกัน ทั้งหมดเป็นเรื่องที่อยู่รอบๆ ตัว และบางเรื่องก็เป็นความชำนาญพิเศษของบางคนอยู่แล้ว

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความสุข คือ การผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญ ๒ ด้าน คือ ด้านวิชาชีพ และด้านการสร้างความสุข ผ่านระบบการศึกษาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง ดังที่เรียกว่า จิตปัญญาศึกษา (contemplative education) จิตปัญญาศึกษานี้สามารถทำได้ผ่าน ๓ ช่องทางหลัก ได้แก่ หลักสูตรจิตปัญญาศึกษา เครือข่ายนักจิตวิวัฒน์ชุมชน และผ่าน สื่อมวลชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรจิตปัญญาศึกษา

ปัจจุบันมีภาคีเรียนรู้ ประกอบไปด้วย อาศรมศิลป์ สถาบันขวัญเมือง สัตยาไส เสมสิก ขาลัย รามจิตติ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมกลุ่มกันศึกษาเกี่ยวกับอุดมศึกษาทางเลือก เพื่อจัดทำหลักสูตรปริญญาโท โดยหลักสูตรดังกล่าวจะมีหลายสาขา เช่น การศึกษา สิ่งแวดล้อม จิตวิทยา ฯลฯ แต่มีแก่นแกนอยู่ที่เรื่องการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน นำไปสู่จิตสำนึกใหม่ เป็นผู้นำแนวใหม่ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ 1) ผ่านกิจกรรม ดังเช่น งานศิลปะ งานชุมชน 2) ผ่านการภาวนา และ 3) ผ่านการปฏิบัติกรรมฐาน

2. นักจิตวิวัฒน์ชุมชน

หากมีนักจิตวิวัฒน์ชุมชนอยู่ในทั้ง 70,000 หมู่บ้าน 7,000 ตำบลทั่วประเทศ คนเหล่านี้คือคนที่จิตใจดี และเป็นผู้ช่วยเหลือคนในชุมชนแก้ปัญหาด้านจิตใจเสมอ เช่น พระ หมอคุณ หรือ คนที่เคยผ่านความทุกข์ยากจนเข้มแข็งได้ด้วยตัวเอง เมื่อคนเหล่านี้สามารถเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่าย จิตวิวัฒน์ชุมชนได้ ก็จะถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กันและกันได้ไม่จบสิ้น เกิดเป็นจิตปัญญาศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งในระดับชุมชน โดยหน่วยงานที่สนใจและสนับสนุนการทำ human mapping มากก็คือ สคส.

3. สื่อมวลชน

ช่องทางสุดท้ายของการผลักดันให้จิตปัญญาศึกษาอยู่ในความรับรู้ความสนใจของสาธารณชน ก็คือผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ โดยต้องอาศัยการทำงานอย่างต่อเนื่องยาวนาน เพื่อสื่อสารเรื่องราวของความสุขและเรื่องจิตวิวัฒน์ผ่านสื่อต่างๆ ทุกช่องทาง ให้ผู้คนได้รับรู้เรื่องราวเหล่านี้มากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงโลกไปสู่ทางที่ถูกที่ควร

ดังนั้น เมื่อเข้าใจเรื่องช่องทางในการเกิดสุขอันหลากหลายแล้ว จิตปัญญาศึกษาจึงเป็น หัวหอกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความสุข ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ตาม ธรรมชาติ

นอกจากนี้ ลายาร์ด(Layard,2005) ได้จำแนกความจริงแห่งความสุขไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. ความสุขเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถาม การวัดกระแสคลื่นไฟฟ้าในสมอง เป็นต้น นอกจากนั้นความสุขคือสิ่งที่ผูกผันโดยตรงกับ ความทุกข์เมื่อความสุขมากขึ้น ความทุกข์ลดลง

2. การแสวงหาความสุขเป็นธรรมชาติของคน โดยคนจะหาวิธีสร้างความสุขโดย เปรียบเทียบต้นทุนและผลที่จะได้รับจากวิธีต่างๆ

3. สังคมที่ดีที่สุดคือสังคมที่มีความสุขมากที่สุด ดังนั้นนโยบายสาธารณะควรมี เป้าหมายเพื่อสร้างความสุขและลดความทุกข์ให้มากที่สุด

4. สังคมจะไม่มีความสุขเพิ่มขึ้นยกเว้นคนในสังคมมีเป้าหมายร่วมกันว่าต้องการให้ สังคมมีความสุขเพิ่มขึ้น

เนื่องจากความสุขของคนขึ้นกับพฤติกรรมของผู้อื่นๆ ถ้าทุกคนยอมรับเป้าหมายของ ความสุขในสังคมจึงจะสามารถร่วมกันจัดระบบของสังคม ให้เกิดประโยชน์สาธารณะ (common good) ขึ้นได้

5. คนเป็นสัตว์สังคม การมีเพื่อน มีครอบครัว มีงานทำ เป็นความสุขที่นอกเหนือจาก เรื่องเงิน ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ใช่เป็นเพียงกระบวนการสู่เป้าหมายแต่เป็นสิ่งที่สร้าง ความสุขของคนด้วย

6. คนต้องการไว้ใจผู้อื่น ความสุขของสังคมโดยเปรียบเทียบระหว่างสังคมต่างๆ สามารถวัดได้โดยตัวชี้วัด 6 ตัว ได้แก่ 1) สัดส่วนประชากรที่เห็นว่าสามารถไว้ใจคนอื่นในสังคมได้ 2) สัดส่วนประชากรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรต่างๆที่รวมตัวกัน 3) อัตราการหย่าร้าง 4) อัตราการว่างงาน 5) คุณภาพของรัฐบาล 6) ความเชื่อถือในศาสนา นโยบายที่สามารถส่งเสริมความไว้ใจให้ เกิดขึ้นในสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก นโยบายดังกล่าวได้แก่ การให้การศึกษาด้านจริยธรรม การสร้าง ครอบครัว ชุมชน และที่ทำงานที่อบอุ่นมั่นคง

นอกจากนั้นต้องคำนึงถึงผลดีและผลเสียของการปรับสภาพการทำงานให้มีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (flexibility and change) เทียบกับความคงที่และแน่นอน (inflexibility and predictability) ให้ดี โดยเฉพาะการนำมาใช้กับภาครัฐ เนื่องจากคนจะมีความสุขและความภูมิใจในงานของตนและการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการทำงาน (satisfaction of professional norm) การตั้งเป้าหมายและดึงดูดใจให้ทำงานโดย pay for performance อาจทำให้แรงจูงใจเดิมลดลงและอาจไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดของการเพิ่มปฏิรูปภาครัฐ

7. คนมีความยึดติดกับสถานภาพปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงต่างๆต้องคำนึงว่าคนมีความทุกข์กับสิ่งที่สูญเสียไปมากกว่าดีใจกับสิ่งที่ได้มาใหม่ นอกจากนี้คนชอบสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย ดังนั้นการเคลื่อนย้ายแรงงานและถิ่นฐานอาจทำให้ประสิทธิภาพของประเทศมากขึ้นแต่คนมีความสุขน้อยลง เพราะข้อเท็จจริงที่ว่าความปลอดภัยในสังคมและสุขภาพจิตจะด้อยลงในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง

8. คนใส่ใจกับสถานะทางสังคมอย่างยิ่ง คนมีธรรมชาติที่ต้องการจะดีกว่าคนอื่น นี่คือสาเหตุสำคัญที่ทำให้สังคมไม่ได้มีความสุขเพิ่มขึ้นถึงแม้จะมีความก้าวหน้าในการพัฒนาไปมาก เมื่อมีคนรู้สึกดีขึ้นจะมีคนอื่นที่รู้สึกแย่ลง โดยเปรียบเทียบการที่คนทำงานเพิ่มขึ้นมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ทำให้คนอื่นมีความสุขมากขึ้น นโยบายสำคัญที่จะช่วยลดปัญหานี้มี 2 เรื่อง คือ 1) ภาษีจะช่วยบรรเทาการแข่งขันอย่างไม่หยุดหย่อน (rat race) ได้ และอาจเป็นสิ่งที่ดีที่คนจะลดการทำงานลงบ้าง ถ้าสังคมโดยรวมจะมีความสุขมากขึ้น 2) การศึกษาจำเป็นต้องสอนเยาวชนให้มีค่านิยมที่ถูกต้องในเรื่องของสถานะทางสังคมและปลูกฝังให้มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

9. คนมีการปรับตัวกับสิ่งใหม่อยู่เสมอ เมื่อได้สิ่งที่ดีขึ้นแล้วระยะหนึ่งก็จะรู้สึกเคยชิน ดังนั้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงไม่ทำให้คนรู้สึกมีความสุขยาวนาน รายได้ในปีต่อไปจะต้องเพิ่มขึ้นมากกว่าที่เคยได้รับคนจึงจะรู้สึกมีความสุข คนจึงเสพติดการหาเงินเช่นเดียวกับเสพติดบุหรี่ ภาษีเป็นเครื่องมือที่สามารถลดพฤติกรรมทำงานหนักจนเกินไปที่เป็นผลเสียระยะยาวต่อความสุขของบุคคลลงได้

10. คนยิ่งรวยยิ่งมีความสุขกับเงินน้อยลง เงินจำนวนเท่ากันจะสร้างความสุขให้กับคนจนได้มากกว่าคนรวย ดังนั้นนโยบายลดช่องว่างของรายได้ระหว่างชนชั้นในสังคม และระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน จะช่วยเพิ่มความสุขของสังคมโดยรวม

11. ความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก ระบบการศึกษาควรมุ่งเพิ่มปัจจัยบวกภายในตัวคน และการฝึกจิต เช่น การนั่งสมาธิ เป็นต้น จะช่วยให้คนสามารถต่อต้านความทุกข์และเพิ่มความสุขได้

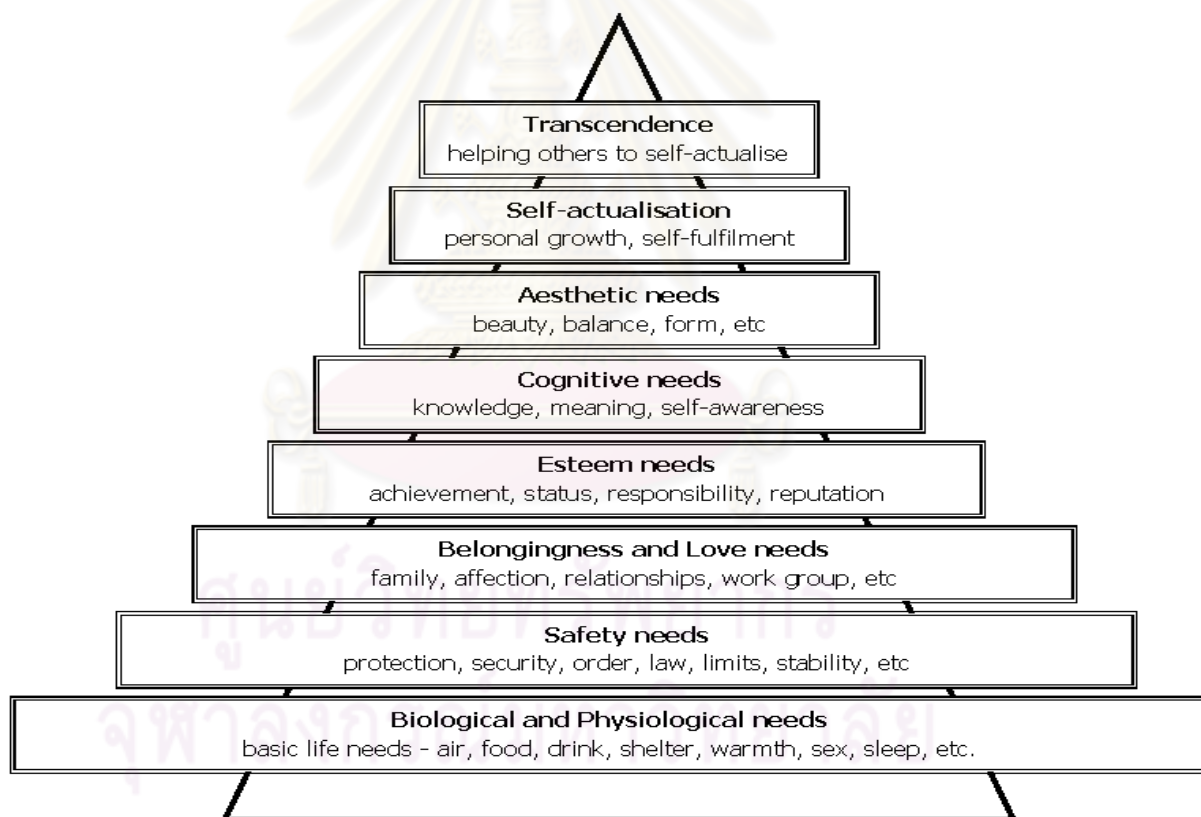
12. นโยบายสาธารณะมีผลต่อการลดความทุกข์ได้ง่ายกว่าการสร้างความสุข เนื่องจากสาเหตุของความทุกข์และการขจัดทุกข์มันเห็นได้ง่ายกว่า นโยบายสาธารณะจึงควรมุ่งไปที่กลุ่มคนที่มีความทุกข์ในสังคม

อีกทั้งยังได้กล่าวไว้ว่า สำหรับประเทศตะวันตกในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา นั้น ถึงแม้รายได้เฉลี่ยต่อหัวจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องถึงสองเท่าตัว แต่ระดับของความสุขไม่ได้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้บริษัท ไทยเรตติ้งแอนดิอินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด หรือ ทริส (TRIS) ซึ่งเป็นสถาบันจัดอันดับเครดิตแห่งแรกของไทย โดยเริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2536 (ไทยเรตติ้งแอนดิอินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด, 2551) รายงานไว้ว่า ในหน่วยงานของต่างประเทศนั้น การกำหนดตัวชี้วัดความสุขไม่ใช่เรื่องใหม่ัก โดยมีหน่วยงานหลายแห่งที่ได้กำหนดดัชนีเกี่ยวกับความสุขและความอยู่ดีกินดีของประชาชนเอาไว้ ซึ่งที่สำคัญๆ ได้แก่ New Economics Foundation (NEF) ได้กำหนดดัชนีความสุข (Happy Planet Index: HPI) ไว้ 3 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจในการมีชีวิต 2) ความคาดหวังในชีวิต และ 3) การรักษาระบบนิเวศตามแบบฉบับเดิมสหประชาชาติ ได้กำหนดดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index : HDI) โดยใช้ตัวชี้วัด 3 ตัว คือ 1) ช่วงอายุ (ชีวิต) ของประชากร 2) ระดับการศึกษา และ 3) รายได้ที่แท้จริง Oversea Development Council (OCD) ได้กำหนดดัชนีคุณภาพชีวิตทางกายภาพ (Physical Quality of Life Index : PQLI) โดยมีตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ 1) การรู้หนังสือ 2) ความยืนยาวของชีวิต และ 3) อัตราการตายของทารก ซึ่งประเทศไทยอาจจะใช้ตัวอย่างตัวชี้วัดของต่างประเทศนี้ เป็นแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดความสุขของประเทศเราได้ แต่ทั้งนี้ ต้องปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยขณะนี้คณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำลังสร้างดัชนีความสุข หรือดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทย ซึ่งจะใช้เป็นหลักในการพัฒนาสังคมไทยไปสู่ภาวะการมีความสุขยั่งยืน โดยความอยู่เย็นเป็นสุขนี้มีองค์ประกอบ 5 ประการ 1) ด้านเศรษฐกิจ จะต้องมีการมีอยู่ มีสัมมาอาชีพที่มีรายได้เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันที่มั่นคงสำหรับชีวิต 2) ด้านความเข้มแข็ง สังคมจะต้องมีความเข้มแข็ง ตั้งแต่ระดับคน ระดับครอบครัว และระดับชุมชน 3) คนในประเทศ จะต้องมีความสุขภาวะที่ดี มีความสมดุล ทั้งด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย และสติปัญญา รวมทั้งยึดมั่นในหลัก

ศาสนา 4) จะต้องมีส่วนแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดี สังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5) ด้านธรรมาภิบาล จะต้องเป็นสังคมที่มีสิทธิเสรีภาพ และการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

สอดคล้องกับอับราฮัมส์ มาสโลว์ (Maslow,1998) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์จะมีความสุขเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการ โดยนำเสนอลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ไว้ในรูปปิรามิด และมีความเชื่อว่าการศึกษาคือสิ่งที่ช่วยพัฒนามนุษย์ให้สามารถแสวงหาหนทางที่จะเติมเต็มความต้องการได้อย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสม

แผนภาพที่ 2.1 ปิรามิดความต้องการของมนุษย์ของอับราฮัมส์ มาสโลว์

Maslow's Hierarchy of Needs (1990's Eight-Stage Model)

1. ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเบื้องต้น อันเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีพของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อนนอนหลับ และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายหลังความต้องการในระดับที่ 1 ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว และมีความรู้สึกอิสระไม่ต้องกังวลกับความต้องการทางด้านร่างกายอีกต่อไป ได้แก่ การปกป้องคุ้มครองทางกาย ความปลอดภัยของชีวิต กฎหมาย การปกครอง เป็นต้น

3. ความต้องการเป็นเจ้าของและความรัก เป็นความต้องการที่จะมีความรักความผูกพันกับผู้อื่น เช่น ความรักจากครอบครัว เพื่อน ผู้ร่วมงาน คนรัก เป็นต้น

4. ความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงในสังคม เป็นความต้องการเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองว่ามีประโยชน์ มีคุณค่า และต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน ยอมรับนับถือว่าตนเป็นผู้มีชื่อเสียง มีเกียรติยศและมีศักดิ์ศรีด้วย

5. ความต้องการการเรียนรู้ เป็นความต้องการที่บุคคลปรารถนาในด้านความรู้ ความหมายของชีวิตและการดำรงชีวิต

6. ความต้องการด้านภาพลักษณ์ภายนอก เป็นความต้องการของบุคคลในเรื่องของความสวยความงาม บุคลิกภาพ

7. ความต้องการความสมหวังในชีวิต เป็นความต้องการที่บุคคลปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่ตนคิดและตั้งความหวังไว้ ซึ่งแต่ละคนต่างตั้งความมุ่งหวังของตนเองไว้แตกต่างกัน

8. ความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้มีความสุข ให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน ความต้องการให้โลกมนุษย์มีแต่ความสุขสงบ

จึงกล่าวสรุปได้ว่า ความสุขนั้นเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่ง และนักวิชาการหลายท่านเห็นพ้องกันว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่สร้างความสุขของให้คนด้วย ความสุขไม่ใช่แค่เรื่องเงินเท่านั้น ระบบการศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างปัจจัยแห่งความสุขภายในบุคคล และส่งผลต่อการสร้างปัจจัยภายนอกของความสุขที่เป็นรูปธรรมด้วย การศึกษาช่วยให้คนมีอาชีพการงานที่มั่นคง มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถเผชิญหน้ากับความทุกข์ได้อย่างมีสติ รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการแสวงหาความสุขสงบให้แก่ชีวิตง่ายขึ้น และ

ส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งความสุข นั่นคือสิ่งที่แสดงว่าคุณมีความสุข คือ การมีสติสัมปชัญญะ การยอมรับตนเอง ความพึงพอใจในสถานะของตนเอง และการมีสุขภาวะที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

ตอนที่ 4 แนวคิดการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

กิตติยวดี บุญชื้อ และ คณะ (2549) ได้ร่วมกันศึกษาและนำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยกล่าวว่า องค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีความสุขประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการ คือ

1. ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมองของผู้เรียนเหล่านี้ควรจะมีสิทธิที่จะเป็นตัวของเขาเองที่ไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิด มีความสนใจในสิ่งต่างๆ มีความรู้สึก รัก โกรธ เสียใจหรือดีใจ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ มีความสามารถเฉพาะตัว มีจุดเด่น จุดด้อย ที่แตกต่างจากคนอื่น มีสิทธิได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่อย่างมนุษย์คนหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียนไม่ใช่ทาสรองรับอารมณ์ของใคร ควรจะได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ควรจะได้มีโอกาสเลือกขนาดของตนเอง ครูควรเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่ผู้ออกคำสั่ง และให้คำแนะนำไม่ใช่บงการ การตัดสินใจเลือกการเรียนเพื่อดำเนินชีวิตควรเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมองเพียงแต่อ่อนเยาว์กว่าผู้ใหญ่ทั้งหลาย ย่อมต้องการที่จะมีความสุขในชีวิต ความต้องการอาจเป็นเพียงเรื่องพื้นๆไม่ซับซ้อน ต้องการชีวิตที่รื่นเริงสนุกสนาน แจ่มใส ต้องการมีจิตใจที่เบิกบาน สดชื่น มีร่างกายแข็งแรง มีพลังทั้งทางกายและใจ ที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความมีศักยภาพทางการคิดและสติปัญญา มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความหวังในชีวิต

2. ครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อผู้เรียนทุกคนโดยทั่วถึง มีความเข้าใจในทฤษฎีแห่งพัฒนาการตามธรรมชาติของผู้เรียนทุกคน เข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขตและความฝันอันกว้างไกลของแต่ละคน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สานความฝัน และดำเนินไปตามความฝันนั้นจนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรให้ความเอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความยุติธรรม สม่ำเสมอ มีความยุติธรรมและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส มีสำนึกในการเป็นผู้ให้ มีการเตรียมตัวเพื่อการสอนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ มีความเสียสละอดทน มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักแก้ปัญหา และเรียนรู้วิธีที่จะนำตนเองไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองอย่างมีสติและเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม

ดังนั้นครูจึงต้องมี ศาสตร์ คือ ความรู้พื้นฐานในเรื่องต่างๆมากพอที่จะถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้ตามวัยของเขา และยังต้องมี ศิลป์ คือวิธีการที่จะถ่ายทอด ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะและวุฒิภาวะของผู้เรียน ในรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังต้องมีใจที่รักในความเป็นครู รักในสิ่งที่สอนและรักผู้เรียน มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตน ครูที่มีคุณภาพต้องมีคุณสมบัติทั้งสามประการนี้ จึงจะสร้างศรัทธาและทำให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าของการเรียนได้

3. ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา รู้จักตนเอง เห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน รับผิดชอบต่อชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไขเข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผลและใจกว้างพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ

4. ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ค้นพบความสามารถของตนเองที่ซ่อนเร้นรอการพัฒนาอยู่ มีกำลังใจที่จะต่อเติมความฝันของตนเองให้สมบูรณ์ ได้รับความรู้จากวิชาการแขนงต่างๆจะเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น ถ้าหากใส่ใจ มุ่งมั่น ให้ตนเองได้มีโอกาสเรียน เพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (learn to know) เรียนให้เข้าใจและทำได้ รู้เคล็ดลับของการทำสิ่งต่างๆให้ประสบผลสำเร็จ (learning to do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิถีคิดและปฏิบัติของบุคคลในอาชีพนั้นๆเสมือนเป็นบุคคลที่อยู่ในอาชีพนั้นๆจริงๆ (learn to be) ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์เข้ากับตนเองได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ เพื่อความสุขของตนเองและครอบครัว

5. บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเข้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองเพื่อให้เห็นผลที่สมจริง อยากรู้ศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติมเกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ๆหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆและสามารถถ่ายทอดแนวคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียน และเห็นประโยชน์ของการเรียนซึ่งไม่ได้ขีดวงจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน แต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

รวมทั้งความเป็นไปของชีวิตและปรากฏการณ์ต่างๆที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

บทเรียนที่มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนเนื้อหาและกิจกรรม

- 1.1 มีความแปลกใหม่ที่น่าตื่นเต้น
 - 1.2 ใฝ่ใจให้คอยติดตามไม่ย่อท้อขาดเรียน
 - 1.3 มีการเชื่อมโยงความรู้จากเก่าไปใหม่
 - 1.4 มีกิจกรรมสนุกๆไม่น่าเบื่อ
 - 1.5 ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น
2. ส่วนพัฒนาตน
 - 2.1 ขยายวงความรู้ออกไปสู่โลกกว้าง
 - 2.2 ใฝ่ใจให้ใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.3 เรียนรู้การทำงานที่สร้างสรรค์
 - 2.4 เรียนรู้วิธีทำงานเป็นกลุ่ม
 - 2.5 ใจกว้างและรู้จักการยอมรับ
 3. ส่วนสร้างเสริมทัศนคติ
 - 3.1 ได้ค้นพบตนเองและความสามารถของตน
 - 3.2 เข้าใจชีวิตและธรรมชาติตามวัยที่จะรับได้
 - 3.3 เห็นค่าของความเป็นมนุษย์
 - 3.4 เข้าใจและเห็นคุณค่าของท้องถิ่นของตนเอง
 - 3.5 รักและเห็นประโยชน์ของการเรียน

6. สิ่งที่เราเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในบทเรียน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ในสภาพความเป็นจริง เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตนเอง ทั้งยังสามารถพยากรณ์ คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่างๆอันจะนำไปสู่การค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบข้อสงสัยต่างๆจากแหล่งวิทยาการ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเห็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอน และมีความเชื่อมั่นในตนเองเพียงพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใคร หรือเป็นเหยื่อคำหลอกลวงของผู้ไม่ประสงค์ดี รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและสามารถให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้อื่นได้ต่อไป

นอกจากนี้ยังได้เสนอว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน มีดังนี้

1. บทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก คำนึงถึงวุฒิภาวะและความสามารถในการยอมรับของผู้เรียนแต่ละวัย มีความต่อเนื่องในเนื้อหาวิชาและขยายวงไปสู่ความรู้แขนงอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและโลกรอบตัว

2. วิธีการเรียนรู้ไม่ควรไม่น่าเบื่อและตอบสนองของความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน การนำเสนอเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ยัดเยียดหรือกดดัน เนื้อหาที่เรียนไม่มากเกินไปจนผู้เรียนเกิดความด้า และไม่น้อยเกินไปจนผู้เรียนหมดความสนใจ

3. ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดในแนวต่างๆของผู้เรียน รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ จากการประมวลข้อมูลและเหตุผลต่างๆ คิดปัญหาอย่างมีระบบ

4. แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสความงาม และความเป็นไปของสรรพสิ่งรอบตัว บทเรียนไม่จำกัดสถานที่หรือเวลา และทุกคนมีสิทธิเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

5. มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้นๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ภาษาที่ใช้จูงใจผู้เรียน นุ่มนวลให้กำลังใจและเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์

6. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียน ใ้เข้าใจให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจน คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนจนรู้ชัด (learn to Know) เรียนจนทำได้ (learn to Do) และเรียนเพื่อจะเป็น (learn to Be)

7. การประเมินผล มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองด้วย

เช่นเดียวกับ อมเรศ ศิลาอ่อน (2551) การจัดการศึกษานั้นต้องดำเนินการด้วยความตั้งใจประสิทธิ์ประสาทความรู้ 5 ประการ คือ

1. สอนให้มีขั้นตอนถูกลำดับ สอนจากง่ายไปยาก
2. จับจุดสำคัญมาขยายให้เข้าใจเหตุผล
3. ตั้งจิตเมตตา สอนด้วยความปรารถนาดี
4. ไม่มีจิตเพ่งเล็ง มุ่งเห็นแก่อามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์ตอบแทน
5. วางจิตตรงไม่กระทบตน ไม่กระทบผู้อื่น

โดยครูต้องมีลีลา 4 ประการ คือ

1. ชี้ให้ชัด แยกแยะ อธิบายให้เข้าใจแจ่มแจ้งให้เหมือนเห็นด้วยกับตา
2. ชวนให้ปฏิบัติ
3. ปล่อยให้กล้า ปลูกใจให้คึกคัก มีความกระตือรือร้น
4. ปลูกให้รำเริง ทำบรรยากาศให้สนุก สดชื่น มีความหวัง

ซึ่งครูจะต้องดำเนินการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตามหลักการ 3 หลัก ดังนี้ 1) สอนด้วยความรู้จริง 2) สอนอย่างมีเหตุผล และ 3) สอนให้ได้ผลจริงตามความมุ่งหมายที่สอน นอกจากนี้ยังได้กล่าวว่าการทำหน้าที่ครูกับศิษย์ ประกอบด้วย 1) แนะนำ 2) สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง 3) สอนให้ครบทุกอย่าง 4) สอนยกย่องความดีให้ปรากฏ และ 5) สร้างเครื่องคุ้มภัยให้ทั่วสารทิศ ให้เขาเอาไปใช้จริง ให้เขาเอาไปปฏิบัติ

สอดคล้องกับ ธนาธิป พรกุล (2543) ที่ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง บรรยากาศที่ผู้เรียนรู้สึกมีความสุข รู้สึกดีต่อเพื่อนและกลุ่ม มีโครงสร้างและกระบวนการเป็นที่พอใจของผู้เรียน ผู้เรียนได้ทำงานทางวิชาการร่วมกับผู้สอนและเพื่อน เป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดทักษะทางสังคม

บรรยากาศในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นนามธรรมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ คนที่มาอยู่ในชั้นเรียนเดียวกันมีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มคนที่มารวมกัน โดยมีจุดประสงค์ร่วมกันคือการเรียนรู้
- 2) มีการคัดเลือกแบบสุ่ม หรือเป็นความต้องการของคนกลุ่มนั้น
- 3) เป็นกลุ่มคนที่มีหัวหน้าแต่งตั้งเป็นทางการคือผู้สอน

คนเหล่านี้มาอยู่ร่วมกันและมีความสัมพันธ์กันใน 2 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ซึ่งแต่ละคนมีความต้องการ แรงจูงใจ เจตคติของตน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมแบบหนึ่งและด้านสังคมที่แต่ละคนมาร่วมแบ่งปันความคาดหวัง ทำให้เกิดพฤติกรรมอีกแบบหนึ่ง บรรยากาศในชั้นเรียน ทั้ง 2 ด้านนี้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านวิชาการและสังคม

โครงสร้างของชั้นเรียนส่วนมากมีแบบพื้นฐาน ในการจัดชั้นเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โครงสร้างมีส่วนกำหนดความสัมพันธ์ของคนในชั้นเรียน เช่น พื้นที่แคบทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้ทุกคนร่วมมือกันทำงานได้ ดังนั้นโครงสร้างของชั้นเรียนควรขึ้นอยู่กับกิจกรรมของชั้นเรียน และเป้าหมายของการเรียนรู้

กระบวนการของชั้นเรียน เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกัน ผู้สอนสามารถใช้กระบวนการในชั้นเรียนสร้างบรรยากาศที่ดี โดยการให้กลุ่มมีความคาดหวังร่วมกัน ฝึกผู้นำผู้ตามที่ดี ให้มีความนับถือไว้วางใจกัน สามารถสื่อสารกันเข้าใจและเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ดังนั้น การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จึงเป็นการจัดสถานที่ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและเพื่อน เพื่อให้เกิดแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สรุปได้ 3 ประการดังนี้

1) ส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.1 ตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ไม่สูงหรือต่ำเกินไป งานที่ทำไม่ยากหรือง่ายเกินไป จะทำให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้

1.2 เรียนสิ่งที่น่าสนใจ ถ้าให้เรียนสิ่งที่ผู้เรียนสนใจแล้วอาจทำให้ผู้เรียนไม่สนใจเรื่องอื่น

1.3 ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยเร็ว

1.4 สร้างกลุ่มผู้เรียนให้มีการพึ่งพากัน ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

2) อำนวยความสะดวกให้กลุ่มมีพัฒนาการโดยให้ผู้เรียนรู้ว่ากลุ่มมีพัฒนาการเช่นเดียวกับแต่ละบุคคล และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการทำงานกลุ่ม การยอมรับซึ่งกันและกัน

3) ส่งเสริมการอภิปรายทั้งชั้น การสื่อสารอาจเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดของการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การอภิปรายทั้งชั้นทำให้เกิดมาตรฐานหรือข้อตกลงของชั้นเรียน ผู้สอนเป็นผู้นำการอภิปรายที่ดีถ้ามีทักษะการสื่อสาร ผู้สอนใช้ประโยชน์ของการสื่อสาร สร้างสถานการณ์และความสัมพันธ์ในชั้นเรียน และยังสอนทักษะการสื่อสารให้กับผู้เรียนอีกด้วย

ในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศที่ดีอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจ ใช้เวลาในการเรียนเต็มที่ ในทางกลับกันบรรยากาศที่ไม่เหมาะสม จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ ไม่ตั้งใจเรียน และอาจมีอคติที่ไม่ดีต่อผู้สอน อคติต่อสถาบันได้ บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ ทิศนา แคมณี (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยวิธีการที่ชอบหรือถนัด เหมาะสมกับธรรมชาติของตน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น

ใช้เวลาน้อยลง มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีความสุขในการเรียนรู้ มีความวิตกกังวลน้อยลง เข้าใจ และจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้มากขึ้น เกิดความมั่นใจในตนเองและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย ดังนั้นผู้สอนต้องตระหนักถึงธรรมชาติที่แตกต่างกันของผู้เรียน เข้าใจว่าผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการมีกระบวนการรับรู้ กระบวนการคิด ประสบการณ์เดิม พฤติกรรม บุคลิกลักษณะ รวมทั้งบริบทและสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน เข้าใจพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้แนวทางการในการจัดการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาการเรียนรู้อันเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2526) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญ 3 ประการ ของการเป็นอาจารย์พยาบาล คือ

1. อาจารย์จะต้องเป็นผู้ที่มีอัธมโนทัศน์ในทางบวก มีความรู้สึกว่ามีค่าในฐานะเป็นบุคคลในวิชาชีพการพยาบาล ในฐานะเป็นครูผู้สอน เป็นผู้มีความมั่นใจในการสอนมองตนเองและคนอื่นในรูปของความเจริญอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาชีพและส่วนบุคคล

2. อาจารย์จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์สาขาการพยาบาล และศาสตร์สาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติอย่างเกิดประโยชน์ และมีการติดตามความก้าวหน้าทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องและที่จำเป็น คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางศึกษาศาสตร์ มีความรู้ในทฤษฎีการเรียนการสอน

3. ความสามารถทางการพยาบาลในคลินิก เพราะวิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีการบริการเป็นแกนหลัก ดังนั้นผู้สอนวิชาชีพการพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการพยาบาล มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้ ความสามารถให้การพยาบาลในคลินิก จะต้องเป็นการพยาบาลลักษณะสร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องแสดงถึงความสามารถในข้อต่อไปนี้

3.1 ใช้หลักการและแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติการพยาบาลให้ปรากฏในสถานการณ์จริง

3.2 ความสามารถทางเทคนิคที่แสดงออก ควรยืดหยุ่นได้ด้วยหลักการและเหตุผลเพื่อสนองความต้องการของผู้ป่วยรายบุคคลได้

3.3 แสดงความสามารถในการรวบรวมศึกษาข้อมูล เพื่อให้ข้อตัดสินใจทางการพยาบาลอย่างเหมาะสม

3.4 วางแผนจัดรูปแบบ และสั่งการแก่บุคคลต่างๆ อย่างถูกต้อง โดยได้ควบคุมให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ป่วย

3.5 สร้างรูปแบบของการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีสัมพันธภาพที่ดีเพื่อการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เหมาะสม

อีกทั้งยูเนสโก(2007) ได้นำเสนอว่าการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน เด็กที่มีความสุขในการเรียน จะมองตนในแง่ดีและสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครูได้ โดยระบุว่าผู้จัดการเรียนการสอนอย่างมีความสุข ควรประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ๆ 7 ประการ คือ

1. หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(Child-centred Curriculum)
2. การบริหารจัดการห้องเรียน(Classroom organization and management)
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centred Teaching Learning Process)
4. การจัดหาทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน (Adequate and Appropriate Learning and Instructional Materials)
5. การพัฒนาคณาจารย์(Teacher Support)
6. ระบบนิเทศการเรียนการสอน (Supervision)
7. เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง(Effective Linkage between Schools and Families)

แนวคิดการจัดการศึกษาอย่างมีความสุขขึ้นอยู่กับรากฐานของความเชื่อที่ว่า การศึกษาที่ดีและมีความสุขจะช่วยให้การดำรงชีวิตประจำวันระหว่างเรียน และการอยู่ในสังคมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นไปอย่างมีความสุข อีกทั้งผู้เรียนหากได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีความสุขในการเรียน จะเป็นผู้มีมีความมั่นคงและเข้มแข็งในตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังโครงสร้างที่ปรากฏนี้

แผนภาพที่ 2.2 บ้านแห่งความสุขสมบูรณ์ของยูเนสโก

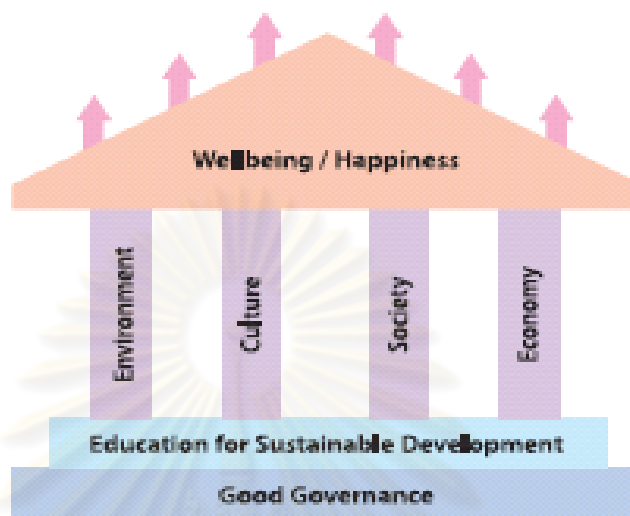

Figure 2. Model of sustainable development (Somphone, 2006)

ที่มา : เอกสารยูเนสโก, 2007

นอกจากนี้ คริสโตเฟอร์ ลี จอห์นสัน (Christopher Lee Johnson) ได้บรรยายเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข และการเขียนแผนการสอนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน(2550) ช่วยให้สามารถกำหนดขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่จะสอน ได้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ อีกทั้งยังสามารถหาวิธีการและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนอีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถนำมาวิเคราะห์ และปรับปรุงรูปแบบและวิธีการสำหรับการสอนในอนาคต โดยนำเสนอทฤษฎี 9 ขั้นตอนการจัดการศึกษา (9 Events of Instruction) ของ โรเบิร์ต มิลส์ แกกเน (Roberts Mills Gagne) ซึ่งเป็นการออกแบบการเรียนรู้ที่ง่าย ที่ประกอบด้วย 9 ขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้เกิดแรงกระตุ้น มีความเข้าใจ ติดตามการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งประเมินและปรับปรุงการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเมื่อนักกลับไปใช้ในการทำงานของตน โดยองค์ประกอบทั้ง 9 ขั้นตอนนั้น ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 Gaining Attention เหตุการณ์แรกนี้จะช่วยให้ผู้ที่เป็นผู้เลือกกระบวนการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนสนใจกับสิ่งที่จะมาเรียนรู้ และมีความอยากรู้อยากเห็น (curiosity) ในขั้นตอนการเรียนรู้และเนื้อหาในลำดับต่อไป

ขั้นที่ 2 Informing The Learner of The Objective ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะสามารถทราบ ว่า ตนเองเรียนรู้ไปเพื่ออะไร มีความคาดหวังอะไร ที่แฝงอยู่ในการเรียนรู้นั้น ๆ

ขั้นที่ 3 Stimulating Recall ในเหตุการณ์นี้ ผู้เอื้อกระบวนการเรียนรู้จะต้องสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ใหม่ กับความรู้เดิมที่ผู้เรียนรู้อยู่ก่อนหน้านี้แล้ว

ขั้นที่ 4 Presenting The New Content ในเหตุการณ์นี้ ผู้เรียนรู้อาจจะรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ข้อมูล ปัญหาใหม่ ๆ ที่จะต้องมีการเรียนรู้และแก้ไข ซึ่งส่วนใหญ่เหตุการณ์นี้จะเน้นที่การนำเสนอเอกสารการสอน เพื่อเป็นการนำไปสู่การเรียนรู้ที่ฝังแน่นอยู่ (long term memory)

ขั้นที่ 5 Providing a Learner Guidance เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่จะทำให้เนื้อหาในหัวข้อที่ผ่านมา มีรายละเอียดมากขึ้น อาจอยู่ในรูปของตัวอย่าง การอภิปราย ที่จะช่วยให้เนื้อหาที่นำเสนอก่อนหน้านี้จำได้ง่าย และคงอยู่ได้นาน ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนรู้อาจจะต้องสามารถนำเนื้อหาที่ได้ไปต่อยอดความรู้ต่อไปได้

ขั้นที่ 6 Providing Practice หรือ Elicit Performance ในเหตุการณ์นี้ ผู้เรียนรู้อาจจะได้รับโอกาสในการฝึกฝนการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งผู้เอื้อกระบวนการเรียนรู้จะต้องคอยสังเกตว่า เมื่อผู้เรียนรู้อาจได้ฝึกปฏิบัติแล้วเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 7 Providing Feedback เหตุการณ์ที่ 7 นี้ ผู้เอื้อกระบวนการเรียนรู้จะต้องใช้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนรู้อีก เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงการนำความรู้ไปปฏิบัติในอนาคต

ขั้น 8 Assess Performance เหตุการณ์ที่ 8 นี้ เป็นช่วงทดสอบว่า หลังจากที่ได้ผู้เรียนรู้นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว ผลของการปฏิบัติเป็นที่น่าสนใจเพียงใด ซึ่งขั้นตอนนี้อาจจะทำหลังการเหตุการณ์ที่ 7 หรือเว้นช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วจึงกลับมาทำการทดสอบก็ได้ เพื่อทดสอบว่า เมื่อผู้เรียนรู้อาจได้ฝึกปฏิบัติแล้วเป็นอย่างไร

ขั้น 9 Providing Retention and Transfer เป็นการเสริมการจำและนำไปใช้ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2544) ยังได้ระบุเพิ่มเติมว่า ผู้เรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดความสุขในการเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. มีวินัยในตนเอง
2. มีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพ
3. กำหนดและวางแผนเป้าหมายเชิงวิชาการ และที่ไม่ใช่วิชาการ
4. จัดเงื่อนไขการเรียนรู้ตามรูปแบบของตนเอง
5. มีความยืดหยุ่นในวิธีเรียนแต่ละรายวิชา
6. เตรียมตัวเกี่ยวกับการเรียนล่วงหน้า

7. มีวิธีการเรียนเชิงรุกมากกว่าแบบตั้งรับ

8. แสดงบทบาทของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามทฤษฎี PCR คือ

P คือ Participation ต้องเข้าชั้นเรียนและมีส่วนร่วม

C คือ Contribution ต้องให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น หรือแสดงความมีน้ำใจ

R คือ Result ต้องมีผลงานหรือกิจกรรม อาจเป็นลักษณะของรายงาน หรือการทำ

ข้อสอบได้

อนึ่งหากพิจารณาจัดการศึกษาตามแนวทฤษฎีจิตสังคม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญของการพัฒนาการในแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ในกลุ่มนี้มีนักการศึกษาที่สำคัญ คือ ชิค เคอริงและไรซ์เซอร์ (Chickering, A.W. & Reisser, L.W., 1993) ได้ศึกษาถึงการพัฒนานิสิตนักศึกษา และกำหนดทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ โดยจำแนกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

1. การพัฒนาความสามารถ (developing competence) ประกอบด้วย

- ด้านสติปัญญา (intellectual) ได้แก่ ความสามารถในการใช้สมองและความคิด ในการเข้าใจเนื้อหา ทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งต่างๆ

- ด้านร่างกาย (physical/manual) ได้แก่ ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางกีฬาและศิลปะ มีความแข็งแรงและมีวินัยในตนเอง

- ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (interpersonal) ได้แก่ ความสามารถในการฟัง ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ร่วมมือ และใช้ยุทธวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและกลุ่มดำเนินการไปได้ด้วยดี

2. การจัดการด้านอารมณ์ (managing emotions) คือ การรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยืดหยุ่น รู้จักอารมณ์และความรู้สึกแบบต่างๆ ของตนเอง รู้จักที่จะจัดการและจัดระเบียบให้แก่ตนเองมากกว่าการเก็บกด เมื่อความสามารถในการควบคุมตนเองและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมีความสมดุลกัน ความตระหนักรู้และการบูรณาการความรู้สึกต่างๆ ก็จะสนับสนุนและเอื้อต่อกัน นิสิตนักศึกษาต้องเรียนรู้การรักษาสมาดุลระหว่างการยึดมั่นในตนเองกับการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และรู้จักประสานความรู้สึกในสอดคล้องกับการกระทำที่มีความรับผิดชอบด้วย

3. การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence) ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะพอใจในตนเอง ไม่ถูกชักนำโดยความคิดของผู้อื่นในการบรรลุเป้าหมายที่ตนเลือกไว้ สามารถแปลงความคิดของตนไปสู่การกระทำที่

มีเป้าหมายได้อย่างอิสระ ในขณะที่เดียวกันก็เห็นความสำคัญของการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน และเคารพในความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่นด้วย

4. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships) ได้แก่ การพัฒนาความสามารถที่จะใกล้ชิดกับผู้อื่นได้โดยยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านความคิด ประสบการณ์และวัฒนธรรม การพัฒนาสัมพันธภาพอย่างนี้เป็นพัฒนาการของการอยู่ร่วมกันแบบผู้ใหญ่ที่ไม่ยึดติดในความคิดของตน ไม่หลงตนเอง ทำให้สัมพันธภาพยั่งยืนและเหนียวแน่น

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity) เป็นการค้นหาว่าประสบการณ์แบบไหนที่ทำแล้ว ทำให้ตนเองพอใจ รู้สึกปลอดภัย และเกิดความมั่นใจในตนเอง และจะต้องทำประสบการณ์นั้นบ่อยครั้ง เพียงไร และทำในระดับใด การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนนี้ รวมไปถึงความพอใจตนเองในรูปร่างลักษณะ และการปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตน การนับถือตนเองและมั่นใจในบุคลิกของตน

การที่นักศึกษาจะสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนได้ขึ้นอยู่กับพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น

6. การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose) เป็นความสามารถที่จะประเมินความสนใจและทางเลือกต่างๆ สร้างความชัดเจนให้กับเป้าหมายต่างๆ วางแผนและมุ่งมั่นที่จะสู้อุปสรรคทั้งหลายอย่างตั้งใจจริง การพัฒนาเป้าหมายต้องอาศัยการวางแผนและบูรณาการสิ่งที่ควรทำใน 3 ด้าน คือ การวางแผนและความตั้งใจจริงในการเลือกอาชีพ ความสนใจส่วนตน การยอมรับของครอบครัวและคนรอบข้าง

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (developing integrity) เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า คุณค่าและความเชื่อของบุคคลเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการแปลความหมายจากประสบการณ์ นำทางพฤติกรรม และคงความนับถือตนเอง การพัฒนาความมีคุณธรรมเกี่ยวข้องกับคุณค่าความเป็นมนุษย์ คุณค่าส่วนบุคคล และการพัฒนาความพอดี

คุณค่าความเป็นมนุษย์ (humanizing values) คือ การเปลี่ยนจากการกระทำโดยอัตโนมัติที่จะยึดถือความเชื่อของตนเองเป็นหลักอย่างชนิดที่ว่าไม่ยอมประนีประนอมความเชื่อนั้นกับ

ของคนอื่น มาเป็นการให้ความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของผู้อื่นเป็นหลักในการคิด

คุณค่าส่วนบุคคล (personalizing values) คือ ยึดมั่นในคุณค่าและความเชื่อของตน ยึดถืออย่างมีสติ ในขณะที่เดียวกันก็เคารพความคิดของผู้อื่นด้วย

การพัฒนาความพอดี (development congruence) ที่ตนยึดถือกับพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบในสังคมได้อย่างพอดี

และเมื่อพิจารณาผสมผสานกับทฤษฎีว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่ง แอสติน(Astin, 1984) ที่เป็นนักการศึกษาคนสำคัญคนหนึ่งเสนอแนวคิดของทฤษฎีว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมไว้ว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย

1. ลักษณะของสถาบัน ได้แก่ รูปแบบของสถาบัน เช่น วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย สังกัดของสถาบันเป็นของรัฐหรือเอกชน ขนาดของสถาบัน ซึ่งพิจารณาจากจำนวนนักศึกษา
2. หลักสูตร ได้แก่ รูปแบบของการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปและวิชาบังคับ
3. อาจารย์ ได้แก่ การทำวิจัยและประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ บรรยากาศในการทำงานของอาจารย์ และการให้เวลากับนักศึกษาเพื่อแนะแนวและให้คำปรึกษา
4. กลุ่มเพื่อน
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆหรือเรื่องต่างๆของนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ว่า นิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ 8 ด้าน คือ

1. การพัฒนาทางสติปัญญา ให้รู้จักความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน หัดคิดอย่างมีระบบและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้
2. การพัฒนาวิชาชีพ ให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานอาชีพขึ้นใหม่ได้
3. การพัฒนาอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ เข้าใจวิธีการรักษาอารมณ์ของตนได้
4. การพัฒนาทักษะทางสังคม หมายรวมถึง การใช้วาจาหรือภาษาที่เหมาะสมในการติดต่อสื่อสารในสังคม การเรียนรู้มารยาทต่างๆในการสมาคมติดต่อ การแต่งกายตามกาลเทศะ การประพฤติปฏิบัติตามสังคม ทำเพื่อประโยชน์แก่สังคม

5. ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เข้าใจตนเอง รู้จักสร้างเอกลักษณ์ของตนเองรู้จักพึ่งตนเองได้ สร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองและสร้างบุคลิกที่ตนพอใจ

6. การพัฒนาคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเสียสละอดทน ต่องานทุกชนิด พยายามทำงานให้เสร็จ การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของส่วนตัว การตรงต่อเวลา ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน ไม่ว่าจะเป็ทางกาย วาจา หรือใจ รักษาติ ภาควมมีใจในความเป็นชาติไทย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในทุกบทบาท

7. การพัฒนาทัศนคติ ทัศนคติที่ดียอมมความรู้สึกเข้าใจ เห็นใจผู้อื่นมากกว่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ดี สามารถนำสังคมให้เป็นสุขได้ด้วยทัศนคติที่ดี ยอมส่งผลไปสู่การกระทำที่ดี

8. การพัฒนาการจัดการ ให้นิสิตเป็นคนสูงงาน รู้วิธีการแก้ปัญหาอย่างเหตุผล ถูกต้องตามหลักการ แสวงหาแนวทางในการจัดการกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง

สอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความสุข เกิดการพัฒนาครอบคลุมทุกด้านและต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตรที่ช่วยให้นิสิตนักศึกษา มีความสามารถในวิชาชีพ มีความรอบรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ ที่ช่วยทำให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนที่ให้โอกาสนิสิตนักศึกษา ได้ค้นหาความรู้ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มากกว่าการท่องจำ

2. ปัจจัยทางด้านบริหาร ได้แก่ ระเบียบข้อบังคับ ระบบการบริหาร นโยบายและบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการพัฒนา

3. ปัจจัยด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ได้แก่ การจัดบริการเพื่อช่วยแก้ปัญหาและช่วยให้มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน การจัดกิจกรรมและบริการที่มีคุณภาพเพื่อช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ

4. ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ จำนวน คุณภาพ และขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากร โดยเฉพาะคณาจารย์และนักแนะแนว ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยตรง

5. ปัจจัยด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อม ได้แก่ งบประมาณและอาคารสถานที่ที่เพียงพอต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา มีสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ที่สะอาดและสวยงาม

6. ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ กลุ่มนิสิตนักศึกษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทางด้านสังคมของนิสิตนักศึกษา

7. ปัจจัยทางด้านคุณภาพของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ สถิติปัญญา ทักษะสติ อุดมการณ์ และบุคลิกภาพด้านอื่นๆ ของนิสิตนักศึกษาที่แต่ละคนมีความแตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพย่อมง่ายต่อการพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

8. ปัจจัยภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ บรรยากาศทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ประพนอม รอดคำดี (2537) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าการพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาควรคำนึงถึงทั้งด้านตัวนิสิตเองด้านลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน การบริการสวัสดิการ และกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาจัดขึ้นเองหรือที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ให้ครอบคลุมทุกด้าน จึงจะบรรลุผลสำเร็จ ดังนี้

ตัวแปร	แนวทางและกลไกวิธีในการพัฒนา
ด้านลักษณะส่วนบุคคล 1. เพศ เพศหญิงมีสุขขนิสัยบางอย่างดีกว่าชาย เช่น ไม่ดื่มสุรา สูบบุหรี่น้อยกว่า แต่ชายออกกำลังมากกว่า ด้านสังคมหญิงสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ยากกว่าชาย	1. การประเมินหรือพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อทั้งสองเพศเท่าเทียมกันการวางแผนและกลไกวิธีที่จะพัฒนาก็ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้อการและปัญหาที่แตกต่างกันด้วย
2. ทักษะสติส่วนบุคคลต่อความสุขสมบูรณ์ ความสุขสมบูรณ์เป็นความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล การที่นิสิตนักศึกษาจะยอมรับแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสุขสมบูรณ์ ต้องเริ่มจากทัศนคติที่ว่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณนั้น แยกจากกันไม่ได้ นอกจากนั้นยังต้องประกอบด้วยปัจจัยอื่นๆ เช่นพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม น้ำ อากาศ ที่อยู่ อาศัย การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา รวมทั้งระบบบริการที่ควบคุมและทั่วถึงทั้ง 3 ระดับ คือ	2. กลไกวิธีส่งเสริมทัศนคติต่อความสุขสมบูรณ์ 2.1 ต้องเริ่มจากการเข้าใจธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนและสังคม ว่ามีการให้ความสำคัญและมีวิธีการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์อย่างไร 2.2 ปรับความเข้าใจในคนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร บุคลากร และนิสิตนักศึกษาเอง 2.3 ส่งเสริมให้มีการรวมตัวกัน เพื่อสามารถนำพลังจากทุกฝ่ายมาใช้ ทุกฝ่ายต่างมีสำคัญที่จะ

ตัวแปร	แนวทางและกลไกวิธีในการพัฒนา
1) การป้องกันไม่ให้ผู้ที่มีความสุขสมบูรณ์ดีอยู่แล้วมีภาวะเบี่ยงเบนไป 2) การส่งเสริมให้ผู้ที่มีความสุขสมบูรณ์ดีแล้วให้ดียิ่งขึ้น 3) การรักษาให้ผู้มีภาวะเบี่ยงเบนไปไกลกลับสู่สภาวะปกติ <u>ด้านกิจกรรมสวัสดิการ</u> 3. ที่พักอาศัยและการใช้ชีวิตนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย มีข้อได้เปรียบในการใช้ชีวิตประจำวัน คือ ไม่ต้องเสียเวลาและพลังงานไปกับการเดินทาง ทำให้มีเวลาพักผ่อนเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนกับเพื่อน และอาจารย์มากขึ้น จึงมีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีพัฒนาการทุกด้าน	ช่วยพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา คือ ฝ่ายบริหาร อาจารย์ และฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ต้องบูรณาการการเรียนการสอน การทำกิจกรรม และงานบริการ สวัสดิการอื่น ๆ ให้มีจุดเป็นเอกภาพ คือ ให้มีความสำคัญกับความสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาและทุกอย่างที่ต้องต่อเนื่องไป 3. มหาวิทยาลัยควรจัดหอพักให้แก่นิสิตนักศึกษาที่มีความจำเป็นเรื่องที่พัก โดยเฉพาะผู้ที่มาจากต่างจังหวัดควรจัดสภาพหอพักให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ เช่น มีห้องประชุมกลุ่ม ห้องสมุด มีบุคลากรนิสิตนักศึกษาอยู่ให้บริการปรึกษาหรือมีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการเพื่อจัดการสอนซ่อมเสริมหรือประสานงานกับฝ่ายศิลปวัฒนธรรม จัดบรรยายธรรมะก่อนนอน เป็นต้น
4. กิจกรรมในกลุ่มเพื่อน เพื่อนมีอิทธิพลมากต่อการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อนที่ชอบเล่นกีฬาและสนับสนุนให้เพื่อนเล่นด้วยย่อมส่งผลให้เพื่อนมีพัฒนาการด้านร่างกายดีกว่า และเพื่อนที่ชักชวนให้เพื่อนศึกษาในห้องสมุดย่อมมีพัฒนาการด้านสติปัญญาดีกว่าเพื่อนที่ชักชวนให้ชมละครเบาสมองในโทรทัศน์	4. มหาวิทยาลัยควรจัดบรรยากาศหรือส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ มีชมรมต่างๆ ในองค์การบริหารสโมสรนิสิตนักศึกษา อาทิ ชมรมกีฬา ใต้วาที่ บำเพ็ญประโยชน์ ฯลฯ ดังที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีชมรมทั้งหมด 40 ชมรม โดยมีนโยบายส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองในการทำงานร่วมกันเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์

ตัวแปร	แนวทางและกลไกวิธีในการพัฒนา
5. กิจกรรมระหว่างนิสิตกับอาจารย์ นิสิตนักศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์บ่อยกว่าผู้อื่นจะเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจต่อชีวิตความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีพัฒนาการด้านสติปัญญา 6. การจัดการบริการและสวัสดิการบริการและสวัสดิการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ เช่น การให้คำปรึกษา บริการอนามัย การให้ทุน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เขาได้มีประสบการณ์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างสะดวกสบายตามสมควร <u>การบริการให้คำปรึกษา</u> ช่วยให้นิสิตนักศึกษาปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและการเรียนได้ดีขึ้น จากการได้ระบายหรือเล่าถึงปัญหาคับข้องใจและได้รับคำแนะนำ นิสิตนักศึกษาที่นำคำแนะนำไปใช้จะสามารถพัฒนาตนเองด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม <u>งานอนามัย</u> เป็นการป้องกันโรคส่งเสริมสุขภาพ และดูแลรักษาเมื่อนิสิตนักศึกษาป่วย จึงเป็นบริการที่ช่วยส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ด้านร่างกาย อันจะ	5. อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยทั้งในและนอกห้องเรียน ในห้องเรียนควรจัดการเรียนการสอนที่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วม โดยอาจารย์ทำหน้าที่เป็น Facilitator และผู้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการด้านการคิด (สติปัญญา) และจัดสรรสื่อวัสดุทัศนูปกรณ์ให้ นอกห้องเรียนอาจารย์ควรมองหาโอกาสร่วมกิจกรรมในชมรมต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่จัดตามวาระต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ 6. มหาวิทยาลัยควรมีการปฐมนิเทศหรือประชาสัมพันธ์ให้นิสิตนักศึกษาทราบถึงบริการและสวัสดิการที่มีให้ การให้บริการปรึกษาควรเพิ่มบริการทางโทรศัพท์ทุกเวลาหรือบริการโดยไม่ต้องให้ผู้รับบริการลงชื่อและที่อยู่จริงในบันทึก เพราะคนยังมีความอายในการมารับคำปรึกษา งานอนามัย ควรมีการให้เรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคตามฤดูกาล และโรคที่กำลังแพร่ระบาด เช่น เอดส์

ตัวแปร	แนวทางและกลไกวิถีในการพัฒนา
ส่งผลถึงความสุขสมบูรณ์ด้านอื่นๆตามมา เช่น ด้านสติปัญญา เพราะผู้ที่ร่างกายสมบูรณ์ย่อมพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างสรรค์และนอกจากนั้น ยังส่งผลถึงพัฒนาการด้านการทำงานและอาชีพ ทำให้มีความสุขกับการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การสมัครงานหรือหางานก็จะประสบผลสำเร็จสูงกว่าผู้ที่เจ็บป่วยบ่อยและผลการเรียนต่ำ	สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขต หรือบริการเคลื่อนที่ อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่เดินทางมาลำบาก นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนใกล้เคียงในเรื่องของการกำจัดมลภาวะ และการฉีดยาป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัข และแมวจรจัดในบริเวณมหาวิทยาลัย

แนวคิดต่าง ๆ ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับที่ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2541) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะ 7 ประการของนิสิตนักศึกษาที่การศึกษาจะต้องเอื้ออำนวยและสร้างขึ้นมาให้สำเร็จเช่นกัน คุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่

1. ได้กัลยาณมิตร คือ พ่อ แม่ ครูอาจารย์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีงามเอื้อต่อการพัฒนา ข้อนี้สำคัญเป็นพิเศษในวัยเริ่มแรกของชีวิตและเมื่อเข้าสู่สังคมใหม่
2. ชีวิตมีวินัย คือ การรู้จักระเบียบและมีวินัยในการดำเนินชีวิต รักษาระเบียบวินัยของสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้มีความเอื้อกูลไม่เบียดเบียนกัน เพื่อความมีสภาพชีวิตที่เหมาะสมเอื้อต่อการที่จะทำกิจกรรมต่างๆในการพัฒนายิ่งๆ ขึ้น
3. ใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์ คือ ต้องการเข้าถึงความจริงและทำสิ่งดีงามให้เกิดขึ้น รักสัจจะรักงาน อันเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้ก้าวหน้าต่อไปในการพัฒนา
4. เชื้อมั่นในศักยภาพของตน คือ เชื่อในความเป็นมนุษย์ของตนซึ่งเป็นสัตว์ที่ฝึกฝนพัฒนาให้ประเสริฐเลิศได้ และเพียรพยายามในการศึกษาพัฒนาตนยิ่งขึ้นไปให้สมบูรณ์เต็มที่
5. มีค่านิยมและทัศนคติแนวเหตุผล คือ มีความเชื่อถือทัศนคติและค่านิยมที่ดีงามเอื้อต่อการพัฒนา โดยเฉพาะการมองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นไปแห่งเหตุปัจจัย รับรู้ประสบการณ์ทั้งหลายด้วยท่าทีของการเรียนรู้
6. มีสติกระตือรือร้นทุกเวลา คือ มีจิตสำนึกต่อกาลเวลา ตื่นตัวต่อความเปลี่ยนแปลงไว และเท่าทันต่อเหตุแห่งความเสื่อม และเหตุแห่งความเจริญ กระตือรือร้นในการ

ป้องกันแก้ไขเหตุแห่งความเลื่อม และสร้างสรรค์ความเจริญ มีจิตสำนึกศึกษาพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

7. พึ่งพาตนเองได้ด้วยความรู้คิด หรือรู้จักคิด รู้จักปัญญาพิจารณาให้ได้ความจริง และคุณค่าหรือประโยชน์จากสิ่งทั้งหลาย สามารถคิดแยกแยะสืบหาองค์ประกอบและเหตุปัจจัยของเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ คิดเป็นและคิดเอง เป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งในการที่จะพึ่งตนเองได้

หากพิจารณาในภาพรวมของแนวคิดทฤษฎีทั้งหมดแล้วกล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนที่ เก่ง ดี และ มีความสุข ต้องมีความสมดุลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน บรรยากาศ และ สภาพแวดล้อมโดยให้ผู้เรียนได้สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียน และเสริมสร้างประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการช่วยเหลือเอื้ออาทรและร่วมมือร่วมใจกัน ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งระหว่างผู้เรียนด้วยกัน สามารถจัดการ จัดระบบโดยร่วมมือกัน รับผิดชอบ ในการปฏิบัติตากฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อตกลง เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง สำหรับการอยู่ร่วมกัน และให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง (authentic learning) และ กระบวนการประเมินตามสภาพจริง (authentic evaluation) อีกทั้งควรมีการจัดการ ปัจจัยเกื้อหนุนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา รวมทั้งครูผู้สอนต้องมีคุณภาพ มีความสามารถในการสอนและถ่ายทอดองค์ความรู้ มีความเชี่ยวชาญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ หรืออาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ประกอบด้วย

1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และกระบวนการประเมินผลการเรียนการสอน

2. ลักษณะอาจารย์ ได้แก่ เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ลักษณะนักศึกษา ได้แก่ สุขภาพอนามัย การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น และทัศนคติต่อวิชาชีพที่ศึกษา

4. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และการยอมรับในกันและกัน

5. ลักษณะของวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย การบริการ การศึกษา และกิจกรรมนักศึกษา

6. ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง ได้แก่ สถานภาพของครอบครัว เข้าใจศักยภาพของ นักศึกษา ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา เอาใจใส่ต่อนักศึกษา และสัมพันธ์ภาพภายใน ครอบครัวและสังคม

ตอนที่ 5 การตรวจสอบความสุข

กรมสุขภาพจิต(2547) ได้จัดทำแบบวัดความสุขของประชาชนชาวไทย โดยให้ความหมายว่า สภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหา ในการดำเนินชีวิตมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจ ภายใต้อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยดัชนีชี้วัดความสุขคนไทยนี้ สามารถนำไปใช้กับบุคคลทุกคนไม่จำกัดเพศและอายุ สามารถอ่านออกเขียนได้ ในกรณีที่ไม่สามารถอ่านด้วยตนเองได้ อาจใช้วิธีให้บุคคลอื่นอ่านให้ฟัง และผู้ตอบแบบประเมินเป็นผู้เลือกคำตอบด้วยตนเอง แบบสอบถามนี้มีการให้คะแนนแบบ rating scale โดยดัชนีชี้วัดความสุขที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 15 ข้อ ดังนี้

1. ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต
2. ความรู้สึกสบายใจ
3. ความรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน
4. ความรู้สึกผิดหวังในตัวเอง
5. ความรู้สึกที่ชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์
6. ความสามารถทำใจยอมรับได้สำหรับปัญหาที่ยากจะแก้ไข (เมื่อมีปัญหา)
7. ความมั่นใจว่าจะสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น
8. ความมั่นใจที่จะเผชิญเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต
9. ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์
10. ความรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา
11. การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นเมื่อมีโอกาส
12. ความรู้สึกภูมิใจในตนเอง

13. ความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว
14. ความเชื่อมั่นในการได้รับการดูแลจากครอบครัวเป็นอย่างดีเมื่อเจ็บป่วย
15. สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน

นอกจากนี้กรมสุขภาพจิต (2544) ได้แบ่งองค์ประกอบ EA (Emotional Assessment) เป็น 3 ด้าน คือ ดี เก่ง สุข ซึ่งประกอบด้วยความสามารถต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

ก. ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ได้แก่ รู้จักอารมณ์และความต้องการของตนเอง ควบคุมและความต้องการของตนเอง แสดงออกอย่างเหมาะสม

ข. เห็นใจผู้อื่น ได้แก่ ใส่ใจผู้อื่น เข้าใจและยอมรับผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2) เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถดังต่อไปนี้

ก. รู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง ได้แก่ รู้ศักยภาพตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้ มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย

ข. ตัดสินใจและแก้ปัญหา ได้แก่ รับรู้และเข้าใจปัญหา มีขั้นตอนในการแก้ไข ปัญหา มีความยืดหยุ่น

ค. มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้แก่ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

3) สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบด้วย

ก. ภูมิใจในตนเอง ได้แก่ เห็นคุณค่าตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง

ข. พึงพอใจในชีวิต ได้แก่ มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน พึงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

ค. มีความสุขทางใจ ได้แก่ มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รู้สึกผ่อนคลายความสงบทางใจ

ในช่วง 20 กว่าปีที่ผ่านมา มีนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศตะวันตกได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิยามการวัดความสุข (นวลน้อย ตรีรัตน์, 2548) การหาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุข และการเสนอแนวนโยบายที่รัฐควรดำเนินการเพื่อเพิ่มความสุขให้กับประชาชน การศึกษาเหล่านี้เรียกว่า

เศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยความสุข (Economics of Happiness) โดยใช้รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรเป็นเครื่องมือวัดความกินดีอยู่ดีของประชากร ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอด ว่าน่าจะมีผลเพียงบางส่วนเท่านั้น สหประชาชาติได้มีการพัฒนาตัวชี้วัดความกินดีอยู่ดีเพิ่มมากขึ้น โดยใช้ตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ช่วงอายุ(ชีวิต)ของประชากร ระดับการศึกษาและรายได้ที่แท้จริง เรียกว่า Human Development Index (HDI) มาเป็นดัชนีวัดความกินดีอยู่ดีของประชากรในประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตาม บลันชฟลาวเลอร์ และ ออสวาลด์ (Blanchflower & Oswald) ได้โต้แย้งว่าการใช้ดัชนี 3 ตัวนี้ไม่น่าจะเพียงพอในการวัดความสุขของคนได้ ในงานวิจัยเรื่อง Happiness and the Human Development Index: the Paradox of Australia (NBER working paper 11416) ทั้งสองได้พยายามพิสูจน์โดยใช้กรณีของประเทศออสเตรเลีย ซึ่งถูกจัดอยู่อันดับ 3 ของโลกในปี 2004 โดยดัชนี HDI ประเทศที่อยู่อันดับหนึ่งคือ นอร์เวย์ตามด้วยสวีเดน ส่วนสหรัฐอเมริกาอยู่อันดับ 8 และญี่ปุ่นอันดับ 9

บลันชฟลาวเลอร์ และ ออสวาลด์ (Blanchflower & Oswald,2002) ใช้ข้อมูลการสำรวจของ International Social Survey Programme (ISSP) ซึ่งจัดทำข้อมูลในปี 2002 โดยสำรวจประเทศจำนวน 35 ประเทศ ด้วยจำนวนตัวอย่างรวมแล้วประมาณ 50,000ตัวอย่าง มีคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบที่สำคัญประมาณ 5 เรื่อง คือ

1. ให้ประเมินว่าระดับความสุขของตนเองโดยทั่วไปอยู่ตรงไหน คะแนนอยู่ในช่วง 1 - 7
 2. ให้ประเมินว่าระดับความพึงพอใจต่อชีวิตครอบครัวเป็นอย่างไร คะแนนอยู่ในช่วง 1 - 7
 3. ให้ประเมินว่าระดับความพึงพอใจในงานที่ทำเป็นอย่างไร คะแนนอยู่ในช่วง 1 - 7
 4. ให้ประเมินว่าระดับความตึงเครียดของงานอยู่ที่ระดับไหน คะแนนอยู่ในช่วง 1 - 5
 5. ให้ประเมินว่าระดับความเหนื่อยจากการทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาเป็นอย่างไร คะแนนอยู่ในช่วง 1-4
- ผู้ศึกษาทั้งสองสมมุติว่า ถ้าให้ดัชนีทั้ง 5 ข้อ เป็นดัชนีที่ชี้วัดถึงความสุขพบว่า ออสเตรเลียเกือบจะอยู่อันดับบ๊วย ในเรื่องความพึงพอใจต่องาน ส่วนดัชนีระดับความสุขโดยทั่วไปอยู่ระดับตรงกลางๆ ทั้งสองท่านได้แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเรื่องความสุขของมนุษย์นั้นจะต้องมีการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านสังคม ทั้งนี้ เพราะปัจจัยทางสังคมไม่ได้มาพร้อมกับป้ายราคา การศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้น่าจะช่วยให้รัฐบาลในประเทศต่างๆ สามารถดำเนินนโยบายที่สอดคล้องกับการสร้างความสุขของคนในสังคมได้

ข้อสรุปเหล่านี้สอดคล้องกับงานของ ลายาร์ด(Layard,2005) ซึ่งได้ชี้ไว้โดยอาศัยงานศึกษาทางด้านจิตวิทยาสมัยใหม่ ที่กล่าวว่าความสุขของคนมาจากปัจจัยที่มีมากกว่าตัวเงิน เช่น คน

เป็นสัตว์สังคม ที่ต้องการมีเพื่อน มีครอบครัว มีการทำงาน ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ต่อเรื่องราวเหล่านี้จะส่งผลต่อระดับความสุขของคนในสังคม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยทางสังคมเหล่านี้ กล่าวคือปัจจัยทางสังคมเหล่านี้ จะสามารถวัดได้โดยต้องพึงการประเมินของแต่ละบุคคลหรืออัตวิสัยของผู้นั้น ปัจจัยเหล่านี้จึงมีลักษณะที่ไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอด และอาจจะมี ความแตกต่างกันในแต่ละสังคมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละสังคมด้วย แต่ก็ยังคงลักษณะบางประการที่มีลักษณะร่วมกันในแต่ละประเทศและค่อนข้างคงที่ เช่น คนต้องการความมั่นคง ในงาน ในครอบครัว และในสภาพแวดล้อมทางสังคม และต้องการอยู่อาศัยในสภาพสังคมที่สามารถไว้วางใจผู้อื่นได้

นอกจากนี้ในต่างประเทศได้เริ่มมีการสำรวจความสุขของประชาชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 (สำนักพิมพ์ข่าวสด, 2550) และได้มีการพัฒนาดัชนีการวัดความสุขอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีการรวบรวมคำถามของความสุขในหลายๆ ปัจจัย เช่น การศึกษา การโภชนาการ อีสุภาพโดยไม่ต้องตกอยู่ในความกลัวและความรุนแรง ความเท่าเทียมกันในด้านเพศ และโอกาสในการเลือก จากข้อมูลความสุขของประชาชน 95 ชาติ ที่ทำการศึกษาโดย รุท วินโฮเวน ซึ่งเป็นผู้คิดค้น "ฐานข้อมูลแห่งความสุขโลก" พบว่า ชาวเดนมาร์กมีความสุขมากที่สุด วัดความสุขได้ที่ 8.2 รองลงมาคือ สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย ไชล์แลนด์ และฟินแลนด์ ซึ่งประเทศทั้งหมดนี้ มีรายได้ต่อประชากรสูง ขณะที่ประเทศที่มีความสุขน้อยที่สุดคือ แทนซาเนีย วัดได้ 3.2 ประเทศที่อยู่ในกลุ่มใกล้ๆ กันคือ ซิมบับเว มอลโดวา ยูเครน และอาร์เมเนีย ประเทศทั้งหมดนี้ มีรายได้ต่อประชากรต่ำ ในส่วนของชาวอเมริกันนั้น เป็นผู้ที่มีความสุขเป็นอันดับที่ 15 ของโลก แม้ว่าชาวอเมริกันจะมีทางเลือกเยอะ แต่คะแนนความสุขหดหายลงไป เพราะปัญหาด้านการโภชนาการและอาชญากรรม ขณะที่ความสุขของ "ภูฏาน" อยู่ที่ลำดับ 8 นอกจาก "รายได้" แล้ว "อิสระภาพส่วนบุคคล" ยังมีส่วนทำให้เกิดความสุข เช่น สตรีที่รัฐเครลาของอินเดีย แม้จะจนแต่สามารถเลือกใช้ชีวิตได้ตามทางของตนเอง สตรีที่รัฐนี้มีระดับความสุขมากกว่าสตรีที่ต้องพึ่งพาบิดาหรือสามีที่เข้มงวด ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่ช่วยให้มีความสุข เช่น การสำรวจในชาวอเมริกันพบว่า ผู้ที่แต่งงานมีความสุขมากกว่าคนเป็นโสด แต่การมีลูกไม่ได้ทำให้ระดับความสุขสูงขึ้นเสมอไป การศึกษาและไอคิวมีส่วนบ้างเล็กน้อย คนหน้าตาดีมีความสุขมากกว่าคนหน้าตาซีเหร่

ในวงการศึกษานั้น ดันน์และเฮทเลอร์ (Dunn & Hetler, 2006) ได้กำหนดว่ามิติแห่งความสุขของนักศึกษาประกอบด้วย 6 มิติ และการจะระบุว่าคุณนิสิตนักศึกษามีความสุขหรือไม่ ต้องดำเนินการตรวจสอบในมิติทั้งหกด้านนี้ ได้แก่

1. ด้านร่างกาย เกี่ยวกับการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การดูแลตนเอง ด้านสุขภาพและสวัสดิภาพ
 2. ด้านสังคม คือ การมีส่วนร่วม เสียสละแก่ชุมชน และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
 3. ด้านอารมณ์ คือ การตระหนักถึงการยอมรับความรู้สึกผู้อื่น การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง การมีพฤติกรรมที่เหมาะสม
 4. ด้านสติปัญญา คือ การมีส่วนร่วมคิดร่วมสร้างสรรค์ การรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อขยายพรมแดนความรู้ไปสู่การพัฒนาทักษะและศักยภาพของคน
 5. ด้านการงานอาชีพ (การเรียน) คือ ความรู้สึกด้านดีต่อการเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบหลักของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน
 6. ด้านจิตวิญญาณ คือ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและการใช้ชีวิตอย่างมีสติมีความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักแบ่งเวลาและยอมรับค่านิยมและความเชื่อของผู้อื่น
- ดังนั้นจึงอาจกล่าวสรุปได้ว่าการตรวจสอบความสุขของนักศึกษา ต้องเป็นการตรวจสอบให้ได้ถึงความรู้สึกเป็นสุขที่แท้จริง ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยภายในมากกว่าปัจจัยภายนอก จะต้องมีการจัดทำดัชนีชี้วัดที่ครอบคลุมปัจจัยความสุขที่นักศึกษาพึงมีทั้งหมด เพื่อเป็นเครื่องมือยืนยันถึงความสุขที่นักศึกษามีในการเรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม พัฒนานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และมีความสุขที่ได้เรียนรู้อีกด้วย และสิ่งที่บ่งบอกถึงความสุขของนักศึกษา คือ ความพึงพอใจในตนเอง ความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ ความพึงพอใจในการเรียน ทักษะติดต่อวิชาชีพหรือความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และไม่มีควมวิตกกังวล

ตอนที่ 6 แนวคิดการพัฒนาดัชนีชี้วัดทางการศึกษา

ความหมายของดัชนีชี้วัด

ดัชนีชี้วัด ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Indicators โดยมีผู้ให้ความหมายของคำว่า ดัชนีชี้วัดไว้ต่างๆ ดังนี้

เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ และ แสง ปิ่นมณี (2529) กล่าวไว้ว่า ดัชนีชี้วัด เป็นสารสนเทศอย่างหนึ่งที่ได้มาจากการประมวลผลข้อมูลโดยใช้มาตรการทางสถิติคำนวณขึ้น เพื่อใช้

ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการบริหารงาน การติดตามผลการดำเนินงานและการจัดลำดับการพัฒนา

เมธี ครองแก้ว (2540) ให้ความหมายของดัชนีชี้วัดว่า เป็นเครื่องมือบอกทิศทางการพัฒนาหรือการดำเนินกิจกรรมที่เป็นนโยบายสาธารณะของรัฐในแต่ละเรื่องใดไปจนถึงจุดใด บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องของการดูสัมฤทธิ์ผลของงานหรือระบุ ผลสำเร็จของงาน

อำรุง จันทวานิช (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ดัชนีชี้วัด หมายถึง สารสนเทศที่ช่วยในการวินิจฉัยและชี้สถานะ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานทางการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ให้ความหมายไว้ว่า ดัชนีชี้วัด หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือลักษณะการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2547) กล่าวว่าตัวชี้วัด (indicators) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กร หน่วยงานทั้งหลาย ทั้งนี้ การกำหนดตัวชี้วัดจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายของการดำเนินงานหน่วยงานหรือโครงการว่า เมื่อดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของโครงการ นั้น ๆ แล้ว สังคม ประเทศ จะได้รับอะไร และ ตัวชี้วัด คือเครื่องมือที่จะบอกว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ เพียงใด

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) ให้ความหมายของดัชนีชี้วัดว่าเป็นมาตราวัด (measurement) ที่ใช้วัดระดับของการปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานนั้นนี้อาจเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจเอกชน ไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด และมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานเป็นอย่างไร

จอห์นสโตน (Johnstone, 1981) กล่าวว่า ดัชนีชี้วัด หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (The websler's New Twentieth Dictionary Mokechnie,1983) ให้ความหมายของดัชนีชี้วัด คือ สิ่งที่ชี้ประเด็นหรือชี้เข้าสู่ความถูกต้องแม่นยำไม่มากก็น้อย (something which points out or points to with more or less exactness)

พจนานุกรมอังกฤษออกซฟอร์ด (1995) ให้ความหมายของดัชนีชี้วัดว่า คือ สิ่งชี้หรือบอกทิศทางไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง (one who or that which point out, or directed attention to, something)

จากความหมายของดัชนีชี้วัดที่กล่าวถึงข้างต้น อาจสรุปความหมายดัชนีชี้วัดว่า หมายถึง สารสนเทศที่ใช้บ่งบอกสถานภาพหรือลักษณะการดำเนินงานของบุคคล/หน่วยงานหรือองค์กร ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดนิยามศัพท์ของจอห์นสโตน (Johnstone, 1981) เพื่อให้สอดคล้องกับการวางแผนงานวิจัย ซึ่งลักษณะของดัชนีชี้วัดที่ดีต้องมีการแสดงค่าปริมาณและคุณภาพเป็นตัวเลข เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้น ดัชนีชี้วัดมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลขได้ มิใช่เป็นการบรรยายข้อความเพียงอย่างเดียว และในการตีความค่าตัวเลขของดัชนีชี้วัดแต่ละตัวจะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรืออุปัทสฐานที่จัดทำไว้ มิฉะนั้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าค่าตัวเลขที่ได้นั้นสูงหรือต่ำ ได้มาตรฐานหรือไม่เพียงใด

2. ค่าหรือคุณลักษณะที่ได้จากดัชนีชี้วัดที่มีความหมายได้เงื่อนไข 2 ประการ คือ

2.1 เงื่อนไขของเวลากำกับ กล่าวคือ ดัชนีชี้วัดจะบ่งบอกเฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับตัวแปรหรือข้อมูลว่าจัดเก็บในช่วงใด ดัชนีชี้วัดอาจมีค่า 1 สัปดาห์ 3 เดือน รอบปีการศึกษา หรือช่วง 5 ปีก็ได้ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่จะนำข้อมูลมาใช้และการตีค่า เช่น อัตราส่วนจำนวนอาจารย์มีวุฒิกศษปริญญเอกต่อจำนวนอาจารย์ทั้งหมดในปีการศึกษา 2550 เป็นต้น

2.2 เงื่อนไขของสถานที่กำกับ กล่าวคือ ดัชนีชี้วัดจะบอกความหมายเฉพาะในเขตพื้นที่หรือบริเวณ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบหรือหน่วยงานที่ต้องการตรวจสอบ เช่น ดัชนีชี้วัดด้านคุณภาพทางการศึกษาของประเทศ จังหวัด อำเภอ ตำบล ด้านปัจจัย กระบวนการหรือผลลัพธ์ เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลหรือตัวแปรที่จัดเก็บนั่นเอง

3. บอกถึงการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน หรือองค์กร สภาพการดำเนินงานนั้นเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ประเภทของดัชนีชี้วัด

ดัชนีชี้วัดอาจมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับวิธีและเกณฑ์ในการแบ่ง จอห์นสโตน (Johnstone, 1981) ได้แบ่งประเภทของดัชนีชี้วัดตามลักษณะ

1. ดัชนีชี้วัดตัวแทน (representative indicators) ได้แบ่งประเภทของดัชนีชี้วัดตามลักษณะในงานวิจัย งานบริหารและงานวางแผน ดัชนีชี้วัดตัวแทน คือ การเลือกเอาตัวแปรหนึ่งมาเป็นตัวแทนเพื่อช่วยชี้หรือสะท้อนให้เห็นแง่มุมของระบบการศึกษา ตัวแปรที่นำมาใช้เป็นดัชนีชี้วัดที่พบบ่อย ได้แก่ อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรในระบบการศึกษา อัตราการรู้หนังสือ การเลือกเอาเฉพาะตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาใช้เป็นดัชนีชี้วัดเพื่อแสดงความพยายามของการจัดการศึกษานี้ เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลเลือกกำหนดเองโดยมิได้มีเหตุผลอ้างอิงชัดเจนว่าเหตุใดจึงเลือกตัวแปรนี้โดยไม่เลือกตัวแปรอื่น การขาดเหตุผลอ้างอิงเช่นนี้เป็นผลทำให้ไม่สามารถสรุปผลทั่วไปได้หรือไม่ สามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างงานวิจัยที่คล้ายคลึงกัน

2. ดัชนีชี้วัดเดี่ยว (disaggregate indicators) เป็นดัชนีชี้วัดที่ถูกนำมาจำแนกออกเป็นเดี่ยวๆ และตัวแปรที่จะใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพื่ออธิบายเรื่องหนึ่ง ดัชนีชี้วัดประเภทนี้ต้องอาศัยความหมายของตัวแปรแต่ละตัวแปร เพื่ออธิบายแต่ละส่วนหรือแต่ละองค์ประกอบของความสุขในการเรียน และในหลักการตัวแปรที่กำหนดแต่ละตัวจะเป็นอิสระจากตัวแปรอื่นๆ เพื่อมิให้ข้อมูลซ้ำกันในชุดของดัชนีชี้วัดหรือแท้ที่จริงเป็นเพียงตัวแปรซึ่งถูกนำมาจำแนกออกมาโดดๆนี้ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของแต่ละเรื่องหรือแต่ละองค์ประกอบ หรือแต่ละส่วนของความสุขในการเรียน แต่ถ้าดำเนินงานให้ครบถ้วนก็เป็นเรื่องยืดเยื้อและยุ่งยากเพราะจะมีตัวแปรยาวเหยียดเต็มไปหมด ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าจะนำไปใช้เพื่ออธิบายเพียงบางส่วนก็เกิดปัญหาในความไม่ถูกต้อง การใช้ดัชนีชี้วัดประเภทนี้มักจะไม่อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากนี้จะทำให้การวัดในเรื่องต่างๆที่คิดว่าสำคัญนั้นซ้ำซ้อนกัน ลักษณะของดัชนีชี้วัดประเภทนี้จะไม่ช่วยอธิบายลักษณะของความสุขในการเรียนได้ถูกต้อง

3. ดัชนีชี้วัดรวม (composite indicators) เป็นการรวมตัวแปรความสุขในการเรียนจำนวนหนึ่งเข้าด้วยกัน การนำตัวแปรหลายๆตัวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนี้ จะช่วยอธิบายลักษณะหรือสถานการณ์ของความสุขได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียว เมื่อมีการรวมตัวแปรแล้วจะต้องมีการถ่วงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวด้วย เพราะตัวแปรแต่ละตัวดังกล่าวอาจจะมีค่าน้ำหนักไม่เท่ากัน จากนั้นจึงคำนวณหาค่าดัชนีชี้วัดรวมออกมา

รายงานจาเรท (The Jarratt Report, 1986) แบ่งดัชนีชี้วัดได้ดังนี้

1. ดัชนีชี้วัดภายใน (internal indicators) เป็นดัชนีชี้วัดที่ตัวแปรมีลักษณะทั่วไปด้านปัจจัยที่จะมีใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน

เป็นต้น

2. ดัชนีชี้วัดภายนอก (external indicators) เป็นดัชนีชี้วัดที่เป็นผลสะท้อนการประเมินสถาบันหรือหน่วยงานจากองค์กรภายนอก เช่น ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา

3. ดัชนีชี้วัดระบบปฏิบัติการ (operating indicators) เป็นดัชนีชี้วัดที่ประกอบด้วยอัตราส่วนผลิตภัณฑ์ (productivity) เช่น ราคาสิ่งของหนึ่งหน่วย เป็นต้น

เอช. จี. มอริสสัน (H. G. Morrison, 2007) แบ่งดัชนีชี้วัดได้ดังนี้

1. ดัชนีชี้วัดอย่างง่าย (simple indicators) ดัชนีชี้วัดจะแสดงในรูปของตัวเลขโดดๆ และมีจุดมุ่งหมายที่ตรงไม่ลำเอียงในการอธิบายในสถานการณ์หรือขบวนการๆ เช่น จำนวนนักศึกษาในห้องเรียน บางครั้งอาจเรียกว่าค่าสถิติที่เกิดจากการจัดการ (management statistics)

2. ดัชนีชี้วัดปฏิบัติงาน (performance indicators) เป็นดัชนีชี้วัดที่แตกต่างจากดัชนีชี้วัดอย่างง่าย คือ ดัชนีชี้วัดปฏิบัติงานมีการยึดถือจุดอ้างอิง (point of reference) เช่น เปอร์เซนต์ของนักศึกษาที่สอบผ่าน เป็นต้น

3. ดัชนีชี้วัดทั่วไป (general indicators) ดัชนีชี้วัดนี้มีลักษณะเป็นข้อความอ้างอิงโดยทั่วไป การสรุปข้อคิดเห็น การสำรวจข้อคิดเห็นหรือสถิติทั่วไป

แนวคิดในการกำหนดดัชนีชี้วัดทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2547)ได้เสนอแนวทางในการกำหนดดัชนีชี้วัดทางการศึกษาไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

ลักษณะที่ 1 เป็นการกำหนดดัชนีชี้วัดโดยการพิจารณาจากผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาจากแหล่งข้อมูลภายนอกการจัดการเรียนการสอน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาและมีผลต่อการศึกษา แต่วิธีการนี้ยากที่จะรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสร้างดัชนีชี้วัดและจัดวางระบบสารสนเทศให้สามารถให้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

ลักษณะที่ 2 เป็นการกำหนดดัชนีชี้วัด โดยอาศัยแนวความคิดการวิเคราะห์เชิงระบบ (system analysis theory) มาเป็นกรอบในการจัดทำโดยถือว่าการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับระบบย่อยอื่นๆ ดังนั้นอาศัยแนวคิดดังกล่าว การจัดการศึกษาย่อมประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ปัจจัย (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ซึ่ง จอห์นสโตน (Johnstone,1981) ได้กำหนดนियามการจัดทำดัชนีชี้วัดทางการศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. ดัชนีชี้วัดทางการศึกษาที่เป็นปัจจัย คือ ดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงปริมาณที่ระบบการศึกษาจะนำมาใช้ หรือเป็นดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความประสงค์ของสังคมที่มีต่อระบบการศึกษา
2. ดัชนีชี้วัดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต คือ ดัชนีชี้วัดที่อธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบที่ช่วยเปลี่ยนแปลงหรือผลิตปัจจัยที่ได้รับมาเป็นผลผลิต เป็นดัชนีชี้วัดที่อธิบายแยกแยะหรือแจกแจงปัจจัยของระบบการศึกษา
3. ดัชนีชี้วัดทางการศึกษาด้านผลผลิต คือ ดัชนีชี้วัดที่บ่งชี้ถึงปริมาณผลผลิตที่ออกจากระบบการศึกษาหรือทักษะต่างๆที่ได้รับจากกระบวนการผลิต และพร้อมที่จะออกสู่สังคม เป็นดัชนีชี้วัดความพึงพอใจของสังคมที่มีต่อระบบการศึกษา

การพัฒนาดัชนีชี้วัด

การพัฒนาดัชนีชี้วัดเพื่อใช้ในระบบสารสนเทศจะต้องใช้หลักเหตุผลเพื่อกำหนดค่านิยามของดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นว่ามีความหมายอย่างไร มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงปรากฏการณ์เรื่องใด โดยทั่วไปวิธีการพัฒนาดัชนีชี้วัด มีอยู่ 2 วิธี (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2537) คือ

1. เป็นการจับกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสถานะที่ต้องการแสดง โดยยึดหลักเหตุผลทางทฤษฎี แล้วดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้นตามหลักเกณฑ์เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรขึ้นเป็นดัชนีชี้วัด
2. เป็นการสร้างดัชนีชี้วัดโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่นำมาวิเคราะห์ แล้วจับกลุ่มตัวแปรโดยใช้หลักเกณฑ์ทางสถิติเป็นพื้นฐานในการสร้างดัชนีชี้วัด

นอกจากนี้ นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาดัชนีชี้วัดมีขั้นตอนคล้ายกับขั้นตอนในกระบวนการศึกษาตัวแปร แต่มีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้น คือ การตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดมี 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรก การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาดัชนีชี้วัด โดยผู้วิจัยต้องกำหนดล่วงหน้าว่าจะนำดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเรื่องใด โดยทั่วไปการพัฒนาดัชนีชี้วัดเพื่อประโยชน์การวางแผน กำหนดนโยบาย กำกับ และประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการศึกษากับระบบอื่นๆในสังคม ดัชนีชี้วัดนี้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ต่างกัน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาดัชนีชี้วัดที่ชัดเจนย่อมจะส่งผลให้ได้ดัชนีชี้วัดที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ขั้นตอนที่สอง การนิยามดัชนีชี้วัดมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาดัชนีชี้วัด เพราะนิยามดัชนีชี้วัดที่กำหนดขึ้นนั้นจะเป็นตัวชี้นำวิธีการที่จะใช้ในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการพัฒนาดัชนีชี้วัด เนื่องจากดัชนีชี้วัด หมายถึง องค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรย่อยๆ รวมกัน เพื่อแสดงสารสนเทศของระบบ หรือ คุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้ ดังนั้นในขั้นตอนการนิยามดัชนีชี้วัด นอกจากจะเป็นการนิยามในลักษณะเดียวกันกับนิยามตัวแปรในการวิจัยทั่วไปแล้ว นักวิจัยต้องกำหนดด้วยว่าดัชนีชี้วัดประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร และจะรวมตัวแปรย่อยเป็นดัชนีชี้วัดได้อย่างไร

การนิยามดัชนีชี้วัดแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การกำหนดกรอบความคิดหรือการสร้างแนวคิด (conceptualization) โดยการนิยามในส่วนนี้เป็นการให้ความหมายคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้โดยการกำหนดรูปแบบหรือโมเดลแนวคิด (conceptual model) ของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้ก่อนว่ามีส่วนประกอบแยกย่อยเป็นกี่มิติ (dimension) และกำหนดว่าแต่ละมิติประกอบด้วยแนวคิดอะไรบ้าง

2. การพัฒนาตัวแปรส่วนประกอบหรือตัวแปรย่อย (development of component measures) และการสร้างและการกำหนดมาตร (construction and scaling) การนิยามในส่วนนี้เป็นการกำหนดนิยามปฏิบัติการตัวแปรย่อยตามโมเดลแนวคิด และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อยเข้าเป็นดัชนีชี้วัด การกำหนดนิยามดัชนีชี้วัดประกอบด้วยการกำหนดรายละเอียด 3 ประการ คือ

2.1 การกำหนดส่วนประกอบ (components) หรือ ตัวแปรย่อย (component variables) ของดัชนีชี้วัดโดยนักวิจัยต้องอาศัยความรู้จากทฤษฎีและประสบการณ์ศึกษาตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ (relate) และตรง (relevant) กับดัชนีชี้วัดแล้ว ตัดสินใจคัดเลือกตัวแปรย่อยเหล่านั้นว่าจะใช้ตัวแปรย่อยจำนวนเท่าใด ใช้ตัวแปรประเภทใดในการพัฒนาดัชนีชี้วัด

2.2 การกำหนดวิธีการรวม (combination method) ตัวแปรย่อย นักวิจัยต้องศึกษาและตัดสินใจเลือกวิธีการรวมตัวแปรย่อยให้ได้ตัวแปรบ่งชี้ ซึ่งโดยทั่วไปทำได้ 2 แบบ จอห์นสโตน (Johnstone, 1981)

2.2.1 การรวมเชิงบวก (additive) มีแนวคิดที่ว่า ตัวแปรแต่ละตัวสามารถทดแทนหรือชดเชยกันได้ด้วยตัวแปรตัวหนึ่ง ซึ่งทำให้ดัชนีชี้วัดมีค่าไม่เปลี่ยนแปลง ดังสมการ

$$I = V_1 + V_2$$

เมื่อ V คือ ดัชนีชี้วัด

V1 คือ ตัวแปรที่ 1

V2 คือ ตัวแปรที่ 2

วิธีรวมตัวแปรองค์ประกอบด้วยการบวก มักจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการวัดตั้งแต่สองระบบขึ้นไปว่ามีความแตกต่างกันที่หน่วยในเรื่องที่แสดงและมักนิยมเสนอค่าดัชนีชี้วัดด้วยค่าดัชนีชี้วัดที่ได้มาจากสมการต่างๆตามวิธีการรวมตัวแปร ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่หนึ่ง การสังเคราะห์ตัวแปรด้วยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรองค์ประกอบ ซึ่งมี 2 กรณี ดังสมการต่อไปนี้

ก. เมื่อกำหนด ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักเท่ากัน

$$I = (V1+V2+V3+..+Vn)/n$$

ข. เมื่อกำหนดตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักต่างกัน

$$I = (W1V1+W2V2+W3V3+..+WnVn)/Wi$$

โดย Wi คือ ค่าน้ำหนักรวมของตัวแปรจำนวนเท่ากับ n

n คือ จำนวนตัวแปร

วิธีที่สอง เมื่อสังเคราะห์ตัวแปรโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วนำมาจัดกลุ่มโดยใช้หลักเกณฑ์ทางสถิติ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เขียนสมการได้ดังนี้

$$I = (W1Z1+W2Z2+W3Z3+..+WnZn)$$

โดยที่ I = ค่าดัชนีรวม

Wi = ค่าน้ำหนักตัวประกอบของตัวแปร

Zi = คะแนนมาตรฐานของตัวแปร

โดยที่ Z = $(X-X)/SD$

การรวมตัวแปรทั้ง 2 วิธีนี้ จะสังเกตเห็นว่า วิธีที่หนึ่งจะเป็นการรวมตัวแปรซึ่งมีการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรโดยผู้วิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญ นิยมกำหนดให้ตัวแปรแต่ละตัวมีน้ำหนักทั้งเท่ากันและไม่เท่ากัน ซึ่งอาจได้จากวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างง่าย หรือการใช้เทคนิคเดลฟายสอบถาม ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ เรมส์แดน(Ramsden, 1991) ศึกษาเรื่อง ดัชนีชี้วัดคุณภาพการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลีย งานวิจัยของกิลมอร์ และ ฮอฟฟ์แมน

(Gillmore and Hoffman,1997) ทำการศึกษาเรื่อง ดัชนีวัดประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา งานวิจัยของคูห์ และคณะ (Kuh and other,1997อ้างถึงใน รุ่งรังษี วิบูลย์ชัย,2544) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการประเมินนักศึกษาที่ได้เข้ารับการฝึกปฏิบัติในวิชาเลือกของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนการกำหนดน้ำหนักตัวแปรตามวิธีที่ 2 นั้นมีความแตกต่างจากวิธีที่ 1 คือ ไม่สามารถกำหนดล่วงหน้าก่อนได้ จะกำหนดหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเท่านั้น

2.2.2 การรวมแบบทวีคูณ (multiplicative) มีข้อตกลงเบื้องต้น คือ การเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรตัวหนึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของอีกตัวแปรหนึ่ง ไม่อาจทดแทนหรือชดเชยกันได้ กล่าวคือ ดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นจะมีค่าสูงได้ก็ต่อเมื่อตัวแปรองค์ประกอบทุกตัวมีค่าสูงทั้งหมด และตัวแปรองค์ประกอบแต่ละตัวจะต้องเสริมซึ่งกันและกัน จึงจะส่งผลต่อค่าดัชนีชี้วัด ดังสมการ

$$I = V1.V2$$

เมื่อ V คือ ดัชนีชี้วัด

$V1$ คือ ตัวแปรที่ 1

$V2$ คือ ตัวแปรที่ 2

การรวมตัวแปรองค์ประกอบด้วยวิธีการรวมแบบทวีคูณนี้ มักจะใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบระบบตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไป ว่าระบบหนึ่งมีค่าดัชนีชี้วัดสูงกว่าอีกระบบหนึ่งอยู่ที่เท่า หรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร

ความแตกต่างระหว่างวิธีการรวมตัวแปรทั้งสองแบบนี้ ดังกล่าวข้างต้นนี้นำไปสู่การหาค่าดัชนีชี้วัดในรูปของค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ (วรณี แกมเกตุ, 2540)

ก. เมื่อรวมตัวแปรด้วยวิธีการรวมแบบพีชคณิต มักจะนิยมเสนอค่าดัชนีชี้วัดด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) ของตัวแปร ดังสมการ

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

$$I = V1+V2+V3+...+Vn$$

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

$$I = W1V1+W2V2+W3V3+...+WnVn$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวแปร

คือ ผลรวมของน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร n ตัว

ข. เมื่อรวมตัวแปรด้วยวิธีการรวมแบบทวีคูณ มักจะนิยมเสนอค่าดัชนีชี้วัดด้วยการหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิต (geometric mean) ของตัวแปร ดังสมการ

กรณีตัวแปรมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

$$I = \sqrt[n]{V1.V2.V3....Vn} \quad \dots\dots(1)$$

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

$$I = \sqrt[n]{\frac{w1w2w3wn}{V1.V2.V...Vn}} \quad \dots\dots(2)$$

การคำนวณค่าในสมการ (1) และ (2) สามารถคำนวณได้ด้วยวิธีการหาค่า logarithm ได้ดังนี้

$$\log GM = \frac{\sum_{i=1}^n \log Vi}{n}$$

$$\log GM = \frac{\sum_{i=1}^n Wi \log Vi}{n}$$

โดยการรวมตัวแปรเพื่อสร้างเป็นดัชนีชี้วัดดังกล่าวข้างต้น เป็นการรวมตัวแปรในรูปคะแนนดิบ (raw score) ซึ่งมักมีปัญหาเกี่ยวกับหน่วยการวัดตัวแปรไม่เท่ากัน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวและทำให้ค่าที่ได้มีความถูกต้องยิ่งขึ้น สามารถนำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกันได้อย่างมีความหมาย จึงควรแปลงค่าของตัวแปรในรูปคะแนนดิบ ให้เป็นค่าของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน (standard score) ก่อนแล้วจึงนำคะแนนมาตรฐานที่ได้มาถ่วงน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัว เพื่อสร้างเป็นดัชนีชี้วัดรวม โดยทั่วไปมักจะใช้คะแนนมาตรฐาน (z-score) ดังสมการ

$$Z = \frac{X - M}{S.D.}$$

เมื่อ Z	คือ	คะแนนมาตรฐานของตัวแปร
เมื่อ X	คือ	คะแนนดิบของตัวแปร
M	คือ	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวแปร
S.D.	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร

ดังนั้นสมการที่ใช้ในการสร้างดัชนีชี้วัดจึงเป็นดังนี้

$$I = W1Z1 + W2Z2 + W3Z3 + \dots + WnZn$$

เมื่อ I คือ ดัชนีชี้วัดรวมของตัวแปร

W_n คือ น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่ n

Z_n คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรที่ n

สรุปได้ว่าวิธีการรวมตัวแปรเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดโดยทั่วไปมักจะใช้กันอยู่ 2 วิธี คือ การรวมทางพีชคณิตและการรวมแบบทวิคูณ ซึ่งการรวมทั้ง 2 วิธีนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นและวัตถุประสงค์การใช้แตกต่างกัน กล่าวคือ การรวมทางพีชคณิตมีข้อตกลงเบื้องต้น คือ ความสำคัญของแต่ละตัวแปรสามารถทดแทนหรือชดเชยกันได้ และมักจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระบบตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไปว่าในเรื่องที่มุ่งศึกษานั้นมีความแตกต่างกันที่หน่วย ส่วนการรวมแบบทวิคูณหน่วย มีข้อตกลงเบื้องต้นคือ การเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรหนึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของอีกตัวแปรหนึ่ง ไม่อาจทดแทนหรือชดเชยกันได้การรวมตัวแปรด้วยวิธีการนี้มักจะใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบระบบตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไป ว่าระบบหนึ่งมีค่าดัชนีชี้วัดสูงกว่าอีกระบบหนึ่งอยู่ที่เท่า หรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร

2.3 การกำหนดน้ำหนัก (wright) การรวมตัวแปรย่อยเข้าเป็นดัชนีชี้วัดนักวิจัยต้องกำหนดน้ำหนักแทนความสำคัญของตัวแปรย่อยแต่ละตัว ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดวิธีการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยทำได้ 2 วิธี คือ 1) กำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรให้เท่ากัน (equal weight) และ 2) กำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรให้ต่างกัน (differential weight) สำหรับการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรให้ต่างกันนั้น อาจใช้วิธีการพิจารณาตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgement) วิธีวัดความสำคัญของตัวแปร โดยพิจารณาจากเวลา (time taken) หรือค่าใช้จ่าย (cost) ของการกระทำกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นหรือวิธีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติก็ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (วรรณิ แกมเกตุ, 2540)

2.3.1 วิธีการพิจารณาตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgement) เป็นการพิจารณาลงความเห็นในหมู่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษานั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นนักวิจัยหรือนักวางแผนที่เกี่ยวข้อง โดยให้สมาชิกแต่ละคนเสนอค่าน้ำหนักของตัวแปร แล้วจึงพิจารณาหาข้อยุติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ยหรือการอภิปรายลงความเห็นหรืออาจใช้แบบสอบถามเพื่อหาค่าร้อยละที่ผู้ตอบเห็นด้วยกับน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปรที่ระบุ นอกจากนี้อาจใช้วิธีการที่เป็นระบบมากขึ้น เช่น การใช้เทคนิคเดลฟาย (delphi technique) เพื่อสำรวจหาฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญโดยไม่ต้องเผชิญหน้ากัน แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้หาค่าน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปรต่อไป

2.3.2 วิธีวัดความสำคัญของตัวแปร (measure effort required) โดยพิจารณาจากเวลา (time taken) หรือค่าใช้จ่าย (cost) ของการกระทำกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

ตัวแปรนั้น วิธีการนี้สมมติว่า ถ้าเวลาหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการกระทำบางสิ่งบางอย่างสำหรับตัวแปรหนึ่งมากกว่าอีกตัวแปรหนึ่ง ตัวแปรควรจะมีน้ำหนักความสำคัญมากกว่าหรือน้อยกว่าอีกตัวแปรหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสิ่งที่ต้องการศึกษานั้นๆ

2.3.3 วิธีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) เป็นการใช่วิธีการเชิงสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปร โดยอาจใช้หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis)

กล่าวโดยสรุปวิธีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวว่า ควรใช่วิธีการใดจึงจะมีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่ต้องพิจารณาถึง เช่น ธรรมชาติของตัวแปรที่จะนำมาใช้พัฒนาดัชนีชี้วัดรวมทั้งธรรมชาติของดัชนีชี้วัดที่จะพัฒนาขึ้น ตลอดจนการนำดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป ในทางปฏิบัติมักใช้ทั้งหลักการเชิงทฤษฎีและการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่กันไป กล่าวคือ ในขั้นการวางแผนรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัด ใช้หลักการเชิงทฤษฎีในการระบุคุณลักษณะของสิ่งที่มุ่งศึกษาและคัดเลือกตัวแปรที่สามารถใช้วัดแต่ละคุณลักษณะ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจึงอาศัยหลักการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) กล่าวว่า การกำหนดน้ำหนักให้กับตัวแปรองค์ประกอบด้วยวิธีที่กล่าวข้างต้นไม่มีหลักเกณฑ์ที่ตายตัวว่าควรใช่วิธีใดเหตุผลทางทฤษฎี แล้วจึงลงความเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงประจักษ์ เพราะมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสมบัติของดัชนีชี้วัดที่จะสร้างขึ้น ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ รวมทั้งคุณสมบัติของตัวแปรย่อยที่จะต้องนำมาใช้ในทางปฏิบัติมักจะใช้ทั้งสองวิธีผสมผสานกัน กล่าวคือในขั้นวางแผนข้อมูลใช้หลักการทฤษฎีเพื่อจัดกลุ่มตัวแปรที่จะต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางสถิติเป็นเครื่องตัดสินว่า ตัวแปรใดบ้างที่สมควรนำมาใช้สร้างดัชนีชี้วัดในลำดับความสำคัญลดหลั่นกันอย่างไร ซึ่งจะทำให้ดัชนีชี้วัดที่สร้างขึ้นเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆมากที่สุด

สำหรับการกำหนดรายละเอียดทั้งสามประการในการนิยามดัชนีชี้วัดนั้น นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) อธิบายว่าทำได้ 3 วิธี คือ การนิยามเชิงปฏิบัติ (pragmatic definition) การนิยามเชิงทฤษฎี (theoretical definition) และนิยามเชิงประจักษ์ (empirical definition) ซึ่งแต่ละวิธีมีความเหมาะสมกับสถานการณ์และวิธีในการพัฒนาดัชนีชี้วัดแตกต่างกันไป รายละเอียดของแต่ละวิธีมีดังนี้

1. การนิยามเชิงปฏิบัติ (pragmatic definition)

เป็นการนิยามที่ใช้ในกรณีที่มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดที่ไว้พร้อมแล้ว มีฐานข้อมูลแล้วหรือมีการสร้างตัวแปรประกอบจากตัวแปรย่อยๆหลายตัวไว้แล้วนักวิจัยเพียงแต่ใช้วิจารณญาณคัดเลือกตัวแปรจากฐานข้อมูลที่มีอยู่และนำมาพัฒนาดัชนีชี้วัดการศึกษา โดยกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อย และกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อย วิธีการกำหนดนิยามดัชนีชี้วัดวิธีนี้อาศัยการตัดสินใจและประสบการณ์ของนักวิจัยเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ได้นิยามที่ลำเอียงเพราะไม่มีการอ้างอิงทฤษฎีหรือตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่อย่างใด นิยามเชิงปฏิบัติจึงเป็นนิยามที่มีจุดอ่อนมากที่สุดเมื่อเทียบกับนิยามแบบอื่นและไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้ ในกรณีนี้จำเป็นต้องให้นักวิจัยควรพยายามปรับปรุงจุดอ่อนโดยใช้การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือการใช้กรอบทฤษฎีประกอบกับวิจารณ์ญาณในการเลือกตัวแปรและกำหนดนิยาม

2. การนิยามเชิงทฤษฎี (theoretical definition)

นิยามเชิงทฤษฎีเป็นนิยามที่นักวิจัยใช้ทฤษฎีรองรับสนับสนุนการตัดสินใจของนักวิจัยโดยตลอด และใช้วิจารณญาณของนักวิจัยน้อยกว่าการนิยามแบบอื่น การนิยามดัชนีชี้วัดโดยใช้การนิยามเชิงทฤษฎีนั้น นักวิจัยอาจทำได้สองแบบ แบบแรกเป็นการใช้ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนทั้งหมด ตั้งแต่การกำหนดตัวแปรย่อย การกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อย และการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อย นั่นคือ นักวิจัยใช้โมเดลหรือสูตรในการพัฒนาดัชนีชี้วัดตามที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วทั้งหมด แบบที่สองเป็นการใช้ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือกตัวแปรย่อย และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อยเท่านั้น ส่วนในขั้นตอนการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยแต่ละตัวนั้น นักวิจัยใช้ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญประกอบในการตัดสินใจ วิธีแบบนี้ใช้ในกรณีที่ยังไม่มีผู้ใดกำหนดสูตรหรือโมเดลดัชนีชี้วัดไว้ก่อน

3. การนิยามเชิงประจักษ์ (empirical definition)

เป็นนิยามที่มีลักษณะใกล้เคียงกับนิยามเชิงทฤษฎีเพราะเป็นนิยามที่นักวิจัยกำหนดว่า ดัชนีชี้วัดประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร แต่การกำหนดน้ำหนักของตัวแปรที่จะนำมารวมกันในการพัฒนาดัชนีชี้วัดไม่ได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีโดยตรง แต่อาศัยการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ การนิยามแบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับกันอยู่จนทุกวันนี้ หลังจากนิยามดัชนีชี้วัด ในขั้นตอนต่อมาคือการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อยจากข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิจัย นักวิจัยต้อง

รวบรวมข้อมูล ได้แก่ ตัวแปรย่อยทั้งหลายตามโมเดลที่พัฒนาแล้วนำมาวิเคราะห์ให้ได้ค่าน้ำหนักตัวแปรย่อยที่จะใช้ในการสร้างดัชนีชี้วัด วิธีการวิเคราะห์ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบตามหลักสถิติทำได้โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(exploratory factor analysis) จากนั้นผู้วิจัยจะได้โมเดลตัวแปรที่จะศึกษา และสามารถตรวจสอบความตรงของโมเดล โดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามทฤษฎีกับข้อมูลเมื่อพบว่าโมเดลมีความตรง จึงนำเสนอสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อย (สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2551)

ขั้นตอนที่สาม การรวบรวมข้อมูลในกระบวนการพัฒนาดัชนีชี้วัด คือการดำเนินการวัดตัวแปรย่อย การสร้างเครื่องมือสำหรับวัด ได้แก่ การสร้างเครื่องมือสำหรับวัด การทดลองใช้ และการปรับปรุงเครื่องมือ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การออกภาคสนามเพื่อใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่สี่ การสร้างดัชนีชี้วัด ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยสร้างสเกล (scaling) ดัชนีชี้วัด โดยนำตัวแปรย่อยที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์รวมให้ได้เป็นดัชนีชี้วัด โดยใช้วิธีการรวมตัวแปรย่อยและการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยตามที่ได้นิยามดัชนีชี้วัดไว้

ขั้นตอนที่ห้า ขั้นตรวจสอบคุณภาพดัชนีชี้วัด เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นมาครอบคลุมถึงการตรวจสอบคุณภาพของตัวแปรย่อย โดยตรวจสอบทั้งเรื่องความเที่ยง (reliability) ความตรง (validity) ความเป็นไปได้ (feasibility) ความเป็นประโยชน์ (utility) ความเหมาะสม (appropriateness) และความเชื่อถือได้ (credibility) ซึ่งนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้ให้ตัวอย่างดัชนีชี้วัดที่มีคุณภาพไว้ดังนี้

ดัชนีชี้วัดที่มีคุณภาพซึ่งจะใช้เป็นสารสนเทศในการบริหารและการจัดการระบบการศึกษา ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ 4 ประการ ประการแรก ดัชนีชี้วัดควรมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ สารสนเทศที่ได้จากดัชนีชี้วัดต้องสามารถบอกถึงสถานะและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง หรือสภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ทันเวลาให้ผู้บริหารสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันเวลาที่ ประการที่สอง ดัชนีชี้วัดควรตรงกับความต้องการหรือจุดมุ่งหมายของการใช้งาน ดัชนีชี้วัดที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายการศึกษา ไม่ควรจะมีลักษณะเป็นแบบเดียวกับดัชนีชี้วัดการศึกษาที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการบรรยายสภาพระบบการศึกษา แต่อาจจะมีดัชนีชี้วัดย่อยบางตัวเหมือนกันได้ ประการที่สาม ดัชนีชี้วัดควรมีคุณสมบัติตามคุณสมบัติของการวัด คือมี

ความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย และใช้ปฏิบัติได้จริง คุณสมบัติข้อนี้มีความสำคัญมากในการสร้างหรือการพัฒนา ดัชนีชี้วัดการศึกษาจึงต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดการศึกษาทุกครั้ง ประการสุดท้าย ดัชนีชี้วัดควรมีกฎเกณฑ์การวัด(measurement rules) ที่มีความเป็นกลาง มีความเป็นทั่วไปและให้สารสนเทศเชิงปริมาณที่ใช้เปรียบเทียบกันได้ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด ระหว่างเขตในประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือการเปรียบเทียบระหว่างประเทศ

ขั้นตอนที่หก การนำเสนอรายงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการสื่อสารระหว่างนักวิจัยที่เป็นผู้พัฒนากับผู้ใช้ดัชนีชี้วัด หลังจากที่ได้สร้างและตรวจสอบของดัชนีชี้วัดแล้ว นักวิจัยต้องวิเคราะห์ข้อมูลของดัชนีชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบท(context) โดยอาจวิเคราะห์ตีความแยกตามระดับการศึกษา หรือแยกตามประเภทของบุคลากร หรืออาจตีความในระดับมหภาค แล้วจึงรายงานค่าของดัชนีชี้วัดให้ผู้บริโภค/ผู้บริหาร/นักวางแผน/นักวิจัย ตลอดจนนักการศึกษาทั่วไปได้ทราบและใช้ประโยชน์จากดัชนีชี้วัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องต่อไป

ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดก็ตามการพัฒนาดัชนีชี้วัดมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง 3 ประการ จอห์น-สโตน(Johnstone, 1981) คือ

1. การคัดเลือกตัวแปรที่จะอธิบายสภาพการณ์ทางการศึกษา
2. การสังเคราะห์ตัวแปรต่างๆเข้าด้วยกัน
3. การกำหนดค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของตัวแปร

การตัดสินใจใช้ขั้นตอนดังกล่าวมาแล้วของการพัฒนาดัชนีชี้วัดย่อมมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการนำดัชนีชี้วัดไปใช้ ดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นจะมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบในขั้นตอนการพัฒนาโดยจะต้องคำนึงถึงหลักการทางทฤษฎีควบคู่ไปกับประโยชน์ใช้สอย

เมื่อศึกษากระบวนการพัฒนาดัชนีชี้วัดข้างต้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาดัชนีชี้วัดมีหลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับผู้วิจัยว่ามีวัตถุประสงค์ของการสร้างดัชนีชี้วัดขึ้นมาเพื่ออะไร ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาดัชนีชี้วัดของ จอห์นสโตน มีการพัฒนาดัชนีชี้วัดที่สามารถอธิบายลักษณะหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีปัจจัยและตัวแปรหลายตัวเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาดัชนีชี้วัด (composite Indicators) สามารถสร้างความเชื่อถือในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาความสุขทางการเรียนในแก่นักศึกษาได้ดีกว่าผู้อื่น

ลักษณะของดัชนีชี้วัด

ดัชนีชี้วัดที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2548)

1. ความเป็นกลาง(neutrality) หมายถึง ความไม่ลำเอียงของดัชนีชี้วัด ยกตัวอย่าง เช่น ดัชนีชี้วัดผลผลิตภาพของแรงงาน(labor productivity) ซึ่งวัดด้วยอัตราส่วนระหว่างรายได้ต่อค่าใช้จ่ายแรงงาน เมื่อนำดัชนีชี้วัดไปใช้ในหน่วยงานประเภทผลิตและประเภทบริการจะทำให้ขาดความเป็นกลาง เพราะการปฏิบัติงานประเภทบริการจะต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ส่วนการปฏิบัติงานประเภทการผลิตใช้เครื่องจักรกลมากกว่าแรงงาน

2. ความเป็นวัตถุวิสัย(objectivity) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของดัชนีชี้วัดมิได้เกิดจากการคิดเอาเองของผู้วิจัย แต่ขึ้นอยู่กับสถานะที่เป็นอยู่หรือที่เป็นรูปธรรม

3. มีความไวต่อความแตกต่าง(sensitivity) หมายถึง ความสามารถของดัชนีชี้วัดที่จะวัดความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

4. ค่าของมาตรวัดหรือดัชนีชี้วัดที่ได้ควรมีความหมายหรือตีความได้อย่างสะดวก (meaningfulness & interpretability) กล่าวคือ ค่าของมาตรวัดควรมีจุดสูงสุดและต่ำสุดที่ง่ายต่อความเข้าใจ. เช่น มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 10 หรือระหว่าง 0 ถึง 100 ค่าของดัชนีชี้วัดที่ได้จากการวัดหากอยู่ที่ 60 จะตีความได้ว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย (50) เพียงเล็กน้อย แต่หากค่าของมาตรวัดและดัชนีชี้วัดไม่มีค่าสูงสุด(หรือต่ำสุด)ที่แน่นอน เช่น วัดออกมาแล้วได้ 50 หรือ 120 ก็ไม่ทราบว่าเป็น 50 หรือ 120 นั้นจะตีความได้อย่างไร

5. ความถูกต้องในเนื้อหาของดัชนีชี้วัดที่นำมาใช้(content validity) ในการศึกษาหรือพัฒนาดัชนีชี้วัดจะต้องศึกษาให้แน่ชัดว่าเนื้อหาในเรื่องที่ศึกษา คืออะไร ดัชนีชี้วัดที่ดีต้องมีความถูกต้องในเนื้อหาที่ต้องการวัด

6. ความถูกต้องในการพัฒนาดัชนีชี้วัด(development validity) การพัฒนาดัชนีชี้วัดคือการนำเอาตัวแปรหลายๆตัวมารวมกัน ไม่ว่าจะนำมาบวกหรือคูณกัน ความถูกต้องในการพัฒนาจึงขึ้นอยู่กับความสามารถพิสูจน์ได้ในเชิงทฤษฎีสอดคล้องกับเชิงประจักษ์ตามที่ปรากฏ

จากการศึกษาลักษณะของดัชนีชี้วัดที่ดี จะเห็นได้ว่าการจะพัฒนาดัชนีชี้วัดให้เห็นเครื่องมือที่มีลักษณะของความเป็นกลาง มีความไวในการจัดสถานะหรือผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กรหรือสถาบันขั้นตอนการพัฒนา ดัชนีชี้วัดต้องมีความถูกต้องของเนื้อหาที่ต้องการวัด สามารถพิสูจน์ได้ทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์และเชิงทฤษฎี

ประโยชน์ของดัชนีชี้วัด

พอลลิต (Pollitt, 1990) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของดัชนีชี้วัดทางการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เป็นข้อความกำหนดนโยบาย ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการวางแผน คือ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย มักจะระบุในลักษณะที่กว้างมากเกินไปการนำดัชนีชี้วัดมาใช้ในข้อความกำหนดนโยบายจะช่วยให้ทราบสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลตามนโยบายได้ชัดเจนขึ้น

2. ติดตามผลในระบบการศึกษา การใช้ดัชนีชี้วัดทางการศึกษาในการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญมาก เพราะช่วยตรวจสอบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หรือพึงประสงค์หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการใช้วัดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงจะสามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาได้

3. พัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษา ดัชนีชี้วัดมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการวิจัย โดยดัชนีชี้วัดร่วมสามารถใช้แทนลักษณะของระบบการศึกษาในงานวิจัย โดยนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่างๆตามต้องการได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ ดีกว่าการใช้ตัวแปรเดียวหรือตัวแปรย่อยแต่ละตัว ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์เท่านั้น

4. จัดกลุ่มระบบการศึกษา ดัชนีชี้วัดช่วยให้การจัดแบ่งกลุ่มในระบบการศึกษามีความตรงและความเที่ยง ทำให้ประเทศที่มีระบบการศึกษาในกลุ่มเดียวกันสามารถใช้ข้อมูลอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ นอกจากนี้การจัดแบ่งกลุ่มยังช่วยให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันในการศึกษา ใช้ในการเปรียบเทียบการศึกษาระหว่างจังหวัด ภายในประเทศหรือระหว่างประเทศได้ ซึ่งดีกว่าการใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งหรือใช้ตัวแปรแต่ละชนิดหลายๆตัว การสร้างดัชนีชี้วัดรวมจะช่วยลดความผิดพลาดได้

กล่าวโดยสรุปดัชนีชี้วัดจะให้สารสนเทศเป็นองค์รวมอย่างกว้างๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือใช้ในการประเมิน ดัชนีชี้วัดมักถูกพัฒนาขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์เพื่อการกำกับหรือประเมินระบบการศึกษา ในปัจจุบันการศึกษามักจะนำดัชนีชี้วัดมาใช้เป็นสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัด

สิ่งหนึ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในหลักการพัฒนาดัชนีชี้วัดก็คือการตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 2 ประการคือ (ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, 2541)

1. การตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดภายใต้กรอบแนวคิดทางทฤษฎี ซึ่งในขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะหากการพัฒนาดัชนีชี้วัดเริ่มต้นจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ขาดคุณภาพแล้ว ไม่ว่าจะใช้เทคนิควิธีการทางสถิติที่ดีอย่างไร ผลที่ได้จากการพัฒนาก็ย่อมด้อยคุณภาพไปด้วย

2. การตรวจสอบด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งในขั้นตอนนี้มีความสำคัญน้อยกว่าขั้นตอนแรกที่กำลังกล่าวมา เพราะเป็นเพียงการนำข้อมูลที่ได้มาสนับสนุนคุณภาพของดัชนีชี้วัดเท่านั้น

จากหลักการตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดที่กำลังกล่าวมาข้างต้น สามารถดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของดัชนีชี้วัดได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

ขั้นตอนแรก การตรวจสอบคุณภาพของตัวแปรและการคัดเลือกตัวแปร จะต้องมีการกรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎีที่ชัดเจน มีความครอบคลุมในการวัดตัวแปรและความเป็นตัวแทนของตัวแปร มีนิยามเชิงปฏิบัติการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับเป้าหมายในการนำดัชนีชี้วัดไปใช้ประโยชน์รวมทั้งลักษณะ ประเภท ระดับการวัด และการสร้างโมเดล และการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาจะช่วยให้สารสนเทศที่ได้มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นที่สอง ควรศึกษาและพิจารณาวิธีการรวบรวมหรือการสังเคราะห์ตัวแปรแต่ละวิธีแต่ละเงื่อนไข และความเหมาะสมในการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ดัชนีชี้วัดที่มีคุณภาพสอดคล้องกับเป้าหมายในการนำไปใช้มากขึ้น

ขั้นที่สาม การกำหนดน้ำหนักของตัวแปร ควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปรและเป้าหมายในการนำไปใช้ประโยชน์

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของดัชนีชี้วัด

ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดบางครั้งข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้ อาจจะไม่ถูกต้องเนื่องจากเกิดความผิดพลาดในการเตรียมข้อมูล การคำนวณค่าของข้อมูล หรืออาจเกิดจากกรอบแนวคิดในการพัฒนาดัชนีชี้วัดไม่สอดคล้องกับแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ต้องการศึกษา ดังนั้นการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างจึงเป็นวิธีการที่ผู้ศึกษานำเอาข้อมูลเชิงประจักษ์มาสนับสนุนสมมติฐานหรือโครงสร้างตามทฤษฎีที่ต้องการทดสอบ ซึ่งจำเป็นต้องนิยามคุณลักษณะที่ต้องการตามแนวคิดเชิงทฤษฎีให้อยู่ในรูปของดัชนีชี้วัดหรือพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ แล้วจึงนำผลการวัดเชิงประจักษ์มาตรวจสอบว่าสอดคล้องตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้หรือไม่

สำหรับวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี ดังเช่น ใช้วิธีเชิงทดลอง ใช้หลักการวิเคราะห์เชิงตรรกะ วิธีการศึกษาหาความสัมพันธ์ วิธีการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีสรุปอ้างอิง วิธีการเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีหลักฐานอยู่แล้ว วิธีเมทริกซ์ลักษณะหลากหลาย วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบและการวิเคราะห์โมเดลเชิงโครงสร้าง และในการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยเหตุผลที่วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ชุดหนึ่งว่าเกิดจากตัวแปรแฝงที่เป็นองค์ประกอบร่วมอย่างไร และสามารถทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่งเป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสมมติฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือตรวจสอบว่ามีโครงสร้างตามนิยามทางทฤษฎีหรือไม่ ซึ่งในการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างสามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(exploratory factor analysis -- EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(confirmatory factor analysis -- CFA) สำหรับการศึกษาในครั้งนี้นักวิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(confirmatory factor analysis -- CFA) ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของข้อมูลที่น่ามาศึกษา เพราะการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีจุดเด่นที่ดีกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สรุปได้ 4 ประการ คือ ประการแรก การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสัมพันธ์กันได้ ประการที่สอง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีพื้นฐานทางทฤษฎีรองรับ เหมาะสำหรับการวิจัยที่มีกรอบความคิดตามทฤษฎีและมีโมเดลทางทฤษฎีที่ต้องการตรวจสอบ และผลการวิเคราะห์สามารถนำมาแปลความหมายได้ง่ายกว่า ประการที่สาม การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลที่ได้มาอย่างชัดเจน และประการสุดท้าย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ และมีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าพารามิเตอร์ทุกค่าด้วย

สำหรับดัชนีชี้วัดที่สร้างขึ้นมาจากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์อย่างมากมาย โดยเฉพาะการใช้ดัชนีชี้วัดทางการศึกษา คือ การนำสารสนเทศที่ได้ไปกำหนดเป้าหมายของนโยบายทางการศึกษา เป็นการช่วยให้เห็นภาพของผลผลิตที่จะเกิดจากนโยบายนั้นๆ นอกจากนี้ดัชนีชี้วัดยังสามารถใช้เพื่อติดตามสถานะทางการศึกษาหรือติดตามการเคลื่อนไหวของระบบการศึกษา โดยดัชนีชี้วัดจะเป็นตัวแสดงสัญญาณเตือนเพื่อให้รู้ว่าต้นเหตุของ

ปัญหาจากตัวบ่อน กระบวนการหรือผลผลิตของระบบการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และดัชนีชี้วัดยังสามารถใช้เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบการศึกษา โดยจะชี้ให้เห็นถึงจุดที่เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไขต่อไป

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดนั้นสามารถสังเคราะห์ตัวแปรได้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วนำมาจัดกลุ่มตัวแปรโดยใช้หลักการทางสถิติ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ(factor analysis)

การวิเคราะห์องค์ประกอบ(factor analysis) หรือการวิเคราะห์ปัจจัยเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการลดปริมาณข้อมูลให้น้อยลงเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจและทำให้ทราบถึงโครงสร้างและแบบแผน กล่าวคือเมื่อผู้วิจัยมีจำนวนตัวแปรหลายตัว และมีความไม่สะดวกในการที่จะใช้ตัวแปรจำนวนมากดังกล่าวมาวิเคราะห์ เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบจะลดจำนวนตัวแปรเหล่านั้นให้เหลือน้อยลง และสามารถเลือกเอาเฉพาะบางตัวแปรไปอธิบายสิ่งต่างๆได้โดยอาศัยโครงสร้างและแบบแผนของความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในข้อมูลหรือระหว่างตัวแปร และเมื่อจำนวนตัวแปรน้อยลงก็ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจและทุ่มแรงงานไปได้มาก(สุภมาส อังศุโชติ และคณะ,2551)

ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

องค์ประกอบ(factor) อาจให้คำจำกัดความได้ต่างกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,2548)

ดังนี้คือ

1. ในทางคณิตศาสตร์ องค์ประกอบ คือ แบบ หรือ มิติในอวกาศที่บอกความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์
2. ในทางทฤษฎี องค์ประกอบ คือ แกน หรือ มิติในอวกาศที่บอกความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์
3. ในทางประจักษ์ องค์ประกอบ คือ ผลการจับกลุ่มของสิ่งของ เหตุการณ์ หรือวิธีการที่ออกมาให้เห็นจริง

ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ลักษณะของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและแบบของการวิเคราะห์องค์ประกอบ ข้อมูลที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 แบบ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ,2548) คือ

1. ข้อมูลที่เป็นตัวแปรแบ่งลักษณะของประชากร หรือตัวอย่างที่ได้มาจากการสำรวจ เช่น อายุ เพศ การศึกษา รายได้ ข้อมูลที่ใช้คือ ตัวแปรที่แสดงค่าต่างๆของลักษณะของประชากร วิเคราะห์ตัวแปรประเภทนี้ เรียกว่า ประเภท R(R- type factor analysis) ซึ่งเป็นแบบที่ใช้กันเป็นส่วนใหญ่

2. ข้อมูลที่เน้นการวิเคราะห์ความคล้ายคลึง หรือความแตกต่างกันของหน่วยซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือวัตถุสิ่งของ(association between individuals of objects) แทนที่จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์หรือความไม่สัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร ข้อมูลที่ต้องเตรียมคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือวัตถุสิ่งของ การวิเคราะห์องค์ประกอบประเภทนี้เรียกว่า Q-type factor analysis ซึ่งยังไม่เป็นที่แพร่หลายในวงการศึกษาทางสังคมศาสตร์

3. เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรที่เก็บจากบุคคลหรือวัตถุสิ่งของของกลุ่มเดียวกัน 2 ครั้ง และนำเอาคุณสมบัติหรือตัวแปรมาวิเคราะห์ การวิเคราะห์องค์ประกอบประเภทนี้เรียกว่า การวิเคราะห์ปัจจัยแบบ 3 ด้าน(three-mode factor analysis) ซึ่งยังไม่เป็นที่แพร่หลาย

แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

นางลักษณวี วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์องค์ประกอบไว้ว่า การวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ นักวิจัยต้องการศึกษาคุณลักษณะภายในตัวบุคคลที่เป็นตัวแปรแฝง ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แล้วต้องศึกษาคุณลักษณะดังกล่าวนั้นจากพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล โดยการวัดหรือการสังเกตพฤติกรรมเหล่านั้นแทนคุณลักษณะที่ต้องการศึกษา ในทางปฏิบัตินักวิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลได้เป็นตัวแปรสังเกตได้หลายตัว แล้วใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ประกอบอันเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่นักวิจัยต้องการศึกษา กล่าวไว้ว่า วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่ช่วยให้นักวิจัยสร้างองค์ประกอบจากหลายๆตัวแปร โดยรวมกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นองค์ประกอบเดียวกัน และแต่ละองค์ประกอบ คือ ตัวแปรแฝงอันเป็นคุณลักษณะที่นักวิจัยต้องการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบมีอยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นการใช่วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบร่วมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบช่วยให้นักวิจัยลดจำนวนตัวแปรลงและได้องค์ประกอบซึ่งทำให้เข้าใจลักษณะของข้อมูลได้ง่ายและสะดวกในการแปลความหมาย รวมทั้งได้ทราบแบบแผน (pattern) และโครงสร้าง (structure) ความสัมพันธ์ของข้อมูลด้วย วัตถุประสงค์ประการที่สองเป็น

การใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับแบบแผนและโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูล กรณีนี้นักวิจัยต้องมีสมมติฐานอยู่ก่อนแล้ว และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสมมติฐานเพียงใดจากวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบดังกล่าวนำไปสู่เป้าหมายของการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการวิจัย เช่น นักวิจัยอาจใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเครื่องมือวัด (measurement device) อย่างหนึ่งในการวัดองค์ประกอบซึ่งเป็นตัวแปรแฝง โดยการนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมาสร้างตัวแปรแฝง และนำตัวแปรนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป อีกทั้งนักวิจัยอาจใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเครื่องมือตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity tool) ของตัวแปรว่ามีโครงสร้างตามนิยามทางทฤษฎี (constitutive definition) หรือไม่ และสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพที่เป็นจริงหรือไม่

เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน (สุชาติ ประสิทธิ์-รัฐสินธุ์, 2548)

1. การสกัดองค์ประกอบ (factor extraction) สามารถทำได้หลายวิธีในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มีวิธีที่สำคัญๆและนิยมกัน ดังนี้คือ

1.1 วิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method, PC or PA) วิธีการนี้อาศัยหลักความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่ใช่เป็นข้อมูลองค์ประกอบหลักของตัวแปร คือ การผสมเชิงเส้นของตัวแปรที่อธิบายการผันแปรของข้อมูลได้มากที่สุด จากนั้นการผสมที่สองที่สามารถอธิบายการผันแปรได้มากที่สุดเป็นอันดับสอง โดยที่ไม่สัมพันธ์กับการผสมแรกทำเช่นนี้เรื่อยไป

1.2 วิธีแกนหลัก (principal factor method, PAF or PA2) เป็นเทคนิคเพื่อลดจำนวนตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกันให้เหลือน้อยลง หรือเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับแหล่งความแปรปรวนร่วมสำคัญ โดยเริ่มค่าคำนวณหาองค์ประกอบปรับทอนทีละตัว พิจารณาจากค่าไอเกนและเวกเตอร์ ไอเกน เมื่อได้องค์ประกอบตัวที่หนึ่ง นำน้ำหนักองค์ประกอบมาคูณภายใน เพื่อให้ได้เมตริกซ์สหสัมพันธ์แล้วนำไปลบจากเมตริกซ์สหสัมพันธ์เดิม จะได้เมตริกซ์ค่าเหลือ แล้วจึงสกัดองค์ประกอบตัวที่สองจากเมตริกซ์ค่าเหลือ ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆไปจนเมตริกซ์ค่าเหลือมีค่าใกล้ศูนย์

1.3 วิธีความเป็นไปได้ที่น้อยที่สุด (maximum likelihood, ML) วัตถุประสงค์ของวิธีการนี้ คือ การหาองค์ประกอบของข้อมูลทั้งหมดของประชากร ซึ่งเมื่อนำไปใช้คำนวณหาเมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์แล้ว มีโอกาสที่จะได้เมตริกซ์ที่สอดคล้องกับเมตริกซ์ข้อมูล วิธีการนี้ใช้สถิติทดสอบแบบ

ไคสแควร์ เพื่อใช้ทดสอบในกรณีที่ใช้ข้อมูลจากตัวอย่าง ขนาด 1,500 ถึง 5,999 ราย ถ้าข้อมูลมีมากกว่านี้จะมีปัญหา เพราะไคสแควร์ไม่เหมาะกับตัวอย่างที่มากกว่านี้ เนื่องจากข้อมูลเป็นตัวอย่าง ซึ่งมีการผันแปรของตัวอย่างเมทริกซ์ที่คำนวณได้จากข้อมูล อาจไม่ตรงกับประชากร จึงต้องใช้ไคสแควร์ทดสอบว่าความแตกต่างที่พบไม่มากจนเกินค่าที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ปรับน้ำหนัก (unweighted least squares, ULS) เป็นวิธีการสกัดองค์ประกอบโดยกำหนดจำนวนไว้ตายตัว และพยายามหาเมทริกซ์แบบแผนขององค์ประกอบ (Factor Pattern Matrix) ที่ทำให้ผลรวมของความแตกต่างกำลังสองระหว่างเมทริกซ์ความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นใหม่ และเมทริกซ์ความสัมพันธ์เดิมของตัวแปรที่มีค่าน้อยที่สุด

1.5 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดทั่วไป (generalized least squares, GLS) เป็นวิธีการใช้เกณฑ์อย่างเดียวกันกับวิธีการอื่นที่นอกเหนือไปจากวิธีองค์ประกอบหลัก เพียงแต่มีการถ่วงน้ำหนักความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเชิงปริภาคกลับกับความเด่นเฉพาะ (uniqueness) ของตัวแปรนั้น โดยให้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความเด่นเฉพาะมากมีน้ำหนักน้อยกว่าค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความเด่นเฉพาะตัวต่ำ

1.6 วิธีอัลฟา (alpha) ใช้หลักเช่นเดียวกับการแยกปัจจัยแบบอื่นๆ คือมีการตั้งสมมติฐานไว้ว่าตัวแปรแต่ละตัวมีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ องค์ประกอบร่วมและองค์ประกอบเฉพาะ แต่ที่แตกต่างจากวิธีการอื่นๆคือ แทนที่จะถือว่าจำนวนกรณีที่จะใช้ในการวิเคราะห์เป็นจำนวนตัวอย่างกลับถือว่า จำนวนตัวแปรนั้นเป็นตัวอย่งของคุณสมบัติของประชากร จึงหาองค์ประกอบที่เป็นตัวแทนของคุณสมบัติของประชากร

1.7 วิธีภาพพจน์หรือวิธีเงา (image) เป็นวิธีซึ่งสมมติว่าตัวแปรแต่ละตัวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน สัดส่วนของทั้ง 2 ส่วนนี้คำนวณได้จากการประมาณโดยอาศัยเมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทฤษฎีเงาซึ่งกำหนดเป็นผู้พัฒนา ส่วนที่เป็นส่วนร่วมของตัวแปรประมาณได้จากความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรนั้นๆกับตัวแปรที่เหลือทั้งหมด ส่วนที่เรียกว่าเงาของตัวแปรและส่วนเฉพาะของตัวแปร คือส่วนที่ไม่สามารถประมาณได้จากความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรอื่น ส่วนนี้เรียกว่า ด้านเงา (anti-image) ค่าของเงาที่หาได้จะใกล้เคียงกับอัตราการร่วมที่แท้จริงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าตัวแปรที่มีอยู่นั้นแทนประชากรของตัวแปรทั้งหมดได้หรือไม่ ถ้าเรามีตัวแปรทุกตัว ค่ากำลังสองของเงาของตัวแปรจะเท่ากับอัตราส่วนความเท่ากันของตัวแปร และค่ากำลังสองของส่วนที่ด้านเงาของตัวแปรจะเท่ากับค่าผันแปรของปัจจัยเฉพาะ

ในการสกัดองค์ประกอบมักจะพยายามที่จะให้ได้ความแปรปรวนมากที่สุด สำหรับองค์ประกอบแต่ละตัว หลังจากทีสกัดองค์ประกอบร่วมของตัวแปรต่างๆได้แล้ว ก็จะทราบว่าตัวแปรใดมีองค์ประกอบร่วมกับตัวแปรใด โดยดูได้จากเมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบแต่ละตัวกับตัวแปรต่างๆเหล่านั้น องค์ประกอบที่สกัดได้ก่อนการหมุนแกน ในบางครั้งก็ยากแก่การอ่านและการตีความหมาย วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการวิเคราะห์องค์ประกอบก็คือ การหาองค์ประกอบที่มีความหมาย องค์ประกอบที่ได้จะมีความหมายชัดเจนก็ต่อเมื่อประกอบด้วยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด และมีน้ำหนักมากต่อองค์ประกอบหนึ่งเป็นพิเศษ

การหมุนแกนองค์ประกอบ (factor rotation) หลังจากสกัดตัวแปร มักพบว่าองค์ประกอบแรกที่ได้จะอธิบายความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรได้มากกว่าองค์ประกอบตัวต่อมา ตามลำดับขององค์ประกอบที่สองจะอธิบายความแปรปรวนที่เหลือจากการอธิบายด้วยองค์ประกอบ 2 ตัวแรก เช่นนี้เรื่อยไป จากผลการสกัดองค์ประกอบในบางครั้งพบความสลับซับซ้อนขององค์ประกอบ ในกรณีที่องค์ประกอบตัวหนึ่งมีน้ำหนัก (factor loading) บนองค์ประกอบ 1 ตัว ยิ่งมีความสลับซับซ้อนขององค์ประกอบมากเท่าใด ความยุ่งยากในการแปลความหมายขององค์ประกอบและตัวแปรก็มีมากเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องลดความสลับซับซ้อนของตัวแปรให้ต่ำลงเพื่อตัวแปรแต่ละตัวจะได้มีน้ำหนักบนองค์ประกอบเพียงตัวเดียว ซึ่งการลดความซับซ้อนของตัวแปรทำได้โดยการหมุนแกนนั่นเอง

ลักษณะการหมุนแกนใช้กันทั่วไปมี 2 แบบ คือ (สุภมาส อังศุโชติ และคณะ, 2551)

1. การหมุนแกนแบบออร์ทอกอนอล (orthogonal) เป็นการให้แกนองค์ประกอบตั้งฉากกับมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- 1.1 ผลคูณภายในของน้ำหนักองค์ประกอบเป็นศูนย์
- 1.2 คะแนนองค์ประกอบเป็นอิสระเชิงเส้นตรงและไม่สัมพันธ์กัน นั่นคือเมทริกซ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบ คือ ไรเดนตีตีเมทริกซ์ (identity matrix)
- 1.3 ลำดับที่ขององค์ประกอบที่หมุนแกนแล้ว อาจแตกต่างจากที่ยังไม่ได้หมุนแกน
- 1.4 ผลคูณภายในเมทริกซ์องค์ประกอบที่หมุนแกนแล้ว มีค่าเท่ากับผลคูณภายในของเมทริกซ์ องค์ประกอบที่ยังไม่ได้หมุนแกน

การหมุนแกนแบบออร์ทอกอนอล มีเทคนิคที่สำคัญ คือ

1. วิธีควาติแมกซ์ (quartimax) เป็นการลดความซับซ้อนเชิงองค์ประกอบของตัวแปร ให้น้อยลงที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการทำน้ำหนักองค์ประกอบให้มีค่าสูงปานกลาง แล้วลดจำนวนตัวแปรลง ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ได้องค์ประกอบทั่วไป (เป็นวิธีลดจำนวนองค์ประกอบให้น้อยลง)

2. วิธีวาริแมกซ์ (varimax) เป็นวิธีที่ทำให้ค่าความแปรปรวนของน้ำหนักระหว่างองค์ประกอบสูงสุด โดยพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีน้ำหนักสูงเท่านั้น (เป็นวิธีลดจำนวนตัวแปรลง)

3. วิธีอควาแมกซ์ (equamax) เป็นวิธีผสมผสานระหว่างวิธีวาริแมกซ์กับวิธีควาติแมกซ์ เป็นการลดทั้งจำนวนตัวแปรและจำนวนองค์ประกอบ

2. การหมุนแกนแบบออบลิค (oblique) เป็นการหมุนแกนโดยที่แกนองค์ประกอบไม่ต้องตั้งฉาก เพราะในความเป็นจริงองค์ประกอบอาจมีความสัมพันธ์กันก็ได้ ซึ่งจะทำให้ผลที่ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่าลักษณะการหมุนแกนแบบอโรทอปอล มีดังนี้คือ

1. คะแนนองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2. มีเมทริกซ์ใหม่ที่แยกออกจากกัน คือ เมทริกซ์โครงสร้างองค์ประกอบกับเมทริกซ์แบบแผนองค์ประกอบ

3. น้ำหนักองค์ประกอบมีความหมาย คือ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบในเมทริกซ์แบบแผนของแกนอ้างอิง

4. น้ำหนักขององค์ประกอบอาจมีค่ามากกว่า 1.0 ได้

5. ค่าความร่วมกันไม่สามารถคำนวณจากน้ำหนักในองค์ประกอบได้โดยตรง

6. ไม่สามารถคำนวณความแปรปรวนอันหนึ่งมาจากองค์ประกอบได้โดยตรง

การหมุนแกนแบบออบลิค มี 2 ประเภทใหญ่ๆคือ วิธีการหมุนแกนที่อาศัยแกนอ้างอิง (reference axis) และวิธีการหมุนแกนที่อาศัยเมทริกซ์แบบแผน (factor pattern)

1. แบบควาติมิน

2. แบบโควาริมิน หรือไบควาติมิน (covarimin or biquartimin)

3. แบบออบลิมิน (oblimin)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis)

ในปัจจุบันนักวิจัยเริ่มใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(CFA)แทนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(EFA)กันมากขึ้น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(EFA)มีรูปแบบวิธีการวิเคราะห์หลากหลายและได้ผลการวิเคราะห์ไม่สอดคล้องกัน นอกจากนี้การ

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมีข้อตกลงเบื้องต้นที่เข้มงวดและไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่น ข้อตกลงเบื้องต้นที่ว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นผลมาจากองค์ประกอบร่วมทุกตัว ส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนของตัวแปรไม่สัมพันธ์กัน รวมทั้งสเกลองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นแปลความหมายได้ยาก เพราะในบางครั้งสเกลองค์ประกอบเกิดจากการสุ่มตัวแปรที่ไม่น่าจะมียุทธศาสตร์ประกอบร่วมกัน

เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีการปรับปรุงจุดอ่อนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้เกือบทั้งหมด ข้อตกลงเบื้องต้นขององค์ประกอบเชิงยืนยันมีความสมเหตุสมผลตรงตามความเป็นจริงมากกว่าในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ นักวิจัยต้องมีทฤษฎีสนับสนุนในการกำหนดเงื่อนไขบังคับ (constraints) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และเมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้วยังมีการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างโมเดลตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์อีกด้วย รวมทั้งยังมีการตรวจสอบโครงสร้างของโมเดลว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างหลาย ๆ กลุ่มหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมี 3 ข้อ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจซึ่งเป็นเหตุผลที่นักวิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันประการแรก เพื่อตรวจสอบทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ประการที่สอง ใช้เพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบ และประการที่สาม ใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างตัวแปรใหม่ แต่เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันนี้สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยมีข้อตกลงเบื้องต้นน้อยกว่าเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เช่น ส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนอาจสัมพันธ์กันได้ เป็นต้น

ขั้นตอนการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมี 4 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน คือ การเตรียมเมทริกซ์สหสัมพันธ์ การสกัดองค์ประกอบขั้นต้น การหมุนแกนและการสร้างสเกลองค์ประกอบ ในขั้นเตรียมเมทริกซ์สหสัมพันธ์หรือเตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน นอกจากจะเตรียมการแบบเดียวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจแล้วนักวิจัยต้องกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล และระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลก่อนจะวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการสกัดองค์ประกอบ และการหมุนแกนเป็นการทำงานของคอมพิวเตอร์ และในขั้นสุดท้าย คือ การสร้างสเกลองค์ประกอบนั้นเป็นแบบเดียวกันกับเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ดังนั้นในการเสนอสาระการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันนี้ มีสาระในส่วนที่

แตกต่างกันคือ เรื่องการกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล และการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวเพียงสองหัวข้อเท่านั้น

1. การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล CFA (confirmatory factor analysis)

โมเดลทั้ง 4 แบบ ได้แก่ โมเดลการวัดองค์ประกอบเดียวคอนเจนเนอริค โมเดลการวัดพหุองค์ประกอบคอนเจนเนอริค โมเดลการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบและโมเดลหลากหลายวิธี ทั้งสี่โมเดลนี้จัดว่าเป็นโมเดลในตระกูลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทั้งสิ้น นักวิจัยต้องสร้างโมเดลนี้โดยมีทฤษฎีและหลักฐานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องสนับสนุนเมื่อได้โมเดล CFA แล้วจึงนำโมเดลมากำหนดข้อมูลจำเพาะเพื่อใส่เป็นข้อมูลให้โปรแกรมลิสเรลทำงานข้อมูลจำเพาะที่นักวิจัยต้องกำหนดตามโมเดลมีดังนี้

ก. จำนวนองค์ประกอบร่วม

ข. ค่าของความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม ระหว่างองค์ประกอบร่วมหรือค่าของสมาชิกในเมทริกซ์ PH ถ้านักวิจัยต้องการองค์ประกอบที่เป็นอิสระต่อกัน ค่าของความแปรปรวนระหว่างองค์ประกอบนั้นต้องเป็นศูนย์ ถ้าต้องการองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน (มีการหมุนแกนแบบมุมแหลม) นักวิจัยกำหนดค่าสมาชิกระหว่างองค์ประกอบคู่หนึ่งในเมทริกซ์ PH ให้เป็นพารามิเตอร์อิสระให้โปรแกรมลิสเรลประมาณค่า

ค. เส้นทางแสดงอิทธิพลระหว่างองค์ประกอบร่วม K และตัวแปรสังเกตได้ X หรือค่าของสมาชิกในเมทริกซ์ L_x ของโปรแกรมลิสเรล ถ้านักวิจัยมีโมเดล CFA กำหนดค่าตัวแปร x_1, x_2, x_3 ได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบร่วม K สมาชิกที่แทนสัมประสิทธิ์การถดถอยของ K บน x_1, x_2, x_3 ต้องกำหนดเป็นพารามิเตอร์อิสระ ส่วนตัวแปร x_4, x_5 ที่ไม่รับอิทธิพลจากองค์ประกอบร่วม K จะมีค่าพารามิเตอร์กำหนดเป็นศูนย์

ง. ค่าของความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างเทอมความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ X หรือค่าของสมาชิกในเมทริกซ์ TD ของโปรแกรมลิสเรล ถ้านักวิจัยมีโมเดล CFA กำหนดว่า ตัวแปรเป็นตัวแปรที่วัดโดยไม่มี ความคลาดเคลื่อน นักวิจัยต้องกำหนดค่าความแปรปรวนของเทอมความคลาดเคลื่อนตัวแปร x_1 ในเมทริกซ์ TD และค่าความแปรปรวนร่วมของเทอมความคลาดเคลื่อนตัวแปร x_1 กับเทอมความคลาดเคลื่อนตัวแปรสังเกตได้ตัวอื่นๆจะเป็นศูนย์ทั้งหมด ในกรณีที่มีโมเดล CFA ของนักวิจัยมีความคลาดเคลื่อนทั้งหมดเป็นอิสระต่อกัน (ตามข้อตกลงเบื้องต้นที่ใช้ใน CFA) นักวิจัยต้องกำหนดพารามิเตอร์นอกแนวทแยงของเมทริกซ์ TD เป็นศูนย์ทั้งหมด แต่ใน

เทคนิค CFA นักวิจัยผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นข้อนี้และยอมให้เทอมความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้โดยกำหนดให้พารามิเตอร์ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนคู่นี้เป็นพารามิเตอร์อิสระ

การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล CFA จะช่วยลดจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าให้น้อยลง ทำให้โปรแกรมลิสเรลสามารถแก้สมการหาค่าตัวไม่ทราบ (Unknown) ได้เป็นค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ต้องการได้ ในการวิเคราะห์โมเดล CFA นั้น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต้องแก้สมการอย่างไรบ้าง ดังนี้

กำหนดให้

$NX =$ จำนวนตัวแปรสังเกตได้ x

$NK =$ จำนวนองค์ประกอบร่วม K

$SIGMA =$ เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของตัวแปร x

$LX =$ เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ x บน K

$PH =$ เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมระหว่างองค์ประกอบ K

$TD =$ เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมระหว่างเทอมความคลาดเคลื่อน d ของตัวแปร x

ในที่นี้ $SIGMA = (LX)(PH)(LX) + TD$

ค่าของสมาชิกในเมทริกซ์ $SIGMA$ เป็นค่าที่ได้จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ในที่นี้มีจำนวนสมาชิกประกอบด้วยค่าความแปรปรวน NX ค่า และค่าความแปรปรวนร่วมซึ่งเป็นสมาชิกนอกแนวทแยงเท่ากับกำลังสองของ NX ลบด้วย NX เนื่องจากค่าที่อยู่เหนือและใต้แนวทแยงมีค่าเท่ากัน ดังนั้นจำนวนความแปรปรวนร่วมจึงมีจำนวนบวกเท่ากับครึ่งหนึ่งของผลต่างระหว่างกำลังสองของ NX กับ NX เมื่อรวมจำนวนความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมเข้าด้วยกันจะมีจำนวน $[(NX)(NX+1)/2]$ ซึ่งเป็นเทอมที่ทราบค่า โปรแกรมต้องนำเมทริกซ์ $SIGMA$ นี้มาคำนวณ เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ LX, PH, TD ทางด้านขวามือของสมการต่อไป

เมทริกซ์ Lx มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด $(NX)(NK)$ ค่าเมทริกซ์ PH มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด $[(NK)(NK+1)/2]$ ค่า และเมทริกซ์ TD มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด $[(NX)(NX+1)/2]$ ค่า ค่าทั้งหมดนี้ถ้าไม่มีการกำหนดให้เป็นพารามิเตอร์กำหนด ทุกตัวจะเป็นพารามิเตอร์อิสระที่เป็นตัวไม่

ทราบค่า และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต้องคำนวณแก้สมการหาค่าตัวไม่ทราบค่าเป็นค่าประมาณ พารามิเตอร์แต่ละตัว จำนวนตัวไม่ทราบค่าของเมทริกซ์ด้านขวาของสมการมีจำนวนถึง $[(NK)(NK)+(NK)(NK+1)/2+(Nx)(Nx+1)/2]$ ซึ่งมีค่ามากกว่าจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ SIGMA อยู่เป็นจำนวน $[(Nx)(NK)+(NK)(NK+1)/2]$ ดังนั้นนักวิจัยต้องกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล และเงื่อนไขบังคับเพื่อให้จำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ทางซ้ายและขวาของสมการเท่ากัน จึงจะสามารถแก้สมการได้รากของสมการเป็นได้ค่าเดียว (Unique) ได้

2. การระบุความเป็นได้ค่าเดียวของโมเดล CFA

สำหรับการวิเคราะห์โมเดล CFA และโมเดลลิสเรลทุกชนิด การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลมีความสำคัญต่อการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล เพราะการประมาณค่าพารามิเตอร์จะทำได้ต่อเมื่อโมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวพอดี ซึ่งหมายความว่า การแก้สมการหาค่าตัวไม่ทราบค่าจะได้รากของสมการที่เป็นได้ค่าเดียว ถ้าประมาณค่าพารามิเตอร์โดยที่โมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวไม่ได้ จะได้ว่ารากของสมการที่ไม่มีความหมาย การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวนี้เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งในการวิเคราะห์ด้วย CFA และ EFA แต่ในการวิเคราะห์ EFA นักสถิติได้กำหนดเงื่อนไขบังคับตายตัวไว้ ทำให้การวิเคราะห์ EFA มีลักษณะระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวพอดี ส่วน CFA การกำหนดเงื่อนไขบังคับทำโดยนักวิจัยซึ่งกำหนดเงื่อนไขแตกต่างกันไปตามโมเดลของแต่ละคน

การกำหนดเงื่อนไขบังคับ (constraints) ในการวิเคราะห์ด้วย CFA ทำได้ 2 แบบ คือ การตั้งเงื่อนไขให้พารามิเตอร์เป็นพารามิเตอร์กำหนดการและการตั้งเงื่อนไขให้พารามิเตอร์เท่ากัน ตัวอย่างเงื่อนไขของพารามิเตอร์กำหนด เช่น กำหนดให้สมาชิกในเมทริกซ์ L_x บางตัวเป็น 0 หรือ 1 กำหนดให้สมาชิกบางตัวในเมทริกซ์ PH และ TD บางตัวเป็น 0 หรือ 1 การตั้งเงื่อนไขให้พารามิเตอร์เท่ากัน ได้แก่ การกำหนดขนาดของพารามิเตอร์ให้เป็นตัวเดียวกัน เช่น กำหนดให้ $L_x(1,1) = L_x(2,2)$ เป็นต้น เงื่อนไขบังคับจะทำให้จำนวนพารามิเตอร์อิสระหรือตัวไม่ทราบค่าลดลง และโมเดลจะมีโอกาสระบุได้พอดีมากขึ้น

วิธีการตรวจสอบว่าโมเดล CFA ระบุได้ค่าเดียวหรือไม่นั้นเป็นการตรวจสอบตามเงื่อนไข 3 แบบ

ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการกว้างๆ ไว้บ้างแล้ว ผู้วิจัยจะเสนอเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับโมเดล CFA ดังนี้

2.1 เงื่อนไขจำเป็นของการระบุได้พอดี เงื่อนไขจำเป็นของการระบุได้พอดีของโมเดล ลิสเรลคือ กฎที่ 1 ซึ่งมีความหมายว่า โมเดลลิสเรลระบุได้พอดีเมื่อจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่ามีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม $[t$ น้อยกว่า หรือเท่ากับ $(NI)(NI+1)/2]$ เมื่อ t เป็นจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า NI เป็นจำนวนตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลลิสเรล เมื่อนำกฎที่ 1 มาใช้กับโมเดล CFA ซึ่งมีแต่ตัวแปรสังเกตได้ x ประเภทเดียวเท่านั้น กฎที่จะเปลี่ยนเป็น t น้อยกว่าหรือเท่ากับ $(NX)(NX+1)/2$

จากที่ผู้วิจัยได้เสนอเรื่องจำนวนสมาชิกไว้ในหัวข้อเรื่องการกำหนดข้อมูลจำเพาะของ โมเดลนั้น จำนวนตัวพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า t นั่นคือ จำนวนค่าของสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม สมการ เมื่อแทนค่าจะได้

$$[(NX)(NK)+(NK)(NK+1)/2+(NX)(NX+1)/2]<[(NX)(NK+1)/2]$$

จากสมการนี้แสดงว่านักวิจัยต้องสร้างเงื่อนไขกำหนด(constraints)ไม่น้อยกว่า $[(NX)(NK)+(NK+1)/2]$

ชุดเงื่อนไขกำหนดในการตรวจสอบระบุความเป็นได้ค่าเดียวของโมเดล CFA ใช้ 2 แบบ ให้ผลเหมือนกัน แบบแรกคือ การตรวจจากค่าลำดับชั้น (Rank) ของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ สัมพันธ์ที่เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ CFA เงื่อนไขจำเป็นคือ ลำดับชั้นของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ซึ่งมีค่าการรวมเป็นสมาชิกในแนวทแยงต้องเท่ากับจำนวนองค์ประกอบ แบบที่สอง คือ การตรวจนับค่า องศาอิสระ (Degree of Freedom) ในการทดสอบความกลมกลืนของโมเดล CFA กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เงื่อนไขจำเป็นคือ องศาอิสระที่คำนวณตามสูตร $(NX-NK)^2-(NX+NK)/2$ ต้องมีค่าเป็นบวก สูตรนี้คำนวณจากเงื่อนไขบังคับที่ต้องมี โดยที่เงื่อนไขบังคับเท่ากับจำนวนค่าสหสัมพันธ์ลบด้วย จำนวนพารามิเตอร์อิสระ ถ้าองค์ประกอบเป็นอิสระต่อกัน เมทริกซ์สหสัมพันธ์ PH มีค่าสหสัมพันธ์ นอกแนวทแยงเป็นศูนย์ และในแนวทแยงเป็นหนึ่งทั้งหมด จำนวนพารามิเตอร์อิสระลดลงเท่ากับ $(NK)(NK-1)/2$ จากจำนวนพารามิเตอร์อิสระในเมทริกซ์ LX ซึ่งมีจำนวน $(NK)(NX)$ ดังนั้นจำนวนเงื่อนไขบังคับต้องการหรือค่าองศาอิสระจึงเท่ากับผลต่างระหว่างจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์สหสัมพันธ์ $[(NK)(NX+1)/2]$ กับจำนวนพารามิเตอร์อิสระ $[(NK)(NX)-(NK)(NK-1)/2]$ ซึ่งได้ตามสูตรที่กล่าวแล้ว การตรวจสอบการระบุความเป็นได้ค่าเดียวตามเงื่อนไขจำเป็นแบบตรวจนับองศาอิสระทำได้ง่าย เมื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบโดยการนับค่าองศาอิสระ จะได้ผลว่าองศาอิสระเท่ากับ $[(5-2)^2-(5+2)]/2=2$ แสดงว่าโมเดลระบุได้พอดี

2.2 เงื่อนไขพอเพียงของการระบุได้พอดี กฎที่ใช้เป็นเงื่อนไขพอเพียงในการตรวจระบุความเป็นได้ค่าเดียวของโมเดล กฎที่ว่าไปรวม 3 ข้อ คือ ก) เมทริกซ์ PH ต้องเป็นเมทริกซ์สมมาตรและเป็นบวกแน่นอน ข) เมทริกซ์ TD ต้องเป็นเมทริกซ์แนวทแยง และ ค) เมทริกซ์ Lx ต้องมีค่าลำดับชั้น (Rank) เท่ากับจำนวนองค์ประกอบลบด้วยหนึ่ง และสมาชิกในแต่ละหลัก (column) ของเมทริกซ์ Lx ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย $(NK - 1)$ ตัวที่เป็นพารามิเตอร์กำหนด

2.3 เงื่อนไขจำเป็นและพอเพียงของการระบุได้พอดี เงื่อนไขนี้ได้แก่การแสดงให้เห็นว่าการแก้สมการหาค่าตัวพารามิเตอร์อิสระที่ไม่ทราบค่าโดยวิธีพีชคณิตสามารถทำได้ การตรวจสอบตามเงื่อนไขนี้ทำได้ยากอาจใช้โปรแกรมลิสเรลให้ค่านวนเมทริกซ์สารสนเทศ (Information Matrix) สำหรับพารามิเตอร์ไว้ ถ้าเมทริกซ์สารสนเทศเป็นบวกแน่นอนแสดงว่าโมเดลระบุได้พอดี ด้วยเหตุนี้การตรวจสอบระบุความเป็นได้ค่าเดียวของโมเดล CFA จึงทำได้ง่ายและสะดวกมาก

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าเมทริกซ์การวิเคราะห์ CFA มีจุดเด่นเหนือกว่าเทคนิค EFA รวม 5 ประการ คือ ประการแรกเทคนิค CFA มีการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น และข้อตกลงเบื้องต้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากกว่าเทคนิค EFA ประการที่สอง เทคนิค CFA เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีพื้นฐานทฤษฎีรองรับการวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์มีความหมายแปลความหมายได้ง่ายกว่าเทคนิค EFA ประการที่สาม เทคนิค CFA มีกระบวนการตรวจสอบความตรงของโมเดลที่ชัดเจน ประการที่สี่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ รวมทั้งผลการทดสอบนัยสำคัญของพารามิเตอร์ และประการสุดท้าย จากจุดเด่นทั้งหมดทำให้เทคนิค CFA ถูกใช้เป็นเครื่องมือสำหรับนักวัดผลการศึกษาคณาจารย์ของแบบวัดได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ดีเทคนิค CFA ก็เหมือนกับเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั่วไปที่มีข้อจำกัดบ้างสรุปว่าจุดด้อยของเทคนิค CFA มี 3 ประการ คือ ประการแรก การประมาณค่าพารามิเตอร์ใช้กระบวนการคำนวณทวนซ้ำ และเมื่อได้ผลการวิเคราะห์ว่าฟังก์ชันมีความกลมกลืนค่าน้อยที่สุด ยังอาจมีปัญหว่าอาจยังมีฟังก์ชันความกลมกลืนเป็นแบบอื่นอีกได้ ประการที่สอง ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดล CFA อาจอยู่นอกพิสัยที่ควรจะเป็น ค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้อาจมีค่ามากกว่าหนึ่ง และความแปรปรวนมีค่าติดลบ ปัญหาเหล่านี้อาจเกิดเนื่องจากการกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดลไม่ถูกต้อง การแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ไม่เป็นแบบปกติของกลุ่มตัวอย่างเล็กเกินไป และโมเดลเกือบจะระบุไม่ได้พอดี ประการสุดท้าย คือ การวิเคราะห์ค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลาในการวิเคราะห์ค่อนข้างนาน สำหรับจุดอ่อนประการสุดท้ายนี้โปรแกรมลิสเรลได้

พัฒนาการกำหนดค่าเริ่มต้นของพารามิเตอร์ ซึ่งช่วยให้ประหยัดเวลาการคำนวณของคอมพิวเตอร์ไปได้มาก

โดยสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดัชนีชี้วัดที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ในส่วนที่อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์นำมาวิเคราะห์ แล้วจัดกลุ่มตัวแปรโดยใช้หลักเกณฑ์ทางสถิติเป็นพื้นฐาน ซึ่งใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) พบว่างานวิจัยทั้งหมดใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis = EFA) โดยมีกระบวนการดำเนินงานวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ เริ่มจากนักวิจัยศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย แล้วสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยหรือโมเดลการวิจัย ต่อจากนั้นจะเป็นการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือตัวแปรอื่นๆตามกรอบแนวคิดในการวิจัยนั้น หรือขอคัดลอกข้อมูลดัชนีชี้วัดเดี่ยว ๆ ในแต่ละด้านตามกรอบแนวคิด นำตัวแปรหรือดัชนีชี้วัดเดี่ยวๆนั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ 4 ตอน คือ ตอนแรก เป็นการเตรียมเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ตอนที่สอง เป็นการสกัด (extraction) องค์ประกอบขั้นต้น ตอนที่สาม เป็นการหมุนแกน (rotation) และตอนสุดท้ายเป็นการสร้างตัวแปรประกอบหรือสเกลองค์ประกอบ

โดยในขั้นการสกัด นั้นพบว่า จากวิธีการที่หลากหลายของวิธีสกัดองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสกัดองค์ประกอบขั้นต้นอยู่ 2 วิธีคือ วิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และวิธีภาพพจน์หรือวิธีเงา (image) ส่วนในการหมุนแกนนั้นใช้การหมุนแกนแบบออร์โธโกนัล (orthogonal) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (varimax) เมื่อตัวแปรผ่านขั้นตอนการหมุนแกนแล้วจะได้ องค์ประกอบที่เกิดจากการรวมตัวกันของตัวแปรต่างๆ องค์ประกอบที่ถือว่าใช้ได้ และจะนำมาใช้ ต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ ประการแรก องค์ประกอบแต่ละตัวต้องมีตัวแปรหรือดัชนีชี้วัดเดี่ยวๆ ที่จะบรรยายองค์ประกอบนั้นๆ ตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป ประการที่สอง องค์ประกอบต้องมีค่าไอเกนมากกว่า 1 ขึ้นไป (สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2551) และประการสุดท้าย ดัชนีชี้วัดเดี่ยวแต่ละตัวจะต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.3 (Johnstone, 1981) องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้จะถูกกำหนดเป็นดัชนีชี้วัดหรือดัชนีชี้วัดรวมขึ้น จากนั้นเป็นการรวมดัชนีชี้วัดตามน้ำหนักบนองค์ประกอบของดัชนีชี้วัดเดี่ยวๆหรือตัวแปรที่ประกอบกับเป็น องค์ประกอบนั้นๆ เพื่อที่จะใช้ในการบ่งชี้ในลักษณะต่างๆตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยต่อไป ส่วนการ

วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(confirmatory factor analysis = CFA) ผู้วิจัยจะใช้ขั้นตอนนี้หลังจากได้ดำเนินการเชิงสำรวจเสร็จสิ้น

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

ผู้วิจัยนำเสนอการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขทางการเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน

ประชุมสุข อาชวอรุณ และคณะ. (2523) พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาลาออกกลางคันคือ ไม่ชอบอาจารย์ และจากงานวิจัยของ นพรัตน์ ผลาพิบูลย์ และคณะ (2527) พบว่า คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนที่นักศึกษาต้องการ คือ ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ต้องการให้อาจารย์เป็นแบบอย่างของพยาบาลที่ดี มีความชำนาญในการพยาบาล มีประสบการณ์ในการสอน มีวิธีการสอนที่เหมาะสม มีความรู้ มีคุณธรรมและมีบุคลิกลักษณะที่ดี

ต่อมาในปี 2524 สุภาพรรณ โคตรจรัส ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคณะ พบว่านิสิตประสบปัญหามากที่สุดด้านการปรับตัวทางการเรียน และประสบปัญหาน้อยที่สุดในด้านการปรับตัวทางเพศ นิสิตประสบปัญหาค่อนข้างมาก ในด้านกิจกรรมการสังคมและนันทนาการ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านอารมณ์และส่วนตัว ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตประสบปัญหาค่อนข้างน้อย ในด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย

ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์(2525 อ่างในนิดา วุฒิวัย,2545) ศึกษาปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบปัญหาสำคัญตามลำดับดังนี้

1. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ได้แก่ เบื่อหน่ายสภาพการแข่งขันในหมู่เพื่อน
2. ปัญหาสภาพหอพัก ได้แก่ จำนวนนักศึกษาในแต่ละห้องแออัดมาก มีเสียงอึกที่กครึกโครม
3. ปัญหาทั่วไปของมหาวิทยาลัย เช่น น้ำประปาหยุดไหล ไฟฟ้าดับบ่อย
4. ปัญหาด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ปัญหาการอ่านตำราภาษาอังกฤษ ปัญหาหนังสือประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ
5. ปัญหาด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านความรู้สึกหรือจิตใจมากกว่าร่างกาย คือความรู้สึกเหนื่อยหน่าย

มีการศึกษาถึงวิธีการปรับตัวในเรื่องของชีวิตส่วนตัวและสังคม จากการศึกษาที่นิสิต นักศึกษาต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมของเพื่อน รุ่นพี่ ครูอาจารย์ที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะนิสัย และความสามารถแตกต่างกัน รวมทั้งปรับตัวในด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งต้องประสบกับวิธีการเรียนการสอนด้านทฤษฎีที่ต่างจากชั้นมัธยมศึกษาและต้องมีทักษะด้านการ ปฏิบัติตามสาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดจนการแข่งขันด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนิสิต นักศึกษา ทำให้พบว่านิสิตนักศึกษามีปัญหาที่ส่งผลถึงสุขภาพจิต ซึ่งอาจรุนแรงจนเป็นสาเหตุให้นิสิตนักศึกษา สอบตก เรียนช้าขึ้นหรือฟื้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาและบางรายเป็นมากถึงขั้นฆ่าตัวตายได้

ดารณี ประคองศิลป์(2530) ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบปัญหาสำคัญดังนี้

1. นักศึกษาแพทย์โดยส่วนรวมประสบปัญหามากที่สุดในด้านการปรับตัวทางการ เรียน
2. นักศึกษาหญิงมีปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย มากกว่านักศึกษาแพทย์ชาย นักศึกษาแพทย์ชายมีปัญหาด้านปรับตัวด้านศีลธรรมจรรยา มากกว่า นักศึกษาแพทย์หญิง

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 9 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม (2537) ศึกษาคุณลักษณะของครูพยาบาลที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลศรี มหาสารคาม พบว่ามีดังนี้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 1) มีคุณธรรม รับผิดชอบหน้าที่ 2) อธิบายเนื้อหาชัดเจน 3) รักษาความลับนักศึกษา 4) มีประสบการณ์และทักษะการสอน

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงานต่ำที่สุด ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่ำที่สุด

2. บุคลิกภาพเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีความแม่นยำในการพยากรณ์ ประมาณร้อยละ 68 ทักษะคติต่อวิชาชีพอพยาบาลสามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทางลบ ตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความแม่นยำในการพยากรณ์ประมาณร้อยละ 74 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีของนักศึกษาพยาบาลไม่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

3. นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพอพยาบาลสูงและปานกลางมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีที่ต่างกันมีความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านรายได้ของครอบครัวก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการประเมินสถานการณ์ความเครียดของนักศึกษา โดยฐานะทางการเงินจะมีผลต่อความเครียด ผู้ที่มีปัญหาทางด้านจิตใจจะเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเชื่อว่ามีสาเหตุจากเงื่อนไขของชีวิตที่มีความเครียดส่วนในนักศึกษาพยาบาล เพ็ญศรี วรสัมปติ (2537) ที่พบว่าวัยรุ่นตอนต้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดต่างกัน วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าจะมีวิธีการเผชิญความเครียดดีกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้ของครอบครัวของนักศึกษาพยาบาลจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวต่อความเครียด อรทิพา สองศิริ (2537) ได้ทำการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการฝึกภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่า เมื่อนักศึกษาสามารถจัดการความเครียดได้ในขณะที่ศึกษาเล่าเรียน นักศึกษาจะสามารถเรียนได้ดีและประสบผลสำเร็จ

สุนทรีย์ เวบุละ (2538) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาต้นเหตุของความเครียด การตอบสนองของความเครียดและการเผชิญความเครียดตามประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบต้นเหตุของความเครียด

และการเผชิญความเครียดตามประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของครอบครัว และพฤติกรรมกรมการเผชิญสถานการณ์ชีวิต กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จำนวน 287 คน เลือกโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดต้นเหตุของความเครียด แบบวัดการตอบสนองของความเครียด และแบบวัดการเผชิญความเครียด 6 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการแก้ไขปัญหา การยอมรับ การใช้แหล่งสนับสนุนทางสังคม การเบี่ยงเบนความสนใจ การหลีกเลี่ยงและการต่อต้าน แบบวัดทั้ง 3 ชุดนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 .94 และ .93 ตามลำดับ ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลรายงานว่าต้นเหตุของความเครียดที่ก่อให้เกิดความเครียดมากที่สุด คือ ต้นเหตุแห่งความเครียดด้านระหว่างบุคคล รองลงมาคือ ด้านภายในบุคคลและด้านภายนอกบุคคล ตามลำดับ

2. ค่าเฉลี่ยการตอบสนองต่อความเครียดและการเผชิญความเครียดลักษณะการแก้ไขปัญหา การใช้แหล่งสนับสนุนทางสังคมและการเบี่ยงเบนความสนใจของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับกลาง ส่วนค่าเฉลี่ยลักษณะการยอมรับอยู่ในระดับมาก ขณะที่ลักษณะการต่อต้านและการหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับน้อย

3. นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีความเครียดจากต้นเหตุของความเครียด การตอบสนองต่อความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเผชิญความเครียดลักษณะอื่น ไม่มีความแตกต่างกัน

4. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปี รายได้ของครอบครัว พฤติกรรมเผชิญสถานการณ์ชีวิตต่างกันจะมีความเครียดจากต้นเหตุของความเครียด การตอบสนองต่อความเครียดและเผชิญความเครียดในแต่ละลักษณะไม่แตกต่างกัน ยกเว้นนักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 13,999 บาทต่อเดือน จะมีการตอบสนองต่อความเครียดมากกว่านักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวสูงกว่า 13,999 บาทต่อเดือน และนักศึกษาที่มีพฤติกรรมแบบ A มีการเผชิญความเครียดในลักษณะการแก้ปัญหามากกว่าผู้ที่มีพฤติกรรมแบบ B อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประណอม รอดคำดี (2538) ดำเนินการศึกษาคความสุขสมบูรณของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ จำนวน 9 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดความสุขสมบูรณของนิสิตนักศึกษา ครอบคลุม 6 ด้าน ตามแนวคิดของวอร์เนอร์ คือ ด้าน

ร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา ด้านการงานอาชีพ และด้านจิตวิญญาณ นอกจากนี้ ยังได้เสนอรูปแบบการพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา โดยยึดนิสิตนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง และใช้กลวิธี 8 ประการ คือ พิจารณาองค์รวมของความสุขสมบูรณ์และปัจจัย ประเมินความสุขสมบูรณ์เป็นระยะๆ ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา คำนึงถึงค่านิยม ความเชื่อของทุกคน เลือกผู้นำที่มีความผูกพัน กับภาระงาน ปรับเปลี่ยนบรรทัดฐานของกลุ่ม ฝึกฝนทักษะที่จำเป็น จัดกลุ่มช่วยเหลือและกระตุ้นให้ เกิดแนวคิดใหม่

สุรางค์ ไคว่ตระกูล (2540) ศึกษาปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคณะ พบปัญหาที่นิสิตประสบในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านครอบครัว นิสิตชายมีปัญหาความสัมพันธ์กับบิดามารดาและปัญหา เศรษฐกิจมากกว่านิสิตหญิง

ด้านบุคลิกภาพ พบว่านิสิตมีความกังวลในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการการตัดสินใจ

ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ นิสิตชายประสบปัญหาว่ามากกว่านิสิตหญิง ส่วน ปัญหาที่นิสิตหญิงพบคือต้องการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน

ด้านการคบเพื่อนเพศเดียวกัน นิสิตส่วนมากทั้งชายและหญิงประสบ คือ รู้สึกไม่สบายใจที่เพื่อนมีการแบ่งชั้นวรรณะในกลุ่มเพื่อน

ด้านการเรียน นิสิตชายมีปัญหาในวิธีการแบ่งเวลาทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน ส่วนนิสิตหญิงมีปัญหาในการฟังคำบรรยาย ไม่เข้าใจ ทำให้เพื่อนช่วยวิชาที่เรียน

ด้านการเงิน นิสิตชายมีปัญหาว่ามากกว่านิสิตหญิง คือ ต้องการหารายได้ ระหว่างเรียน

ด้านสุขภาพ นิสิตชายมีปัญหาจากการไม่ได้รับประทานอาหารเพียงพอ ทั้งนิสิตชายและหญิงมีปัญหาคือ เหนื่อยง่าย

ด้านสัมพันธ์กับอาจารย์ ทั้งนิสิตหญิงและชายรู้สึกว่า อาจารย์ให้ความสำคัญ สนมเป็นกันเองน้อยไป อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้นิสิตเข้าพบเพื่อปรึกษาและนิสิตรู้สึกลำบากใจที่จะ ปรับตัวเข้ากับอาจารย์

สุวรรณา อนุสันติ (2541) ได้ศึกษา ต้นเหตุ การตอบสนองและการปรับตัวต่อ ความเครียดของนิสิตนักศึกษาพยาบาล และนำเสนอรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อลด ความเครียด ซึ่งประกอบด้วย (1) มีองค์กร เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนานิสิต

นักศึกษา (2) ผู้รับผิดชอบ อาจมีหลายฝ่ายและต้องมีผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา (3) การดำเนินการโดยใช้แบบวัดความเครียดและเข้ารับการพัฒนาตามโปรแกรม (4) การประเมินผล ใช้ผลจากคะแนนแบบวัดและการสังเกต โปรแกรมที่สร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 โปรแกรม คือ โปรแกรมการอ่านคู่มือลดความเครียด โปรแกรมการฝึกเทคนิคเพื่อลดความเครียด และโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อลดความเครียด ระยะเวลาทั้งสามโปรแกรมรวมกัน เท่ากับ ๕ สัปดาห์

รัชชนก กลิ่นชาติ (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า งานวินัยนักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต สภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต และสภาพทางจิตสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขสมบูรณ์โดยรวมของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสำคัญตามลำดับดังนี้ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม และสภาพแวดล้อมที่มีชีวิต โดยร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 11.70

ลักขณา แพทยานันท์ (2542) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความผาสุกทางจิตวิญญาณกับเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าความผาสุกทางจิตวิญญาณและการสนับสนุนทางสังคมร่วมกันพยากรณ์เชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ร้อยละ 21.81

จันทร์รัตน์ วงษ์อารีสวัสดิ์ (2542) ได้ดำเนินการศึกษาผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิคเคอริงและแกมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลังการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลก่อนการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลหลังการสอนในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิภาพร สิทธิศาสตร์ (2542) ได้เปรียบเทียบความเครียดและความสามารถในการบริหารเวลาของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังฝึกทักษะการบริหารเวลา พบว่า นักศึกษามี

ความเครียดลดลงภายหลังรับการฝึกทักษะการบริหารเวลา และนักศึกษามีความสามารถในการบริหารเวลามากขึ้นหลังรับการฝึกทักษะการบริหารเวลา

พรรณวิภา บรรณเกียรติ (2543) ได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพจิตนักศึกษาพยาบาล และสร้างวิชาทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล โดยวิชาทักษะชีวิตนี้ สอนการแก้ไขปัญหา การคิดวิจารณ์ญาณ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การตระหนักในตนเอง และ กลไกการควบคุมอารมณ์ การเรียนการสอนเป็นแบบการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

นิตยา ยงภูมิพุกธา (2543) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยด้านนักศึกษา ได้แก่ จำนวนปีที่ศึกษา ทศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยคุณลักษณะครูพี่เลี้ยง สภาพแวดล้อมทางคลินิก มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษา ($r = .123, .474, .486$ และ $.598$ ตามลำดับ) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สภาพแวดล้อมทางคลินิก ทศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และคุณลักษณะครูพี่เลี้ยง โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาได้ ร้อยละ 44.1 ($R^2 = .441$)

รุ่งรังษี วิบูลชัย (2544) ได้ดำเนินการวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดรวมคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อจัดกลุ่มตัวแปร อีกทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา พบว่า ดัชนีชี้วัดรวมคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ดัชนีชี้วัดรวม 12 ตัว ได้แก่ ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้และการสอน สนับสนุนผู้เรียนเชิงรุก ยอมรับความสามารถและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน ใช้ทักษะในการประเมินผลผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ใช้เวลาและเนื้อหาการสอนได้อย่างเหมาะสม ใช้ทักษะในการเสริมแรงจูงใจให้ผู้เรียน มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนและผู้สอน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เน้นความสำคัญเรื่องระยะเวลากับการเรียนรู้ มีการเตรียมการสอนและมีความรู้เนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี

อรุณี เกสรอุบล (2544) ได้ศึกษาระดับความเครียดและปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความเครียดในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า นักเรียนร้อยละ 48.9 มีระดับความเครียดอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ เหตุการณ์ในชีวิตที่นักเรียนรู้สึกเครียดมากที่สุด ได้แก่ เหตุการณ์ภายในโรงเรียน การศึกษาและการสอบเข้ามหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนทางสังคมและวิธีการจัดการปัญหา เป็นปัจจัยปกป้องนักเรียนจากความเครียดที่เกิดจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2545) ได้จัดทำรายงานผลการศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ในระดับผู้เรียน ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสุขของผู้เรียน มีค่าเท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว และเจตคติต่อครูผู้สอน และผลการวิเคราะห์ในระดับห้องเรียน พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสุขของผู้เรียน มีค่าเท่ากับ 0.60 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณลักษณะของผู้สอน

ภัทริยา มาลาทอง (2545) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความสุขอยู่ในระดับสูง และการเรียนที่มีความสุขมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .55$)

พรอนันต์ โดมทอง และ คณะ (2547) ได้ทำการศึกษาความสุขในการเรียนของนักศึกษาสาขาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้ดัชนีชี้วัดความสุข 15 ข้อ ซึ่งดัดแปลงมาจากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสุขในการเรียนสาขาแพทยศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 10.3

วรินทร์ รามสูต (2547) ได้ทำการศึกษาแหล่งความเครียดและการรับรู้ระดับความเครียดของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการรับรู้ระดับความเครียดในแหล่งความเครียดด้านการเรียนสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสภาพทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเรื่องส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลอื่นตามลำดับ

วราพรรณ วงษ์จันทร์ (2548) ได้ทำการศึกษาเพื่อสร้างดัชนีชี้วัดสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กรอบแนวคิดสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขภาพทางสังคม โดยใช้เทคนิคเดลฟายรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสุขภาพศึกษาหรือด้านสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่าดัชนีชี้วัดสุขภาพของนักเรียนที่เหมาะสมด้านสุขภาพกายมีจำนวน 12 ดัชนี ด้านสุขภาพจิต มีจำนวน 14 ดัชนี และด้านสุขภาพสังคม มีจำนวน 9 ดัชนี

อังสนา สิงหอุบล (2549) ได้ทำการศึกษาความทุกข์ของความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักศึกษาปริญญาโท คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบประเมินที่มาของความเครียด แบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองของกรมสุขภาพจิต และแบบวัดระดับคุณภาพชีวิต พบว่า ความทุกข์ของความเครียดของนักศึกษาปริญญาโทคิดเป็น ร้อยละ 34.1 ปัจจัยพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การนับถือศาสนาคริสต์และการพักอาศัยอยู่ตามลำพัง เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตพบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมและในทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความเครียดในทางลบอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยที่สามารถอธิบายการเกิดความเครียด ได้แก่ ภูมิลำเนา ที่มาความเครียดด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

จรรยา เจริญสุข และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 278 คน โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของคณะพยาบาลศาสตร์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง งานวินัยนักศึกษา งานบริการหอพัก สภาพแวดล้อมที่มีชีวิตและสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีดังนี้ งานบริการหอพัก (ร้อยละ 6.1) สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต (ร้อยละ 7.7) สภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต (ร้อยละ 9.0)

วณิพพล มหาอาษา และ สิรินัน กิตติสุขสถิตย์ (2550) ได้ทำการศึกษาสำรวจความสุขของเยาวชนไทยในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพของครอบครัว รายได้ในครอบครัว สภาวะเศรษฐกิจของสังคม สุขภาพจิตที่แข็งแรง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของเยาวชนไทย และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ความสัมพันธ์ในครอบครัว และสภาพเศรษฐกิจของสังคม เพื่อช่วยให้เยาวชนไทยมี

ความสุขเพิ่มขึ้น

บั้งปอนด์ รักอำนาจกิจ และ พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2550) ได้ทำการศึกษาความสุขกายสบายใจของคนเมือง โดยดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่มีเขตอยู่อาศัยในเมือง จำนวน 690 คน และในชนบท จำนวน 1,712 คน รวมทั้งสิ้น 2,402 คน และใช้แบบทดสอบความสุขของคนไทยฉบับใหม่ที่กรมสุขภาพจิตพัฒนาขึ้น พบว่าประชาชนในชนบทมีระดับความสุข ความพึงพอใจในชีวิต ระดับความสบายใจ มากกว่าประชาชนในเมือง และยังพบว่าเพศชายมีโอกาสในการเจ็บป่วยน้อยกว่าเพศหญิง แต่ระดับความสุขของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

สะอาด งามนิสัย (2551) ได้ทำการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการจัดการกับความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 840 คน พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการความเครียด ได้แก่ แรงจูงใจ บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากอาจารย์

เริงชัย ต้นสุชาติ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ดัชนีชี้วัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของประชากรอำเภอสันทราย” พบว่าความสุขในทัศนะของประชากรอำเภอสันทราย คือ การมีอาชีพมั่นคง พอกอยู่พอกกิน ไม่มีหนี้สิน มีความสุขกายสบายใจ ครอบครัวอบอุ่นและการมีความสามัคคีในชุมชน” โดยมีตัวแปรที่อธิบายถึงความสุขและการอยู่ดีกินดี 5 กลุ่ม ได้แก่

1. ตัวแปรด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา และอาชีพ

2. ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ แบ่งเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ได้แก่ รายได้รายจ่าย และหนี้สิน และตัวแปรเชิงคุณภาพ ได้แก่ ความพึงพอใจในอาชีพ การดำเนินชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ความสามารถในการจัดการและบริหารหนี้ในครอบครัว และความพึงพอใจในฐานะความเป็นอยู่เมื่อเทียบกับครอบครัวอื่นในชุมชน

3. ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ความรักใคร่กลมเกลียวกันในครอบครัว การช่วยเหลือห่วงใยซึ่งกันและกัน การให้ความเคารพและให้เกียรติกันในครอบครัว และการได้ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

4. ตัวแปรด้านสุขภาพ ประกอบด้วยสุขภาพกายและสุขภาพจิต ได้แก่ การมี ปัญหาเจ็บป่วยเรื้อรังหรือโรคประจำตัว การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพประจำปี ความรู้สึกซึมเศร้า โดยไม่ทราบสาเหตุการมีอารมณ์โกรธเมื่อถูกวิจารณ์การมีภาวะนอนไม่หลับ การรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า

ความยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น และความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์การเป็นมิตรกับคนรอบข้าง และความสามารถในการควบคุมอารมณ์และการแก้ปัญหา รวมไปถึงระยะเวลาในการใช้เวลาในการทำสมาธิหรือสวดมนต์

5. ตัวแปรด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชนการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือชมรมที่เป็นสมาชิก ปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน ปัญหาการแบ่งพรรคแบ่งพวกในชุมชน และปัญหาการรวมกลุ่มดื่มสุราและเล่นการพนันและตัวแปรความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ความปลอดภัยจากการถูกระงับร้ายทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านทรัพย์สิน และการมีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออาสาสมัครรักษาหมู่บ้านดูแลความสงบเรียบร้อยให้แก่ชีวิตและทรัพย์สิน

มาร์แชล (Marshall ,1980 อ้างใน Kwok Bun Chan,2000) พบว่า สถานการณ์ที่ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดมากที่สุดคือ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตาย ริชาร์ด อี. ฟาร์เมอร์ และคณะ (Richard E. Farmer & other,1987) พบว่า ลักษณะพฤติกรรมแบบ A และ แบบ B มีความเครียดแตกต่างกัน คือ

1. พฤติกรรมแบบ A (type A personality) เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1.1 มีความทะเยอทะยาน (intense ambition) เป็นบุคคลที่ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่อยากจะประสบความสำเร็จ มีความมานะพยายามมากในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

1.2 ชอบแข่งขัน (competitive dive) เป็นบุคคลที่ชอบต่อสู้กับผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้ดีกว่าคนอื่น

1.3 แข่งขันกับเวลา (time urgency) เป็นบุคคลที่กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ทำงานตจามแผนเวลา

1.4 สร้างศัตรู (hostility) เป็นบุคคลที่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ชอบแสดงออกทางข่มขู่ผู้อื่น อาฆาตแค้นและขาดความเห็นใจผู้อื่น

1.5 ออดทนต่ำ (impatient) เป็นบุคคลที่มีความอดทนต่ำต่อการรอคอยและอดทนต่ำต่อสภาพแวดล้อมทางกาย ทนไม่ได้กับความเฉื่อย

1.6 มีความก้าวร้าว (aggressiveness) เป็นบุคคลที่นิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดข้องใจ แสดงออกความก้าวร้าวทางวาจา และความก้าวร้าวทางร่างกาย

2. พฤติกรรมแบบ B (type B personality) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับพฤติกรรมแบบ A ซึ่งเป็นบุคคลที่มีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ทะเยอทะยาน ไม่มุ่งเอาชนะ มีความสงบเสงี่ยม ทำงานไปพักผ่อนไป ไม่รีบร้อน ชอบพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน และไม่ชอบการที่ต้องทำงานในเวลาอันรีบด่วน

แอสติน (Astin, 1984) ได้รายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย โดยสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในด้านที่พักอาศัย พบว่านักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยหรือหอพักใกล้มหาวิทยาลัยมีโอกาสร่วมในกิจกรรมด้านศิลปะ สันทนาการกับเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่พักกับพ่อแม่ที่บ้าน รวมทั้งมีเวลาร่วมในกิจกรรมขององค์การนิสิตนักศึกษาและพบปะกับอาจารย์

ด้านนักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัย แสดงความมุ่งหวังที่จะเรียนต่อระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตมากกว่าผู้ที่พักข้างนอก จากการที่ได้สัมผัสกับบรรยากาศในมหาวิทยาลัยมากกว่า

นอกจากนั้น นักศึกษาที่พักหอพักจะประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำและด้านการกีฬา รวมทั้งรายงานว่าตนเองมีความพึงพอใจกับประสบการณ์ชีวิตในฐานะนิสิตนักศึกษา ด้านการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนและมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์มากกว่า

2. การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ นักศึกษาที่มีนิสัยในการเรียนที่พึงประสงค์ คือ เรียนอย่างทุ่มเทใช้เวลาค้นคว้าเพิ่มเติมมาก จะแสดงความสนใจในเรื่องต่อไปนี้น้อยคือ เรื่องสิทธิเสรีภาพ การสันทนาการ ศิลปะ กิจกรรมทางศาสนา แต่นักศึกษากลุ่มนี้จะแสดงถึงความพึงพอใจในประสบการณ์ชีวิตการเป็นนักศึกษา ยกเว้นด้านมิตรภาพกับเพื่อนคนอื่น เพราะจะมีเวลาให้เพื่อนน้อย และมักจะได้รับคำยอมรับน้อยจากเพื่อนกลุ่มหัวก้าวหน้าที่ชอบการเมืองและการศาสนา

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษา ความบ่อยของการมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ มีความสัมพันธ์อย่างมากกับความพึงพอใจต่อชีวิตในมหาวิทยาลัย และมีความสัมพันธ์สูงกว่าด้านอื่นๆ รวมทั้งมิตรภาพระหว่างหมู่เพื่อน การมีรายวิชาให้เลือกเรียนและการบริหารสถาบัน โดยการกระตุ้นให้นักศึกษากับอาจารย์ได้มีโอกาสพบปะกันจึงเป็นกิจกรรมที่ควรส่งเสริม

4. การมีส่วนร่วมในด้านกีฬา นักศึกษาที่สนใจร่วมกิจกรรมด้านการกีฬาให้ความสนใจร่วมกิจกรรมด้านการเมือง การศาสนาและศิลปะน้อย นักศึกษากลุ่มนี้รายงานว่ามีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย มิตรภาพกับเพื่อน และการบริการของมหาวิทยาลัย นักศึกษากลุ่มนี้จะคล้ายกับกลุ่มวิชาการ คือจะมีเวลากับเพื่อนกลุ่มที่เข้าเรียนสม่ำเสมอ เพราะใช้เวลาไปกับการซ้อมกีฬา การเดินทางไปแข่งขันตามที่ต่างๆ ฯลฯ

นอกจากนี้ Wong (1987) ยังพบว่าอาจารย์ที่เฉยเมย หรือบังคับนักศึกษาก็จะทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึก ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นักศึกษาเสนอแนะว่า อาจารย์ควรได้ร่วมปฏิบัติงานกับนักศึกษาบนหอผู้ป่วยด้วย

การศึกษาปัญหาสุขภาพของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อทำนายว่าคุณลักษณะของวิทยาเขตที่สมบูรณ์ควรเป็นอย่างไร ได้มีผู้วิจัยไว้ คือ แมคจินนินส์ (McGinins, 1987) อ้างใน Deborah Bray Preston and other, 1990) ได้พบว่าปัญหาสุขภาพของนิสิตนักศึกษาอเมริกาในช่วงเวลาดังกล่าว 3 อันดับแรก คือ โรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะเอดส์ การติดสุราและการเสพติด สาเหตุการตายอันดับหนึ่งคือ อุบัติเหตุ ส่วนอันดับ 2 และ 3 มีจำนวนใกล้เคียงกันมากคือ การฆ่าตัวตายและฆาตกรรม นายแพทย์แมคจินนินส์ ได้เสนอแนะให้มีการวางแผนป้องกันตามลำดับขั้น คือ การคัดกรองหาคนที่มีปัญหาในกลุ่มเสี่ยง การให้บริการด้านภูมิคุ้มกันโรคแก่คนที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อและบริการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค เช่น การรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย แผนที่ 2 คือ การบริการด้านการให้การช่วยเหลือทางด้านจิตใจ (psychological services) โดยเฉพาะการป้องกันการฆ่าตัวตาย การช่วยผู้ติดยาเสพติด ผู้ต้องการหางานทำ เป็นต้น

แฮร์ริส (Harris, 1989) ได้แบ่งต้นเหตุของความเครียดของพยาบาลได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ต้นเหตุของความเครียดที่เกิดจากปัจจัยภายนอกในร่างกาย เช่น สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงาน สัมพันธ์ภาพของพยาบาลกับผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อนพยาบาล แพทย์ และผู้รับบริการ การใช้เทคโนโลยีระดับสูง จำนวนพยาบาลไม่เพียงพอ และไม่ได้รับการส่งเสริมด้านตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น

2. ต้นเหตุของความเครียดที่เกิดจากปัจจัยในร่างกาย ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวพยาบาล เช่น ความโศกเศร้า การถูกคุกคามความคิดของตนเอง การสูญเสีย เป็นต้น

อนึ่งนักศึกษาพยาบาลซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของวิชาชีพ จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่า มีความเครียดอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากที่เป็นเหตุให้นักศึกษาเกิดความเครียด ลี และ เอลลิส (Lee & Ellis,1990) ได้ทำการสอบถามนักศึกษาที่ลาออกกลางคันจำนวน 53 คน พบว่า สาเหตุที่นักศึกษาลาออกเนื่องจากสถานการณ์เกี่ยวกับการตายและการหมดหวังมากที่สุดถึงร้อยละ 53 มีงานมาร้อยละ 30 ต้องทำงานกับผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินทางหัวใจ (cardiac arrest) ร้อยละ 30 การทำงานภายใต้การควบคุมของพยาบาลประจำ ร้อยละ 25 มีความขัดแย้งกับพยาบาลร้อยละ 25 มีความรู้สึกที่ไม่สามารถให้การพยาบาลตามหลักการพยาบาลได้ร้อยละ 10 และยังมีความเครียดจากเรื่องเวลา หน้าที่ความรับผิดชอบ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล

เรื่องเกี่ยวกับความเครียดของนักศึกษา มาธาร์(Martha,1991) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ความเครียดของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยจิจินา ประเทศแคนาดา การศึกษาครั้งนี้เป็นการแยกแยะและบรรยายเกี่ยวกับต้นเหตุของความเครียดของนักศึกษาทั้งที่เกิดจากการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในคลินิก ปฏิกริยาตอบสนองต่อความเครียดด้านร่างกาย อารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งการเผชิญความเครียดของนักศึกษา การเผชิญความเครียดนี้วิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการประเมินของ ลาซารัส และ โฟคแมน (Lazarus & Folkman) ซึ่งแยกวิเคราะห์เป็นการเผชิญความเครียดแบบแก้ไขอารมณ์และแก้ไขปัญญา ผลการศึกษาพบว่า วิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญญาที่ใช้มากที่สุดคือแก้ไขปัญญา (problem solving) การปรับความคิด (cognitive restructuring) และการวิเคราะห์เชิงเหตุผล (logical analysis) ส่วนการเผชิญความเครียดโดยการแก้ไขอารมณ์ที่ใช้มากที่สุดคือการควบคุมอารมณ์ (primarily affective regulation) และการหลีกเลี่ยง (avoidance)

แกงกา (Ganga ,1992) ได้ศึกษาต้นเหตุของความเครียดในการฝึกงานในคลินิกและวิธีการเผชิญความเครียดของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ของเนปาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 104 คนจาก 4 มหาวิทยาลัย เป็นนักศึกษาเพศหญิงทั้งหมดที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานมาแล้ว 6-8 สัปดาห์ วิธีการหาต้นเหตุของความเครียดในคลินิคนั้นให้นักศึกษาเป็นผู้เขียนบรรยายเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้นักศึกษาเครียด และให้บรรยายว่านักศึกษามีวิธีการเผชิญความเครียดนั้นอย่างไรด้วย ต้นเหตุของความเครียดของนักศึกษาแยกไว้เป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านการฝึกประสบการณ์ครั้งแรก ด้านความรู้สึกว่าตนเองไม่

สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยและญาติได้ และด้านการฝึกประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความตาย ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดมากที่สุดคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล คิดเป็นร้อยละ 50 การฝึกประสบการณ์ครั้งแรก ร้อยละ 27.9 การรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยและญาติได้ ร้อยละ 13.4 และการฝึกประสบการณ์ทำให้เกิดความตายร้อยละ 8.7

ชมิตซ์(Schmidt ,1993) ได้ทำการศึกษายาทบาทที่คาดหวังและวิธีการเผชิญความเครียดของนักศึกษา การศึกษาครั้งนี้เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงและเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัดเกี่ยวกับความคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 เกี่ยวกับบทบาทของพยาบาลและการหาวิธีเผชิญกับความเครียดเมื่อนักศึกษาประสบบทบาทที่เป็นปัญหา ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 153 คน ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักศึกษาพยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษามีความแตกต่างจากการปฏิบัติจริงอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาพยาบาลทั้งสองชั้นปีมีการเผชิญความเครียดโดยการหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด

แซนเดอร์ (Sanders ,1993) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับต้นเหตุของความเครียด และการเผชิญกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาลผิวดำที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยโคโลราโด การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบบรรยายเพื่อที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับต้นเหตุของความเครียด เพื่อที่จะจำแนกพฤติกรรมการเผชิญความเครียด ผลการศึกษาพบว่า ต้นเหตุของความเครียดของนักศึกษาส่วนมากคือ สถานการณ์ด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม การเงิน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและด้านส่วนตัว วิธีการเผชิญความเครียดของนักศึกษาพยาบาลผิวดำใช้เป็นส่วนใหญ่คือ การเผชิญความเครียดแบบกระตือรือร้น (active coping) การสนับสนุนทางสังคม ส่วนวิธีการเผชิญความเครียดแบบปฏิเสธและการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้แล้วไม่ประสบผลสำเร็จ และเมื่อต้นเหตุของความเครียดต่างกัน นักศึกษาใช้วิธีการลดความเครียดแบบเผชิญหน้ากับความเครียด ที่นักศึกษาใช้สามารถแยกได้เป็น 8 ประเภทคือ การแก้ไขปัญหา การยอมรับตามหน้าที่ การหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม การควบคุมตัวเอง การระบายอารมณ์ การหลีกเลี่ยง การนึกถึงในเรื่องที่ดี และมีความรู้สึกในทางลบ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการเผชิญหน้ากับความเครียดโดยการหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด และโดยภาพรวมนักศึกษาจะใช้เวลาเผชิญกับความเครียดแบบแก้ไขที่อารมณ์มากกว่าแก้ไขที่ปัญหา

นอกจากนี้ คลาร์ค และ มอนตาเกว (Clark & Montague ,1993) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับต้นเหตุของความเครียดของพยาบาลว่าเกิดจากความคาดหวังของสังคม เป็นวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมาย และได้แยกแยะสาเหตุของความเครียดของพยาบาลไว้ดังนี้ 1) งานมากเกินไป 2) การทำงานร่วมกับนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานจำนวนมาก 3) ปฏิบัติบทบาทที่ขัดแย้งและบทบาทที่คลุมเครือ 4) การทำงานเกี่ยวข้องกับความตายและผู้ป่วยที่หมดหวัง 5) ความขัดแย้งระหว่างงานกับบ้าน 6) ไม่ได้ทำงานตามความคาดหวังของวิชาชีพ 7) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล 8) ไม่มีการสนับสนุนจากแหล่งประโยชน์ต่างๆ 9) การทำงานที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ

อนึ่ง คลาร์ค และ มอนตาเกว (Clark & Montague ,1993) ได้ให้เหตุผลอีกประการหนึ่งว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาที่มีความเครียดสูงคือ การใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง ไมร์เทค (Myrtek,1996) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้นักศึกษาจำนวน 50 คน อายุประมาณ 19-29 ปี วิจัยทดลองโดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นนักศึกษาที่ไม่อยู่หอพัก และกลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาที่ใช้ชีวิตอยู่ที่หอพักตลอดเวลา จากการทดลองพบว่านักศึกษาที่มีชีวิตอยู่ในหอพักนั้น มีความเครียดสูงกว่านักศึกษาที่ไปกลับทุกวัน และพบว่านักศึกษาที่มีความเครียดอยู่เป็นประจำ จะมีสภาพจิตใจและร่างกายปรากฏอาการรุนแรงกว่านักศึกษาทั่วไป

แบร์และไมเยอร์ส (Beare & Myers ,1994) ได้ให้ความหมายของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองต่อความเครียดไว้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยนี้ ได้แก่ พันธุกรรม เพศ อายุ ลักษณะส่วนตัว สถิติปัญญา อารมณ์ ความเชื่อ เจตคติ ความคาดหวังของแต่ละบุคคล อย่างเช่น คนที่มีทัศนคติที่ไม่ดี จะมีการตอบสนองที่ไม่ดีมากกว่าผู้ที่มองชีวิตในแง่ดี ลักษณะส่วนบุคคล เช่น คนชนิด A ซึ่งมีลักษณะของการแข่งขัน ต้องการความสำเร็จสูง หมกหมุ่นต่องาน รีบเร่งต่อเวลา เป็นคนคัดค้าน กับคนชนิด B ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้าม จากผลวิจัยเมื่อ 1970 พบว่า คนชนิด A มีความสัมพันธ์กับโรคหลอดเลือดของหัวใจ คนกลุ่ม A ประมาณ 58 % จะเสียชีวิตจากโรคหัวใจวาย (heart attack) มากกว่าคนกลุ่ม B

2. ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม อย่างเช่น ฐานะการเงิน ระบบการสนับสนุน และบทบาททางสังคม ซึ่งจะมีผลต่อความเครียด ผู้ที่มีปัญหาทางด้านจิตใจส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเชื่อว่ามีสาเหตุมาจากผลของเงื่อนไขของชีวิตที่มีความเครียด ผู้ที่มีความบกพร่องในเรื่องการเงินและไม่ได้รับการช่วยเหลือจากสังคมจะทำให้ระดับของความเครียดสูงขึ้น นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมยังเป็นแหล่งประโยชน์ในการใช้กลวิธีในการเผชิญความเครียด

3. ปัจจัยระหว่างบุคคล

คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะส่งเสริมศักยภาพในการปรับตัวต่อความเครียด อย่างเช่น ความสัมพันธ์ของคู่ชีวิต หรือความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นแหล่งสำคัญในการสนับสนุน ในทางกลับกันความสัมพันธ์ในทางลบก็เป็นเสมือนปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด

อาร์เธอร์ และ เฮอเบิร์ต (Arthur & Herbert, 1996) ทำการวิจัยและพบว่า การขจัดความเครียดของนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน คือ ระดับ 18-19 ปี และ 20-24 ปี จะมีวิธีการขจัดความเครียดต่างกัน โดยเฉพาะนักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 20 ปี จะใช้อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป จะใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ในการแก้ปัญหา

เนล โนดดิ้ง (Nel Nodding, 2003) ระบุว่า ความสุขในการเรียนจะเกิดขึ้นได้จากนักศึกษาได้รับรู้และมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยต้องให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนที่จัดให้ในห้องเรียนและเนื้อหาสาระที่ต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และผู้เรียนต้องดีและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจที่จะเรียนรู้ โดยมีการแนะนำการเรียน การปรับตัวเข้ากับการเรียน นอกจากนี้ความสุขในการเรียนจะเพิ่มขึ้นหากผู้เรียนสามารถปรึกษาหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาของตนเองกับอาจารย์ที่ปรึกษาหรือหน่วยงานให้บริการของมหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวก

แกรี่ ไฟเฟอร์ เด็บบี้ ฮอลลี และ เดวิด แอนดริว (Gary Pheiffer, Debbie Holley & David Andrew, 2005) ได้นำวิธีการเรียนของนักศึกษามาสร้างเป็นโมเดลสำหรับพัฒนานักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าวิธีการเรียนของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเรียนรู้และบุคลิกภาพของนักศึกษา และช่วยให้นักศึกษามีวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

เฮซุส แคมบรา-เฟียร์โร และ เฮซุส แคมบรา-เบอร์ดิน(Jesus Cambra-Fierro, Jesus Cambra-Berdin, 2007) ได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชาวสเปนที่กำลังเตรียมตัวเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดวิธีการประเมินผล การเรียนของตนเอง ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีการคิดเชิงสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

จูลิโอ เมนเดส, เอ็ม.มานูเอลา กราเรียโร และ กราเซียนา เวียรา(Julio Mendes , M.Manuela Guerreiro & Graciana Vieira,2007) ได้ทำการศึกษาความสุขและความสุขสมบูรณ์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยอัลเกรฟ ประเทศโปรตุเกส พบว่า นักศึกษาให้นิยามตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความสุข แม้จะเป็นความสุขที่ยังไม่ได้เติมเต็มชีวิตให้สมบูรณ์ โดยระบุว่ากิจกรรมสังคมหรือ สถานการณ์ทางสังคมเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความสุขมากที่สุด นอกจากนี้ความอบอุ่นในครอบครัวก็เป็น ปัจจัยที่สำคัญต่อความสุขในชีวิตเช่นเดียวกัน และนักศึกษามีความเชื่อว่าหากประสบความสำเร็จในการเรียน จะช่วยให้ได้งานที่ดีและมีครอบครัวที่ดีด้วย การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่านักศึกษาชายและหญิงให้นิยามของความสุขแตกต่างกัน

จอส ไมเยอร์ (Joost Meijer ,2007) ได้ทำการศึกษาเรื่องความเครียดในการเรียน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดความเครียด ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ และตัว ผู้เรียนเอง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนจะมีความเครียดเพิ่มขึ้นเมื่อประสบภาวะการเรียนที่หนักและ ขาดความเอาใจใส่และการแนะนำที่ดีของอาจารย์ การช่วยเหลือผู้เรียนให้ผ่อนคลายความเครียดนั้น แตกต่างกันตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล บางคนต้องการความช่วยเหลือทางด้าน การพัฒนาสติปัญญา แต่บางคนต้องการความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาอารมณ์ ดังนั้นความเอาใจใส่ และการให้คำแนะนำที่ดีของอาจารย์จึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะช่วยให้เกิดการเรียนอย่างมีความสุข

เอมมา คิงสตัน(Emma Kingston ,2008)ทำการศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 เกี่ยวกับ อัตรากារขอพักการศึกษาและการลาออกจากการศึกษา พบว่านักศึกษาที่ลาออกหรือพักการศึกษามี ความเชื่อมั่นในตนเองสูงและมีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นดี แต่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์และการ แสดงออกได้ ส่วนนักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำและมีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นดี แต่กลับ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกได้ดี จะมีอัตรากារขอพักการศึกษาและการ ลาออกจากการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนของสถานศึกษาจะช่วย ให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกที่เหมาะสม

อีริช เจ ชวาร์ตซ์, มอลกอร์ซาดา เอ วดูเวียก, ดาเนียลา เอ อัลเมอร์-จาร์ช และ โรเบิร์ต เจ เบรีตเนคเคอร์(Erich J Schwarz, Malgorzata A Wdowiak, Daniela A Almer-Jarz และ Robert J Breiteneker,2009) ทำการศึกษานักศึกษาศาखाวิชาแพทยศาสตร์ กฎหมาย สังคมศาสตร์และ เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 35,040 คน ในประเทศออสเตรเลีย พบว่า ความมุ่งมั่นและการรับรู้เงื่อนไขของ สถานการณ์โดยรอบ ส่งผลต่อการได้งานทำของนักศึกษา ซึ่งความมุ่งมั่นและการรับรู้เงื่อนไขของ สถานการณ์โดยรอบของนักศึกษานั้น เป็นทักษะที่ได้รับการพัฒนาจากสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นจึง ถือได้ว่าการพัฒนาทักษะเหล่านี้เป็นหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัว นักศึกษา

จากงานวิจัยทั้งหมดอาจกล่าวสรุปได้ว่า คุณสมบัติของอาจารย์ไม่ว่าจะเป็น คุณสมบัติส่วนตัว หรือคุณสมบัติทางวิชาชีพ ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ และการ ปรับตัวของนักศึกษาในการเรียนวิชาชีพการพยาบาล ถ้านักศึกษาปรับตัวได้และเกิดความประทับใจ ในตัวอาจารย์ จะทำให้เรียนวิชาชีพนี้จนสำเร็จ แต่ถ้านักศึกษาปรับตัวไม่ได้และไม่ประทับใจคุณสมบัติ ของอาจารย์ อาจส่งผลให้มีความต้องการ อยากรลาออกหรือเปลี่ยนใจไปเรียนสาขาวิชาอื่นได้ นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมเมชีณสถานการณชีวิตเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการ เกิดความสุขในการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หากสถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมการ เรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างมีคุณภาพและเหมาะสม หล่อหลอมให้นักศึกษา มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้นักศึกษาเกิดความสุขในการเรียนและสามารถประสบ ความสำเร็จในการศึกษา เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นแนวคิดทฤษฎี จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศทั้งหมด สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ตัวแปรที่บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

จำนวน 32 ตัวแปร ได้แก่

- 1.1 การมีอารมณ์ดี สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ
- 1.2 การยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง
- 1.3 การยอมรับในความสามารถของตนเอง
- 1.4 ความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง
- 1.5 การตระหนักในคุณค่าของตนเอง

- 1.6 ความสนุกสนานในการดำรงชีวิต
- 1.7 ความสนุกในการเรียน
- 1.8 ความเอาใจใส่ในการเรียน
- 1.9 ความเพลิดเพลินในการเรียน
- 1.10 ความไม่ท้อถอยในการเรียน
- 1.11 การมาถึงห้องเรียนก่อนเวลา
- 1.12 การให้ความสำคัญต่อสิ่งที่อาจารย์สอน
- 1.13 ความสนุกในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.14 ความสนุกในการซักถามและแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน
- 1.15 ความเพลิดเพลินและมุ่งมั่นในการเรียน
- 1.16 ความพึงพอใจในผลการเรียน
- 1.17 ความพึงพอใจในการเรียนแบบกลุ่ม
- 1.18 ความสนุกและเพลิดเพลินต่อกิจกรรมของสถาบันการศึกษา
- 1.19 การยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันการศึกษา
- 1.20 การดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ
- 1.21 ความปลื้มใจที่ได้ดูแลผู้ป่วยจนมีอาการดีขึ้น
- 1.22 ความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล
- 1.23 ความชื่นชอบและสนุกสนานกับการเรียนวิชาชีพพยาบาล
- 1.24 ความสบายใจในการปรับตัวเข้ากับนักศึกษาอื่น
- 1.25 ความพึงพอใจในความสามารถทางการพยาบาลของตนเอง
- 1.26 ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ
- 1.27 ความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาล
- 1.28 ความรู้สึกถูกบังคับให้เรียน
- 1.29 ความรู้สึกเหงาและว้าเหว่
- 1.30 ความรู้สึกไร้ค่าและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติการพยาบาล
- 1.31 ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติการพยาบาล
- 1.32 ความเบื่อก่อนต่อการปฏิบัติการพยาบาล

2. ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

จำแนกออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร

2.1.1 บทเรียนที่สูงและน่าสนใจ ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆ มาใช้ในการสอน เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม

2.1.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้รู้สึกสบายใจ มีการกระตุ้นให้นักศึกษาลำแสดงออก อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้แก่นักศึกษาในเวลากลางคืนหากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม

2.1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง

2.1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้ จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่

สะดวกและรวดเร็ว มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการแพทย์ที่ทันสมัย และพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

2.1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์

2.2 ลักษณะอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร

2.2.1 เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน

2.2.2 ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ปวย มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้นักศึกษา

2.2.3 รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง อุทิศเวลาให้นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา

2.2.4 แบบอย่างที่ดีของพยาบาล ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการแพทย์เป็นอย่างดี มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบื้อหน้าหรือรังเกียจผู้ป่วย มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

2.3 ลักษณะนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร

2.3.1 สุขภาพอนามัย ได้แก่ มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง ไม่เหน็ดเหนื่อย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติตามการพยาบาล ติดต่อกันเป็นเวลานาน

2.3.2 การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ได้แก่ มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

2.3.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน

2.3.4 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ได้แก่ มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข

2.3.5 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี

2.4 ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร

2.4.1 ความช่วยเหลือด้านวิชาการ ได้แก่ มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้ ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง

2.4.2 การยอมรับ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิก-

ภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน

2.5 ลักษณะของวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร

2.5.1 ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย ได้แก่ บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2.5.2 การบริการการศึกษา ได้แก่ มีความสะดวกในการลงทะเบียน มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักกรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น

2.5.3 กิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬานันทนาการ และอื่นๆ มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม

2.6 ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร

2.6.1 สถานภาพของครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการงาน บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุมด้านยาเสพติดและอื่นๆ

2.6.2 เข้าใจศักยภาพของนักศึกษา ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประพฤติดนินิตพลาด เสียหาย บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา

2.6.3 ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี

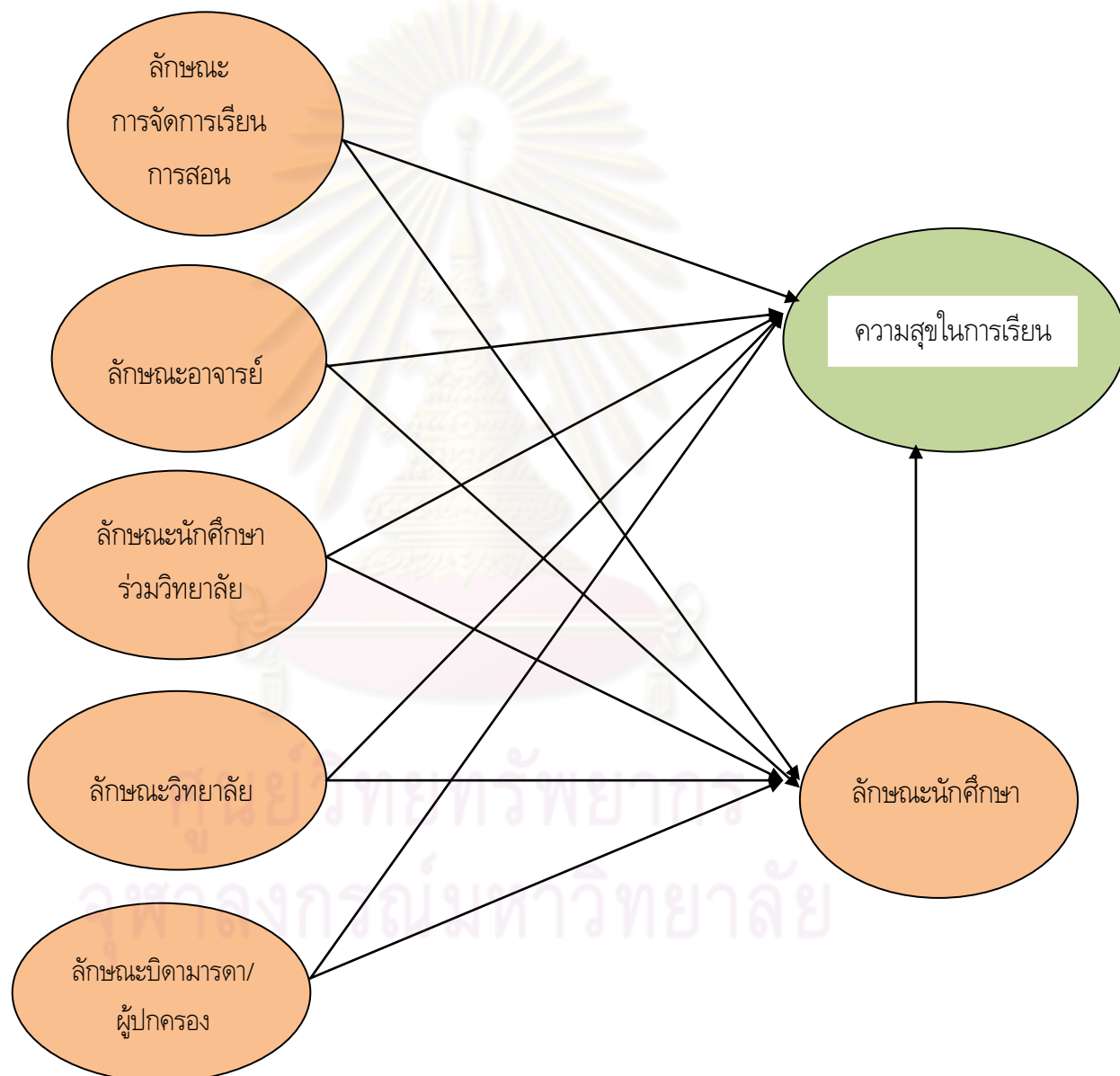
2.6.4 เอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไรสามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข

2.6.5 สัมพันธภาพภายในครอบครัวและสังคม ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ

ซึ่งสามารถสร้างเป็นโมเดลเบื้องต้นของความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตได้ดังแผนภาพที่ 2.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2.3 โมเดลเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
ศาสตรบัณฑิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขของนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 2) พัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 3) ศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และ 4) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ การศึกษาเอกสารนี้ดำเนินการตามแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพของ สุกางค์ จันทวานิช (2551) คือ จำแนกประเภทข้อมูล (typological analysis) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. จำแนกข้อมูลในระดับจุลภาค เป็นการจำแนกข้อมูลระดับคำหรือประโยค ที่เรียกกันว่า การวิเคราะห์กลุ่มคำ (domain analysis) และการทำสารบบจำแนกประเภท (taxonomy) โดยรวบรวมกลุ่มคำ (cultural domain) ซึ่งมีความหมายทางวัฒนธรรมร่วมกัน ประกอบด้วยคำๆหนึ่งซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมคำที่เกี่ยวข้องอีกชุดหนึ่งเพราะมีความหมายทางวัฒนธรรมร่วมกัน เช่น คำว่า การเรียนการสอน จะครอบคลุมคำอีกชุดหนึ่ง ได้แก่ ครู กระบวนการบริหารหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน เป็นต้น

2. จำแนกข้อมูลในระดับมหภาค คือ การจำแนกข้อมูลในระดับเหตุการณ์ (event) หรือการวิเคราะห์เหตุการณ์ (event analysis) หรือจำแนกเป็นประเภทหรือชนิด (typology) ซึ่งได้แก่ชนิดต่างๆที่เป็นขั้นตอนของเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันไป การแบ่งชนิดข้อมูลในเหตุการณ์อาจทำได้สองวิธี วิธีแรกคือการแบ่งตามกรอบหรือชนิดที่ได้กำหนดไว้แล้ว เรียกว่า แบ่งโดยใช้ทฤษฎี และวิธีที่สองคือการแบ่งชนิดตามที่นักวิจัยเห็นว่าเหมาะสม เรียกว่า แบ่งโดยไม่ใช้ทฤษฎี

ซึ่งผู้วิจัยใช้การจำแนกข้อมูลทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค จากนั้นดำเนินการเปรียบเทียบข้อมูล (สุภางค์ จันทวานิช,2551) คือ การแสวงหาความเหมือนและความแตกต่างที่มีอยู่ในคุณลักษณะ (qualities) หรือคุณสมบัติ (attributes) ของข้อมูลตั้งแต่สองชุดขึ้นไปอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างข้อสรุปที่กล่าวถึงลักษณะร่วมและแตกต่างของข้อมูลสองชุดนั้น ข้อสรุปจะมีความเป็นนามธรรมมากกว่าเดิม และเริ่มมีความสามารถที่จะนำไปใช้สรุป (generalize) ได้มากกว่าหนึ่งกรณี อย่างไรก็ตามในการหาความเหมือนและความแตกต่างของคุณลักษณะของข้อมูลนี้ จำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจข้อมูลดังกล่าว การเปรียบเทียบข้อมูลแบ่งเป็น

1. การเปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้คุณลักษณะประเภทต่างๆตามแนวทฤษฎี
2. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ (componential analysis) คือ การแสวงหาคุณสมบัติ (องค์ประกอบของความหมาย) ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือชนิดต่างๆของข้อมูลอย่างเป็นระบบแล้วนำคุณสมบัตินั้นขึ้นมาเปรียบเทียบกัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการผนวกแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ดังนี้

คุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ ของสถาบันพระบรมราชชนก สภาการพยาบาล ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน และคณะ(2550) ที่สรุปได้ว่า บัณฑิตควรสามารถบูรณาการความรู้ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นๆไปใช้ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถพัฒนาศักยภาพประชาชนให้ดูแลและพึ่งตนเองได้ เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม ปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้ออาทร เป็นบุคคลที่มีความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ มีบุคลิกภาพดี สดชื่น แจ่มใส มีน้ำใจ

หลักการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และอาร์เธอร์ ชิคเคอริง และ เซลดา แกมสัน(1993) ที่สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนานักศึกษาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่นักศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเล่าเรียนให้ประสบความสำเร็จ และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป ด้วยสังคมที่ดีคือสังคมที่มีความสุข

แนวคิดของ ดันน์ และ เฮทเลอร์ (Dunn & Hettler,2006) ที่ระบุว่ามิติแห่งความสุขของนักศึกษาประกอบด้วย 6 มิติ ประกอบด้วย ร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา การงานอาชีพ

(การเรียนรู้) และจิตวิญญาณ ผนวกกับทฤษฎีของมาสโลว์(Maslow,1998) ที่เชื่อว่ามนุษย์จะมีความสุขเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ในรูปปิรามิด

แนวคิดของ ลายาร์ด(Layard,2005) และประเวศ วะสี ที่ระบุว่า ความสุขเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในตัวบุคคลพบกับปัจจัยภายนอก และแนวคิดของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และลำเนาวิ ขจรศิลป์ ซึ่งกำหนดปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความสุข ไว้ 8 ประการ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านวิชาการ ปัจจัยทางด้านบริหาร ปัจจัยด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ปัจจัยทางด้านคุณภาพของนิสิตนักศึกษา และปัจจัยภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแอสติน(Astin,1984) ที่ระบุว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมมีผลต่อนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย ลักษณะของสถาบัน หลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆหรือเรื่องต่างๆของนักศึกษา อีกทั้งแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างมีความสุขของกิตติยวดีและคณะ(2549) รวมทั้งแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของ ทิศนา ขัมมณี(2551) และ อมเรศ ศิลาอ่อน(2551) โดยดำเนินการวิเคราะห์จำแนกประเภทข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทข้อมูลที่เป็นการบ่งบอกถึงความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากนั้นจำแนกข้อมูลในระดับจุลภาคของสิ่งที่บ่งบอกถึงความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2. ตั้งชื่อคำหลักของข้อมูลที่เป็นการบ่งบอกถึงความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในแต่ละชุดของกลุ่มคำที่ได้จากการจำแนกสารบบแล้วใน ข้อ 1 ตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละชุดของกลุ่มคำ ดังตัวอย่างเช่น

กลุ่มคำในชุด	ความสัมพันธ์	คำหลัก
อารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ ยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง ยอมรับในความสามารถของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ บุคคลอื่น ๆ สนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	ความพึงพอใจในตนเอง	ตัวแปรความสุขใน การเรียน
หรือ ดังตัวอย่างที่สอง เช่น		
เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆ มาใช้ในการสอน เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการ การปฏิบัติการพยาบาลจริง เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม	บทเรียนที่สนุกและ น่าสนใจ	ลักษณะการเรียน การสอน

3. นำลักษณะของข้อมูลในแต่ละชุดของกลุ่มคำ มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถาม

จากนั้นผู้วิจัยได้จัดสร้างแบบสอบถามโดยนำข้อสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ดังที่กล่าวมาข้างต้น แบ่งเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ขั้นแรกเป็นการสร้างแบบสอบถามชุดที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามตัวแปรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีจำนวน 28 ข้อคำถาม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน พิจารณาให้ความเห็นและให้คะแนนความเหมาะสมของตัวแปรที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียน โดยผู้วิจัยใช้ดัชนี IOC ในการให้คะแนน คือ 1, 0 และ -1 โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 1 เมื่อตัวแปรย่อยนั้นเหมาะสมที่จะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
- 0 เมื่อตัวแปรย่อยนั้นไม่มั่นใจว่าเหมาะสมที่จะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
- 1 เมื่อตัวแปรย่อยนั้นไม่เหมาะสมที่จะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ขององค์ประกอบและตัวแปรย่อยที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. นักวิชาการหรือผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา
 2. อาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนในระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี
 3. เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- ผลการตรวจสอบความเหมาะสม คือ ค่าดัชนี (IOC) ของแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ซึ่ง ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) กำหนดว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน คือ ค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.5 ($IOC > 0.5$) จึงถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลศาสตรบัณฑิต

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ	0.8
ข้าพเจ้ายอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเองและความสามารถของตนเอง	0.6
ข้าพเจ้ามีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง	0.8
ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	0.7
ข้าพเจ้าชอบและเอาใจใส่ทุกวิชาที่เรียน	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม ไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก	1.0
ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนทุกเรื่อง	0.9
ข้าพเจ้าชอบและสนุกที่อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถได้โดยอิสระ ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินกับการทำงานและมุ่งมั่นที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด	1.0
ข้าพเจ้าพอใจในผลการเรียนของตนเอง	1.0
ข้าพเจ้าไม่มีความรู้สึกว่าตนเองต่ำต้อยไร้คุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ข้าพเจ้ารู้จัก	1.0
ข้าพเจ้ามีความรู้สึกสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	0.7
ข้าพเจ้าชอบทำงานกลุ่มและพอใจที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย	1.0
ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย	0.9
ข้าพเจ้าดูแลผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ ถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อดีง่ายและไม่รังเกียจที่ต้องสัมผัสกับเชื้อโรค หรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย	0.9
ข้าพเจ้าปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติตามการพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น	1.0

ตารางที่ 3.1 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลศาสตรบัณฑิต(ต่อ)

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
ข้าพเจ้าไม่เบื่อหน่ายต่อการวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริง และการเขียน รายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว	0.9
ข้าพเจ้าชื่นชอบและสนุกกับการเรียนวิชาชีพยาบาลทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของ บุคคลในชุมชนและสังคม	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถ ปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละ แหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกปลอบปล้ำและพึงพอใจในตนเองที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี	1.0
ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าการศึกษาวินิจฉัยพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิตข้าพเจ้า	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	0.8
ข้าพเจ้ารู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาและว่าเหวแม้อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการ ก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก	1.0
ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและ ถูกฟ้องร้องในภายหลัง	0.9
ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิต ประจำวัน	0.9

จากตารางที่ 3.1 พบว่าผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 แต่ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวแปรตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ตัวแปรที่บ่งบอกหรือสะท้อนความสุขในการเรียนจำนวน 32 ตัวแปร ดังนี้

องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง

1. ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ
2. ข้าพเจ้ายอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง
3. ข้าพเจ้ายอมรับในความสามารถของตนเอง
4. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง
5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ข้าพเจ้ารู้จัก
6. ข้าพเจ้าสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้

7. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้

สิ่งใหม่ๆ

8. ข้าพเจ้าชอบและเอาใจใส่ทุกวิชาที่เรียน
9. ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม
10. ข้าพเจ้าไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก
11. ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า
12. ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนทุกเรื่อง
13. ข้าพเจ้าชอบและสนุกที่อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้

นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถได้โดยอิสระ

14. ข้าพเจ้าสนุกที่ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน

องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน

15. ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด

16. ข้าพเจ้าพอใจในผลการเรียนของตนเอง

17. ข้าพเจ้าชอบทำงานกลุ่มและพอใจที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน

18. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย

19. ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย

องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ

20. ข้าพเจ้าดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ ถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อดีง่ายและไม่รังเกียจต่อเชื้อโรค หรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย

21. ข้าพเจ้าปลอบปล้ำใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น

22. ข้าพเจ้าตั้งใจวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริง และการเขียนรายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว

23. ข้าพเจ้าชื่นชอบและสนุกที่การเรียนวิชาชีพพยาบาล ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของบุคคลในชุมชนและสังคม

24. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแห่งฝึกภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

25. ข้าพเจ้ารู้สึกปลอบปล้ำใจและพึงพอใจในตนเองที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี

26. ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าการศึกษาระดับวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิตข้าพเจ้า

27. ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล

28. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณบังคับให้เรียนหนังสือ

29. ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาและว่าเหว่แม้จะอยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน

30. ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก

31. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมาย และถูกฟ้องร้องในภายหลัง

32. ข้าพเจ้าเป็นพยาบาลที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิต

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชุดที่ 2 โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อคำถาม ดังรายละเอียดข้างต้น แบบสอบถามชุดที่ 2 นี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน โดยเป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นของนักศึกษาว่าข้อความดังกล่าวเหมาะสมและเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน มีทั้งสิ้น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน ระดับมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน ระดับน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน ระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามชุดที่ 2 ไปใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนนทบุรี และ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี โดยแยกตามรายชั้นปี จำนวน 4 ปี ชั้นปีละ 25 คน เพื่อดูความเป็นไปได้(feasibility study) และนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (coefficient alpha's Cronbach) ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

(coefficient alpha's Cronbach) ซึ่งเป็นค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูงซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านความพึงพอใจในตนเอง ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89

ด้านความพึงพอใจในการเรียน ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93

ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

ด้านความวิตกกังวล ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

2.2 แบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ขั้นแรกเป็นการสร้างแบบสอบถามชุดที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามตัวแปรเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีจำนวน 100 ข้อคำถาม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน พิจารณาให้ความเห็นและให้คะแนนความเหมาะสมของตัวแปรที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียน โดยผู้วิจัยใช้ดัชนี IOC ในการให้คะแนน คือ 1, 0 และ -1

ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0.1 - 1.0 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.2 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
ลักษณะการเรียนการสอน	
1.เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1.0
2.มีการคิดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน	0.9
3.เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง	0.9
4.เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม	0.9
5.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา	0.9
6.บรรยายภาคในการเรียนมีความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกสบายใจ	1.0
7.มีการกระตุ้นให้นักศึกษาลำแสดงออก	0.9
8.อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	1.0
9.ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย	0.8
10.ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา	0.8
11.การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้แก่นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย	0.8
12.ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี และใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม	1.0
13.มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม	0.9
14.มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ และแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหาช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง	0.9
15.จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน	1.0

ตารางที่ 3.2 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
16.มีการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษา ก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย	1.0
17.มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง	0.8
18.มีการจัดตารางฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาทุกชั้นปีได้ฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยเดียวกันพร้อมกัน	0.1
19.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	0.9
20.มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้	0.9
21.จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง รวมทั้งมีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว	0.9
22.มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ	0.9
23.มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	0.9
24.มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน	0.9
25.มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้	1.0
26.ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข	0.9
27.เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	1.0
28.ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์	1.0
ลักษณะอาจารย์	
29.ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่	1.0
30.ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน	1.0
31.ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน	1.0

ตารางที่ 3.2 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
32.อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน	1.0
33.มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย	1.0
34.ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย	0.9
35.มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล	1.0
36.มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักศึกษา	0.9
37.ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ไม่ได้	0.9
38.ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง	0.9
39.อุทิศเวลาให้นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว	1.0
40.ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา	1.0
41.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี	0.9
42.มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้องครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี	0.9
43.มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบื่อหน่ายหรือรังเกียจผู้ป่วย	0.9
44.มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล	1.0
ลักษณะนักศึกษา	
45.มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง	0.9
46.มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง	1.0
47.ไม่เหนื่อยง่าย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน	0.8
48.มีความตั้งใจเรียน ขยัน อดทน มานะพยายามในการเรียนวิชาที่ยากหรือไม่เข้าใจ	0.9
49.มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	0.9
50.มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล และรับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	1.0

ตารางที่ 3.2 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
51.เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1.0
52.ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น	0.9
53.ยอมรับว่าทุกคนย่อมมีข้อผิดพลาดได้	0.8
54.มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง	1.0
55.มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา	0.8
56.มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์	0.9
57.ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ	1.0
58.วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน	1.0
59.มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย	1.0
60.มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง	1.0
61.ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี	0.9
ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย	
62.มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้	1.0
63.ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม	1.0
64.นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	1.0
65.นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้องเป็นอย่างดี	1.0
66.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	1.0
67.นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน	1.0
68.นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน	1.0

ตารางที่ 3.2 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
ลักษณะวิทยาลัย	
69.บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหาร อย่างเหมาะสม	1.0
70.ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ	0.9
71.ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา	0.9
72.มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี	1.0
73.ห้องพักนักศึกษาสะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหายเป็นต้น	1.0
74.มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	1.0
75.มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	1.0
76.มีความสะดวกในการลงทะเบียน ติดตามผลการศึกษา	0.9
77.ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	0.9
78.มีทุนการศึกษาให้แก่ศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย	0.8
79.มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข	0.8
80.มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง	1.0
81.มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ	1.0
82.มีจำนวนและเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	1.0
83.ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร	0.8
84.บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการงาน	0.9
85.บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุมด้านยาเสพติดและอื่นๆ	0.9

ตารางที่ 3.2 ค่าดัชนีของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ข้อความ	ค่าดัชนี IOC
86.บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประพฤตินผิดพลาด เสียหาย	0.9
87.บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น	0.7
88.บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา	0.9
89.บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด	1.0
90.บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี	0.9
91.สมาชิกในครอบครัวสามารถให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี	0.9
92.เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่	1.0
93.เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้	1.0
94.เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ	1.0
95.บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาในวิชาต่างๆ	0.9
96.บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา	1.0
97.เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข	1.0
98.สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง	0.8
99.สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน	0.9
100.สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้านและเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ	0.7

จากตารางที่ 3.2 พบว่าผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี(IOC) ของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0.1 - 1.0 ซึ่ง ศิริชัย กาญจนวาลี(2545) กำหนดว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน คือ ค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.5 (IOC > 0.5) จึงถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดข้อความ “มีการจัดตารางฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาทุกชั้นปีได้ฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยเดียวกันพร้อมกัน” ซึ่งมีค่าดัชนี(IOC) เท่ากับ 0.1 ออก และนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนาแบบสอบถาม จนได้ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 107 ตัวแปร ดังนี้

1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร

1.1 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ ได้แก่ 1)เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2)มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน 3)เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง 4)เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม

1.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน ได้แก่ 5)เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา 6)บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้อารมณ์ดีสบายใจ 7)มีการกระตุ้นให้นักศึกษากล้าแสดงออก 8)อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 9)ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย 10)ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา 11)การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัย และมีห้องพักให้แก่นักศึกษาในเวลากลางคืนหากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย 12)ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี 13)ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม

1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 14)มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม 15)มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ 16)จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน 17)มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย 18)มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด 19)มีความพร้อมที่จะให้ความ

ช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติกรพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง 20) มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติกรพยาบาลจริง

1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ 21) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม 22) มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้ 23) จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง 24) มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว 25) มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติกรทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ 26) มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติกรพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ 27) มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน 28) มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้ 29) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข 30) เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน 31) ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์

2. ลักษณะอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร

2.1 เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ได้แก่ 32) ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่ 33) ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน 34) ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน

2.2 ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ 35) อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน 36) มีกลวิธีการสอนเรื่องที่น่าสนใจทำให้เข้าใจได้ง่าย 37) ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย 38) มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติกรพยาบาล 39) มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้นักศึกษา

2.3 รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ 40) ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย 41) ให้ความสนใจ

และปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง 42) อุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว 43) ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา

2.4 แบบอย่างที่ดีของพยาบาล ได้แก่ 44) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี 45) มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้องครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี 46) มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบียดเบียนหรือรังเกียจผู้ป่วย 47) ได้รับความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

3. ลักษณะนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร

3.1 สุขภาพอนามัย ได้แก่ 48) มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง 49) มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง 50) ไม่เหน็ดเหนื่อย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติตามการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน

3.2 การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ได้แก่ 51) มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ 52) มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 53) ให้ความสำคัญในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล 54) รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

3.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ 55) เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 56) ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น 57) ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน

3.4 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ได้แก่ 58) มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง 59) มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา 60) มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ 61) ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข

3.5 ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ 62) วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน 63) มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย 64) มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดีแข็งแรง 65) ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี

4. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร

4.1 ความช่วยเหลือด้านวิชาการ ได้แก่ 66)มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้ 67)ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม 68)นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน 69)นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง

4.2 การยอมรับ ได้แก่ 70)มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 71)นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน 72)นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน

5. ลักษณะของวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร

5.1 ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย ได้แก่ 73)บริเวณภายในวิทยาลัย สะอาด เรียบร้อย สวยงาม 74)มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม 75)ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี 76)ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอแก่นักศึกษา 77)มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี 78)ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น 79)มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา 80)มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

5.2 การบริการการศึกษา ได้แก่ 81)มีความสะดวกในการลงทะเบียน 82)มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา 83)ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน 84)มีทุนการศึกษาให้แก่ศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย 85)มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น

5.3 กิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ 86)มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง 87)มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ 88)มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม

6. ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร

6.1 สถานภาพของครอบครัว ได้แก่ 89)ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร 90)บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการทำงาน 91)บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัยไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุ่มด้านยาเสพติดและอื่นๆ

6.2 เข้าใจศักยภาพของนักศึกษา ได้แก่ 92)บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประพฤติดนพิตพลาดเสียหาย 93)บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น 94)บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา

6.3 ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา ได้แก่ 95)บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด 96)บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี 97)สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี 98)สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี

6.4 เอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ 99)เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้ 100)เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ 101)บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา 102)บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา 103)เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข

6.5 สัมพันธภาพภายในครอบครัวและสังคม ได้แก่ 104)สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง 105)สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน 106)สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน 107)สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชุดที่ 4 ซึ่งแบบสอบถามชุดที่ 4 นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 การสอบถามระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษา โดยขอให้ นักศึกษาลำรวจตนเองและประเมินเหตุการณ์ อากาาร ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง มีทั้งสิ้น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงมากที่สุด
4	หมายถึง	ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงมาก
3	หมายถึง	ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงปานกลาง
2	หมายถึง	ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงน้อย
1	หมายถึง	ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนนี้มีทั้งสิ้น 32 ข้อคำถาม/ตัวแปรย่อย

ตอนที่ 3 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นของนักศึกษาว่าสภาพแวดล้อมของนักศึกษาที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนเป็นเช่นไร มีทั้งสิ้น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
4	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงมาก
3	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงปานกลาง
2	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อย
1	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามชุดที่ 4 ไปใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี และ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี โดยแยกตามรายชั้นปี จำนวน 4 ปี ปีละ 25 คน เพื่อดูความเป็นไปได้(feasibility study) และนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (coefficient alpha's Cronbach) และค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูงซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลักษณะการเรียนการสอน ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93

ลักษณะอาจารย์ ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

ลักษณะนักศึกษา ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90

ลักษณะวิทยาลัย ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอจดหมายจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลต่างๆในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา

2. การแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก มอบให้แก่ผู้อำนวยการวิทยาลัยสืบแห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูล

2.2 เมื่อได้รับอนุญาตให้จัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดแบบสอบถามที่ลงทะเบียนเรียบร้อยไปยังแต่ละวิทยาลัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และติดตามดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจนครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ประชากร

ประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 29 แห่ง มีจำนวนนักศึกษารวมทั้งหมด 13,578 คน ซึ่งกำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) จึงต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของการใช้สถิติดังกล่าว คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ต้องมีขนาดเท่ากับหรือมากกว่า 100 นอกจากนี้ สตีเวน และคณะ (Steven & other, 1993)

กำหนดไว้ว่ากลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ ควรใช้ 5 หน่วยต่อหนึ่งตัวแปร หรือมีจำนวน 5 เท่าของตัวแปร ในงานวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดแรก คือ ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีทั้งสิ้น 32 ตัวแปร โดยที่การวิเคราะห์ในขั้นแรกจะใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) และการวิเคราะห์ขั้นที่สองจะใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis)

ชุดที่สอง คือ การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วยปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 107 ตัวแปร

ดังนั้นเมื่อรวมข้อคำถาม/ตัวแปรร้อยของทั้งสองชุดในแบบสอบถามแล้ว มีจำนวนข้อคำถาม/ตัวแปรร้อยรวมทั้งสิ้น 139 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 695 คน แต่เพื่อให้งานวิจัยมีความเข้มแข็ง และสามารถสรุปผลการวิจัยไปยังประชากรที่ต้องการจะศึกษาได้ นอกจากนี้จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของผลวิเคราะห์ข้อมูลมากยิ่งขึ้น จึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 10 เท่าต่อหนึ่งตัวแปร รวมเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 1,390 คน

เนื่องจากประชากรที่เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 29 แห่ง มีกระบวนการสอน บริบทการสอน อุปกรณ์การสอน จำนวนชั่วโมงการสอนในแต่ละรายวิชา และขนาดของกลุ่มผู้เรียนไม่แตกต่างกันมาก ผู้วิจัยจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) (อวยพร เรืองตระกูล, 2540) ดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มหรือแบ่งพื้นที่ (cluster sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยจำแนกประชากรออกตามลักษณะภูมิศาสตร์ที่ตั้งของสถานศึกษาที่สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ จำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง 1 ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว และกรุงเทพมหานคร กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง 2 ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี นครปฐม ชัยนาท สุพรรณบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี นครนายก และ สระบุรี กลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มสถานศึกษาภาคเหนือ และกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้

2. ดำเนินการสุ่มตัวอย่างขั้นที่สองใช้การสุ่มแบบง่าย(simple random sampling)

โดยการจับฉลากเลือกสถานศึกษา 2 แห่ง จากแต่ละกลุ่มสถานศึกษาตามการแบ่งเขตของกระทรวง
สาธารณสุข ได้สถานศึกษารวมทั้งสิ้น 10 แห่ง ได้แก่

กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง 1	สุ่มได้	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง 2	สุ่มได้	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท
กลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สุ่มได้	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
กลุ่มสถานศึกษาภาคเหนือ	สุ่มได้	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช
กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้	สุ่มได้	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

3. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวิทยาลัยที่เป็นตัวแทนของกลุ่มสถานศึกษาตามภาค
ต่างๆแล้ว ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยต่างๆ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม
(stratified sampling) อีกครั้ง โดยกำหนดจำนวนนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยให้กระจายทุกชั้นปี
ชั้นปีละ 40 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำแนกตามรายวิทยาลัย

วิทยาลัย	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง(คน)
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ	160
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์	160

ตารางที่ 3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำแนกตามรายวิทยาลัย(ต่อ)

วิทยาลัย	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง(คน)
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	160
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา	160
รวม	1,600

จากนั้นผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยทั้งสี่แห่ง โดยจัดแยกแบบสอบถามออกตามรายชั้นปี ซึ่งแต่ละวิทยาลัยจะได้รับแบบสอบถาม ชั้นปีละ 40 ชุด รวมเป็นวิทยาลัยละ 160 ชุด ซึ่งรวมจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 1,600 ชุด ใช้เวลาในการติดตามรวบรวมข้อมูล 2 เดือน (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2552) ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 1,532 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.75 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อยด้วยกัน คือ

3.1 เก็บข้อมูลครั้งแรก โดยนำแบบสอบถามชุดที่ 2 ที่เป็นแบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาโมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

3.2 เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 โดยนำแบบสอบถามชุดที่ 4 ที่เป็นแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพิจารณาคัดเลือกตัวแปรที่เป็นดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านได้

ตอบกลับและข้อเสนอแนะต่างๆ จำนวนค่าดัชนี(IOC) ของแบบสอบถามความสุขในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยกำหนดว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน ค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.5 (IOC>0.5) จึงถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด และนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขจนได้ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เหมาะสม และนำมาพัฒนาเป็นเครื่องมือจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.2 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งได้ค่า เท่ากับ 0.97

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

4.4. การวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สำหรับใช้พิจารณาความเหมาะสมของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร และเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยในขั้นต่อไป

4.5 การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson และวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) เพื่อหาตัวประกอบร่วมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างตัวแปรต่างๆในแต่ละส่วนประกอบ ดังนี้

4.5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) เพื่อนำไปสร้างกรอบโมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ใช้กลุ่มตัวอย่างในส่วนแรกจำนวน 320 คน สกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบอโร-

กอนออล(orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (varimax rotation) หลังจากทำการหมุนแกนแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสม ดังนี้

1. แต่ละองค์ประกอบต้องมีค่าความแปรปรวนร่วม (eigen value) มากกว่า 1 ขึ้นไป (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

2. ค่าของตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบแต่ละตัวจะต้องมีน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) มากกว่า 0.45 (Johnstone, 1981) อีกทั้ง แคมรีย์(Comrey,1973) ได้แปลความหมายของน้ำหนักองค์ประกอบแบบหมุนไว้ดังนี้

น้ำหนักตัวประกอบ	ความหมาย
.710	ดีเลิศ
.630	ดีมาก
.550	ดี
.452	ปานกลาง
.320	ต่ำ

3. องค์ประกอบแต่ละตัว จะต้องมิตัวแปรบรรยายตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,2551)

4. กำหนดชื่อองค์ประกอบ จากตัวแปรแต่ละตัวที่ประกอบเป็นตัวแปรแฝงที่บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยพิจารณาจากลักษณะที่ตัวแปรเหล่านั้นมุ่งชี้ร่วมกันตามกรอบแนวคิด

ซึ่งผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า ตัวแปรแฝงที่ใช้บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย

- 1) ความพึงพอใจในตนเอง จำนวน 6 ตัวแปร
- 2) ความสนใจใฝ่เรียนรู้ จำนวน 8 ตัวแปร
- 3) ความพึงพอใจในการเรียน จำนวน 5 ตัวแปร
- 4) ทักษะติดต่อวิชาชีพ จำนวน 8 ตัวแปร
- 5) ความวิตกกังวล จำนวน 5 ตัวแปร

4.5.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory analysis) ในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวแปรความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory analysis) ในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวแปรความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ จากตัวแปรแฝงหรือองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นที่ 1 ซึ่งจะทำให้สามารถอธิบายลักษณะของความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างครอบคลุม และเกิดความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล โดยใช้โมเดลโครงสร้างดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้มาจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีขั้นตอนที่แตกต่างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคือ ผู้วิจัยสามารถกำหนดโมเดลของการวิจัยได้ โดยจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก(ตัวแปรแฝง) 5 องค์ประกอบ ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 32 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเป็นโมเดลองค์ประกอบ แล้วนำข้อมูลตัวแปรสังเกตได้ต่างๆที่กำหนด มาวิเคราะห์ว่าโมเดลที่กำหนดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยสามารถพิจารณาความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลสมมติฐาน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ซึ่งสถิติที่แสดงระดับความกลมกลืนประกอบด้วยสถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square Astatistics: χ^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่ว่าฟังก์ชันวัดความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ซึ่งคำนวณได้จากผลคูณขององศาอิสระกับค่าของฟังก์ชันวัดความกลมกลืน ถ้าค่าสถิติไคสแควร์มีค่าสูงมาก แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายถึง โมเดลลิสเรลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าไคสแควร์มีค่าต่ำมาก ยังมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มาก ย่อมหมายถึงโมเดลลิสเรลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

2. ดัชนีระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index = GFI) โดยดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ซึ่งถ้าค่าดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index = AGFI) ดัชนี AGFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ รวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และดัชนี AGFI จะมีคุณสมบัติเหมือนกับดัชนี GFI

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรม LISREL ต้องพิจารณาที่ค่า Goodness of Fit Statistics (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2551) ที่ใช้เป็นเกณฑ์เพื่อพิจารณาว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย

- ค่า χ^2 ควรไม่มีนัยสำคัญ
- ค่า χ^2/df ไม่ควรเกิน 2
- ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximate) และค่า

Standardized RMR ต่ำกว่า 0.05

- Largest and smallest standardize residual ไม่เกิน |2.00|
- Q-Plot มีความชันมากกว่าเส้นในแนวทแยง
- NFI NNFI CFI IFI RFI GFI AGFI มีค่ามากกว่า .90
- PNFI PGFI มีค่ามากกว่า .50
- NCP มีค่าเข้าใกล้ 0
- ECVI มีค่าน้อยกว่า ECVI for Saturated Model และ ECVI for

Independence Model

- Model AIC มีค่าน้อยกว่า Saturated AIC และ Independence AIC
- Model CAIC มีค่าน้อยกว่า Saturated CAIC และ Independence AIC
- Critical N (CN) มากกว่า 200

4.5.3 การกำหนดค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข การกำหนดค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข วรณี แกมเกตุ (2540) ให้หลักการในการกำหนดค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดทางการศึกษาไว้ ดังนี้

1. วิธีการพิจารณาตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment) เป็นการพิจารณาจากความเห็นในหมู่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษานั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นนักวิจัยหรือนักวางแผนที่เกี่ยวข้อง โดยให้สมาชิกแต่ละคนเสนอค่าน้ำหนักของตัวแปร แล้วจึงพิจารณาหาข้อยุติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ยหรือการอภิปรายลงความเห็นหรืออาจใช้แบบสอบถามเพื่อหาค่าร้อยละที่ผู้ตอบเห็นด้วยกับน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปรที่ระบุ นอกจากนี้อาจใช้วิธีการที่เป็นระบบมากขึ้น เช่น การใช้เทคนิคเดลฟาย (delphi technique) เพื่อสำรวจหาฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญโดยไม่ต้องเผชิญหน้ากัน แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้หาค่าน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปรต่อไป

2. วิธีวัดความสำคัญของตัวแปร (measure effort required) โดยพิจารณาจากเวลา (time taken) หรือค่าใช้จ่าย (cost) ของการกระทำกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้น วิธีการนี้สมมติว่า ถ้าเวลาหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการกระทำบางสิ่งบางอย่างสำหรับตัวแปรหนึ่งมากกว่าอีกตัวแปรหนึ่ง ตัวแปรควรจะมีน้ำหนักความสำคัญมากกว่าหรือน้อยกว่าอีกตัวแปรหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสิ่งที่ต้องการศึกษานั้นๆ

3. วิธีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) เป็นการใช่วิธีการเชิงสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปร โดยอาจใช้หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิจารณาใช้วิธีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) เป็นการใช่วิธีการเชิงสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวแปร โดยใช้ค่าน้ำหนักของตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นฐานในการคำนวณค่าน้ำหนัก โดยกำหนดเป็นสเกล ดังนี้

ความสุขในการเรียน เท่ากับ $W1K1.1 + W2K1.2 + \dots + W32K5.8$

เมื่อ $W1$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตัวแปรที่ 1

$K1$ คือ ค่าคะแนนของตัวแปรที่ 1

6.6 การวิเคราะห์ระดับความสุขของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับความสุขในการเรียน โดยใช้ค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis)

นอกจากนี้การวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยได้กำหนดให้ค่าสูงสุดของคะแนนระดับความสุขในแต่ละตัวแปรมีค่าเท่ากับ 5 เพื่อให้สะดวกและง่ายต่อการแปลความหมาย **ดังตัวอย่างนี้**

ตัวแปรเข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่าคะแนนระดับความสุขที่ได้จากผลคูณระหว่างสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบและข้อมูลดิบที่นักศึกษาให้ข้อมูล เท่ากับ 1.59

วิธีการคำนวณเพื่อแปลความหมาย คือ ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ เท่ากับ 0.433 ถ้ากำหนดให้ข้อมูลดิบที่นำมาคูณเป็นคะแนนสูงสุด คือ 5 จะได้ว่าค่าสูงสุดของตัวแปรนี้จะเท่ากับ 2.165 จากนั้นใช้บัญญัติไตรยางค์เทียบ โดยกำหนดให้ ค่าคะแนน 2.165 เท่ากับ 5 นั่นคือ

$$\begin{aligned} \text{ค่าคะแนนที่นำมาใช้ในการแปลความหมาย} &= \frac{(1.59 \times 5)}{2.165} \\ &= 3.67 \end{aligned}$$

จากนั้นกำหนดความหมายโดยใช้หลักเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2553) ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันการศึกษา คือ

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ตั้งแต่ 1.50 ลงไป	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ดังนั้นตัวแปรเข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่าเท่ากับ 3.67 **หมายความว่า** นักศึกษามีความเห็นว่ามีมีความสุขในประเด็นรู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ในระดับมาก

หลังจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับเพศ ชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Spearman rho และ Pearson

4.7 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และใช้โปรแกรมลิสเรล ทำการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ (path analysis) ดังนี้

4.7.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและการแจกแจงตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และสัมประสิทธิ์การกระจายของแต่ละตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

4.7.2 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อให้ทราบถึงขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล และใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

4.7.3 ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้โปรแกรมลิสเรล 8.53 ทำการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ (path analysis) โมเดลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักศึกษา ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง และดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ (path analysis) (สุภมาส อังคุชิตี และคณะ,2551) เป็นวิธีการผสมผสานวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) กับการวิเคราะห์การถดถอย (regression) เข้าด้วยกัน ดังนั้นในโมเดลจะแสดงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (path coefficient) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อใช้ตัวแปรแฝงเป็นตัวแปรทำนายตัวแปรสังเกตได้

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ(สุภมาส อังคุชิตี และคณะ,2551) ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง มีสมบัติการบวก และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

2. ความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร
3. ความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลเป็นความสัมพันธ์ทางเดียว ไม่ย้อนกลับ
4. ตัวแปรวัดได้ในมาตราอันตรภาคขึ้นไป
5. ตัวแปรวัดได้โดยไม่มีความคลาดเคลื่อน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 6 ตัว ได้แก่

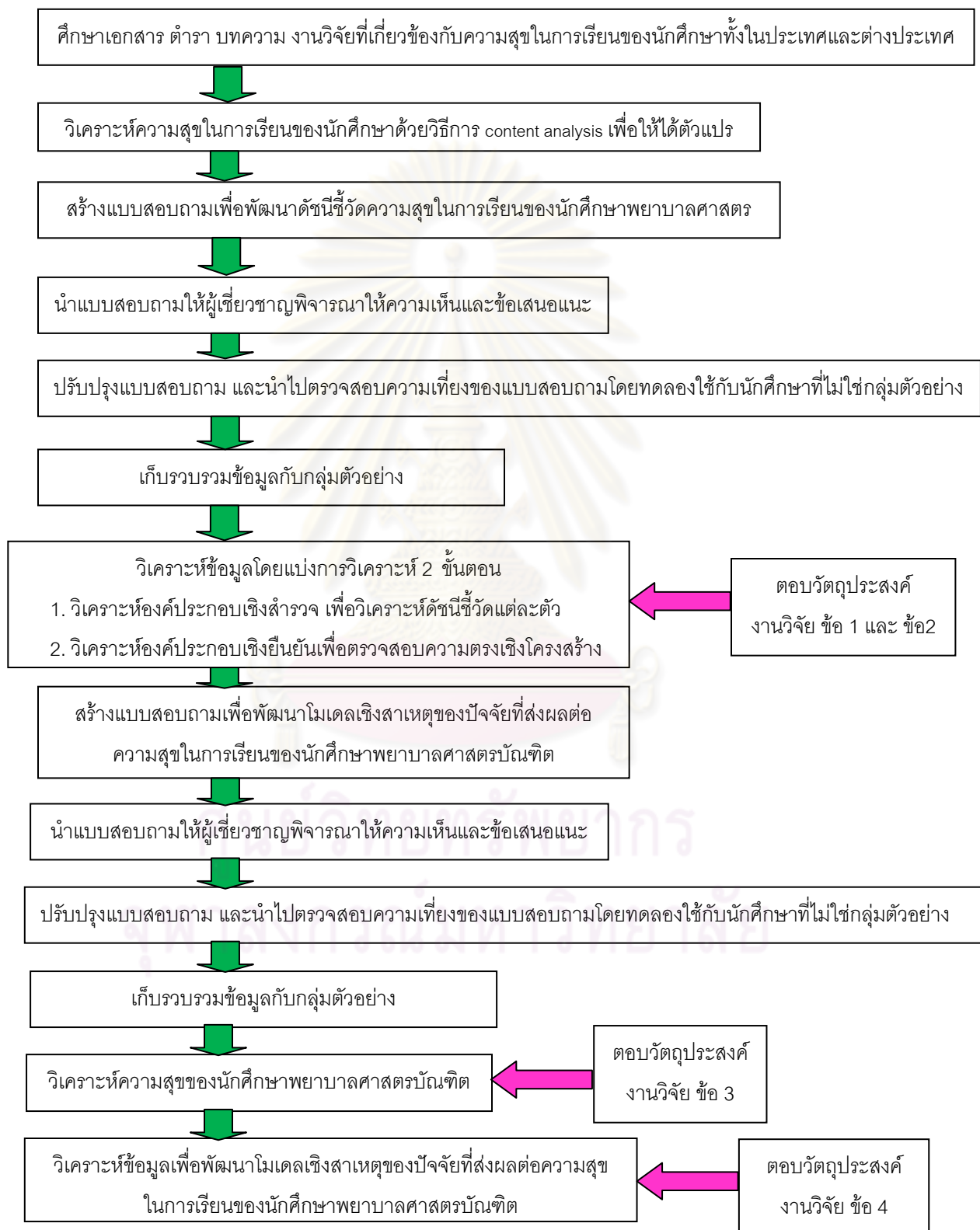
1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
 - 1.1 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ จำนวน 4 ตัวแปร
 - 1.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน จำนวน 9 ตัวแปร
 - 1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 ตัวแปร
 - 1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน จำนวน 6 ตัวแปร
 - 1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน จำนวน 5 ตัวแปร
2. ลักษณะอาจารย์ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
 - 2.1 เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา จำนวน 3 ตัวแปร
 - 2.2 ทักษะในการสื่อสาร จำนวน 5 ตัวแปร
 - 2.3 รักและเอาใจใส่ จำนวน 4 ตัวแปร
 - 2.4 แบบอย่างที่ดีของพยาบาล จำนวน 4 ตัวแปร
3. ลักษณะนักศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
 - 3.1 สุขภาพอนามัย จำนวน 3 ตัวแปร
 - 3.2 การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวแปร
 - 3.3 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น จำนวน 3 ตัวแปร
 - 3.4 การเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 4 ตัวแปร
 - 3.5 ทักษะติดต่อวิชาชีพพยาบาล จำนวน 4 ตัวแปร
4. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
 - 4.1 ความช่วยเหลือด้านวิชาการ จำนวน 4 ตัวแปร
 - 4.2 การยอมรับ จำนวน 3 ตัวแปร

5. ลักษณะวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
 - 5.1 ลักษณะทางกายภาพ จำนวน 8 ตัวแปร
 - 5.2 การบริการการศึกษา จำนวน 5 ตัวแปร
 - 5.3 กิจกรรมนักศึกษา จำนวน 3 ตัวแปร
6. ลักษณะบิตามารดา/ผู้ปกครอง ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
 - 6.1 สถานภาพของครอบครัว จำนวน 3 ตัวแปร
 - 6.2 เข้าใจศักยภาพ จำนวน 3 ตัวแปร
 - 6.3 ส่งเสริมความสามารถ จำนวน 4 ตัวแปร
 - 6.4 เอาใจใส่ จำนวน 5 ตัวแปร
 - 6.5 สัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม จำนวน 4 ตัวแปร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปขั้นตอนในการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 2) พัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 3) ศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และ 4) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสุขในการเรียนของนักศึกษพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าสถิติเบื้องต้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 4 ผลพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 6 ผลพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกและมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่างๆ ในการนำเสนอดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

SE	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน(standard error)
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index)
NFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความปกติ(normed fit index)
RFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความสัมพันธ์(relative fit index)
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทํานาย(coefficient of determination)
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความอิสระ
P	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังของส่วนที่เหลือ(root mean squared residual)
TE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลรวม(total effect)
ID	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางอ้อม(indirect effect)
DE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางตรง(direct effect)

สัญลักษณ์ในโมเดล

หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้

หมายถึง ตัวแปรแฝง

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

แบ่งเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

HAPP	หมายถึง	ความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
KNOW	หมายถึง	องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้
ATTI	หมายถึง	องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ
STUD	หมายถึง	องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน

ANXI หมายถึง องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล

SATI หมายถึง องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง

ชุดที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร

บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

LEAR หมายถึง องค์ประกอบหลักด้านลักษณะการเรียนการสอน

LEAR1 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกสนานใจ

LEAR2 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน

LEAR3 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

LEAR4 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

LEAR5 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

TEAC หมายถึง องค์ประกอบหลักด้านลักษณะของอาจารย์

TEAC1 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา

TEAC2 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร

TEAC3 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่

TEAC4 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล

STUE หมายถึง องค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษา

STUE1 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย

STUE2 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้

STUE3 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

STUE4 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง

STUE5 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ

FRIE หมายถึง องค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

FRIE1 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ

FRIE2 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ

COLL หมายถึง องค์ประกอบหลักด้านลักษณะวิทยาลัย

COLL1 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ

COLL2 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา

- COLL3 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา
- PARE หมายถึง องค์ประกอบหลักด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง
- PARE1 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว
- PARE2 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ
- PARE3 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริมความสามารถ
- PARE4 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่
- PARE5 หมายถึง องค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา

การวิเคราะห์เอกสารผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลของสุภาวงศ์ จันทวานิช (2551) เริ่มจากจำแนกประเภทข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ตัวแปรที่บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ต่อจากนั้นจำแนกข้อมูลในระดับจุลภาค จำแนกข้อมูลตามระดับเหตุการณ์ ตามลำดับ แล้วจึงนำข้อมูลมาเขียนเป็นข้อสรุป ซึ่งการวิเคราะห์เอกสารครั้งนี้ได้จากเอกสารต่างๆและจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาร์เธอร์ ชิคเคอริง และ เซลดา แกมสัน (อ้างในอิฐเดียม,2001) ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และคณะ(2549)
2. วิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตามแนวคิดของสภาการพยาบาล(2546) สถาบันพระบรมราชชนก(2552) ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน สมสุข ธีระพิจิตร และ วัชณีย์ เซาน์ดำรงค์ (2549)
3. วิเคราะห์ความหมายและแนวทางการค้นหาความสุข ตามแนวคิดของราชบัณฑิตยสถาน(2546) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(2518 และ 2550) หลักพุทธศาสนา (2553) จิรา เต็มจิตกรอารีย์(2548) ประเวศ วะสี (2548) ลายาร์ด (2005) และ อับราฮัมส์ มาสโลว์ (1998)
4. วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ตามแนวคิดของกิตติยวดี บุญเชื้อ และคณะ (2549) อมเรศ ศิลาอ่อน (2551) ธนาธิป พรกุล (2543) ทิศนา แคมณี (2551) พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ (2526) ยูเนสโก(2007) คริสโตเฟอร์ ลี จอห์นสัน(2550) สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ(2544) ชิคเคอริงและไรซ์เซอร์ (1993) แอสติน(1984) วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537) ประพนอม รอดคำดี (2537) และพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2541)

5. วิเคราะห์วิธีการตรวจสอบความสุข ตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิต(2547) บลานซ์ฟลาวเวอร์ และออกสวาลด์ (2002) ลายาร์ด (2005) และ ดันน์และเฮทเลอร์ (2006)

ในส่วนของข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ นายแพทย์วุฒิชัย ธนาพงศธร รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ชัมภลลิขิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา งามสุทธิ พันโทหญิง ดร.วาสนา นัยพัฒน์ พตต.หญิง ดร.ทิพย์สัมพันธ์ เกษโกมล นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร ดร.นฤมล อนเนกวิทย์ ดร.เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ ดร.เยาวดี สุวรรณนาคะ และ ดร.ชูศักดิ์ เตชะ-วิเศษ

จากการวิเคราะห์เอกสารทั้งหมดที่กล่าวและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ ดังนี้

1. ตัวแปรที่บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

จำนวน 32 ตัวแปร ได้แก่

- 1.1 การมีอารมณ์ดี สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ
- 1.2 การยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง
- 1.3 การยอมรับในความสามารถของตนเอง
- 1.4 ความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง
- 1.5 การตระหนักในคุณค่าของตนเอง
- 1.6 ความสนุกสนานในการดำรงชีวิต
- 1.7 ความสนุกในการเรียน
- 1.8 ความเอาใจใส่ในการเรียน
- 1.9 ความเพลิดเพลินในการเรียน
- 1.10 ความไม่ท้อถอยในการเรียน
- 1.11 การมาถึงห้องเรียนก่อนเวลา
- 1.12 การให้ความสำคัญต่อสิ่งที่อาจารย์สอน
- 1.13 ความสนุกในกิจกรรมการเรียนการสอน

- 1.14 ความสนุกในการซักถามและแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน
 - 1.15 ความเพลิดเพลินและมุ่งมั่นในการเรียน
 - 1.16 ความพึงพอใจในผลการเรียน
 - 1.17 ความพึงพอใจในการเรียนแบบกลุ่ม
 - 1.18 ความสนุกและเพลิดเพลินต่อกิจกรรมของสถาบันการศึกษา
 - 1.19 การยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันการศึกษา
 - 1.20 การดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ
 - 1.21 ความปลาบปลื้มใจที่ได้ดูแลผู้ป่วยจนมีอาการดีขึ้น
 - 1.22 ความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล
 - 1.23 ความชื่นชอบและสนุกสนานกับการเรียนวิชาชีวะพยาบาล
 - 1.24 ความสบายใจในการปรับตัวเข้ากับนักศึกษาอื่น
 - 1.25 ความพึงพอใจในความสามารถทางการพยาบาลของตนเอง
 - 1.26 ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ
 - 1.27 ความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาล
 - 1.28 ความรู้สึกรักยกย่องให้เรียน
 - 1.29 ความรู้สึกเหงาและว่าเหว่
 - 1.30 ความรู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติการพยาบาล
 - 1.31 ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติการพยาบาล
 - 1.32 ความเบื่อน่ายต่อการปฏิบัติการพยาบาล
- 2. ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา**

พยาบาลศาสตรบัณฑิต จำแนกออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

- 2.1 ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร

2.1.1 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม

2.1.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้รู้สึกสบายใจ มีการกระตุ้นให้นักศึกษากล้าแสดงออก อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้นักศึกษาในเวลากลางคืนหากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม

2.1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วย มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง

2.1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้ จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

2.1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์

2.2 ลักษณะอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร

2.2.1 เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน

2.2.2 ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ปวย มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้นักศึกษา

2.2.3 รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง อุทิศเวลาให้นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา

2.2.4 แบบอย่างที่ดีของพยาบาล ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบียดเบียนหรือรังเกียจผู้ป่วย มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

2.3 ลักษณะนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร

2.3.1 สุขภาพอนามัย ได้แก่ มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง ไม่เหน็ดเหนื่อย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน

2.3.2 การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ได้แก่ มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

2.3.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน

2.3.4 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ได้แก่ มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข

2.3.5 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี

2.4 ลักษณะนักศึกษาเข้าร่วมวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร

2.4.1 ความช่วยเหลือด้านวิชาการ ได้แก่ มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้ ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง

2.4.2 การยอมรับ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน

2.5 ลักษณะของวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร

2.5.1 ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย ได้แก่ บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนอุปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2.5.2 การบริการการศึกษา ได้แก่ มีความสะดวกในการลงทะเบียน มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น

2.5.3 กิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม

2.6 ลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร

2.6.1 สถานภาพของครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการงาน บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุ่มด้านยาเสพติดและอื่นๆ

2.6.2 เข้าใจศักยภาพของนักศึกษา ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประพฤติดนินทาผิดพลาดเสียหาย บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา

2.6.3 ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี

2.6.4 เอาใจใส่ต่อนักศึกษา ได้แก่ เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข

2.6.5 สัมพันธภาพภายในครอบครัวและสังคม ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชน

โดยรอบซึ่งหากพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีทั้งหมด 107 ตัวแปร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าสถิติเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 1,532 คน โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ข้อความ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานศึกษา		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ	154	10.06
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	152	9.93
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี	159	10.33
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท	154	10.06
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี	149	9.72
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์	151	9.91
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง	152	9.93
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช	154	10.06
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	158	10.31
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา	148	9.69
เพศ		
ชาย	119	7.8
หญิง	1,413	92.2

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
(ต่อ)

ข้อความ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ศึกษา		
ปีที่ 1	400	26.1
ปีที่ 2	397	25.9
ปีที่ 3	405	26.5
ปีที่ 4	330	21.5
คะแนนเฉลี่ยสะสม(GPA)		
1.51 – 2.00	2	0.1
2.01 - 2.50	180	11.7
2.51 – 3.00	856	55.9
3.01 - 3.50	442	28.9
3.51 – 4.00	52	3.4

จากตารางที่ 4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความสุขในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทั้งหมด 10 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา โดย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด เท่ากับ 159 คน (ร้อยละ 10.33) รองลงมา คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี เท่ากับ 158 คน (ร้อยละ 10.31) และ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม น้อยที่สุด เท่ากับ 148 คน (ร้อยละ 9.69) หรืออาจกล่าวได้ว่าทุกวิทยาลัยมีจำนวนผู้ตอบ แบบสอบถามใกล้เคียงกัน

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เท่ากับ 1,413 คน (ร้อยละ 92.2) และนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 มากที่สุด เท่ากับ 405 คน (ร้อยละ 26.5) รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 400 คน (ร้อยละ 26.1) น้อยที่สุด คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เท่ากับ 330 คน (ร้อยละ 21.5) เนื่องจากขณะดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กำลังฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการนอกพื้นที่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีคะแนนเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 มากที่สุด เท่ากับ 856 คน (ร้อยละ 55.9) รองลงมา คือ นักศึกษาที่มีคะแนนสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 เท่ากับ 442 คน (ร้อยละ 28.9) น้อยที่สุด คือ นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.00 เท่ากับ 2 คน (ร้อยละ 0.1)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิต โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principal component) หมุนแกนแบบ varimax ด้วยวิธี rotated solution ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 1,532 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปร การวิเคราะห์ในตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อดูลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิต โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น	4.05	0.690	-4.92	.818	17.04
แจ่มใสอยู่เสมอ					
ข้าพเจ้ายอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพ	4.00	0.817	-7.79	.944	20.43
ข้าพเจ้ายอมรับในความสามารถของตนเอง	4.06	0.720	-4.34	.186	17.73
ข้าพเจ้ามีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง	4.24	0.732	-7.18	.372	17.26

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆที่ข้าพเจ้ารู้จัก	3.86	0.828	-0.542	.383	21.45
ข้าพเจ้าสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	3.96	0.874	-0.793	.713	22.07
ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	4.04	0.777	-0.497	-0.017	19.23
ข้าพเจ้าชอบและเอาใจใส่ทุกวิชาที่เรียน	3.77	0.845	-0.330	-0.104	22.41
ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม	3.84	0.812	-0.445	.153	21.15
ข้าพเจ้าไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก	3.66	0.913	-0.383	-0.087	24.95
ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า	3.71	0.978	-0.558	-0.081	26.36
ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนทุกเรื่อง	3.93	0.800	-0.422	-0.009	20.36
ข้าพเจ้าชอบและสนุกที่อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถได้โดยอิสระ	3.98	0.797	-0.501	.065	20.03
ข้าพเจ้าสนุกที่ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน	3.86	0.746	-0.305	.115	19.33
ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะ	3.97	0.761	-0.581	.761	19.17
ข้าพเจ้าพอใจในผลการเรียนของตนเอง	3.83	0.863	-0.477	-0.050	22.53

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
ข้าพเจ้าชอบทำงานกลุ่มและพอใจที่ได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับ เพื่อนๆในชั้นเรียน	3.84	0.843	-.623	.668	21.95
ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำ กิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย	3.72	0.921	-.591	.205	24.76
ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ วิทยาลัย	3.87	0.961	-.785	.526	24.83
ข้าพเจ้าดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ ถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายและไม่รังเกียจ ต่อเชื้อโรค หรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจาก ร่างกายผู้ป่วย	4.08	0.793	-.654	.473	19.44
ข้าพเจ้าปลอบปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาล จนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น	4.37	0.701	-.855	.318	16.04
ข้าพเจ้าตั้งใจวางแผนการพยาบาลก่อนฝึก ปฏิบัติจริง และการเขียนรายงานการพยาบาล และอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การ พยาบาลแล้ว	4.15	0.736	-.541	.162	17.73
ข้าพเจ้าชื่นชอบและสนุกที่การเรียนวิชาชีพ พยาบาล ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของบุคคลใน ชุมชนและสังคม	4.14	0.778	-.548	-.190	18.79
ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการ เรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับ ระบบการนิเทศของอาจารย์ที่เลี้ยงและ ระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึก	3.93	0.869	-.536	-.057	22.11

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มและพึงพอใจในตนเอง ที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้เป็น อย่างดี	4.16	0.712	-.431	-.203	17.12
ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าการศึกษาวิชาชีพพยาบาล คือเป้าหมายหลักของชีวิตข้าพเจ้า	4.18	0.825	-.916	.871	19.74
ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการ ให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนเพื่อให้มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.33	0.723	.853	.523	16.70
ข้าพเจ้ารู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ	2.82	1.336	.072	-1.208	47.38
ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาและว่าเหว่แม้อยู่ท่ามกลาง เพื่อนร่วมชั้นเรียน	2.92	1.281	-.020	-1.099	43.87
ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึก ปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือ เรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก	3.13	1.219	-.277	-.864	38.95
ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาล ผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูก ฟ้องร้องในภายหลัง	3.43	1.043	-.406	-.296	30.41
ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการ ทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้ และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่อง สุขภาพและการดำรงชีวิต	2.89	1.404	-.014	-1.322	48.58

จากตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.86 - 4.24 และตัวแปรขององค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเองทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย

องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.66 - 4.04 และตัวแปรขององค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ (5 ตัวแปร จากทั้งหมด 8 ตัวแปร) มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลมาก

องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.72 - 3.97 และตัวแปรขององค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียนทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ (4 ตัวแปร จากทั้งหมด 5 ตัวแปร) มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลน้อย ยกเว้นเฉพาะตัวแปร ความพอใจในผลการเรียนของตนเอง ที่มีค่าความโด่งเป็นลบ เท่ากับ -.050 มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลมาก

องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.93 - 4.37 และตัวแปรขององค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพส่วนใหญ่ มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง ยกเว้นตัวแปรความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการแจกแจงของข้อมูล

อยู่ในลักษณะเบ้ขวา(ความเบ้มีค่าเป็นบวก) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย ยกเว้น 3 ตัวแปร จากทั้งหมด 8 ตัวแปร มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลมาก

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 2.82 - 3.43 และตัวแปรขององค์ประกอบด้านความวิตกกังวลส่วนใหญ่ มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง ยกเว้นตัวแปรความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ขวา(ความเบ้มีค่าเป็นบวก) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลมาก

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขโดยภาพรวม พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของดัชนีชี้วัดมีค่าระหว่าง 2.82 - 4.37 โดยดัชนีชี้วัดในองค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.37 รองลงมาคือดัชนีชี้วัดในองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง มีค่าเท่ากับ 4.24 เมื่อพิจารณาการแจกแจงของข้อมูลพบว่าดัชนีชี้วัดส่วนใหญ่ในองค์ประกอบทุกด้าน มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง และดัชนีชี้วัดความสุขส่วนใหญ่มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย ยกเว้นองค์ประกอบด้านความวิตกกังวลมีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลมาก เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูลพบว่าดัชนีชี้วัดมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 16.04 - 48.58 โดยดัชนีชี้วัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชนต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ ความรู้สึกถูกบังคับให้เรียนหนังสือ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 47.38 และดัชนีชี้วัดที่มี

ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ความแปรปรวนที่ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น

หลังจากศึกษาค่าสถิติเบื้องต้นของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 32 ตัวแปร เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ หรือเพื่อพิจารณาตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์หรือไม่ ถ้าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันแสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วมและไม่มีประโยชน์ที่จะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์(นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) สำหรับค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณานั้น ได้แก่ ค่าสถิติของ Bartlett ซึ่งเป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix)หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Bartlett's Test of Sphericity และค่าความน่าจะเป็น นอกจากนี้แล้วยังพิจารณาได้จากดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy=MSA) ซึ่งถ้าค่า MSA มีค่ามากกว่า .80 จะมีความเหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์ และถ้ามีค่าน้อยกว่า .50 แสดงว่าไม่เหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์

จากผลการพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 32 ตัวแปร พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ยกเว้นตัวแปรในองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรในองค์ประกอบอื่นๆอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่มีความสัมพันธ์ในระหว่างตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ คู่ของตัวแปรความเชื่อมั่นว่าการศึกษาวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิต และตัวแปรความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .627, $p < 0.01$ รองลงมาคือ คู่ตัวแปรความเอาใจใส่วิชาที่เรียน และตัวแปรความรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากเรียนรู้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .609, $p < 0.01$ ซึ่งมีค่า Bartlett's Test of Sphericity ในภาพรวม เท่ากับ 20466.129 ($p = 0.000$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ

.947 กล่าวได้ว่า ตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันมาก ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ รายละเอียดของค่าสถิติต่างๆแสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ได้องค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งชื่อแต่ละองค์ประกอบที่สามารถอธิบายตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ และนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน และร้อยละของความแปรปรวนรวมจากมากไปน้อย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.4 ถึง ตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.4 องค์ประกอบที่ 1 ความสนใจใฝ่เรียนรู้

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1.ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม	.747
2.ข้าพเจ้าชอบและเอาใจใส่ทุกวิชาที่เรียน	.732
3.ข้าพเจ้าไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหา ยาก	.724
4.ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนทุกเรื่อง	.650
5.ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดี ที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	.595
6.ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า	.595
7.ข้าพเจ้าชอบและสนุกที่อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิด โอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถได้โดยอิสระ	.557
8.ข้าพเจ้าสนุกที่ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับวิชาที่เรียน	.511
ร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	31.714
ค่าไอเกน	10.148

จากตารางที่ 4.4 องค์ประกอบที่ 1 ความสนใจใฝ่เรียนรู้ บรรยายได้ด้วย 8 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .511 ถึง .747 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม ตัวแปรทั้ง 8 ตัวในองค์ประกอบนี้ร่วมกันกำหนดองค์ประกอบ ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ด้วยค่าไอเกน 10.148 และเมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดแล้ว องค์ประกอบนี้เป็นส่วนประกอบของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 31.714

ตารางที่ 4.5 องค์ประกอบที่ 2 ทศนคติต่อวิชาชีพ

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
9.ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	.770
10.ข้าพเจ้าปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น	.705
11.ข้าพเจ้าตั้งใจวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริง และการเขียนรายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว	.689
12.ข้าพเจ้าชื่นชอบและสนุกที่การเรียนวิชาชีพพยาบาล ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของบุคคลในชุมชนและสังคม	.668
13.ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าการศึกษาระดับวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิตข้าพเจ้า	.653
14.ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มและพึงพอใจในตนเองที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี	.630
15.ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแห่งฝึกภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี	.535
16.ข้าพเจ้าดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ ถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายและไม่รังเกียจต่อเชื้อโรค หรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย	.474
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	8.962
ค่าไอเกน	2.868

จากตารางที่ 4.5 องค์ประกอบที่ 2 ทศนคติต่อวิชาชีพ บรรยายได้ด้วย 8 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .474 ถึง .770 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตัวแปรทั้ง 8 ตัวในองค์ประกอบนี้ร่วมกันกำหนดองค์ประกอบ ทศนคติต่อวิชาชีพ ด้วยค่าไอเกน

2.868 และเมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดแล้ว องค์ประกอบนี้เป็นส่วนประกอบของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 8.962

ตารางที่ 4.6 องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจในการเรียน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
17.ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย	.706
18.ข้าพเจ้าชอบทำงานกลุ่มและพอใจที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน	.643
19.ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย	.582
20.ข้าพเจ้าพอใจในผลการเรียนของตนเอง	.545
21.ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด	.495
ร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	5.347
ค่าไอเกน	1.711

จากตารางที่ 4.6 องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจในการเรียน บรรยายได้ด้วย 5 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .495 ถึง .706 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย ตัวแปรทั้ง 5 ตัวในองค์ประกอบนี้ร่วมกันกำหนดองค์ประกอบ ความพึงพอใจในการเรียน ด้วยค่าไอเกน 1.711 และเมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดแล้ว องค์ประกอบนี้เป็นส่วนประกอบของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 5.347

ตารางที่ 4.7 องค์ประกอบที่ 4 ความวิตกกังวล

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
22.ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก	.793
23.ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน	.749
24.ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาและว้าเหว่แม้อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน	.740
25.ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูกฟ้องร้องในภายหลัง	.702
26.ข้าพเจ้ารู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ	.647
ร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	4.959
ค่าไอเกน	1.587

จากตารางที่ 4.7 องค์ประกอบที่ 4 ความวิตกกังวล บรรยายได้ด้วย 5 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .647 ถึง .793 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก ตัวแปรทั้ง 5 ตัวในองค์ประกอบนี้ร่วมกันกำหนดองค์ประกอบ ความวิตกกังวล ด้วยค่าไอเกน 1.587 และเมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดแล้ว องค์ประกอบนี้เป็นส่วนประกอบของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 4.959

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 องค์ประกอบที่ 5 ความพึงพอใจในตนเอง

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
27.ข้าพเจ้ายอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง	.774
28.ข้าพเจ้ายอมรับในความสามารถของตนเอง	.751
29.ข้าพเจ้ามีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง	.733
30.ข้าพเจ้าสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	.659
31.ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ	.556
32.ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ ข้าพเจ้ารู้จัก	.489
ร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	3.969
ค่าไอเกน	1.270

จากตารางที่ 4.8 องค์ประกอบที่ 5 ความพึงพอใจในตนเอง บรรยายได้ด้วย 6 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .489 ถึง .774 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ข้าพเจ้ายอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง ตัวแปรทั้ง 5 ตัวในองค์ประกอบนี้ร่วมกัน กำหนดองค์ประกอบ ความวิตกกังวล ด้วยค่าไอเกน 1.270 และเมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดแล้ว องค์ประกอบนี้เป็นส่วนประกอบของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 3.969

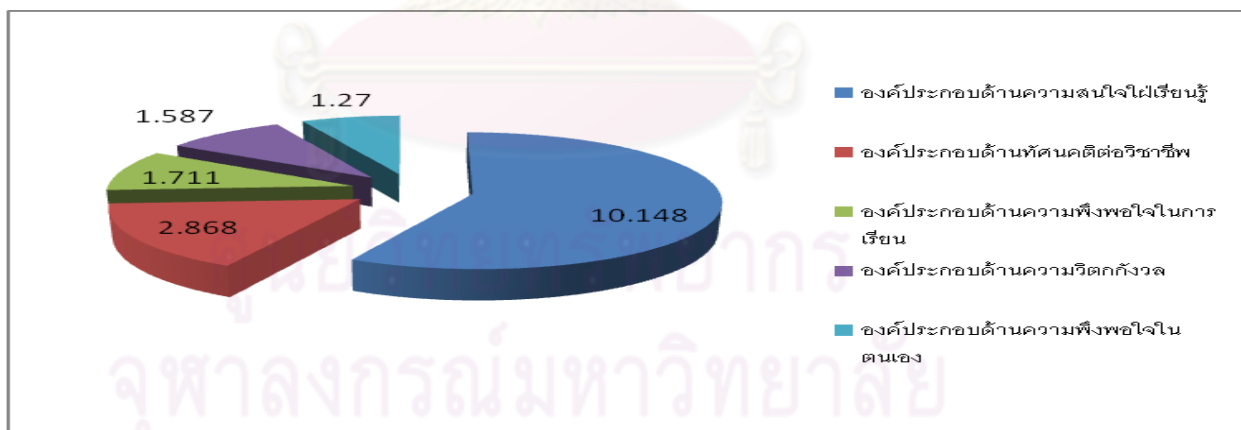
โดยสรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า องค์ประกอบที่ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ มีค่าไอเกนมากกว่า 1 มีตัวแปรอธิบายในแต่ละองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปร และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.30 เมื่อเรียงลำดับตามค่าไอเกนและร้อยละของความแปรปรวนรวม มีดังนี้

ตารางที่ 4.9 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	% ของความแปรปรวนรวม
องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	10.148	31.714
องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ	2.868	8.962
องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน	1.711	5.347
องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล	1.587	4.959
องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง	1.270	3.969

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล และ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน

นอกจากนี้ยังพบว่าดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำแนกตามองค์ประกอบทั้งห้าตามค่าน้ำหนักตัวประกอบ โดยในแต่ละองค์ประกอบ มีจำนวนดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ (KNOW) มีทั้งสิ้น 8 ตัวแปร
2. องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ(ATTI) มีทั้งสิ้น 8 ตัวแปร
3. องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน(STUD) มีทั้งสิ้น 5 ตัวแปร
4. องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล(ANXI) มีทั้งสิ้น 5 ตัวแปร
5. องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง(SATI) มีทั้งสิ้น 6 ตัวแปร

ตอนที่ 4 ผลพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นกรนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ของความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้องค์ประกอบที่สะท้อนและบ่งบอกความสุขในการเรียนการของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2ทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจในการเรียน องค์ประกอบที่ 4 ความวิตกกังวลและองค์ประกอบที่ 5 ความพึงพอใจในตนเอง

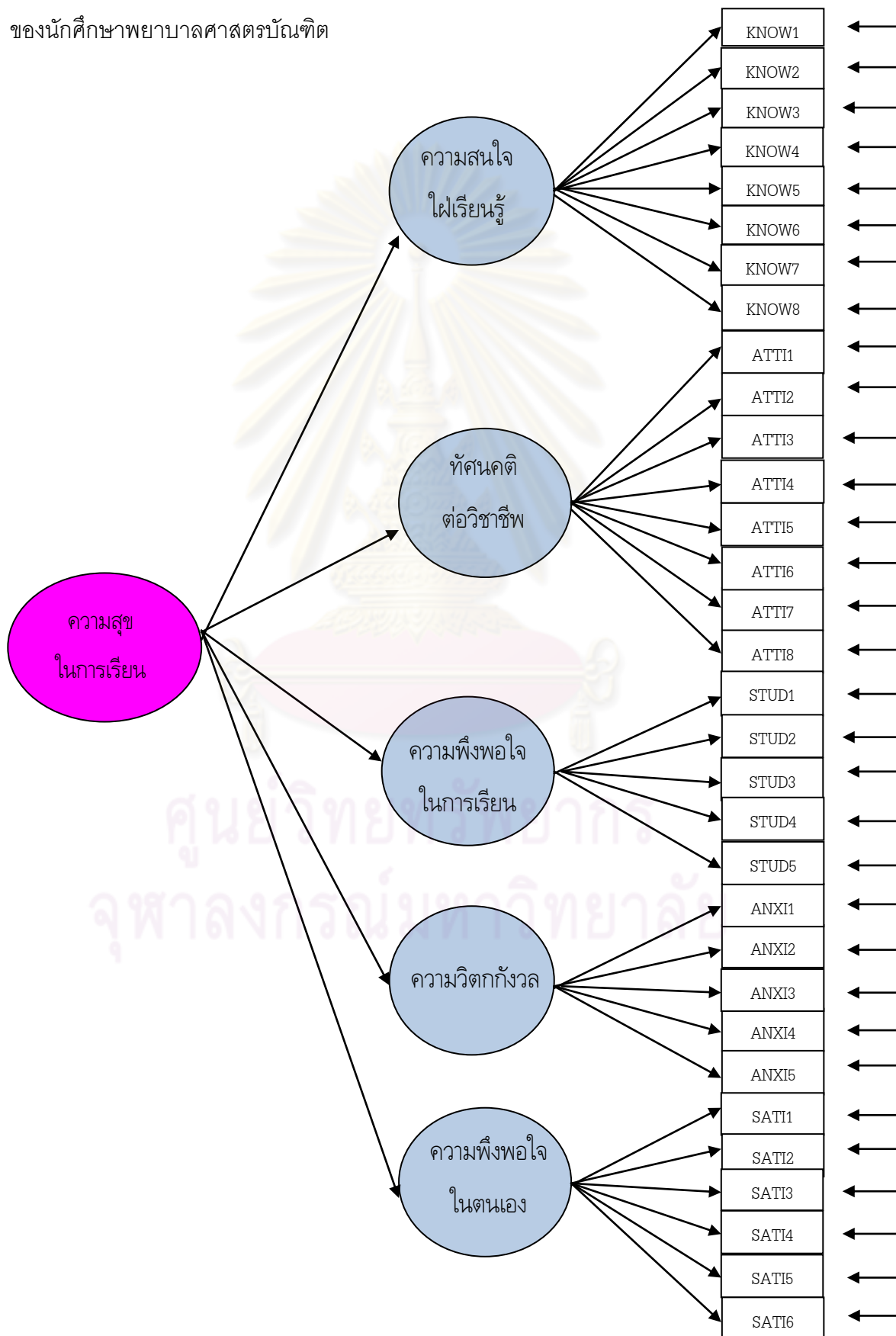
หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สร้างโมเดลโครงสร้างความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ เป็นตัวแปรผล(effect indicators)ของตัวแปรแฝงที่บ่งบอกและสะท้อนความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต แล้วจึงได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(confirmatory factor analysis : CFA) โมเดลที่สร้างขึ้นอีกครั้ง เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการตรวจสอบตัวแปรผล(effect indicators)ของตัวแปรแฝงที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งสามารถทำได้ 2 วิธี คือ วิธีแรก นำดัชนีชี้วัดทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ จากนั้นนำสเกลองค์ประกอบมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอีกครั้ง เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิธีที่สอง นำดัชนีชี้วัดทั้งหมด มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองในครั้งเดียว โดยไม่ต้องผ่านการสร้างสเกลองค์ประกอบ ซึ่งสามารถสร้างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้เช่นกัน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์ในวิธีที่สอง

เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าโมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองสามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ต่างๆได้มากกว่าการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งและยังเป็นวิธีการที่รวดเร็ว เพราะทำการวิเคราะห์ได้ในครั้งเดียว อีกทั้งโมเดลของผู้วิจัยมีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่การทำงานของโปรแกรมลิสเรล ซึ่งโมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันแสดงในรูปโมเดลลิสเรลได้ดังแผนภาพที่ 4.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.2 โมเดลลิสเรลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

ก่อนทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรว่าแตกต่างจากศูนย์หรือไม่ ถ้าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันแสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะไม่นำเมทริกซ์นั้นไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett's Test of Sphericity ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เท่ากับ 20466.129 df เท่ากับ 496 p เท่ากับ 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .947

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรมลิสเรล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ค่า χ^2 เท่ากับ 222.83 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ค่า χ^2/df ไม่เกิน 2 โดยมีค่า χ^2 เท่ากับ 222.83 และ ค่า df เท่ากับ 226
3. ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 และค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.022
4. ค่า NFI เท่ากับ 1.00 NNFI เท่ากับ 1.00 CFI เท่ากับ 1.00 IFI เท่ากับ 1.00 RFI เท่ากับ 0.99 GFI เท่ากับ 0.99 และ AGFI เท่ากับ 0.98
5. ค่า NCP เท่ากับ 0.0
6. ค่า ECVI เท่ากับ 0.54 ค่า ECVI for Saturated Model เท่ากับ 0.69 และค่า ECVI for Independence Model เท่ากับ 47.36
7. ค่า Model AIC เท่ากับ 826.83 ค่า Saturated AIC เท่ากับ 1056.00 และค่า Independence AIC เท่ากับ 72506.76
8. ค่า Model CAIC เท่ากับ 2739.80 ค่า Saturated CAIC เท่ากับ 4400.53 และค่า Independence CAIC เท่ากับ 72709.45
9. ค่า Critical N เท่ากับ 1936.41

โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งและอันดับสองของโมเดล
ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน เป็นดังนี้

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกและอันดับสอง

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับแรก					
องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้					
ความรู้สึกสนุกในการเรียน ตื่นเต้นและ ยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	0.62**			0.39	0.433
ความเอาใจใส่วิชาที่เรียน	0.60**	0.03	18.28	0.36	0.456
ความรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและ อยากเรียนรู้	0.70**	0.03	22.67	0.48	0.508
ความไม่ท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อ เรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก	0.61**	0.03	19.69	0.37	0.499
การมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาและนั่ง ด้านหน้า	0.61**	0.03	18.64	0.37	0.533
การให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์ สอน	0.72**	0.03	21.45	0.51	0.514
ความชื่นชอบในกิจกรรมการเรียนการ สอนที่เปิดโอกาสให้ได้แสดงความรู้ ความสามารถโดยอิสระ	0.73**	0.03	22.00	0.53	0.524
ความเพลิดเพลินในการซักถามและ แสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับวิชาที่เรียน	0.75**	0.03	21.36	0.57	0.507

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกและอันดับสอง(ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ
<u>องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน</u>					
ความรู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด	0.74**			0.55	0.552
ความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเอง	0.60**	0.02	21.44	0.35	0.502
ความพึงพอใจต่อการทำงานกลุ่มและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน	0.61**	0.02	21.80	0.37	0.498
ความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย	0.59**	0.03	21.64	0.35	0.533
ความยินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย	0.55**	0.03	20.24	0.31	0.517
<u>องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง</u>					
อารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ	0.61**			0.37	0.292
ยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง	0.31**	0.03	8.25	0.10	0.174
ยอมรับในความสามารถของตนเอง	0.59**	0.03	13.30	0.35	0.295
ความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง	0.62**	0.03	13.43	0.39	0.314
ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆที่รู้จัก	0.73**	0.04	13.55	0.54	0.422

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกและอันดับสอง(ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ
ความสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	0.87**	0.05	14.91	0.76	0.529
<u>องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล</u>					
ความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ	0.46**			0.21	0.140
ความรู้สึกเหงาและว่าเหว่แม่อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน	0.63**	0.06	15.93	0.39	0.185
ความรู้สึกไร้ค่าและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก	0.78**	0.07	14.98	0.60	0.218
ความรู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูกฟ้องร้องในภายหลัง	0.65**	0.06	14.22	0.43	0.159
ความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน	0.68**	0.07	14.94	0.46	0.219
<u>องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ</u>					
การดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายและไม่รังเกียจต่อเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย	0.63**			0.39	0.430

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกและอันดับสอง(ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ
ความปลาบปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติการ	0.50**	0.02	15.69	0.25	0.299
พยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมี อาการดีขึ้น					
ความตั้งใจในการวางแผนการ พยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริงและการ เขียนรายงานการพยาบาลและอาการ ผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาล แล้ว	0.70**	0.02	21.40	0.49	0.446
ความชื่นชอบในการเรียนวิชาชีพ	0.72**	0.03	21.46	0.51	0.481
พยาบาล0ลที่ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของ บุคคลในชุมชนและสังคม					
ความรู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับ การเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถ ปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของ อาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการ ปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึก ภาคปฏิบัติได้	0.75**	0.03	21.21	0.56	0.565
ความรู้สึกปลาบปลื้มและพึงพอใจที่ สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล แก่ผู้ป่วยได้	0.72**	0.02	21.17	0.51	0.441
ความเชื่อมั่นว่าการศึกษาวิชาชีพ พยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิต	0.63**	0.03	19.07	0.40	0.448

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกและอันดับสอง(ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ
ความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ใน การให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	0.65**	0.02	19.21	0.42	0.404
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง					
องค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการ เรียน(HAPP)					
องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	0.90**	0.04	23.17	0.81	
องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการ เรียน	0.98**	0.03	30.77	0.96	
องค์ประกอบด้านความพึงพอใจใน ตนเอง	0.69**	0.05	16.13	0.48	
องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล	0.23**	0.03	7.01	0.05	
องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ	0.87**	0.04	22.74	0.75	
Chi-square(χ^2) = 222.83	df = 226		p = 0.54707		
GFI = 0.99	AGFI = 0.98		RMR = 0.021		

**p<0.01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า น้ำหนักของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 32 ตัวแปร มีค่าเป็นบวก มีขนาดสูงตั้งแต่ 0.31 - 0.87 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว แสดงว่าดัชนีชี้วัดทั้ง 32 ตัวแปร เป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญของความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยดัชนีชี้วัดที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ความสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.87 และมีความผันแปรร่วมกับองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง ร้อยละ 76 รองลงมาคือ ความรู้สึกไร้ค่าและหยุดนิ่งเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก อึดใจ พุดมาก ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ

0.78 และมีความผันแปรร่วมกับองค์ประกอบด้านความวิตกกังวลร้อยละ 60 และดัชนีชี้วัดที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ การยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.31 ซึ่งมีความผันแปรร่วมกับองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเองร้อยละ 10

สำหรับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 5 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีขนาดสูงตั้งแต่ 0.23 - 0.98 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปน้อย คือ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง และองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98, 0.90, 0.87, 0.69 และ 0.23 ตามลำดับ

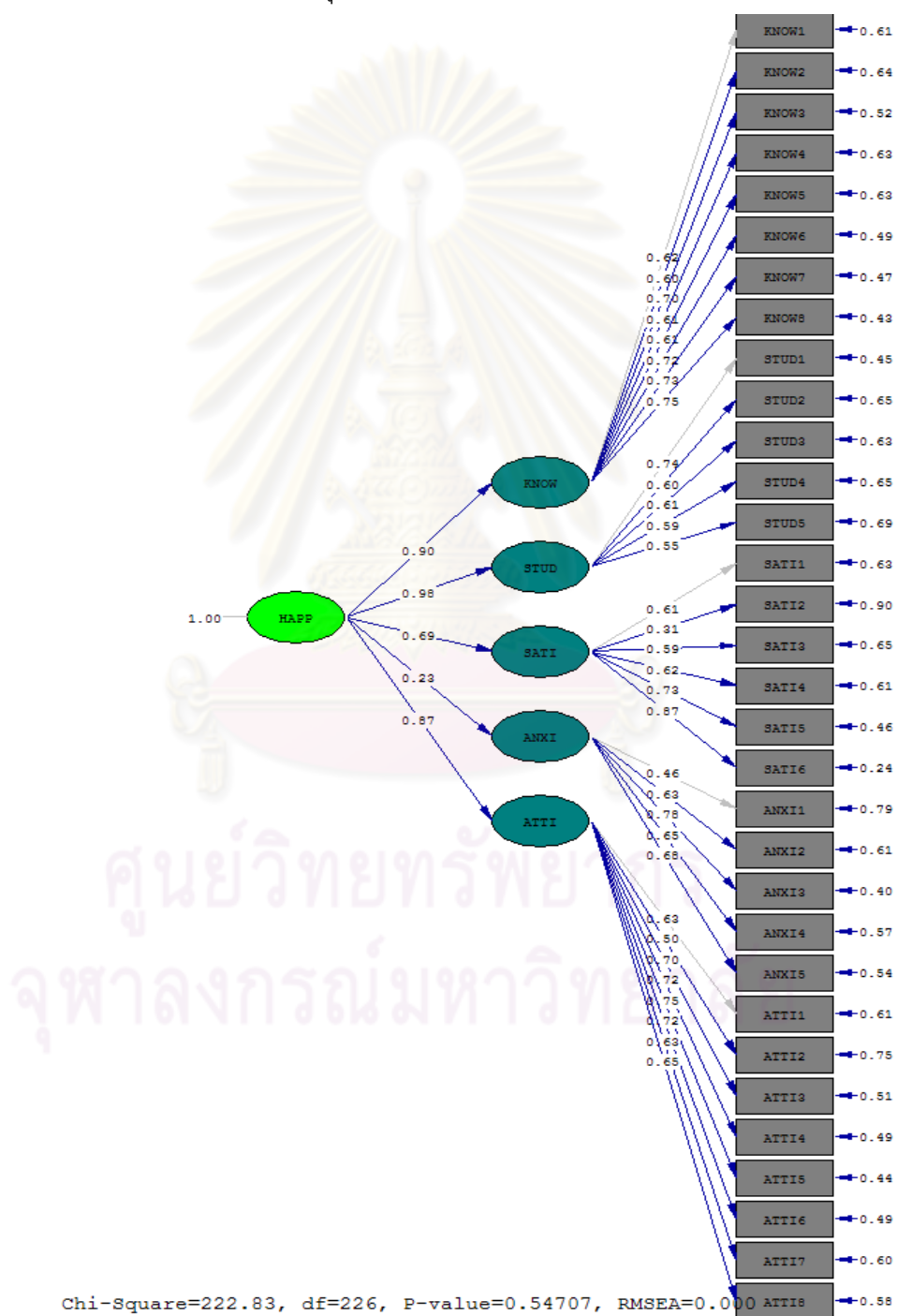
จากน้ำหนักองค์ประกอบดังกล่าว แสดงว่า ความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เกิดจากองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง และองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ซึ่งองค์ประกอบแต่ละด้านมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 96, 81, 75, 48 และ 5 ตามลำดับ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองได้นำเทอมความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย พร้อมทั้งยอมให้ความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กัน ซึ่งเทอมความคลาดเคลื่อนดังกล่าวเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดอื่นๆในโมเดลซึ่งเป็นการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นที่เข้มงวดของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในภาพรวมพบว่า มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยมีตัวแปรที่เป็นดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 32 ตัวแปร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

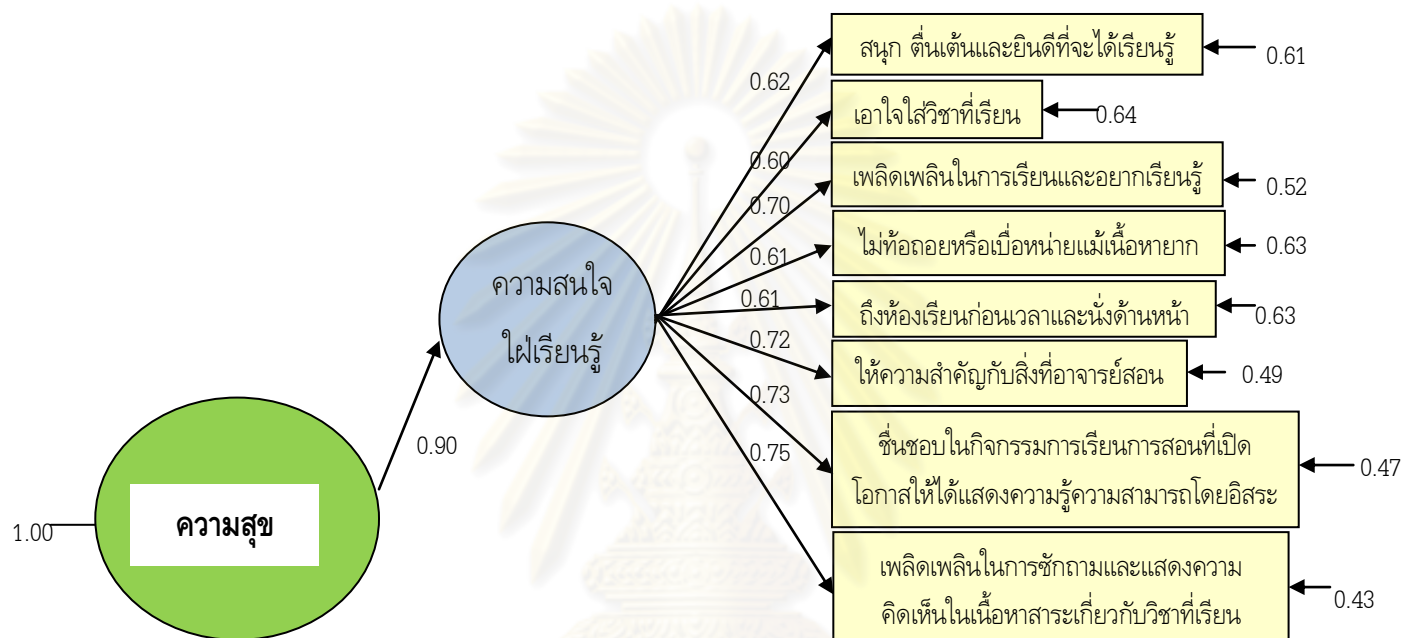
1. องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีทั้งสิ้น 8 ตัวแปร
2. องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีทั้งสิ้น 8 ตัวแปร
3. องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน มีทั้งสิ้น 5 ตัวแปร
4. องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล มีทั้งสิ้น 5 ตัวแปร

5. องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง มีทั้งสิ้น 6 ตัวแปร
ซึ่งสามารถเขียนในรูปของโมเดลได้ ดังนี้

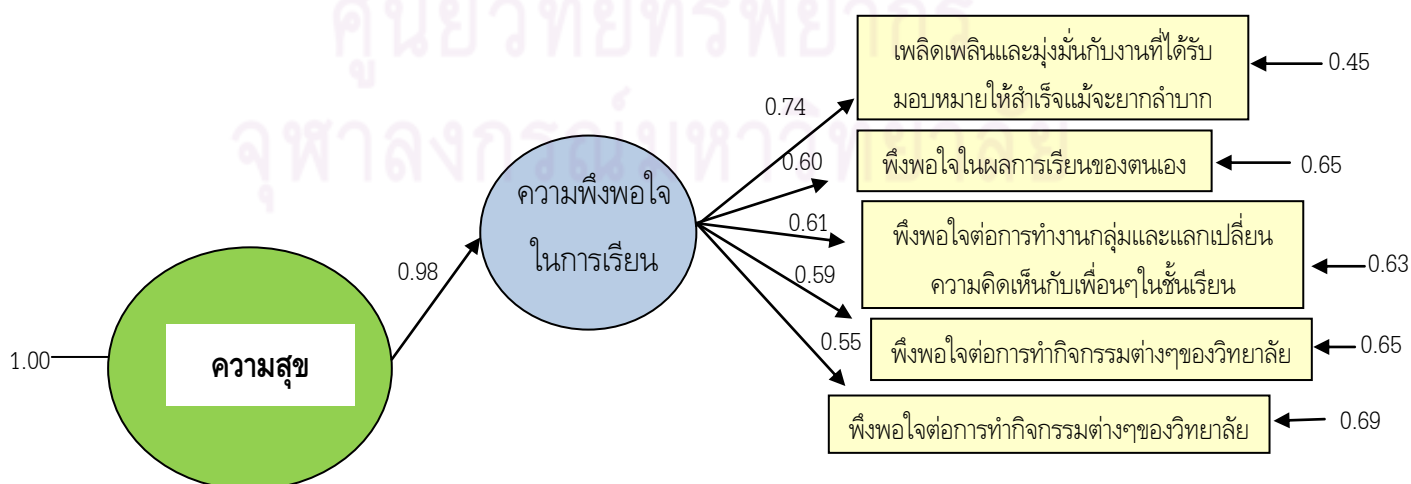
แผนภาพที่ 4.3 โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

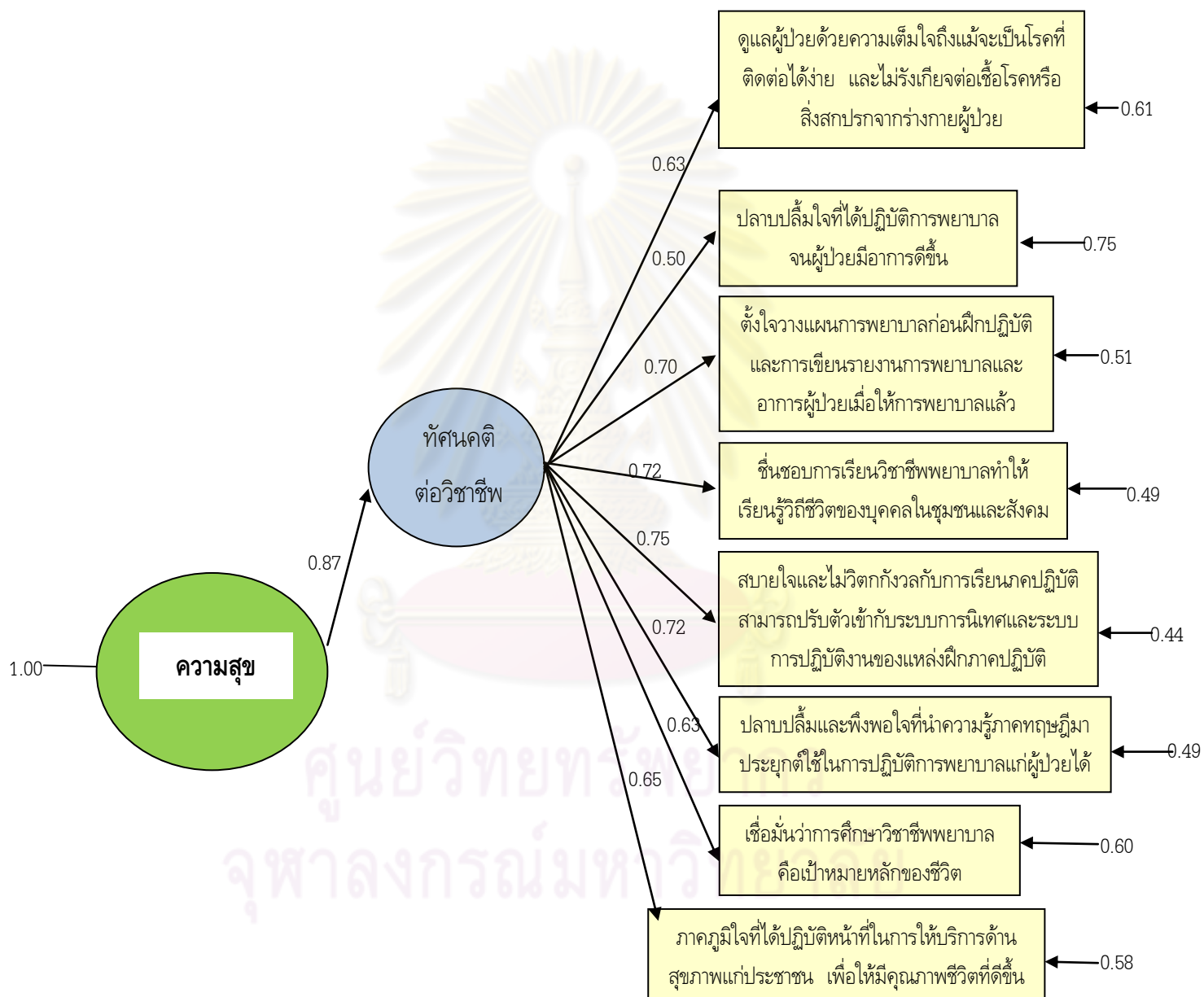
หากพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต สามารถเขียนได้ดังแผนภาพที่ 4.4 ถึง แผนภาพที่ 4.8 ดังนี้ **แผนภาพที่ 4.4** ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ที่ได้ จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

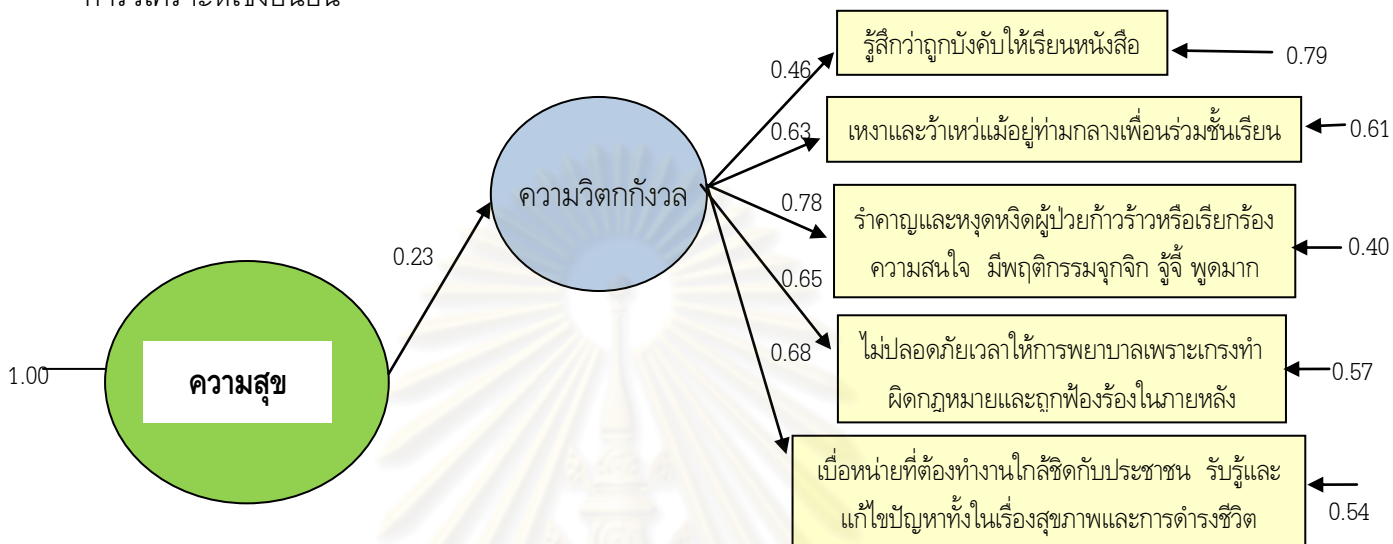
แผนภาพที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนฯด้านความพึงพอใจในการเรียน ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

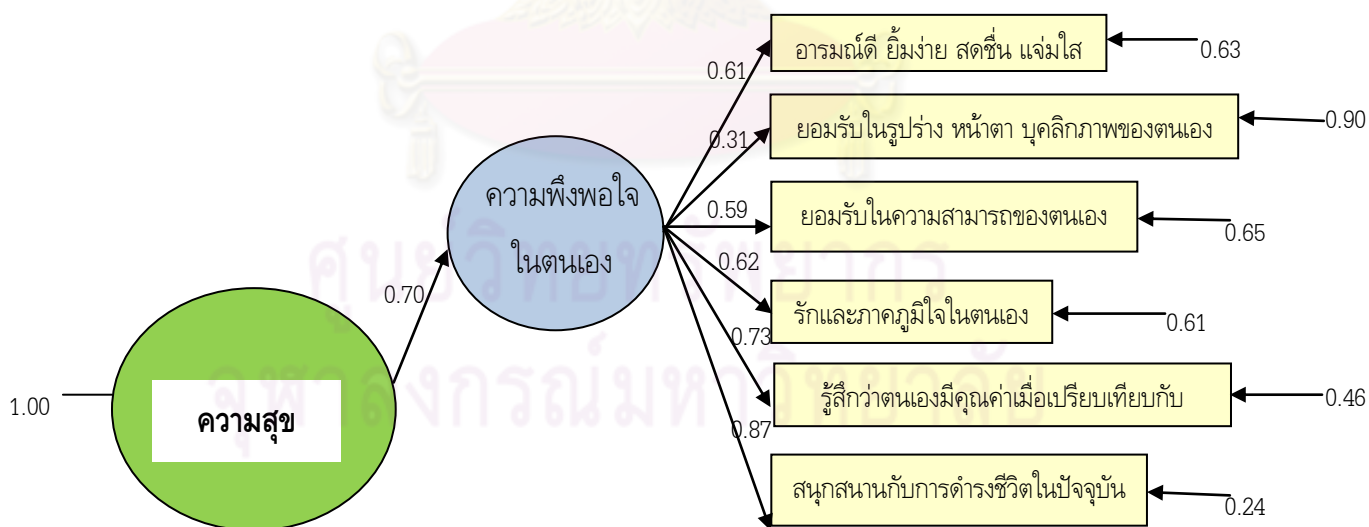
แผนภาพที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนทางด้านทัศนคติต่อวิชาชีพที่ได้
จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

แผนภาพที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนด้านความวิตกกังวลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

แผนภาพที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนด้านความพึงพอใจในตนเองที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

**การสร้างสเกลองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข**

การสร้างสเกลองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข(HAPP) ใช้องค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเขียนอยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความสุขในการเรียน} = & 0.433K1.1 + 0.456K1.2 + 0.508K1.3 + 0.499K1.4 + 0.533K1.5 + \\ & 0.514K1.6 + 0.524K1.7 + 0.507K1.8 + 0.552K2.1 + 0.502K2.2 + \\ & 0.498K2.3 + 0.533K2.4 + 0.517K2.5 + 0.292K3.1 + 0.174K3.2 + \\ & 0.295K3.3 + 0.314K3.4 + 0.422K3.5 + 0.529K3.6 + 0.140K4.1 + \\ & 0.185K4.2 + 0.218K4.3 + 0.159K4.4 + 0.219K4.5 + 0.430K5.1 \\ & + 0.299K5.2 + 0.446K5.3 + 0.481K5.4 + 0.565K5.5 + 0.441K5.6 \\ & + 0.448K5.7 + 0.404K5.8 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยให้ความหมายสัญลักษณ์ดัชนีชี้วัดไว้ดังนี้

K1.1	หมายถึง	ความรู้สึกสนุกในการเรียน ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
K1.2	หมายถึง	ความเอาใจใส่วิชาที่เรียน
K1.3	หมายถึง	ความรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากเรียนรู้อีก
K1.4	หมายถึง	ความไม่ทอดทิ้งหรือเบื่อหน่ายเมื่อเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก
K1.5	หมายถึง	การมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาและนั่งด้านหน้า
K1.6	หมายถึง	การให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอน
K1.7	หมายถึง	ความชื่นชอบในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ได้แสดง ความรู้ความสามารถโดยอิสระ
K1.8	หมายถึง	ความเพลิดเพลินในการซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหา สาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน
K2.1	หมายถึง	ความรู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด
K2.2	หมายถึง	ความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเอง

K2.3	หมายถึง	ความพึงพอใจต่อการทำงานกลุ่มและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน
K2.4	หมายถึง	ความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย
K2.5	หมายถึง	ความยินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย
K3.1	หมายถึง	มีอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ
K3.2	หมายถึง	การยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง
K3.3	หมายถึง	การยอมรับในความสามารถของตนเอง
K3.4	หมายถึง	ความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง
K3.5	หมายถึง	ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆที่รู้จัก
K3.6	หมายถึง	ความสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
K4.1	หมายถึง	ความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ
K4.2	หมายถึง	ความรู้สึกเหงาและว่าเหว่แม่อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน
K4.3	หมายถึง	ความรู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก
K4.4	หมายถึง	ความรู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูกฟ้องร้องในภายหลัง
K4.5	หมายถึง	ความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหามาแก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน
K5.1	หมายถึง	การดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย และไม่รังเกียจต่อเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย
K5.2	หมายถึง	ความปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น

- K5.3 หมายถึง ความตั้งใจในการวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริง และการเขียนรายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว
- K5.4 หมายถึง ความชื่นชอบในการเรียนวิชาชีพพยาบาลที่ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของบุคคลในชุมชนและสังคม
- K5.5 หมายถึง ความรู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้
- K5.6 หมายถึง ความรู้สึกปลาบปลื้มและพึงพอใจที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้
- K5.7 หมายถึง ความเชื่อมั่นว่าการศึกษาระดับวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิต
- K5.8 หมายถึง ความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผู้วิจัยได้นำดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมาใช้สำรวจหาระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 10 แห่ง จำนวน 1,532 คน แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ดัชนีชี้วัด	คะแนน จริง	คะแนนเมื่อ ปรับให้ ค่าสูงสุด = 5	ความหมาย	S.D.	C.V.
องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้					
1.ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการเรียนทุกวิชา/ บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	1.59	3.67	มาก	0.826	22.51
2.ข้าพเจ้าชอบและเอาใจใส่ทุกวิชาที่เรียน	1.56	3.43	ปานกลาง	0.791	23.06
3.ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและ อยากรู้มากกว่าเดิม	1.78	3.5	ปานกลาง	0.764	21.83
4.ข้าพเจ้าไม่รู้สึกรู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่าย เมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหาหายาก	1.66	3.32	ปานกลาง	0.848	25.54
5.ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอ และชอบนั่งด้านหน้า	1.79	3.35	ปานกลาง	0.983	29.34
6.ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์ สอนทุกเรื่อง	1.87	3.63	มาก	0.801	22.07
7.ข้าพเจ้าชอบและสนุกที่อาจารย์ใช้ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถได้ โดยอิสระ	1.92	3.67	มาก	0.807	21.99
8.ข้าพเจ้าสนุกที่ได้ซักถามและแสดงความ คิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน	1.71	3.37	มาก	0.745	22.11
รวม	13.88	3.49	ปานกลาง		

ตารางที่ 4.11 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	คะแนน จริง	คะแนนเมื่อ ปรับให้ ค่าสูงสุด = 5	ความหมาย	S.D.	C.V.
องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน					
9.ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด	1.98	3.58	มาก	0.784	21.90
10.ข้าพเจ้าพอใจในผลการเรียนของตนเอง	1.72	3.43	ปานกลาง	0.898	26.18
11.ข้าพเจ้าชอบทำงานกลุ่มและพอใจที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน	1.73	3.48	ปานกลาง	0.906	26.03
12.ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย	1.80	3.38	ปานกลาง	0.938	27.75
13.ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย	1.81	3.51	มาก	1.006	28.66
รวม	9.04	3.48	ปานกลาง		
องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง					
14.ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ	1.11	3.79	มาก	0.775	20.45
15.ข้าพเจ้ายอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง	0.68	3.89	มาก	0.781	20.08
16.ข้าพเจ้ายอมรับในความสามารถของตนเอง	1.14	3.86	มาก	0.736	19.07

ตารางที่ 4.11 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	คะแนน จริง	คะแนนเมื่อ ปรับให้ ค่าสูงสุด = 5	ความหมาย	S.D.	C.V.
17.ข้าพเจ้ามีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจ ในตนเอง	1.27	4.06	มาก	0.739	18.20
18.ข้าพเจ้าสนุกสนานกับการดำรงชีวิตใน ปัจจุบัน	1.55	3.68	มาก	0.910	24.66
19.ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อ เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ข้าพเจ้ารู้จัก	1.95	3.69	มาก	0.819	22.26
รวม	7.7	3.80	มาก		
องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล					
20.ข้าพเจ้ารู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียน หนังสือ	0.36	2.58	ปานกลาง	1.223	47.40
21.ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาและว้าเหวแม่อยู่ ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน	0.48	2.6	ปานกลาง	1.191	45.81
22.ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลา ฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการ ก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มี พฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก	0.6	2.77	ปานกลาง	1.116	40.43
23.ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การ พยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมาย และถูกฟ้องร้องในภายหลัง	0.52	3.25	ปานกลาง	0.991	30.49

ตารางที่ 4.11 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	คะแนน จริง	คะแนนเมื่อ ปรับให้ ค่าสูงสุด = 5	ความหมาย	S.D.	C.V.
24. ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาล เป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน ทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิต ประจำวัน	0.55	2.51	ปานกลาง	1.264	50.36
รวม	2.51	2.73	ปานกลาง		
องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ					
25. ข้าพเจ้าดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วย ความเต็มใจ ถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อดี ง่ายและไม่รังเกียจต่อเชื้อโรค หรือสิ่ง สกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย	1.64	3.82	มาก	0.845	22.12
26. ข้าพเจ้าปลอบปล้ำใจที่ได้ปฏิบัติการ พยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมี อาการดีขึ้น	1.27	4.25	มาก	0.746	17.55
27. ข้าพเจ้าตั้งใจวางแผนการพยาบาล ก่อนฝึกปฏิบัติจริง และการเขียนรายงาน การพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้น การให้การพยาบาลแล้ว	1.74	3.90	มาก	0.779	19.97
28. ข้าพเจ้าชื่นชอบและสนุกที่การเรียน วิชาชีพพยาบาล ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิต ของบุคคลในชุมชนและสังคม	1.88	3.91	มาก	0.831	21.25

ตารางที่ 4.11 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	คะแนน จริง	คะแนนเมื่อ ปรับให้ ค่าสูงสุด = 5	ความหมาย	S.D.	C.V.
29. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวล กับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถ ปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์ พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละ แหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี	2.02	3.58	มาก	0.901	25.17
30. ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มและพึงพอใจ ในตนเองที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล แก่ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี	1.69	3.83	มาก	0.763	19.92
31. ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าการศึกษาระดับ พยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิต ข้าพเจ้า	1.72	3.85	มาก	0.912	23.69
32. ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ใน การให้ บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	1.67	4.13	มาก	0.774	18.74
รวม	11.89	3.88	มาก		
ความสุขในการเรียนฯ	46.65	3.59	มาก		

จากตารางที่ 4.11 พบว่านักศึกษามีความเห็นต่อข้อคำถามทั้ง 32 ข้อคำถาม โดยมีค่าเฉลี่ยของความสุขอยู่ระหว่าง 2.51 – 4.25 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีความสุขอยู่ในระดับ ปานกลาง – มาก โดยมี 19 ข้อคำถาม ที่นักศึกษามีความเห็นว่ามีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.37 และมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อคำถามทั้ง 19 ข้อ อยู่

ระหว่าง 18.20 – 28.66 ซึ่งแสดงว่านักศึกษาที่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย

หากพิจารณาเป็นรายข้อคำถามจะพบว่า ข้อคำถามที่ 26 ข้าพเจ้าปลาบปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น มีคะแนนความสุข เท่ากับ 4.25 S.D. 0.746 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 17.55 หมายถึงนักศึกษามีระดับความสุขตามข้อคำถามนี้มากที่สุด และมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย รองลงมา คือ ข้อคำถามที่ 32 ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีคะแนนความสุขเท่ากับ 4.13 S.D. 0.774 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 18.74 หมายถึงนักศึกษามีระดับความสุขตามข้อคำถามนี้อยู่ในระดับมาก และมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย

และ ข้อคำถามที่ 24 ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน มีคะแนนความสุข เท่ากับ 2.51 S.D. 1.264 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 50.36 หมายถึงนักศึกษามีระดับความสุขตามข้อคำถามนี้อยู่ในระดับปานกลาง และมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นมากที่สุด ซึ่งดัชนีชี้วัดตัวนี้อยู่ในองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล

หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าข้อคำถามที่เป็นดัชนีชี้วัดความสุขด้านความวิตกกังวลนั้น นักศึกษาให้คะแนนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด และเป็นระดับปานกลางที่อยู่ในขั้นต่ำใกล้เคียงกับระดับน้อย ยกเว้นข้อคำถามที่ 23 ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูกฟ้องร้องในภายหลัง มีคะแนนเท่ากับ 3.25 S.D. 0.991 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 30.49 หมายถึงนักศึกษามีความวิตกกังวลในประเด็นตามข้อคำถามนี้อยู่ในระดับปานกลาง และมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นปานกลางเช่นกัน ซึ่งดัชนีชี้วัดตัวนี้แม้อยู่ในองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล แต่เป็นสิ่งที่อาจารย์จะอบรมสั่งสอนนักศึกษาพยาบาลอยู่เสมอให้มีความระมัดระวังในการให้บริการทางการแพทย์ เพราะเป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ หากปฏิบัติงานผิดพลาดจะส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของผู้ป่วยได้

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและเพศ ระดับชั้นเรียน คะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่าความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับชั้นเรียน และคะแนนเฉลี่ยสะสม ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนกับเพศ ชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม

	SATI1	SATI2	SATI3	SATI4	SATTI5	SATTI6	SATI	KNOW1	KNOW2	KNOW3
เพศ	-0.030	0.018	-0.006	0.016	0.001	-0.016	-0.015	-0.035	-0.036	-0.003
ชั้นปี	0.068**	0.137**	0.086**	0.054*	0.057*	0.141**	0.142**	0.119**	0.095**	0.152**
GPA	0.030	0.013	0.056*	0.064*	0.051*	0.013	0.038	0.015	0.042	0.020
	KNOW4	KNOW5	KNOW6	KNOW7	KNOW8	KNOW	STUD1	STUD2	STUD3	STUD4
เพศ	-0.041	0.043	-0.055*	-0.074**	-0.044	-0.037	0.003	0.022	-0.008	-0.057*
ชั้นปี	0.096**	0.039	0.092**	0.034	0.141**	0.139**	0.109**	0.111**	0.009	0.055**
GPA	0.031	0.032	0.010	0.005	0.052*	0.019	0.009	0.153**	0.019	0.042
	STUD5	STUD	ANXI1	ANXI2	ANXI3	ANXI4	ANXI5	ANXI	ATTI1	ATTI2
เพศ	-0.002	-0.018	-0.006	-0.058*	-0.062*	0.002	-0.043	-0.056*	-0.049	-0.014
ชั้นปี	0.091**	0.116**	0.062**	0.026	0.121**	-0.023	0.058*	0.075**	0.088**	0.055*
GPA	0.007	0.025	-0.093**	-0.095**	-0.029	-0.034	-0.088**	-0.101**	0.072**	0.047
	ATTI3	ATTI4	ATTI5	ATTI6	ATTI7	ATTI8	ATTI			
เพศ	0.006	-0.023	-0.049	-0.015	0.006	0.006	0.025			
ชั้นปี	0.090**	0.023	0.154**	0.032	0.020	0.020	0.097**			
GPA	0.029	0.020	0.040	0.009	0.007	0.007	0.013			
** = p>0.01 , * = p>0.05										

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับเพศของนักศึกษา โดยในด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีระดับความสุขแตกต่างจากนักศึกษาเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรความชื่นชอบในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ได้แสดงความรู้ความสามารถโดยอิสระ และตัวแปรการให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอน มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ -0.074 และ -0.055 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ สำหรับด้านความพึงพอใจในการเรียนพบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีระดับความสุขแตกต่างจากนักศึกษาเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ตัวแปรความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับเพศของนักศึกษา เท่ากับ -0.057 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านความวิตกกังวลพบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีระดับความสุขแตกต่างจากนักศึกษาเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรความรู้สึกไร้ค่าและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก ตัวแปรความรู้สึกเหงาและว่าเหว่แม่อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน และตัวแปรแฝงความวิตกกังวลมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับเพศของนักศึกษา เท่ากับ -0.062, -0.058 และ -0.056 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตัวแปรอื่นๆที่เหลือมีความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและลบระหว่างระดับความสุขในการเรียนและเพศของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับระดับชั้นปีของนักศึกษา โดยในด้านความพึงพอใจในตนเอง ได้แก่ ตัวแปรความสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ตัวแปรการยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง ตัวแปรการยอมรับในความสามารถของตนเอง ตัวแปรมีอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ ตัวแปรความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆที่รู้จัก และตัวแปรความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับระดับชั้นปีของนักศึกษา เท่ากับ 0.141, 0.137, 0.086, 0.068, 0.057 และ 0.054 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ได้แก่ ตัวแปรความรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากเรียนรู้ ตัวแปรความเพลิดเพลินในการซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน ตัวแปรความรู้สึกสนุกในการเรียน ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตัวแปรความไม่ท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก ตัวแปรความเอาใจใส่วิชาที่เรียน และตัวแปรการให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอน มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับระดับชั้นปีของนักศึกษา เท่ากับ 0.153, 0.141, 0.119, 0.096, 0.095 และ 0.092 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านความพึงพอใจในการเรียน ได้แก่ ตัวแปรความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเอง ตัวแปรความรู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด ตัวแปรความยินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย และตัวแปรความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับระดับชั้นปีของนักศึกษา เท่ากับ 0.111, 0.109, 0.091 และ 0.055 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านความวิตกกังวล ได้แก่ ตัวแปรความรู้สึกไร้ค่าและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก ตัวแปรความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ และตัวแปรความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับระดับชั้นปีของนักศึกษา เท่ากับ 0.121, 0.062 และ 0.058 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ได้แก่ ตัวแปรความรู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้ ตัวแปรความตั้งใจในการวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริงและการเขียนรายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว ตัวแปรการดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย และไม่รังเกียจต่อเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย และตัวแปรความปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับระดับชั้นปีของนักศึกษา เท่ากับ 0.154, 0.090, 0.088 และ 0.055 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.01, 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา โดยในด้านความพึงพอใจในตนเอง ได้แก่ ตัวแปรความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง ตัวแปรการยอมรับในความสามารถของตนเอง และตัวแปรความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่รู้จัก มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา เท่ากับ 0.064, 0.056 และ 0.051 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ คือ ตัวแปรความเพลิดเพลินในการซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา เท่ากับ 0.052 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ด้านความพึงพอใจในการเรียน คือ ตัวแปรความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเอง มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา เท่ากับ 0.153 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ด้านความวิตกกังวล ได้แก่ ตัวแปรความรู้สึกลึกลับและว้าวุ่นอยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน (ANXI2) ตัวแปรความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ และตัวแปรความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาล เป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา เท่ากับ -0.095, -0.093 และ -0.088 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ คือ ตัวแปรการดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย และไม่รังเกียจต่อเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา เท่ากับ 0.072 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

สรุปในภาพรวมพบว่า ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับระดับความสุขในการเรียนทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความพึงพอใจในตนเอง ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพ และความวิตกกังวล เท่ากับ 0.142, 0.139, 0.116, 0.097 และ 0.075 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 สำหรับเพศและคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับระดับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นบางตัวแปร

ตอนที่ 6 ผลพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 1,532 คน โดยเป็นการสำรวจสภาพความเป็นจริงของแต่ละปัจจัย และกำหนดความหมายของค่าคะแนนไว้เช่นเดียวกับระดับความสุขของนักศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ทัศโนแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

6.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะการเรียน การสอน

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะการเรียนการสอน

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้	4.05	มาก	0.683	16.86
มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน	3.82	มาก	0.735	19.24
เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง	4.04	มาก	0.738	18.27
เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม	3.82	มาก	0.757	19.82
เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา	3.66	มาก	0.893	24.40
บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้อุทิศกายใจ	3.66	มาก	0.828	22.62

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
มีการกระตุ้นให้นักศึกษากล้าแสดงออก	3.78	มาก	0.799	21.14
อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.58	มาก	0.881	24.61
ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์ที่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย	3.71	มาก	0.962	25.93
ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา	3.96	มาก	0.780	19.70
การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้แก่นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย	3.74	มาก	0.990	26.47
ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี	3.67	มาก	0.794	21.63
ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม	3.72	มาก	0.783	21.05
มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม	3.69	มาก	0.759	20.57
มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์	3.83	มาก	0.709	18.51
จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน	3.54	มาก	0.880	24.86
มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติกรกับผู้ป่วย	3.77	มาก	0.817	21.67
มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด	3.84	มาก	0.827	21.54
มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติกรพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง	3.85	มาก	0.813	21.12

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้	3.99	มาก	0.710	17.79
ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถ				
ประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง				
เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่	3.50	ปานกลาง	0.924	26.40
ทันสมัยอย่างเหมาะสม				
มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.50	ปานกลาง	0.943	26.94
และพร้อมใช้				
จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่	3.50	ปานกลาง	0.943	26.94
ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่าง				
พอเพียง				
มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการ	3.35	ปานกลาง	1.047	31.25
ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว				
มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการ	3.33	ปานกลาง	0.948	28.47
ทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขา				
และพอเพียงแก่ความต้องการ				
มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ	3.42	ปานกลาง	1.038	30.35
พยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่าง				
เหมาะสมและเพียงพอ				
มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลาย	3.61	มาก	0.859	23.80
และสอดคล้องกับวิธีการสอน				
มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้าน	3.61	มาก	0.858	23.77
การเรียนรู้				
ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข	3.62	มาก	0.864	23.87

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	3.70	มาก	0.876	23.68
ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถ ตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของ อาจารย์	3.76	มาก	0.852	22.66

จากตารางที่ 4.13 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.33 – 4.05 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะการเรียนการสอนในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถาม อยู่ระหว่าง ปานกลาง – มาก โดยมีข้อคำถามของปัจจัยด้านลักษณะการเรียนการสอนทั้งหมด 31 ข้อคำถาม อยู่ในระดับมาก จำนวน 25 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 80.64 และมีข้อคำถามที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีลักษณะการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่

- เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม
- มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้
- จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง
- มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว
- มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการแพทย์ที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ
- มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

และหากพิจารณาตามรายข้อคำถามแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะการเรียนการสอนในประเด็นข้อคำถามเนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.05 S.D. 0.683 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 16.86 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย รองลงมา คือ ประเด็นข้อคำถามเนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติ การพยาบาลจริง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 S.D. 0.738 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 18.27 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อยเช่นกัน

สำหรับประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.33 S.D. 0.948 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 28.47 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นค่อนข้างมาก และประเด็นข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงที่สุด คือ มี ระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว มีค่าเท่ากับ 31.25 หมายความว่า นักศึกษามีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นมาก

6.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะอาจารย์

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะอาจารย์

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่	3.79	มาก	0.763	20.13
ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน	3.60	มาก	0.937	26.03
ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน	3.63	มาก	0.874	24.08

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะอาจารย์ (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน	3.67	มาก	0.811	22.10
มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย	3.53	มาก	0.844	23.91
ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือ ลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย	3.42	ปานกลาง	0.979	28.63
มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การ ปฏิบัติการพยาบาล	3.83	มาก	0.775	20.23
มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการ เรียนให้แก่นักศึกษา	3.76	มาก	0.775	20.61
ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้ง นักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่ เรียบร้อย	3.59	มาก	0.915	25.49
ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอ ภาคและทั่วถึง	3.60	มาก	0.935	25.97
อุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้าน วิชาการและส่วนตัว	3.69	มาก	0.898	24.34
ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา	3.77	มาก	0.862	22.86
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการ พยาบาลเป็นอย่างดี	3.96	มาก	0.771	19.47
มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทาง การแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี	3.92	มาก	0.750	19.13
มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เลืออาหาร ไม่มี ท่าที่เบือนหน้าหรือรังเกียจผู้ป่วย	4.03	มาก	0.722	17.92
มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล	4.11	มาก	0.734	17.86

จากตารางที่ 4.14 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะอาจารย์ตามสภาพที่เป็นอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.42 – 4.11 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะอาจารย์ในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ระหว่าง ปานกลาง – มาก โดยมีข้อคำถามของปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ทั้งหมด 16 ข้อคำถาม อยู่ในระดับมาก จำนวน 15 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 93.75 และมีข้อคำถามที่นักศึกษามีความเห็นว่ามีลักษณะอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อคำถาม คือ ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย หมายความว่านักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าลักษณะอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอยู่ในระดับดี

และหากพิจารณาตามรายข้อคำถามแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะอาจารย์ในประเด็นข้อคำถามมีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 S.D. 0.734 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 17.86 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย รองลงมา คือ ประเด็นข้อคำถามมีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบียดเบียนหรือรังเกียจผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.03 S.D. 0.722 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 17.92 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อยเช่นกัน

สำหรับประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.42 S.D. 0.979 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 28.63 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นค่อนข้างมาก และเป็นประเด็นข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงที่สุด

6.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะนักศึกษา

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะนักศึกษา

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้ อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง	4.09	มาก	0.721	17.63
มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง	4.04	มาก	0.795	19.68
ไม่เห็น้อย่างง่าย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาล ติดต่อกันเป็นเวลานาน	3.75	มาก	0.833	22.21
มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ	3.95	มาก	0.706	17.87
มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการ ดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	4.02	มาก	0.694	17.26
มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพ พยาบาล	4.12	มาก	0.685	16.63
รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา แล้ว	4.15	มาก	0.692	16.67
เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.16	มาก	0.677	16.27
ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น	4.12	มาก	0.681	16.53
ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน	4.20	มาก	0.676	16.10
มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง	4.19	มาก	0.700	16.71
มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการ เรียนการสอนในแต่ละรายวิชา	3.95	มาก	0.686	17.37
มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์	3.81	มาก	0.721	18.92

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะนักศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข	4.06	มาก	0.657	16.18
วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน	4.27	มาก	0.714	16.72
มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย	4.22	มาก	0.686	16.26
มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง	4.27	มาก	0.672	15.74
ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี	4.30	มาก	0.683	15.88

จากตารางที่ 4.15 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะนักศึกษาตามสภาพที่เป็นอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.75 – 4.30 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะนักศึกษาในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม โดยมีข้อคำถามของปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาทั้งหมด 18 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100 หมายความว่านักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าลักษณะตัวของนักศึกษาเองอยู่ในระดับดีทั้งหมด

และหากพิจารณาตามรายข้อคำถามแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะนักศึกษาในประเด็นข้อคำถามชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.30 S.D. 0.683 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 15.88 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย รองลงมา มี 2 ประเด็นคำถาม คือ ประเด็นข้อคำถามวิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 S.D. 0.714 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 16.72 และประเด็นข้อคำถามมี

ความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 S.D. 0.672 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 15.74 ซึ่งหมายความว่า ทั้งสองข้อคำถามมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อยเช่นกัน

สำหรับประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ไม่เห็นได้ง่าย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 S.D. 0.833 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 22.21 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นค่อนข้างมาก และเป็นประเด็นข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงที่สุด

6.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้	3.83	มาก	0.686	17.91
ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม	3.80	มาก	0.752	19.79
นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	3.91	มาก	0.709	18.13
นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง	3.68	มาก	0.881	23.94
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3.89	มาก	0.830	21.34
นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน	3.91	มาก	0.748	19.13
นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน	3.90	มาก	0.771	19.77

จากตารางที่ 4.16 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยตามสภาพที่เป็นอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80 – 3.91 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยในปัจจุบัน บันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม โดยมีข้อคำถามของปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยทั้งหมด 7 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100 หมายความว่านักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยอยู่ในระดับดีทั้งหมด

และหากพิจารณาตามรายข้อคำถามแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยในประเด็น 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อคำถามนักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 S.D. 0.709 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 18.13 และข้อคำถามนักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 S.D. 0.748 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 19.13 หมายความว่า ทั้งสองข้อคำถามมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย เช่นเดียวกัน รองลงคือ ประเด็นข้อคำถามนักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพนิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 S.D. 0.771 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 19.77 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย

สำหรับประเด็นข้อคำถามที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.68 S.D. 0.881 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 23.94 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นค่อนข้างมาก และเป็นประเด็นข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงที่สุด

หากพิจารณาแล้วจะพบว่าแม้นักศึกษาจะมีความคิดเห็นว่าลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างตารางที่ 4.13 และ 4.14 แล้ว จะพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อ ลักษณะนักศึกษาเองให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าความคิดเห็นต่อลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

6.5 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะวิทยาลัย

ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะวิทยาลัย

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม	3.75	มาก	0.827	22.05
มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม	3.50	ปานกลาง	0.980	28.00
ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี	3.72	มาก	0.917	24.65
ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา	3.52	มาก	0.989	28.10
มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี	3.64	มาก	0.969	26.62
ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น	3.03	ปานกลาง	1.200	39.60
มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	3.19	ปานกลาง	1.108	34.73
มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	2.99	ปานกลาง	1.150	38.46
มีความสะดวกในการลงทะเบียน	3.45	ปานกลาง	0.984	28.52
มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา	3.45	ปานกลาง	1.022	29.62
ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	3.35	ปานกลาง	1.053	31.43
มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย	3.64	มาก	0.975	26.79

ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะวิทยาลัย (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักกรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น	3.27	ปานกลาง	1.124	34.37
มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง	3.41	ปานกลาง	0.984	28.86
มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ	3.56	มาก	0.957	26.88
มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	3.52	มาก	1.031	29.29

จากตารางที่ 4.17 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะวิทยาลัยตามสภาพที่เป็นอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.03 – 3.75 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะวิทยาลัยในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับ ปานกลาง – มาก โดยมีข้อคำถามของปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัยทั้งหมด 16 ข้อคำถาม นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 7 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 43.75 ได้แก่

- บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม
- ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี
- ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ วัสดุทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา
- มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี
- มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย
- มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ
- มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม

และหากพิจารณาตามรายข้อคำถามแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะวิทยาลัยในประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อคำถามบริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 S.D. 0.827 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 22.05 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อยรองลงคือ ประเด็นข้อคำถาม ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่าง เพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.72 S.D. 0.917 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 24.65 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย

สำหรับประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ แก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.99 S.D. 1.150 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 38.46 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นมาก และประเด็นข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ข้อคำถามห้องพัก นักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 39.60 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นมาก

หากพิจารณาในภาพรวมแล้วจะพบว่าเมื่อนักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะวิทยาลัยในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 9 ข้อคำถาม จากทั้งหมด 16 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 56.25

6.6 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร	3.84	มาก	0.893	23.26
บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการทำงาน	4.30	มาก	0.786	18.28

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน
ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุมด้านยาเสพติดและอื่นๆ	4.36	มาก	0.743	17.04
บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มี ความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่ นักศึกษาเมื่อประพฤติดนพิตพลาด เสียหาย	4.39	มาก	0.692	15.76
บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถ ในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น	4.21	มาก	0.806	19.14
บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัว นักศึกษา	4.45	มาก	0.673	15.12
บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือก เรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด	4.17	มาก	0.874	20.96
บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อ นักศึกษามีคะแนนดี	4.13	มาก	0.843	20.41
สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี	4.19	มาก	0.789	18.83
เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ผู้ปกครองให้ กำลังใจเพื่อพยายามใหม่	4.34	มาก	0.751	17.30
เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไป ปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้	4.36	มาก	0.769	17.64
เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ	4.09	มาก	0.846	20.68
บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของ นักศึกษา	4.24	มาก	0.757	17.85

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้าน ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	ความหมาย	S.D.	C.V.
บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา	4.41	มาก	0.679	15.40
เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข	4.35	มาก	0.720	16.55
สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง	4.55	มากที่สุด	0.607	13.34
สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน	4.52	มากที่สุด	0.645	14.27
สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน	4.55	มากที่สุด	0.625	13.74
สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ	4.52	มากที่สุด	0.629	13.92

จากตารางที่ 4.18 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนด้านลักษณะบิดามารดา /ผู้ปกครองตามสภาพที่เป็นอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.84 – 4.52 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะบิดามารดา /ผู้ปกครองในปัจจุบันตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด โดยมีข้อคำถามของปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา /ผู้ปกครองทั้งหมด 19 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100 หมายความว่านักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองอยู่ในระดับดีทั้งหมด โดยมีข้อคำถามที่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 ข้อคำถาม ได้แก่

- สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง
- สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน
- สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน
- สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ

และหากพิจารณาตามรายข้อคำถามแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะ บิดามารดา/ผู้ปกครองในประเด็น 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อคำถามสมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 S.D. 0.607 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 13.34 และข้อคำถามสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 S.D. 0.625 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 13.74 หมายความว่า ทั้งสองข้อคำถามมีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อยเช่นเดียวกัน รองลงมา มี 2 ประเด็นคำถามเช่นกัน คือ ประเด็นข้อคำถามสมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 S.D. 0.646 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 14.27 และข้อคำถามสมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 S.D. 0.629 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 13.92 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อยเช่นเดียวกัน

สำหรับประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครอบครัวมีรายได้ เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 S.D. 0.893 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 23.26 หมายความว่า มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นค่อนข้างมาก และเป็นประเด็นข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงที่สุด

หากพิจารณาแล้วจะพบว่าแม้นักศึกษามีความคิดเห็นว่าลักษณะบิดามารดา / ผู้ปกครองตามประเด็นข้อคำถามอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต แล้วพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่างๆ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดไปยังค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด ดังนี้

1. ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง
2. ลักษณะนักศึกษา
3. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย
4. ลักษณะอาจารย์
5. ลักษณะการเรียนการสอน
6. ลักษณะวิทยาลัย

6.7 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นตัวแปรสังเกตได้ของลักษณะการเรียน

การสอน

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 31 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ (LEAR1) องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน(LEAR2) องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน(LEAR3) องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน(LEAR4) และองค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน(LEAR5) โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีลักษณะดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบหลักด้านลักษณะการเรียนการสอน					
องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ					
1.เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.05	0.683	-.420	.509	16.86
2.มีการคิดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆ มาใช้ในการสอน	3.82	0.735	-.428	.530	19.24
3.เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการ การปฏิบัติการพยาบาลจริง	4.04	0.738	-.570	.699	18.27
4.เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม	3.82	0.757	-.442	.701	19.82
รวม	3.93	0.572	-.389	.840	14.55

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ
ด้านลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียน					
การสอน					
5.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยาย พิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา	3.66	0.893	-.378	-.044	24.40
6.บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้ รู้สึกสบายใจ	3.66	0.828	-.341	.159	22.62
7.มีการกระตุ้นให้นักศึกษาล้าแสดงออก	3.78	0.799	-.321	.029	21.14
8.อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียน เพื่อเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ	3.58	0.881	-.370	.185	24.61
9.ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัย และอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย	3.71	0.962	-.626	.227	25.93
10.ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติการ พยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการ พยาบาลครบทุกสาขา	3.96	0.780	-.441	.172	19.70
11.การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้แก่ นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจาก วิทยาลัย	3.74	0.990	-.673	.196	26.47
12.ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี	3.67	0.794	-.302	.113	21.63
13.ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม	3.72	0.783	-.442	.553	21.05
รวม	3.71	0.598	-.367	.453	16.12

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ
ด้านลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการ					
เรียนการสอน					
14.มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม	3.69	0.759	-.500	.757	20.57
15.มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์	3.83	0.709	-.392	.461	18.51
16.จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการ	3.54	0.880	-.465	.344	24.86
เรียนการสอน					
17.มีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนให้	3.77	0.817	-.501	.451	21.67
ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย					
18.มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกัน	3.84	0.827	-.567	.473	21.54
ข้อผิดพลาด					
19.มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อ	3.85	0.813	-.616	.653	21.12
นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือ					
บกพร่อง					
20.มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้	3.99	0.710	-.466	.744	17.79
ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถ					
ประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง					
รวม	3.78	0.580	-.488	.777	15.34

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ
ด้านลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน					
21.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	3.50	0.924	-.444	.150	26.40
22.มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้	3.50	0.943	-.571	.339	26.94
23.จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง	3.50	0.943	-.477	.139	26.94
24.มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว	3.35	1.047	-.515	-.171	31.25
25.มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ	3.33	0.948	-.367	-.001	28.47
26.มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	3.42	1.038	-.490	.211	30.35
รวม	3.43	0.785	-.499	.233	22.89
องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน					
27.มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน	3.61	0.859	-.504	.388	23.80

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะการเรียนการสอน(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
28.มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหา ด้านการเรียนรู้	3.61	0.858	-.526	.400	23.77
29.ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุง แก้ไข	3.62	0.864	-.528	.377	23.87
30.เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	3.70	0.876	-.655	.564	23.68
31.ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมิน การศึกษาของอาจารย์	3.76	0.852	-.586	.566	22.66
รวม	3.66	0.713	-.550	.662	19.48

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวง สาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะการ เรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่ สนุกน่าสนใจ องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อยด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และ องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ ระหว่าง 3.33 - 4.05 และตัวแปรขององค์ประกอบหลักด้านลักษณะการเรียนการสอนทุกตัวแปร มี การแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจาย ของข้อมูลน้อย ยกเว้นตัวแปรที่ 5 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญ

เฉพาะสาขา และ ตัวแปรที่ 24 มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งมีค่าความโด่งต่ำกว่าโด่งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลมาก เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่าตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 16.86 - 31.25 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 24 มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรที่ 1 เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6.8 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นตัวแปรสังเกตได้องค์ประกอบด้าน

ลักษณะอาจารย์

ในส่วนนี้เป็นกรนำเสนองานค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 16 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยแบบอย่างที่ดีของพยาบาล โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้มีลักษณะดังแสดงในตารางที่ 4.20

ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาติ					
นักศึกษา					
32.ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่	3.79	0.763	-.592	.923	20.13
33.ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน	3.60	0.937	-.645	.418	26.03
34.ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน	3.63	0.874	-.572	.529	24.08
รวม	3.67	0.750	-.598	.752	20.44

ตารางที่ 4.20 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ
ด้านลักษณะอาจารย์(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร					
35.อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้ อย่างชัดเจน	3.67	0.811	-.423	.348	22.10
36.มีกลวิธีการสอนเรื่องที่น่าสนใจทำให้เข้าใจได้ง่าย	3.53	0.844	-.484	.563	23.91
37.ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย	3.42	0.979	-.543	.135	28.63
38.มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การ ปฏิบัติการพยาบาล	3.83	0.775	-.395	.175	20.23
39.มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนให้แก่นักศึกษา	3.76	0.775	-.530	.627	20.61
รวม	3.64	0.675	-.469	.540	18.54
องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่					
40.ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย	3.59	0.915	-.492	.159	25.49
41.ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคน อย่างเสมอภาคและทั่วถึง	3.60	0.935	-.538	.119	25.97
42.อุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในการให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว	3.69	0.898	-.544	.269	24.34
43.ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา	3.77	0.862	-.532	.316	22.86
รวม	3.66	0.765	-.551	.481	20.90

ตารางที่ 4.20 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะอาจารย์(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล					
44.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี	3.96	0.771	-.350	-.185	19.47
45.มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี	3.92	0.750	-.357	.139	19.13
46.มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เลือ้อาหาร ไม่มีท่าที่เบื้อหน้าหรือรังเกียจผู้ป่วย	4.03	0.722	-.447	.326	17.92
47.มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล	4.11	0.734	-.600	.560	17.86
รวม	4.00	0.624	-.369	.432	15.60

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ พบว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาติ ตินักศึกษา องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.42 - 4.11 และตัวแปรขององค์ประกอบหลักด้านลักษณะอาจารย์ทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่าตัวแปรทุกตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่าตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 17.86 - 28.63 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 37 ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรี อลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรที่ 47 มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

6.9 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นตัวแปรสังเกตได้องค์ประกอบด้าน

ลักษณะนักศึกษา

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน นของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 18 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบย่อยการเห็นคุณค่าของตนเอง และองค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้มีลักษณะดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย					
48.มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง	4.09	0.721	-.463	.176	17.63
49.มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรค ประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.795	-.697	.772	19.68
50.ไม่เหนื่อยง่าย หรืออ่อนล้า เมื่อต้อง ปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน	3.75	0.833	-.493	.432	22.21
รวม	3.96	0.644	-.450	.359	16.26

ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะนักศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้					
51.มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ	3.95	0.706	-.373	.331	17.87
52.มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	4.02	0.694	-.394	.376	17.26
53.มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล	4.12	0.685	-.503	.581	16.63
54.รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	4.15	0.692	-.468	.204	16.67
รวม	4.06	0.570	-.382	.608	14.04
องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น					
55.เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.16	0.677	-.448	.174	16.27
56.ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น	4.12	0.681	-.432	.298	16.53
57.ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน	4.20	0.676	-.437	.051	16.10
รวม	4.15	0.596	-.397	.412	14.36
องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง					
58.มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง	4.19	0.700	-.511	.084	16.71
59.มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา	3.95	0.686	-.266	.130	17.37

ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะนักศึกษา(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
60.มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์	3.81	0.721	-.164	-.125	18.92
61.ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข	4.06	0.657	-.322	.288	16.18
รวม	4.00	0.551	-.219	.325	13.78
องค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ					
62.วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน	4.27	0.714	-.674	.237	16.72
63.มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย	4.22	0.686	-.554	.287	16.26
64.มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง	4.27	0.672	-.584	.244	15.74
65.ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี	4.30	0.683	-.649	.188	15.88
รวม	4.26	0.602	-.622	.623	14.13

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และองค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.75 - 4.30 และตัวแปรขององค์ประกอบหลัก

ด้านลักษณะนักศึกษาทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณา ค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย ยกเว้นตัวแปรที่ 60 มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลมาก สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่าตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายตั้งแต่ 15.88 - 22.21 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 50 ไม่เหนียวง่ายหรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน และตัวแปรที่ มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรที่ 65 ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี

6.10 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นตัวแปรสังเกตได้องค์ประกอบด้าน ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 7 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ และองค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้มีลักษณะดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ
ด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ					
66.มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้	3.83	0.686	-.364	.760	17.91
67.ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม	3.80	0.752	-.570	.991	19.79

ตารางที่ 4.22 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
68. นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานใน แหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน	3.91	0.709	-4.23	.708	18.13
69. นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง	3.68	0.881	-5.92	.496	23.94
รวม	3.80	0.602	-5.56	1.255	15.84
องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ					
70. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3.89	0.830	-7.41	.970	21.34
71. นักศึกษาและเพื่อนยอมรับใน ความสามารถของกันและกัน	3.91	0.748	-4.92	.706	19.13
72. นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและ ยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการ แสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน	3.90	0.771	-6.17	.668	19.77
รวม	3.90	0.688	-5.52	.830	17.64

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ และ องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.68 - 3.91 และตัวแปรขององค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่าตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 17.91 - 23.94 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 69 นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษา รุ่นน้อง และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรที่ 66 มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้

6.11 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นตัวแปรสังเกตได้องค์ประกอบด้าน

ลักษณะวิทยาลัย

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 16 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา และองค์ประกอบด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้มีลักษณะดังแสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ					
73.บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม	3.75	0.827	-.548	.566	22.05
74.มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม	3.50	0.980	-.446	-.077	28.00
75.ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี	3.72	0.917	-.606	.276	24.65
76.ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา	3.52	0.989	-.443	-.127	28.10

ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะวิทยาลัย (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
77.มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี	3.64	0.969	-.654	.283	26.62
78.ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น	3.03	1.200	-.223	-.856	39.60
79.มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	3.19	1.108	-.237	-.597	34.73
80.มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	2.99	1.150	-.174	-.798	38.46
รวม	3.41	0.786	-.329	-.066	23.05
องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา					
81.มีความสะดวกในการลงทะเบียน	3.45	0.984	-.478	-.011	28.52
82.มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา	3.45	1.022	-.492	-.154	29.62
83.ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	3.35	1.053	-.524	-.139	31.43
84.มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย	3.64	0.975	-.571	.134	26.79
85.มีบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น	3.27	1.124	-.418	-.510	34.37
รวม	3.42	0.807	-.389	.085	23.60

ตารางที่ 4.23 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะวิทยาลัย (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา					
86.มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรม นักศึกษาด้วยตนเอง	3.41	0.984	-.491	.012	28.86
87.มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ	3.56	0.957	-.512	.083	26.88
88.มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่าง เหมาะสม	3.52	1.031	-.375	-.241	29.29
รวม	3.43	0.873	-.456	.157	25.45

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ ส่งผลต่อความสุข ในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวง สาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา และองค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา ค่ามัธยฐาน เลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 2.99 - 3.75 และตัวแปรขององค์ประกอบหลักด้าน ลักษณะวิทยาลัยทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลมาก สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 22.05 - 39.60 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย สูงสุด คือ ตัวแปรที่ 78 ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆครบถ้วน ไม่ ขำรุ่เสียหาย เป็นต้นและตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรที่ 73 บริเวณภายใน วิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม

6.12 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นตัวแปรสังเกตได้องค์ประกอบด้าน

ลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 19 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ องค์ประกอบด้านส่งเสริมความสามารถ องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้มีลักษณะดังแสดงในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.24 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว					
89.ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร	3.84	0.893	-.499	.046	23.26
90.บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการงาน	4.30	0.786	-.844	.031	18.28
91.บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุมด้านยาเสพติดและอื่นๆ	4.36	0.743	-1.093	1.340	17.04
รวม	4.16	0.641	-.545	.087	15.41
องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ					
92.บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประพฤติดนินทาผิดพลาด เสียหาย	4.39	0.692	-.899	.491	15.76

ตารางที่ 4.24 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ
ด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
93.บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบ ความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคน อื่น	4.21	0.806	-1.065	1.604	19.14
94.บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจ ในตัวนักศึกษา	4.45	0.673	-.961	.342	15.12
รวม	4.35	0.609	-.770	.361	14.00
องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริม ความสามารถ					
95.บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้ เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด	4.17	0.874	-1.020	.979	20.96
96.บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัล เมื่อนักศึกษามีคะแนนดี	4.13	0.843	-.798	.438	20.41
97.สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็น อย่างดี	4.19	0.789	-.709	.122	18.83
98.เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่	4.34	0.751	-1.009	.906	17.30
รวม	4.20	0.657	-.702	.546	15.64
องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่					
99.เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถ นำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้	4.36	0.769	-1.112	1.092	17.64

ตารางที่ 4.24 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบ ด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง(ต่อ)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	Sk	Ku	C.V.
100.เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ	4.09	0.846	-.843	.784	20.68
101.บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา	4.24	0.757	-.864	.908	17.85
102.บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา	4.41	0.679	-.948	.816	15.40
103.เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข	4.35	0.720	-.927	.679	16.55
รวม	4.29	0.626	-.770	.643	14.59
องค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม					
104.สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง	4.55	0.607	-1.082	.482	13.34
105.สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน	4.52	0.645	-1.126	.573	14.27
106.สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน	4.55	0.625	-1.185	.749	13.74
107.สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ	4.52	0.629	-1.110	.966	13.92
รวม	4.54	0.554	-1.065	.492	12.20

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง พบว่า องค์ประกอบหลักด้าน

ลักษณะบิดา /มารดาและผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริมความสามารถ องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้าน

สัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 3.84 - 4.55 และตัวแปรขององค์ประกอบหลักด้านลักษณะลักษณะบิดา /มารดาและผู้ปกครองทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาจากความโด่งพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่าตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 13.34 - 23.26 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ การกระจายสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 89 ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร (PARE1.1) และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรที่ 104 สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมตั้งแต่ ตาราง ที่ 4.17 ถึง ตารางที่ 4.22 พบว่าค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปในภาพรวมได้ดังนี้ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 2.99 - 4.55 และตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาจากความโด่งพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย

หลังจากศึกษาค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 107 ตัวแปร เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการพัฒ นาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งถ้าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน ก็ไม่มีประโยชน์ที่จะวิเคราะห์ต่อไป

6.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของดัชนีชี้วัดความสุขด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

6.13.1 ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ ยกเว้นตัวแปรบางตัวในองค์ประกอบหลักด้านลักษณะของบิดา มารดา/ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรในองค์ประกอบหลักด้านลักษณะการเรียนการสอนบางตัว และองค์ประกอบหลักด้านวิทยาลัยบางตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทุกตัวในองค์ประกอบหลักอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดที่สุด คือ คู่ของตัวแปรที่ 106 สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน และตัวแปรที่ 107 สมาชิกในครอบครัว เป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .766 รองลงมาคือ คู่ของตัวแปรที่ 104 สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง และตัวแปรที่ 105 สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .763 ซึ่งมีค่า Bartlett's Test of Sphericity ในภาพรวม เท่ากับ 107,534.591 ($p = 0.000$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์- เมเยอร์- ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .976 กล่าวได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันมาก ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต่อไป รายละเอียดของค่าสถิติต่างๆแสดงไว้ในภาคผนวก ข

6.13.2 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน

ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อเป็นข้อมูลนำเข้าในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่า พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ และ $p < 0.05$ ยกเว้นตัวแปรในองค์ประกอบหลักด้านความวิตกกังวลของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรอื่น ๆ อย่างไม่มีนัยสำคัญ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุดคือ คู่ของตัวแปร ด้านทักษะในการสื่อสาร และตัวแปร ด้านรักและเอาใจใส่ ซึ่งทั้งคู่เป็นตัวแปรในองค์ประกอบลักษณะอาจารย์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.80 รองลงมาคือ คู่ของตัวแปร ด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา และตัวแปร ด้านทักษะในการสื่อสาร ซึ่งทั้งคู่เป็นตัวแปรในองค์ประกอบลักษณะอาจารย์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.76 ซึ่งมีค่า Bartlett's Test of Sphericity ในภาพรวม เท่ากับ 30,295.155 ($p = 0.000$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์- เมเยอร์- ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .951

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุดคือ คู่ของตัวแปรด้านทัศนคติซึ่งเป็นตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุข และตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะนักศึกษา และคู่ของตัวแปรด้านทัศนคติซึ่งเป็นตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุข และตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.46 เท่ากัน กล่าวได้ว่า ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันมาก ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวง สาธารณสุขต่อไป รายละเอียดของค่าสถิติต่างๆแสดงไว้ในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

ตัวแปร	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5	LEAR1	LEAR2	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1	TEAC2
KNOW	1.00																
STUD	0.63**	1.00															
SATI	0.57**	0.60**	1.00														
ANXI	0.13**	0.09**	-0.03	1.00													
ATTI	0.54**	0.52**	0.52**	-0.05	1.00												
STUE1	0.32**	0.30**	0.32**	-0.04	0.35**	1.00											
STUE2	0.38**	0.35**	0.35**	-0.11**	0.45**	0.59**	1.00										
STUE3	0.25**	0.23**	0.26**	-0.08**	0.35**	0.49**	0.68**	1.00									
STUE4	0.36**	0.33**	0.36**	-0.05	0.44**	0.53**	0.72**	0.70**	1.00								
STUE5	0.23**	0.22**	0.23**	-0.16**	0.40**	0.42**	0.64**	0.66**	0.63**	1.00							
LEAR1	0.34**	0.35**	0.27**	-0.02	0.43**	0.34**	0.40**	0.33**	0.40**	0.31**	1.00						
LEAR2	0.38**	0.43**	0.32**	0.02	0.41**	0.38**	0.42**	0.33**	0.43**	0.30**	0.64**	1.00					
LEAR3	0.37**	0.42**	0.32**	-0.06*	0.44**	0.40**	0.47**	0.39**	0.45**	0.38**	0.60**	0.71**	1.00				
LEAR4	0.33**	0.36**	0.25**	0.04	0.32**	0.32**	0.33**	0.25**	0.38**	0.20**	0.50**	0.64**	0.70**	1.00			
LEAR5	0.33**	0.36**	0.25**	0.01	0.33**	0.35**	0.39**	0.30**	0.41**	0.28**	0.49**	0.65**	0.71**	0.73**	1.00		
TEAC1	0.34**	0.39**	0.26**	-0.03	0.34**	0.34**	0.38**	0.27**	0.38**	0.23**	0.52**	0.63**	0.70**	0.64**	0.72**	1.00	
TEAC2	0.37**	0.38**	0.26**	-0.01	0.35**	0.33**	0.39**	0.31**	0.39**	0.25**	0.54**	0.65**	0.74**	0.64**	0.68**	0.76**	1.00
TEAC3	0.33**	0.37**	0.25**	-0.04	0.32**	0.34**	0.40**	0.34**	0.42**	0.28**	0.48**	0.63**	0.69**	0.60**	0.64**	0.72**	0.79**
TEAC4	0.28**	0.30**	0.26**	-0.16**	0.39**	0.38**	0.50**	0.45**	0.48**	0.48**	0.48**	0.52**	0.64**	0.46**	0.54**	0.54**	0.64**
COLL1	0.29**	0.32**	0.21**	-0.02	0.28**	0.33**	0.34**	0.27**	0.36**	0.23**	0.42**	0.55**	0.55**	0.65**	0.59**	0.53**	0.55**
COLL2	0.29**	0.37**	0.23**	0.00	0.30**	0.35**	0.34**	0.24**	0.34**	0.23**	0.42**	0.55**	0.57**	0.61**	0.58**	0.53**	0.58**
COLL3	0.27**	0.37**	0.25**	-0.02	0.29**	0.33**	0.33**	0.24**	0.33**	0.22**	0.37**	0.52**	0.55**	0.53**	0.53**	0.52**	0.53**
PARE1	0.16**	0.14**	0.21**	-0.08**	0.21**	0.32**	0.38**	0.40**	0.39**	0.38**	0.24**	0.20**	0.29**	0.18**	0.23**	0.22**	0.22**
PARE2	0.15**	0.12**	0.22**	-0.17**	0.26**	0.30**	0.41**	0.45**	0.43**	0.47**	0.23**	0.19**	0.27**	0.11**	0.18**	0.17**	0.18**
PARE3	0.23**	0.20**	0.28**	-0.11**	0.31**	0.33**	0.43**	0.41**	0.45**	0.39**	0.26**	0.24**	0.28**	0.17**	0.22**	0.22**	0.24**
PARE4	0.20**	0.16**	0.23**	-0.10**	0.28**	0.30**	0.41**	0.40**	0.42**	0.41**	0.25**	0.22**	0.27**	0.16**	0.21**	0.19**	0.22**
PARE5	0.12**	0.11**	0.20**	-0.16**	0.25**	0.27**	0.38**	0.40**	0.36**	0.44**	0.22**	0.15**	0.21**	0.06*	0.11**	0.11**	0.13**
FRIE1	0.34**	0.40**	0.29**	-0.04	0.35**	0.38**	0.44**	0.38**	0.43**	0.35**	0.44**	0.54**	0.61**	0.52**	0.54**	0.55**	0.59**
FRIE2	0.30**	0.35**	0.31**	-0.10**	0.35**	0.36**	0.43**	0.43**	0.45**	0.37**	0.35**	0.45**	0.51**	0.41**	0.43**	0.45**	0.47**

ตัวแปร	TEAC3	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3	PARE1	PARE2	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1	FRIE2
TEAC3	1.00											
TEAC4	0.65**	1.00										
COLL1	0.53**	0.44**	1.00									
COLL2	0.55**	0.46**	0.77**	1.00								
COLL3	0.53**	0.42**	0.69**	0.75**	1.00							
PARE1	0.21**	0.32**	0.21**	0.20**	0.18**	1.00						
PARE2	0.19**	0.34**	0.13**	0.13**	0.12**	0.58**	1.00					
PARE3	0.24**	0.31**	0.17**	0.19**	0.18**	0.50**	0.68**	1.00				
PARE4	0.20**	0.30**	0.16**	0.15**	0.14**	0.51**	0.67**	0.77**	1.00			
PARE5	0.11**	0.29**	0.06*	0.04	0.05	0.47**	0.57**	0.54**	0.62**	1.00		
FRIE1	0.57**	0.55**	0.51**	0.53**	0.49**	0.29**	0.27**	0.27**	0.25**	0.20**	1.00	
FRIE2	0.49**	0.51**	0.43**	0.44**	0.42**	0.28**	0.28**	0.31**	0.27**	0.22**	0.70**	1.00

** = p<0.1, * =p<0.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.14 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้องค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบดังรายละเอียดในบทที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งชื่อแต่ละองค์ประกอบที่สามารถอธิบายตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ และนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ ค่าไอเกน และร้อยละของความแปรปรวนรวมจากมากไปน้อย

6.14.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (varimax rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ	
1. เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	.664
2. มีการคิดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน	.628
3. เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง	.615
4. เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ	.563
ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม	
องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	
12. ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี	.569

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนรู้
การสอน (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
10. ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา	.568
7. มีการกระตุ้นให้นักศึกษาล้ำแสดงออก	.551
11. การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวกปลอดภัยและมีห้องพักให้แก่นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย	.541
13. ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม	.533
6. บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้อุทิศกายใจ	.526
8. อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	.514
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา	.509
9. ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย	.483
องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	
19. มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง	.493
17. มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย	.489
16. จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน	.470
14. มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม	.457
20. มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหาช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง	.425

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนรู้
การสอน (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
18.มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด	.415
15.มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์	.357
องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	
24.มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและ ภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว	.656
25.มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการ พยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความ ต้องการ	.634
23.จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษา ได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง	.631
22.มีวัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้	.598
26.มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและ การบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	.555
21.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่าง เหมาะสม	.476
องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	
30.เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน	.571
31.ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและ ผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์	.545
29.ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข	.475
28.มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้	.453

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
27. มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน	.412
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	7.767
ค่าไอเกน	8.309

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน พบว่า องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกสนานใจ องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนและ องค์ประกอบย่อยด้านประเมินผลการเรียนการสอน เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลศาสตรบัณฑิตแล้ว องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน เป็นส่วนประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 7.767 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 31 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .664 - .357 และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 31 ตัวแปร ร่วมกันกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน ด้วยค่าไอเกน 8.309

หากเมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบย่อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกสนานใจ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .664 - .563 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 1 เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 2 มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆ มาใช้ในการสอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .628

2. องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 9 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .569 - .483 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

มากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 12 ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 10 ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน /ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .568

3. องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 7 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .493 - .357 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 19 มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติทางการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 17 มีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .489

4. องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 6 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .656 - .476 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 24 มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 25 มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .634

5. องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 5 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .571 - .412 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 30 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 31 ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .545

6.14.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี องค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบอโรทอนออล(orthogonal) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (varimax rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา	
34.ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน	.665
33.ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน	.660
32.ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่	.560
องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร	
39.มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ นักศึกษา	.699
37.ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษ นักศึกษาต่อหน้าผู้ปวย	.694
36.มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย	.644
38.มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล	.643
35.อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน	.620
องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่	
40.ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษา จะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย	.727
41.ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและ ทั่วถึง	.718
42.อุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วน	.660
43.ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา	.644
องค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล	
44.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาล เป็นอย่างดี	.463

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
45.มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี	.436
46.มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบียดเบียนหรือรังเกียจผู้ป่วย	.379
47.มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล	.328
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	30.210
ค่าไอเกน	32.325

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ พบว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตแล้ว องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์เป็นส่วนประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุข ในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ร้อยละ 30.210 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 16 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .727 - .328 และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 16 ตัวแปร ร่วมกันกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนสอน ด้วยค่าไอเกน 32.325

หากเมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบย่อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .665 - .560 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 34 เนื้อหายอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 33 ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .660

2. องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .699 - .620 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ

ตัวแปรที่ 39 มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักศึกษา รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 37 ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ช่วย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .694

3. องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .727 - .644 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 40 ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 41 ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .718

4. องค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .463 - .328 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 44 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 45 มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .436

6.14.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (varimax rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย	
49.มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง	.694
50.ไม่เหนื่อยง่าย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติกรพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน	.659
48.มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง	.626
องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้	
54.รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	.671
53.มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล	.655
52.มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	.551
51.มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ	.485
องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น	
55.เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	.707
57.ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน	.696
56.ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น	.685
องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง	
58.มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง	.686
61.ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข	.680
59.มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา	.558

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
60.มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์	.472
องค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ	
64.มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง	.756
62.วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุด พ้นจากความทุกข์ทรมาน	.721
63.มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย	.721
65.ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี	.713
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	5.523
ค่าไอเกน	5.911

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และองค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นปี จจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตแล้ว องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาเป็นส่วนประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 4.691 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 18 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .756 - .472 และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 16 ตัวแปร ร่วมกันกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนสอน ด้วยค่าไอเกน 5.020

หากเมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบย่อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .694 - .626 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 49 มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมา

คือ ตัวแปรที่ 50 ไม่เห็นอย่างง่าย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติ การพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .659

2. องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .671 - .485 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 54 รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 53 มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .655

3. องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .707 - .685 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 55 เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 57 ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .696

4. องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่า ของตนเอง มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .686 - .558 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 58 มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 61 ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .680

5. องค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .756 - .713 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 64 มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชา ชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 62 วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .721

6.14.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบออร์โธกอนอล(orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (varimax rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ดังแสดงในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา
ร่วมวิทยาลัย

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ	
68. นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติกรมี การทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	.635
67. ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม	.598
69. นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่ นักศึกษารุ่นน้อง	.584
66. มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้	.461
องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ	
70. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	.717
71. นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน	.705
72. นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน	.687
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	2.764
ค่าไอเกน	2.861

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบด้าน
ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ซึ่ง
ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ คือ อ องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทาง
วิชาการ และ องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นปัจจัยที่
ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตแล้ว องค์ประกอบด้าน
ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยเป็นส่วนประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 2.861 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 7 ตัวแปร มี
น้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .717 - .461 และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 7 ตัวแปร ร่วมกันกำหนด
น้ำหนักองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนสอน ด้วยค่าไอเกน 2.764

หากเมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบย่อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .635 - .461 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 68 นักศึกษา และเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 67 ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .598

2. องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .717 - .687 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 70.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 71 นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .705

6.14.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบอโรทอนออล(orthogonal) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (varimax rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย ดังแสดงในตารางที่ 4.30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ	
80.มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	.739
79.มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอับความต้องการของ นักศึกษา	.695
78.ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ ต่างๆครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น	.673
76.ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอับ นักศึกษา	.557
74.มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม	.555
75.ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การ ถ่ายเทอากาศดี	.535
77.มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี	.534
73.บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม	.468
องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา	
85.มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาใช้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัย อย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น	.729
81.มีความสะดวกในการลงทะเบียน	.687
83.ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมใน ปัจจุบัน	.673
82.มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา	.661
84.มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย	.521

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย(ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา	.
86.มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง	.723
88.มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	.704
87.มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ	.684
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	9.819
ค่าไอเกน	10.507

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา และองค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาศาสตรบัณฑิตแล้ว องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัยเป็นส่วนประกอบของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 9.819 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 16 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .739 - .468 และตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 16 ตัวแปร ร่วมกันกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนสอน ด้วยค่าไอเกน 10.507

หากเมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบย่อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะทางกายภาพ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 8 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .739 - .468 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 80 มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรทัศน์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 79 มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอับความต้องการของนักศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .695

2. องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .729 - .521 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ

ตัวแปรที่ 85 มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักกรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 81 มีความสะดวกในการลงทะเบียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .687

3. องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .723 - .684 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 86 มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 88 มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .704

6.14.6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบสำคัญ (principal component method) และหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล(orthogonal) ด้วยวิธีแวร์แมกซ์ (varimax rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง ดังแสดงในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดา และ

ผู้ปกครอง	
ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว	
90.บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพ และ การงาน	.639
89.ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจน จบหลักสูตร	.637
91.บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่ง มั่วสุ่มด้านยาเสพติดและอื่นๆ	.549

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดา และผู้ปกครอง (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ	
94.บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา	.652
93.บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น	.608
92.บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประทุติตนผิดพลาดเสียหาย	.561
องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริมความสามารถ	
98.เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่	.777
97.สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี	.724
96.บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี	.704
95.บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด	.623
องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่	
99.เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้	.782
102.บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา	.775
100.เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ	.734
103.เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข	.733
101.บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา	.722

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในองค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดา และผู้ปกครอง (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
องค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม	
105.สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ร่วมกัน	.470
104.สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง	.440
107.สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ	.431
106.สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน	.409
ร้อยละของความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้จากองค์ประกอบ	5.229
ค่าไอเกน	5.595

จากตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบด้านลักษณะบิดา /มารดาและผู้ปกครอง พบว่า องค์ประกอบหลักด้านลักษณะบิดา /มารดาและผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริมความสามารถ องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตแล้ว องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา /มารดาและผู้ปกครองเป็นส่วนประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 5.229 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 19 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .782 - .409 และตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 19 ตัวแปร ร่วมกันกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนสอน ด้วยค่าไอเกน 5.595

หากเมื่อพิจารณาตามรายชื่อองค์ประกอบย่อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .639 - .549 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 90 บิดามารดา /ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการทำงาน

รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 89 ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .637

2. องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .652 - .561 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 94 บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 93 บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .608

3. องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริมความสามารถ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .777 - .623 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 98 เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่ รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 97 สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ /ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียน ได้เป็นอย่างดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .724

4. องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .782 - .722 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 99 เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา /ผู้ปกครองได้ รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 102 บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .775

5. องค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .470 - .409 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 105 สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 104 สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .440

โดยสรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบว่า องค์ประกอบที่ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ มีค่าไอเกนมากกว่า 1 มีตัวแปรอธิบายในแต่ละองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปร และมีค่าน้ำหนักมากกว่า 0.30 เมื่อเรียงลำดับค่าไอเกนและร้อยละของความแปรปรวนร่วม มีดังนี้

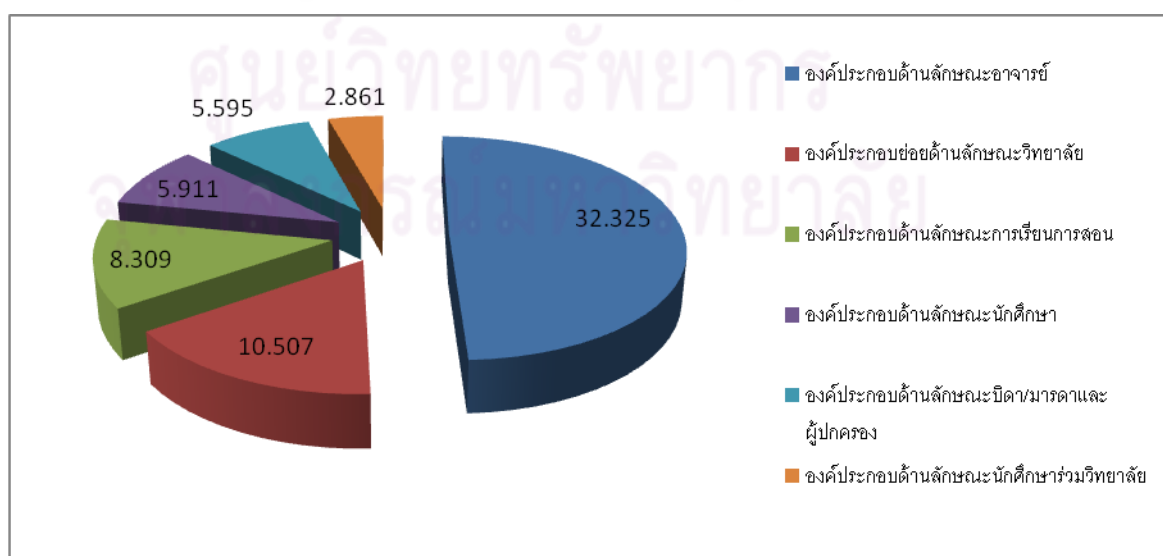
ตารางที่ 4.32 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ

นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	% ของความแปรปรวนร่วม
องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์	32.325	30.210
องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะวิทยาลัย	10.507	9.819
องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน	8.309	7.767
องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา	5.911	5.523
องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง	5.595	5.229
องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย	2.861	2.764

จากตารางที่ 4.32 แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.9

แผนภาพที่ 4.9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อค วามสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำแนกตามองค์ประกอบทั้งหมดตามค่าน้ำหนักตัวประกอบ โดยในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา องค์ประกอบย่อยด้านทักษะในการสื่อสาร องค์ประกอบย่อยด้านรักและเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 16 ตัวแปร

2. องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านลักษณะท างกายภาพ องค์ประกอบย่อยด้านการบริการนักศึกษา และองค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมนักศึกษา ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 16 ตัวแปร

3. องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ องค์ประกอบย่อยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อยด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และ องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 31 ตัวแปร

4. องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านสุขภาพอนามัย องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบย่อยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และองค์ประกอบย่อยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 18 ตัวแปร

5. องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา /มารดาและผู้ปกครอง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านสถานภาพของครอบครัว องค์ประกอบย่อยด้านเข้าใจศักยภาพ องค์ประกอบย่อยด้านส่งเสริมความสามารถ องค์ประกอบย่อยด้านเอาใจใส่ และองค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 19 ตัวแปร

6. องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบย่อยด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ และ องค์ประกอบย่อยด้านการยอมรับ มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 7 ตัวแปร

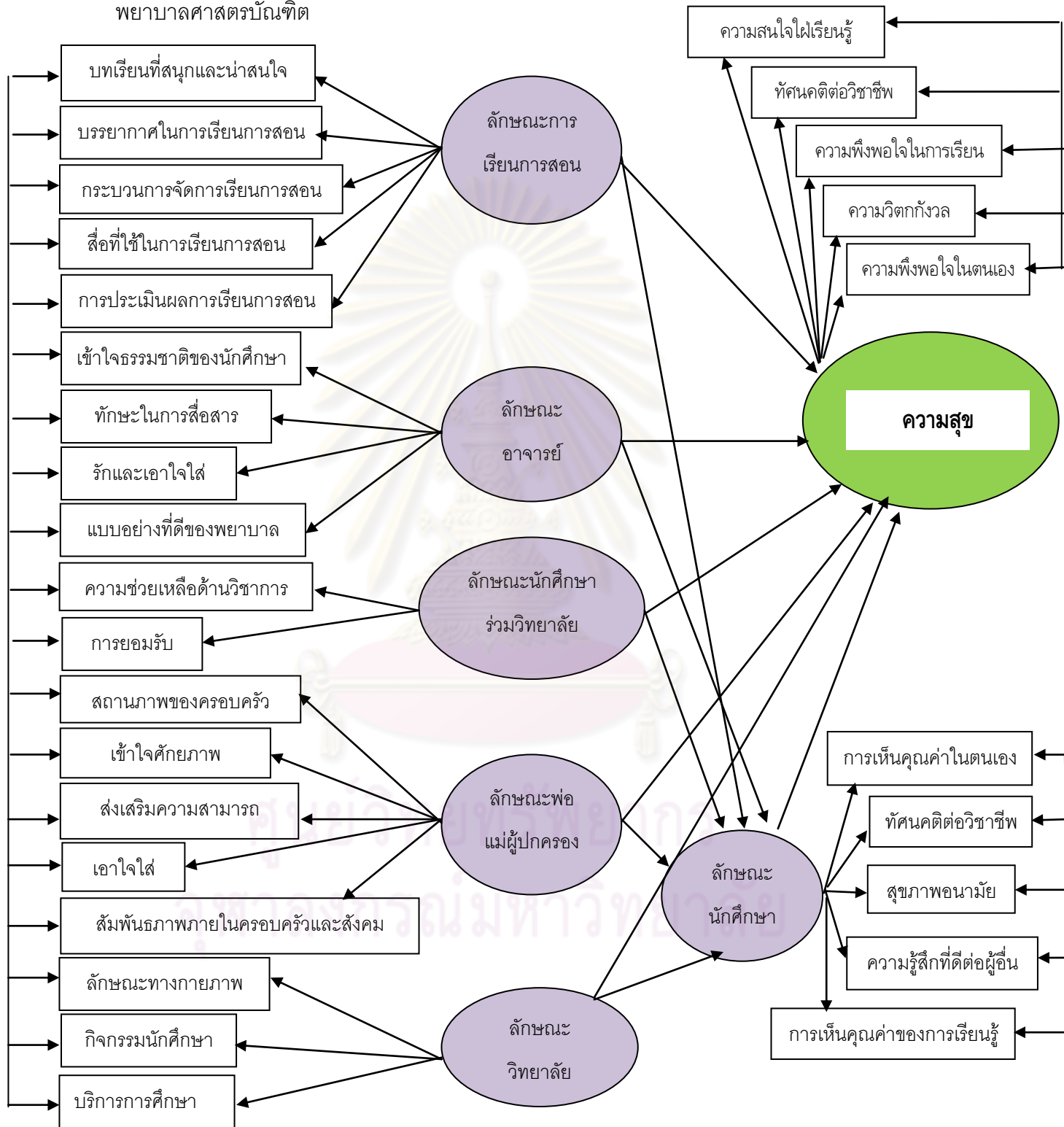
6.15 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนการของนักศึกษากษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะอาจารย์ ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย และลักษณะนักศึกษา และจากการวิเคราะห์ซึ่งแสดงผลไว้ในตอนที่ 3 และ 4 พบว่าดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน ความพึงพอใจในตนเอง ทศนคติต่อวิชาชีพ และความวิตกกังวล ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นโมเดลเริ่มต้นสำหรับการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ดังแผนภาพที่ 4.10

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.10 โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

พยาบาลศาสตรบัณฑิต

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นกรนำเสนอเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

6.15.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบโมเดลของตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตแต่ละด้าน

6.15.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

6.15.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบโมเดลของตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตแต่ละด้าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย องค์ประกอบด้านลักษณะบิดามารดา /ผู้ปกครอง องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาวิทยาลัย และองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน โดยผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะการจัดการเรียนการสอนพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-square(χ^2) มีค่าเท่ากับ 117.97 ค่า df เท่ากับ 119 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.50933 โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน(GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.68 - 0.91 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว

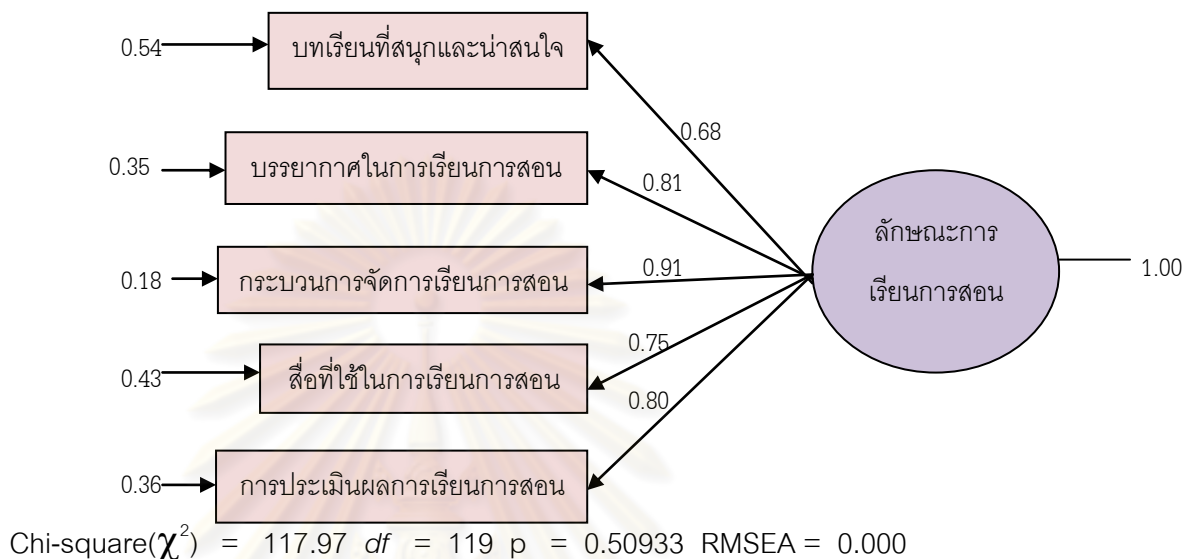
ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนฯ
ปัจจัยด้านลักษณะการเรียนการสอน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์ที่คะแนนองค์ประกอบ
บทเรียนสนุกน่าสนใจ	0.68**	0.014	27.125	0.464	0.681
บรรยากาศการเรียนการสอน	0.81**	0.014	35.647	0.651	0.807
กระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.91**	0.015	35.438	0.824	0.908
สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	0.75**	0.019	30.938	0.568	0.754
การประเมินผลการเรียนการสอน	0.80**	0.016	35.509	0.643	0.802
Chi-square(χ^2) = 117.97		df = 119		p = 0.50933	
GFI = 1		AGFI = 0.981		RMR = 0.00682	

**p<0.01

จากตารางที่ 4.33 พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะการเรียนการสอน ร้อยละ 82.40 รองลงมาคือตัวแปรด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ตัวแปรด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตัวแปรด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และตัวแปรด้านบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.81, 0.80, 0.75, และ 0.68 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 65, 64, 56 และ 46 ตามลำดับ หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะการเรียนการสอน สามารถเขียนในรูปโมเดล ได้ดังนี้

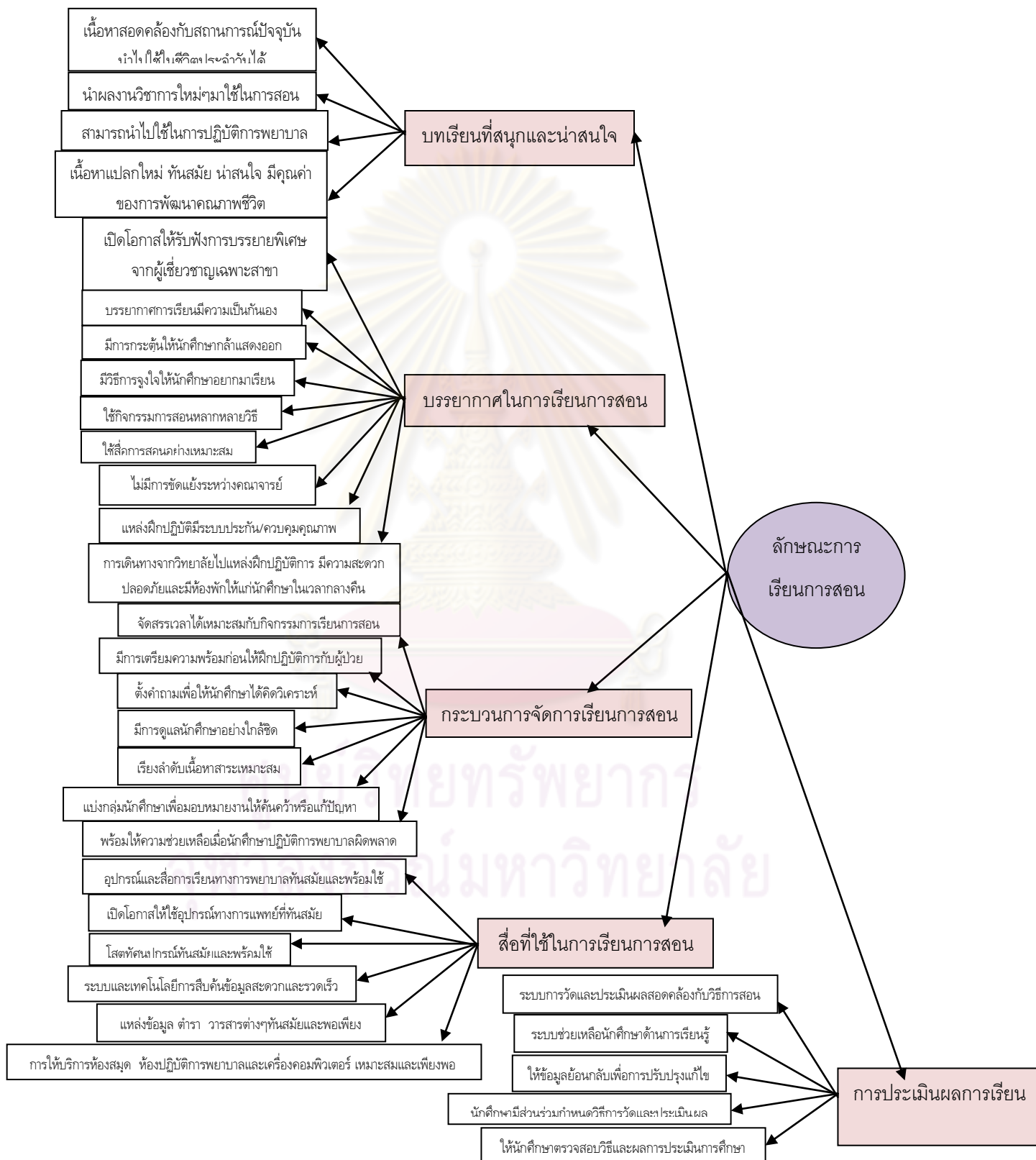
แผนภาพที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขการเรียนรู้ด้านลักษณะการเรียนการสอนที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

หากพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบลักษณะด้านการเรียนการสอนสามารถเขียนในรูปแบบโมเดลที่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4.12

แผนภาพที่ 4.12 โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขด้านลักษณะการเรียนการสอน

สอน

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ โดยผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-square(χ^2) มีค่าเท่ากับ 117.97 ค่า *df* เท่ากับ 119 ค่าความน่าจะเป็น (*p*) เท่ากับ 0.50933 โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.77 - 0.88 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว

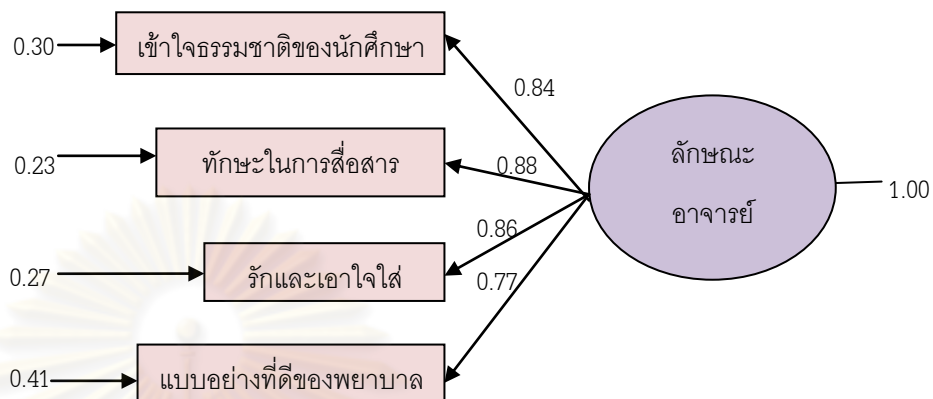
ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	T	R^2	สัมประสิทธิ์ที่คะแนน องค์ประกอบ
เข้าใจธรรมชาตินักศึกษา	0.84**	0.016	38.535	0.701	0.627
ทักษะในการสื่อสาร	0.88**	0.015	39.298	0.766	0.591
รักและเอาใจใส่	0.86**	0.016	39.855	0.732	0.654
แบบอย่างที่ดีของพยาบาล	0.77**	0.015	32.412	0.586	0.479
Chi-square(χ^2) = 117.97		<i>df</i> = 119		<i>p</i> = 0.50933	
GFI = 1		AGFI = 0.981		RMR = 0.00682	

***p*<0.01

จากตารางที่ 4.34 พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านทักษะในการสื่อสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.88 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ ร้อยละ 76.60 รองลงมาคือ ตัวแปรด้านรักและเอาใจใส่ ตัวแปรด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา และตัวแปรด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.86, 0.84 และ 0.77 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ ร้อยละ 73, 70 และ 58 ตามลำดับ หากพิจารณาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ สามารถเขียนในรูปโมเดล ได้ดังนี้

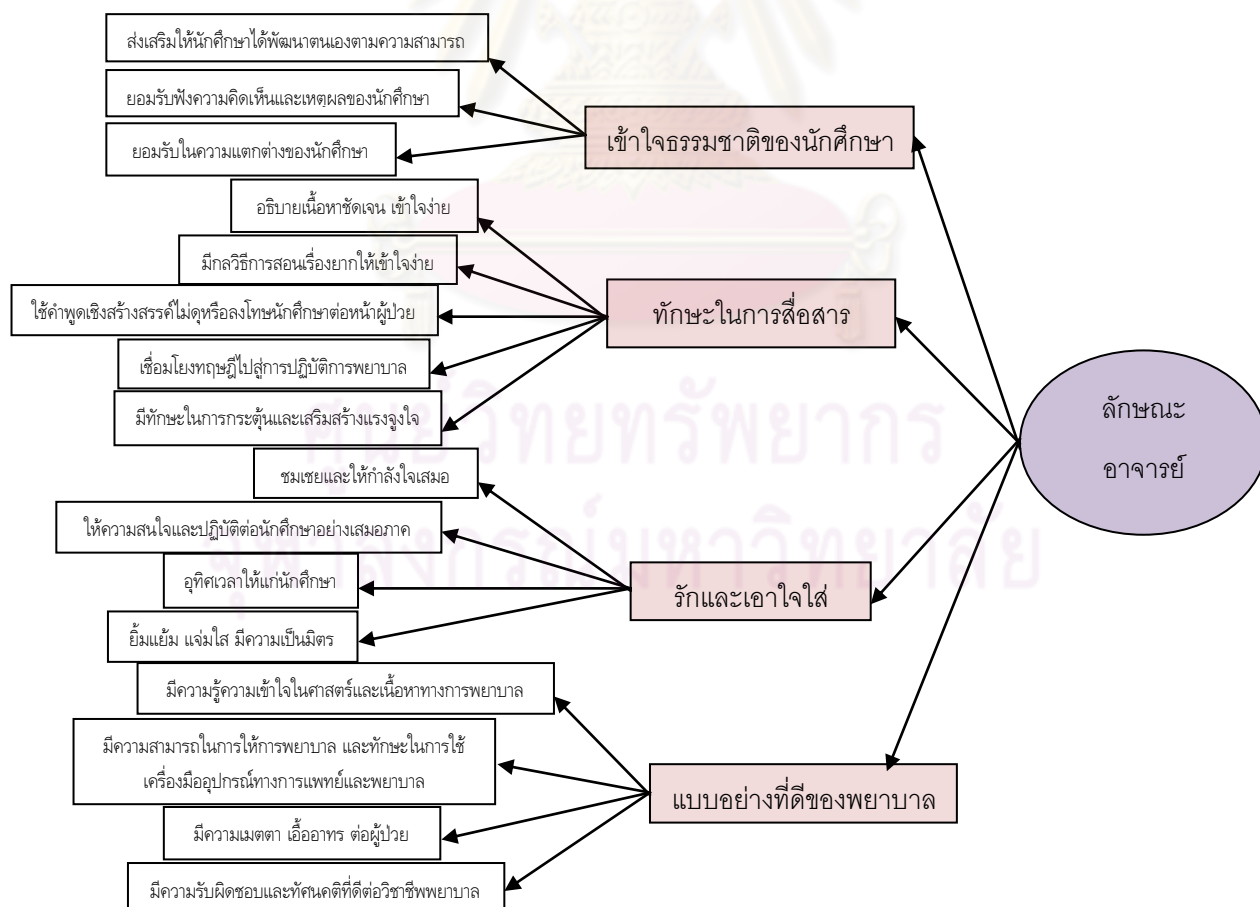
แผนภาพที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขาการเรียนด้านลักษณะอาจารย์ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

Chi-square(χ^2) = 117.97 df = 119 p = 0.50933 RMSEA = 0.000

หากพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบลักษณะด้านอาจารย์ สามารถเขียนในรูปโมเดลที่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4.14

แผนภาพที่ 4.14 โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขาเรียนด้านลักษณะอาจารย์

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา โดยผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-square(χ^2) มีค่าเท่ากับ 117.97 ค่า df เท่ากับ 119 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.50933 โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน(GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.67 - 0.93 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว

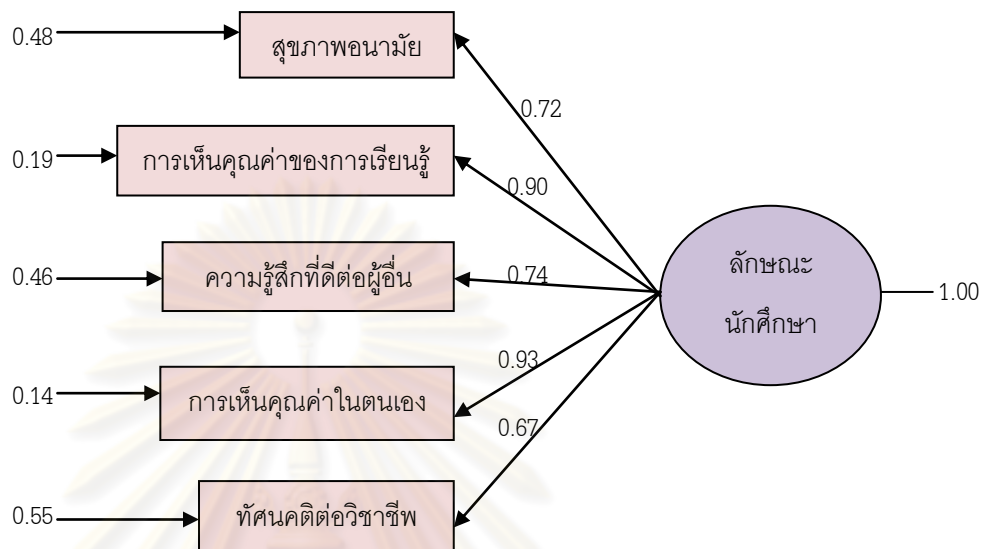
ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์ที่คะแนน องค์ประกอบ
สุขภาพอนามัย	0.72**			0.522	0.466
การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้	0.90**	0.019	23.113	0.808	0.512
ความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น	0.74**	0.021	18.388	0.542	0.437
การเห็นคุณค่าในตนเอง	0.93**	0.021	21.704	0.862	0.511
ทัศนคติต่อวิชาชีพ	0.67**	0.021	16.483	0.453	0.402
Chi-square(χ^2) = 117.97	$df = 119$		$p = 0.50933$		
GFI = 1	AGFI = 0.981		RMR = 0.00682		

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา ร้อยละ 86.20 รองลงมาคือตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ตัวแปรด้านความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น ตัวแปรด้านสุขภาพอนามัย และตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90, 0.74, 0.72 และ 0.67 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา ร้อยละ 80, 54, 52 และ 45 ตามลำดับ หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะนักศึกษา สามารถเขียนในรูปโมเดลได้ดังนี้

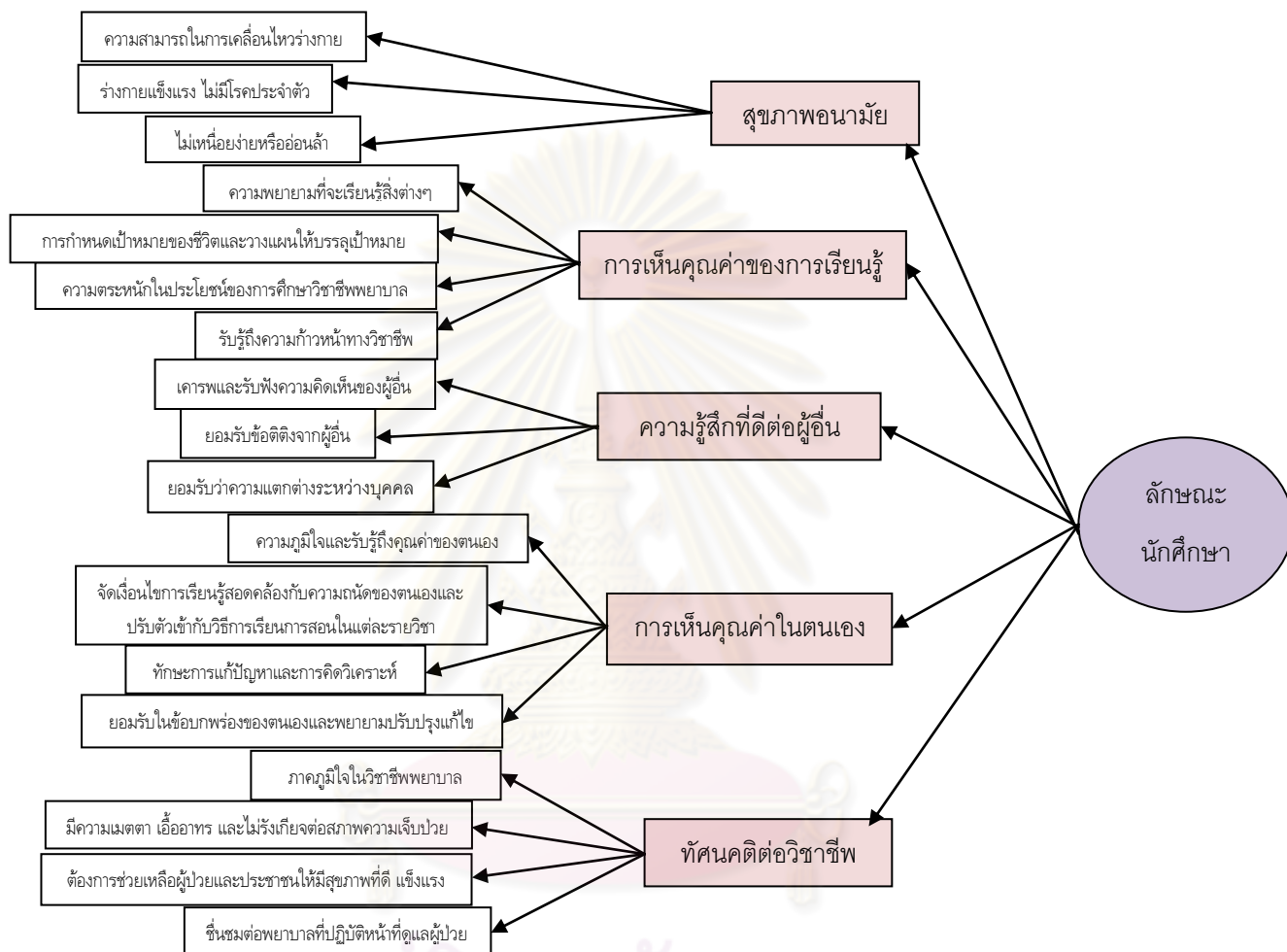
แผนภาพที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขการเรียนรู้ด้านลักษณะนักศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

Chi-square(χ^2) = 117.97 df = 119 p = 0.50933 RMSEA = 0.000

หากพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา สามารถเขียนในรูปโมเดลที่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4.16

แผนภาพที่ 4.16 โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขด้านลักษณะนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย โดยผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-square(χ^2) มีค่าเท่ากับ 117.97 ค่า df เท่ากับ 119 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.50933 โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.78 - 0.90 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว

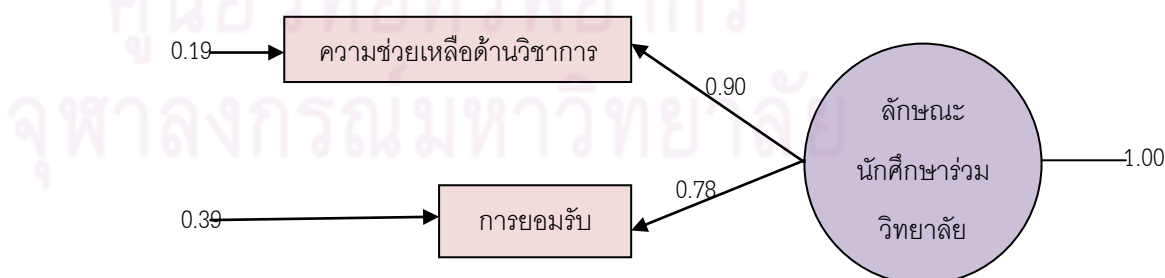
ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์ที่คะแนนองค์ประกอบ
ความช่วยเหลือทางวิชาการ	0.90**	0.013	41.144	0.815	0.545
การยอมรับ	0.78**	0.016	34.142	0.609	0.537
Chi-square(χ^2) = 117.97		df = 119		p = 0.50933	
GFI = 1		AGFI = 0.981		RMR = 0.00682	

**p<0.01

จากตารางที่ 4.36 พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ร้อยละ 81 รองลงมาคือตัวแปรด้าน การยอมรับ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.78 และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ร้อยละ 60 หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ต่อด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย สามารถเขียนในรูปโมเดลได้ดังนี้

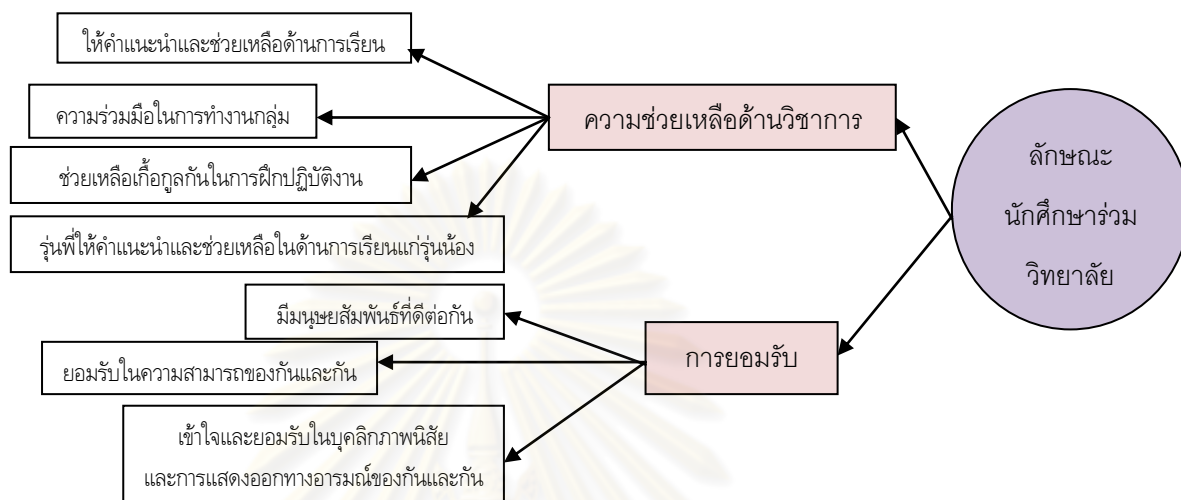
แผนภาพที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขการเรียนด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

Chi-square(χ^2) = 117.97 df = 119 p = 0.50933 RMSEA = 0.000

หากพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย สามารถเขียนในรูปโมเดลที่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4.18

แผนภาพที่ 4.18 โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย โดยผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-square(χ^2) มีค่าเท่ากับ 117.97 ค่า df เท่ากับ 119 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.50933 โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาน้ำหนัก องค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.84 – 0.89 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

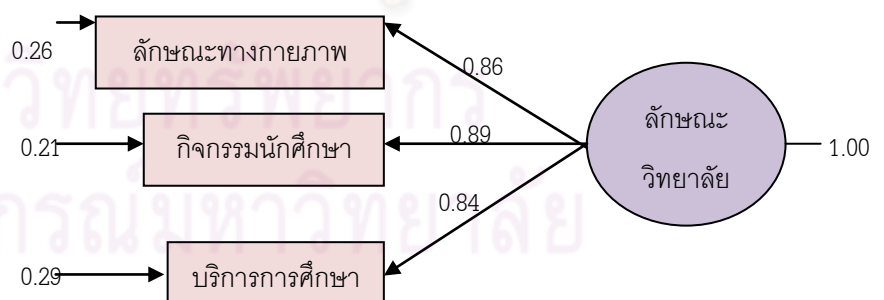
ตารางที่ 4.37 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย

ดัชนีชี้วัด	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R^2	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
ลักษณะทางกายภาพ	0.86**	0.017	39.074	0.737	0.674
บริการการศึกษา	0.89**	0.017	41.857	0.792	0.715
กิจกรรมนักศึกษา	0.84**	0.019	37.765	0.706	0.731
Chi-square(χ^2) = 117.97		df = 119		p = 0.50933	
GFI = 1		AGFI = 0.981		RMR = 0.00682	

**p<0.01

จากตารางที่ 4.37 พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านบริการการศึกษามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.89 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย ร้อยละ 79.20 รองลงมาคือ ตัวแปรด้านลักษณะทางกายภาพ และตัวแปรด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.85 และ 0.84 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย ร้อยละ 73 และ 70 ตามลำดับ หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตด้านลักษณะวิทยาลัย สามารถเขียนในรูปโมเดล ได้ดังนี้

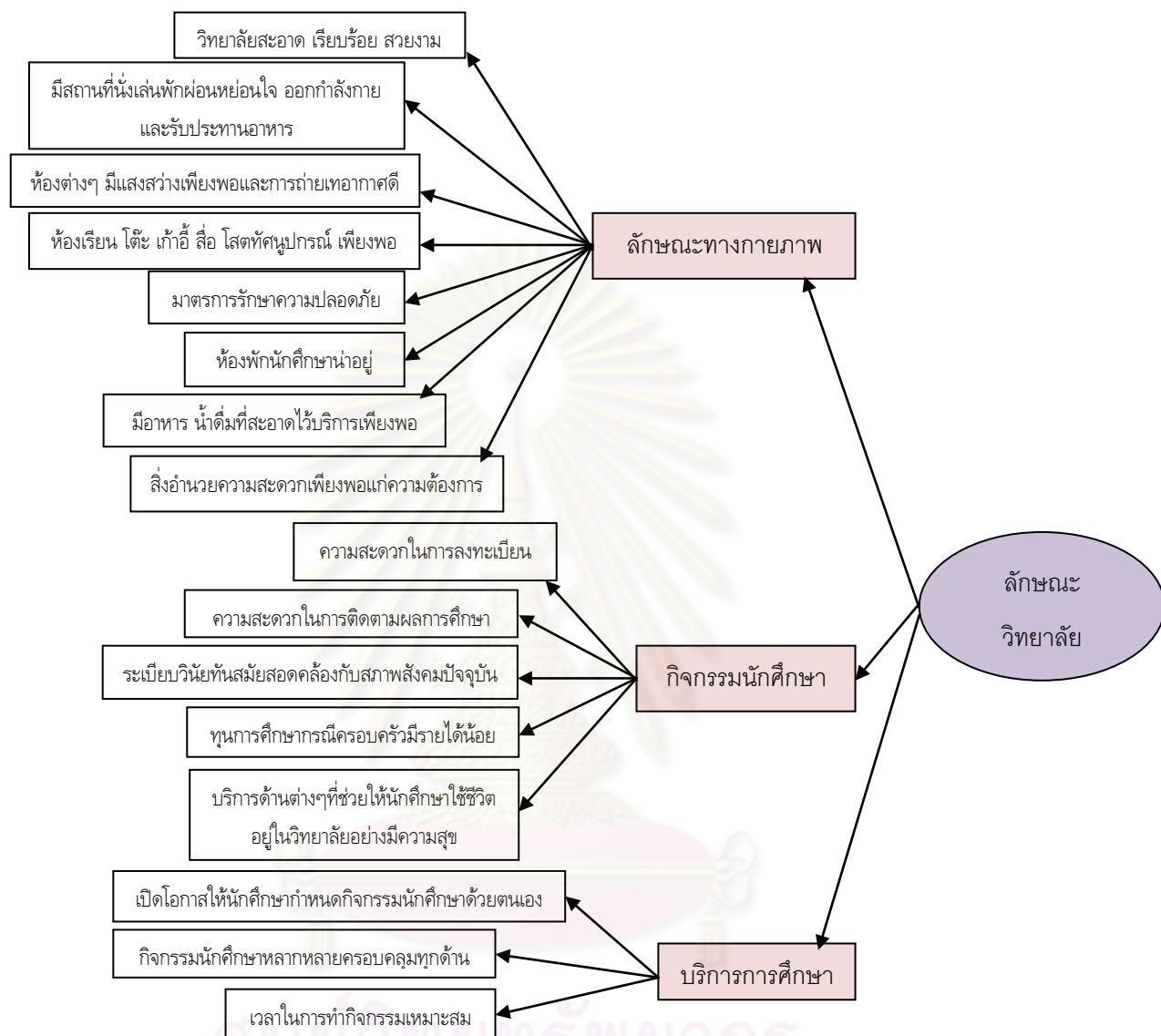
แผนภาพที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขการเรียนรู้ด้านลักษณะวิทยาลัยที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

Chi-square(χ^2) = 117.97 df = 119 p = 0.50933 RMSEA = 0.000

หากพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย สามารถเขียนในรูปโมเดลที่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4.20

แผนภาพที่ 4.20 โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขด้านลักษณะวิทยาลัย

บันทึก องค์ประกอบด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต องค์ประกอบด้านลักษณะพ่อแม่ /ผู้ปกครอง โดยผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะพ่อแม่ /ผู้ปกครอง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า Chi-square(χ^2) มีค่าเท่ากับ 117.97 ค่า *df* เท่ากับ 119 ค่าความน่าจะเป็น (*p*) เท่ากับ 0.50933 โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.981 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.68 - 0.86 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว

ตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง

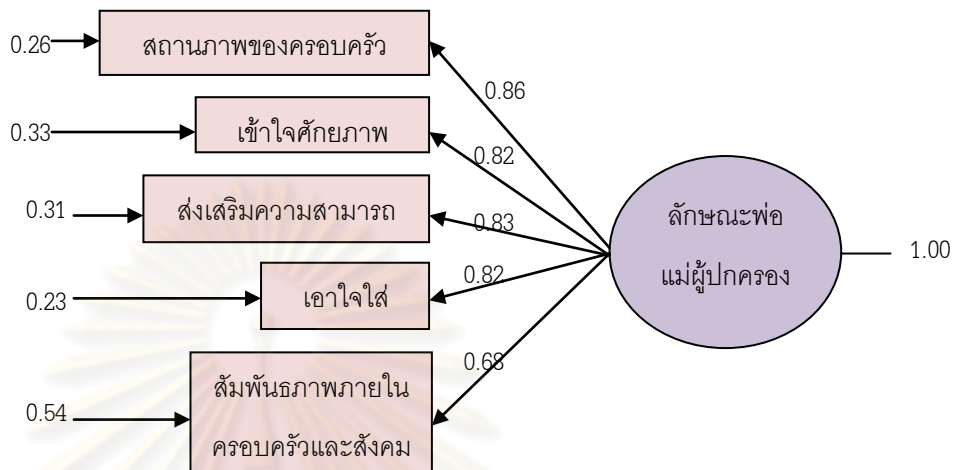
ดัชนีชี้วัด	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์ที่คะแนนองค์ประกอบ
สถานภาพของครอบครัว	0.86**	0.034	16.117	0.741	0.552
เข้าใจศักยภาพ	0.82**	0.015	32.689	0.665	0.494
ส่งเสริมความสามารถ	0.83**	0.017	32.369	0.694	0.545
เอาใจใส่	0.82**	0.016	31.597	0.668	0.511
สัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม	0.68**	0.015	25.155	0.463	0.374
Chi-square(χ^2) = 117.97		df = 119	p = 0.50933		
GFI = 1		AGFI = 0.981	RMR = 0.00682		

**p<0.01

จากตารางที่ 4.38 พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ตัวแปรด้านสถานภาพของครอบครัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.86 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ร้อยละ 74.10 รองลงมาคือตัวแปรด้านส่งเสริมความสามารถ ตัวแปรด้านเอาใจใส่ ตัวแปรด้านเข้าใจศักยภาพและตัวแปรด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคมซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.83, 0.82, 0.82 และ 0.68 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ร้อยละ 69, 66, 66 และ 46 ตามลำดับ หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครอง สามารถเขียนในรูปโมเดล ได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขการเรียนรู้ด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครองที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน

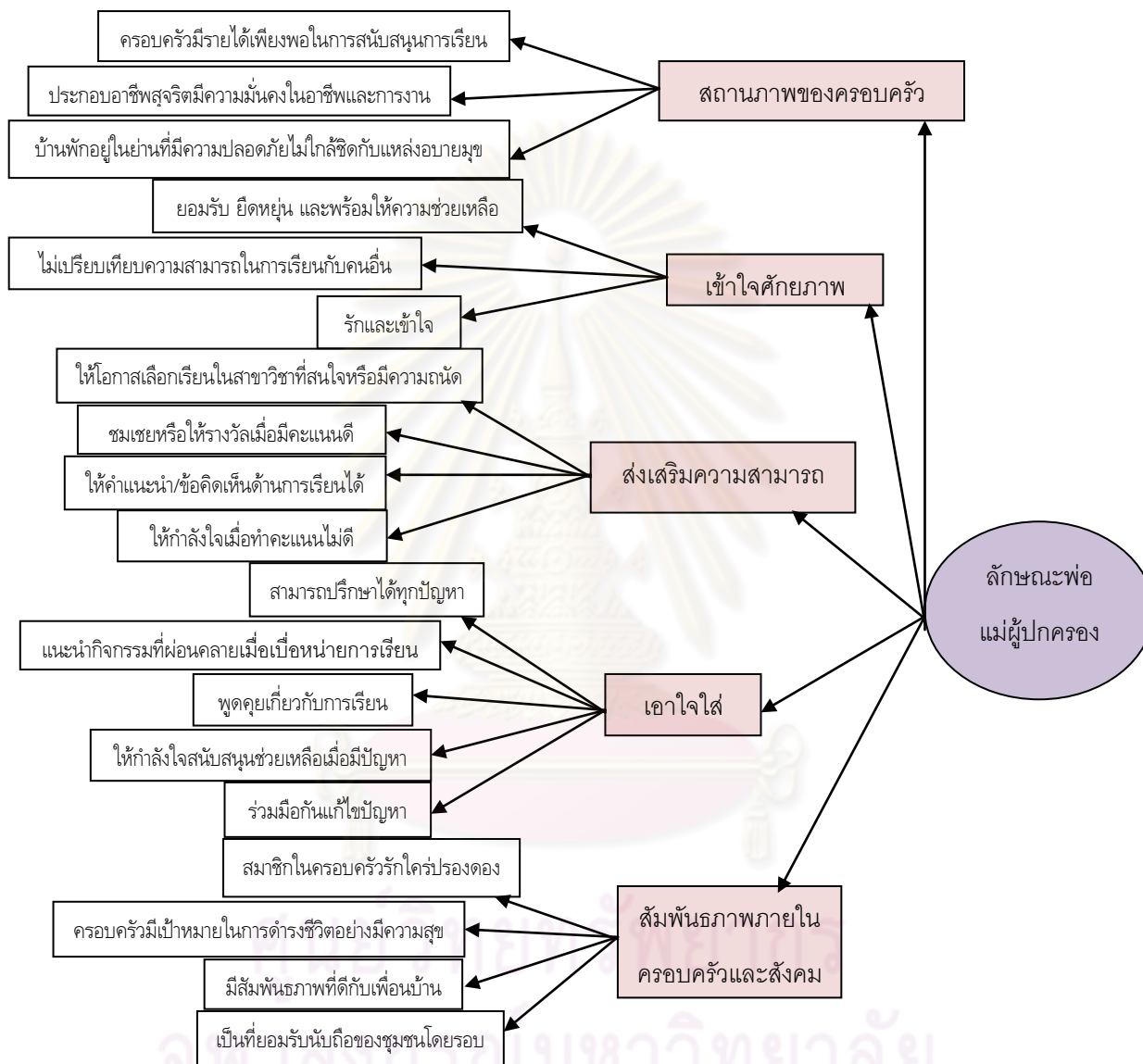

$$\text{Chi-square}(\chi^2) = 117.97 \quad df = 119 \quad p = 0.50933 \quad \text{RMSEA} = 0.000$$

หากพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครอง สามารถเขียนในรูปโมเดลที่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4.22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.22 โมเดลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขด้านลักษณะพ่อแม่/ผู้ปกครอง

6.15.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาล ศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ค่า χ^2 เท่ากับ 117.97 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 2. ค่า χ^2 เท่ากับ 117.97 และ ค่า df เท่ากับ 119
 3. ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 และค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.0172
 4. ค่า NFI เท่ากับ 0.999 NNFI เท่ากับ 1.00 CFI เท่ากับ 1.00 IFI เท่ากับ 1.00 RFI เท่ากับ 0.996 GFI เท่ากับ 0.995 และ AGFI เท่ากับ 0.981
 5. ค่า NCP เท่ากับ 0.0
 6. ค่า ECVI เท่ากับ 0.491 ค่า ECVI for Saturated Model เท่ากับ 0.568 และค่า ECVI for Independence Model เท่ากับ 65.142
 7. ค่า Model AIC เท่ากับ 749.975 ค่า Saturated AIC เท่ากับ 870 และค่า Independence AIC เท่ากับ 99616.680
 8. ค่า Model CAIC เท่ากับ 2751.623 ค่า Saturated CAIC เท่ากับ 3652.433 และค่า Independence CAIC เท่ากับ 99616.608
 9. ค่า Critical N เท่ากับ 2071.255
- และเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลของตัวแปรในโมเดล พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.39 และแผนภาพที่ 4.23

ตารางที่ 4.39 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์หือทธิพลของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

ค่าสถิติ							
Chi-square(χ^2) = 117.97 df = 119 p = 0.50933 GFI = 0.995 AGFI = 0.981 RMR = 0.00682 RMSEA = 0.000							
ขนาดของอิทธิพลจากตัวแปรสาเหตุไปตัวแปรผล							
ตัวแปรผล	ลักษณะนักศึกษา			ความสุขในการเรียน			
ตัวแปรสาเหตุ	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
ลักษณะการเรียนการสอน	0.40**	-	0.40**	0.19	0.075**	0.265	
ลักษณะอาจารย์	-0.18	-	-0.18	0.08	-0.035	0.115	
ลักษณะวิทยาลัย	0.010	-	0.010	0.02	0.002	0.022	
ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง	0.35**	-	0.35**	0.14**	0.065**	0.205**	
ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย	0.30**	-	0.30**	0.13**	0.056**	0.189**	
ลักษณะนักศึกษา	-	-	-	0.19**	-	0.19**	
สมการโครงสร้างตัวแปร							
	ลักษณะนักศึกษา			ความสุขในการเรียน			
R-Square	0.511			0.374			
เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง							
	ลักษณะนักศึกษา	ความสุขในการเรียน	ลักษณะการเรียนการสอน	ลักษณะอาจารย์	ลักษณะวิทยาลัย	ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง	ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย
ความสุขในการเรียน	1.00						
ลักษณะนักศึกษา	0.509	1.00					
ลักษณะการเรียนการสอน	0.540	0.581	1.00				
ลักษณะอาจารย์	0.511	0.518	0.926	1.00			
ลักษณะวิทยาลัย	0.431	0.458	0.754	0.721	1.00		
ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง	0.398	0.553	0.364	0.308	0.248	1.00	
ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย	0.515	0.599	0.739	0.736	0.653	0.390	1.00

ตารางที่ 4.39 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์หือทธิพลของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้				
ตัวแปรแฝง	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	SS	R^2
ตัวแปรสังเกตได้				
ความสุขในการเรียน				
ความสนใจใฝ่เรียนรู้	.075**		0.205	0.563
ความพึงพอใจในการเรียน	0.84**	0.027	0.265	0.713
ความพึงพอใจในตนเอง	0.65**	0.016	0.121	0.417
ความวิตกกังวล	-0.10**	0.014	-0.015	0.010
ทัศนคติต่อวิชาชีพ	0.82**	0.025	0.200	0.668
ลักษณะนักศึกษา				
สุขภาพอนามัย	0.72**		0.466	0.522
การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้	0.90**	0.019	0.512	0.808
ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น	0.74**	0.021	0.437	0.542
การเห็นคุณค่าในตนเอง	0.93**	0.021	0.511	0.862
ทัศนคติต่อวิชาชีพ	0.67**	0.021	0.402	0.453
ลักษณะการเรียนการสอน				
บทเรียนสนุกน่าสนใจ	0.68**	0.014	0.681	0.464
บรรยากาศการเรียนการสอน	0.81**	0.014	0.807	0.651
กระบวนการจัดการเรียนการสอน	0.91**	0.015	0.908	0.824
สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	0.75**	0.019	0.754	0.568
การประเมินผลการเรียนการสอน	0.80**	0.016	0.802	0.643
ลักษณะอาจารย์				
เข้าใจธรรมชาตินักศึกษา	0.84**	0.016	0.627	0.701
ทักษะในการสื่อสาร	0.88**	0.015	0.591	0.766
รักและเอาใจใส่	0.86**	0.016	0.654	0.732
แบบอย่างที่ดีของพยาบาล	0.77**	0.015	0.479	0.586

ตารางที่ 4.39 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต(ต่อ)

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้				
ตัวแปรแฝง	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	SS	R^2
ตัวแปรสังเกตได้				
ลักษณะวิทยาลัย				
ลักษณะทางกายภาพ	0.86**	0.017	0.674	0.737
บริการการศึกษา	0.89**	0.017	0.715	0.792
กิจกรรมนักศึกษา	0.84**	0.019	0.731	0.706
ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง				
สถานภาพของครอบครัว	0.86**	0.034	0.552	0.741
เข้าใจศักยภาพ	0.82**	0.015	0.494	0.665
ส่งเสริมความสามารถ	0.83**	0.017	0.545	0.694
เอาใจใส่	0.82**	0.016	0.511	0.668
สัมพันธ์ภาพในครอบครัวและสังคม	0.68**	0.015	0.374	0.463
ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย				
ความช่วยเหลือทางวิชาการ	0.90**	0.013	0.545	0.815
การยอมรับ	0.78**	0.016	0.537	0.609

** $P < 0.01$ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม

จากตารางที่ 4.39 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ตัวแปรได้รับอิทธิพลมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นอิทธิพลจากตัวแปรแฝงลักษณะอาจารย์ไปยังตัวแปรแฝงลักษณะนักศึกษา ที่มีค่าเป็นลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และอิทธิพลจากตัวแปรสังเกตได้ด้านความวิตกกังวลที่มีต่อความสุขในการเรียนที่มีค่าเป็นลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายตัวแปรแล้ว มีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะการเรียนการสอน มีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกกับความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.19 และมี
อิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกต่อลักษณะศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.40, $p < 0.01$
ทำให้มีอิทธิพลทางอ้อมที่เป็นบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา มีค่าเท่ากับ .075,
 $p < 0.01$

ลักษณะอาจารย์ มีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกกับความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.08 และมีอิทธิพล
ทางตรงที่เป็นลบต่อลักษณะศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน มีค่าเท่ากับ - 0.18 ทำให้มี
อิทธิพลทางอ้อมที่เป็นลบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา มีค่าเท่ากับ -0.035

ลักษณะวิทยาลัย มีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกกับความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.02 และมีอิทธิพล
ทางตรงที่เป็นบวกต่อลักษณะศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน มีค่าเท่ากับ 0.01 ทำให้
มีอิทธิพลทางอ้อมที่เป็นบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.002

ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกกับ ความสุขในการ
เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.14, $p < 0.01$
และมีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกต่อลักษณะศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน มีค่าเท่ากับ
0.35, $p < 0.01$ ทำให้มีอิทธิพลทางอ้อมที่เป็นบวกต่อความสุขในการเรียนของนัก
ศึกษา
พยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา มีค่าเท่ากับ
0.065, $p < 0.01$

ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย มีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกกับความสุขในการ
เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.13, $p < 0.01$
และมีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกต่อลักษณะศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน มีค่าเท่ากับ
0.30, $p < 0.01$ ทำให้มีอิทธิพลทางอ้อมที่เป็นบวกต่อความสุขในการเรียนของนัก
ศึกษา
พยาบาลศาสตร์บัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา มีค่าเท่ากับ
0.056, $p < 0.01$

ลักษณะนักศึกษา มีอิทธิพลทางตรงที่เป็นบวกกับความสูงในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.19, $p < 0.01$

และเมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝง คือ ตัวแปร ความสูงในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (HAPP) มีค่า เท่ากับ 0.374 และค่า สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงลักษณะนักศึกษา มีค่า เท่ากับ 0.511

เมื่อพิจารณาตัวแปรแฝงความสูงในการเรียน พบว่าตัวแปรสังเกต ได้ส่วนใหญ่มี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก ได้แก่ ความพึงพอใจในการเรียน ทศนคติต่อวิชาชีพ ความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และ ความพึงพอใจในตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.84, 0.82, 0.75 และ 0.65 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.713, 0.668, 0.563 และ 0.417 โดยมีตัวแปรสังเกตได้ความวิตกกังวลที่มีค่าเป็นลบ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ -0.10 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.010

ดังนั้นกล่าวสรุปได้ว่าลักษณะบิดามารดา /ผู้ปกครอง และลักษณะวิทยาลัยมี อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสูงในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ลักษณะการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสูงในการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และลักษณะนักศึกษามีอิทธิพล ทางตรงต่อความสูงในการเรียนของนักศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ลักษณะอาจารย์ และลักษณะวิทยาลัยมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสูงในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมพบว่าเป็นไปตาม สมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสูงในการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย ลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะบิดามารดา /ผู้ปกครอง ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย และลักษณะนักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย(Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) วิเคราะห์องค์ประกอบความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 2) พัฒนาคำชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 3) ศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 4) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้เป็นการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน โดยการศึกษานี้ 2 ประเด็น คือ ตัวแปรที่บ่งบอกความสุขในการเรียนของนักศึกษา และตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ประชากรในการวิจัย คือ เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 29 แห่ง มีจำนวนนักศึกษารวมทั้งหมด 13,578 คน ซึ่งกำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มหรือแบ่งพื้นที่ (Cluster sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยจำแนกประชากรออกตามลักษณะภูมิศาสตร์ที่ตั้งของสถานศึกษา แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างขั้นที่สองแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากเลือกสถานศึกษา 2 แห่ง จากแต่ละกลุ่มสถานศึกษาตามภาค ได้สถานศึกษารวมทั้งสิ้น 10 แห่ง จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มหรือแบ่งพื้นที่ (Stratified sampling) อีกครั้ง โดยสุ่มเลือกนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยให้กระจายทุกชั้นปี ชั้นปีละ 40คน เก็บข้อมูลกลับคืนมาโดยได้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,532 คน คิดเป็นร้อยละ 95.75

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปร 2 ชุด คือ

ชุดที่หนึ่ง การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร คือ ตัวที่หนึ่งความสนใจใฝ่เรียนรู้ ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกสนุกในการเรียนตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ความเอาใจใส่วิชาที่เรียน ความรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากเรียนรู้ ความไม่ท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก การมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาและนั่งด้านหน้า การให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอน ความชื่นชอบในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ได้แสดงความรู้ความสามารถโดยอิสระ และความเพลิดเพลินในการซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน ตัวแปรแฝงที่สองคือ ทักษะคิดต่อวิชาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร ได้แก่ การดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายและไม่รังเกียจต่อเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย ความปลอบปล้ำใจที่ได้ปฏิบัติการพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น ความตั้งใจในการวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริงและการเขียนรายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว ความชื่นชอบในการเรียนวิชาชีพพยาบาลที่ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของบุคคลในชุมชนและสังคม ความรู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้ ความรู้สึกปลอบปล้ำและพึงพอใจที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้ ความเชื่อมั่นว่าการศึกษาวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิตและความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตัวแปรแฝงที่สาม คือ ความพึงพอใจในการเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกเพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด ความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเอง ความพึงพอใจต่อการทำงานกลุ่ม และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ของวิทยาลัย และความยินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย ตัวแปรแฝงที่สี่ คือ ความวิตกกังวล ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหนังสือ ความรู้สึกเหงาและว่าเหว่แม่อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน ความรู้สึกรำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก ความรู้สึกไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูกฟ้องร้องในภายหลัง และความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไข

ปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน และตัวแปรแฝงตัวสุดท้าย คือ ความพึงพอใจในตนเอง ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ได้แก่ มีอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ การยอมรับในรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง การยอมรับในความสามารถของตนเอง ความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่รู้จัก และความสนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ชุดที่สอง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของศึกษาลักษณ์สุตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยกลุ่มตัวแปร 6 กลุ่มตัวแปร คือ

กลุ่มตัวแปรแฝงที่หนึ่งลักษณะการเรียนการสอน ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่หนึ่งบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง และเนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ทันสมัยน่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม ตัวแปรที่สองบรรยากาศในการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 9 ตัวแปร ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเองทำให้นักศึกษายใจ มีการกระตุ้นให้นักศึกษาลำแสดงออก อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี และใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม ตัวแปรที่สามคือกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 7 ตัวแปร ได้แก่ มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง และมีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง ตัวแปรที่สี่ คือ สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งประกอบ

ด้วยตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม มีโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้ จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการแพทย์ที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ และมีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสมและเพียงพอ และตัวแปรสุดท้าย คือ การประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ได้แก่ มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเองและสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์

กลุ่มตัวแปรแฝงที่สองคือ ลักษณะของอาจารย์ ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่หนึ่งเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน และยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน ตัวแปรที่สองคือ ทักษะในการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ได้แก่ อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล และมีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักศึกษา ตัวแปรที่สามคือรักและเอาใจใส่ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอแม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง อุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว และยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา ตัวแปรสุดท้ายคือแบบอย่างที่ดีของพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการแพทย์เป็นอย่างดี มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้องครบถ้วนและมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และ

พยาบาลเป็นอย่างดี มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเปื้อนหน่ายหรือรังเกียจผู้ป่วย และ มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

กลุ่มตัวแปรแฝงที่สาม คือ ลักษณะนักศึกษา ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่หนึ่งคือสุขภาพอนามัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง มีร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อยไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง และไม่เหนื่อยง่ายหรืออ่อนล้าเมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน ตัวแปรที่สองคือการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล และรับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ตัวแปรที่สามคือความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น และยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน ตัวแปรที่สี่คือการเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเองและปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ และยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข ตัวแปรสุดท้ายคือทัศนคติต่อวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน มีความเมตตาเอื้ออาทรและไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดีแข็งแรง และชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี

กลุ่มตัวแปรแฝงที่สี่คือลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่หนึ่งคือความช่วยเหลือทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้ ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และนักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง ตัวแปรที่สองคือการยอมรับ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกัน

และกัน และนักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน

กลุ่มตัวแปรแฝงที่ห้าคือลักษณะวิทยาลัย ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่หนึ่งคือลักษณะทางกายภาพ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ได้แก่ บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาดเรียบร้อยสวยงาม มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจออกกำลังกายและรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆ ครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ตัวแปรที่สองคือการบริการนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ได้แก่ มีความสะดวกในการลงทะเบียน มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น ตัวแปรที่สามคือกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ และมีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม

กลุ่มตัวแปรแฝงที่หกคือลักษณะบิดา/มารดาหรือผู้ปกครอง ศึกษาได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่หนึ่งคือสถานภาพของครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร บิดา/มารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการงาน บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัยไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุ่มด้านยาเสพติดและอื่นๆ ตัวแปรที่สองคือเข้าใจศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ บิดา/มารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษามีความยืดหยุ่นและพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประพฤติดนินทาผิดพลาดเสียหาย บิดา/มารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น และบิดา/มารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา ตัวแปรที่สามคือส่งเสริมความสามารถ ซึ่งประกอบ

ด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี และเมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดีพ่อแม่ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่ ตัวแปรที่สี่คือเอาใจใส่ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ได้แก่ เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไรสามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนบิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข และตัวแปรที่ห้าคือด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน และสมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย ตอนแรกข้อมูลทั่วไป ตอนที่สอง ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย ตอนแรกข้อมูลทั่วไป ตอนที่สองระดับความสุขในการเรียน ตอนที่สามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน

แบบสอบถามทั้งสองชุดเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการผนวกแนวคิดและทฤษฎีต่างๆเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และสร้างเป็นข้อคำถามซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 9 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติบรรยายเพื่อศึกษาและอธิบาย โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยใช้สถิติ Pearson Correlation

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อนำไปสร้างกรอบโมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.53

ตอนที่ 5 การสร้างสเกลองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ศาสตร์บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขโดยใช้สถิติพื้นฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับเพศ ระดับชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Spearman rho และ Pearson

ตอนที่ 7 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

ตอนที่ 8 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต และตัวแปรสังเกตได้ระหว่างดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson

ตอนที่ 9 ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.53

สรุปผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เท่ากับ 1,413 คน คิดเป็นร้อยละ 92.2 และนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 มากที่สุด เท่ากับ 405 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 น้อยที่สุด คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เท่ากับ 330 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 เนื่องจากขณะดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กำลังฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึก

ปฏิบัติการนอกพื้นที่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา และพบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีคะแนนเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 มากที่สุด เท่ากับ 856 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา คือ นักศึกษาที่มีคะแนนสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 เท่ากับ 442 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 น้อยที่สุด คือ นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.00 เท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิตกระทรวงสาธารณสุข พบว่าค่ามัธยฐานของดัชนีชี้วัดมีค่าระหว่าง 2.82 - 4.37 โดยดัชนีชี้วัดในองค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีค่าสูงสุด เท่ากับ 4.37 รองลงมา คือ ดัชนีชี้วัดในองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง มีค่าเท่ากับ 4.24 เมื่อพิจารณาการแจกแจงของข้อมูลพบว่าดัชนีชี้วัดส่วนใหญ่ในองค์ประกอบทุกด้าน มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และดัชนีชี้วัดความสุขส่วนใหญ่มีความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย ยกเว้นองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล มีค่าความความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นลบ) แสดงว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลมาก เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล พบว่าดัชนีชี้วัดมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ตั้งแต่ 16.04 - 48.58 โดยดัชนีชี้วัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ ความเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน ทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน และดัชนีชี้วัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ความปลาบปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติการพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าดัชนีชี้วัดส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ยกเว้นดัชนีชี้วัดในองค์ประกอบด้านความวิตกกังวลที่มีความสัมพันธ์กับดัชนีชี้วัดในองค์ประกอบอื่นๆอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่มีความสัมพันธ์ในระหว่างดัชนีชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ คู่ของดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นว่าการศึกษาวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิต และความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .627 ซึ่งมีค่า Bartlett's Test of Sphericity ในภาพรวม เท่ากับ 20466.129 ($p = 0.000$) แสดงว่าเมทริกซ์

สหสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .947

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(Exploratory Factor Analysis : EFA) พบว่าดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกระทรวงสาธารณสุข จำแนกได้เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย 8 ตัวแปร องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ประกอบด้วย 8 ตัวแปร องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน ประกอบด้วย 5 ตัวแปร องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ประกอบด้วย 5 ตัวแปร และ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง ประกอบด้วย 6 ตัวแปร

5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(Confirmatory Factor Analysis : CFA) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า χ^2 เท่ากับ 222.83 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า df เท่ากับ 226 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 และค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.022 ค่า NFI เท่ากับ 1.00 NNFI เท่ากับ 1.00 CFI เท่ากับ 1.00 IFI เท่ากับ 1.00 RFI เท่ากับ 0.99 GFI เท่ากับ 0.99 และ AGFI เท่ากับ 0.98

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบแต่ละด้านมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปน้อย คือ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง และองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.98, 0.90, 0.87, 0.69 และ 0.23 ตามลำดับ และ องค์ประกอบแต่ละด้านมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 96, 81, 75, 48 และ 5 ตามลำดับ สามารถเขียนสเกลองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังรูปสมการ

$$\begin{aligned} \text{ความสุขในการเรียน} = & 0.433 K1.1 + 0.456K1.2 + 0.508K1.3 + 0.499K1.4 + \\ & 0.533K1.5 + 0.514K1.6 + 0.524K1.7 + 0.507K1.8 + 0.552K2.1 \\ & + 0.502K2.2 + 0.498K2.3 + 0.533K2.4 + 0.517K2.5 + \\ & 0.292K3.1 + 0.174K3.2 + 0.295K3.3 + 0.314K3.4 + \\ & 0.422K3.5 + 0.529K3.6 + 0.140K4.1 + 0.185K4.2 + \end{aligned}$$

$$0.218K4.3 + 0.159K4.4 + 0.219K4.5 + 0.430K5.1 + \\ 0.299K5.2 + 0.446K5.3 + 0.481K5.4 + 0.565K5.5 + 0.441K5.6 \\ + 0.448K5.7 + 0.404K5.8$$

6. ผลการสำรวจระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยของความสุขอยู่ระหว่าง 2.51 – 4.25 หมายความว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีความสุขอยู่ในระดับ ปานกลาง – มาก โดยมี 19 ข้อคำถามที่ นักศึกษามีความเห็นว่ามีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.37 และมีค่าสัมประสิทธิ์ การกระจายของข้อคำถามทั้ง 19 ข้อ อยู่ระหว่าง 18.20 – 28.66 ซึ่งแสดงว่านักศึกษามีความ แตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย

และ ข้อคำถามที่ 26 ข้าพเจ้าปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความ รับผิดชอบมีอาการดีขึ้น มีคะแนนความสุข เท่ากับ 4.25 S.D. 0.746 และค่าสัมประสิทธิ์การ กระจาย เท่ากับ 17.55 หมายถึงนักศึกษามีระดับความสุขตามข้อคำถามนี้มากที่สุด และมีความ แตกต่างระหว่างความคิดเห็นน้อย และ ข้อคำถามที่ 24 ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการ ทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการ ดำรงชีวิตประจำวัน มีคะแนนความสุข เท่ากับ 2.51 S.D. 1.264 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 50.36 หมายถึงนักศึกษามีระดับความสุขตามข้อคำถามนี้อยู่ในระดับปานกลาง และมีความ แตกต่างระหว่างความคิดเห็นมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิตกับเพศ ระดับชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับเพศของนักศึกษาในองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับระดับความสุขในการเรียนทุก ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ความพึงพอใจในตนเอง ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน ทักษะติดต่อวิชาชีพ และความวิตกกังวล เท่ากับ 0.142, 0.139, 0.116, 0.097 และ 0.075 ตามลำดับ และความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมี ความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยสะสมในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นองค์ประกอบความ วิตกกังวลพบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. ผลการวิเคราะห์สภาพของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 2.99 - 4.55 และตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกตัวแปร มีการแจกแจงของข้อมูลอยู่ในลักษณะเบ้ซ้าย(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่ามีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย

8. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ แบ่งออกเป็นสองส่วน ดังนี้

ส่วนแรกผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกระทรวงสาธารณสุข พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ ยกเว้นตัวแปรบางตัวในองค์ประกอบหลักด้านลักษณะของบิดา/มารดาและผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรในองค์ประกอบหลักด้านลักษณะการเรียนการสอนบางตัว และองค์ประกอบหลักด้านวิทยาลัยบางตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทุกตัวในองค์ประกอบหลักอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ คู่ของตัวแปรสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน และ สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .766 มีค่า Bartlett's Test of Sphericity ในภาพรวม เท่ากับ 107,534.591 ($p = 0.000$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .976

ส่วนที่สองผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่า พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.01$ และ $p < 0.05$ ยกเว้นตัวแปรในองค์ประกอบหลักด้านความวิตกกังวลของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรอื่นๆอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ คู่ของตัวแปรด้านทักษะในการสื่อสาร

และตัวแปรด้านรักและเอาใจใส่ ซึ่งทั้งคู่เป็นตัวแปรในองค์ประกอบลักษณะอาจารย์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.80 มีค่า Bartlett's Test of Sphericity ในภาพรวม เท่ากับ 30,295.155 ($p = 0.000$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และค่าดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .951 สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ คู่ของตัวแปรด้านทัศนคติซึ่งเป็นตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุข และตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะนักศึกษา และคู่ของตัวแปรด้านทัศนคติซึ่งเป็นตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุข และตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านลักษณะนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.46 เท่ากัน

10. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า

10.1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะการจัดการเรียนการสอน(LEAR) พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.68 - 0.91 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 82.40

10.2 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.77 - 0.88 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านทักษะในการสื่อสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.88 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ ร้อยละ 76.60 รองลงมาคือ ตัวแปรด้านรักและเอาใจใส่ ตัวแปรด้านเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา และตัวแปรด้านแบบอย่างที่ดีของพยาบาล ซึ่งมี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.86, 0.84 และ 0.77 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ ร้อยละ 73, 70 และ 58 ตามลำดับ

10.3 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.67 - 0.93 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา ร้อยละ 86.20 รองลงมาคือตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ตัวแปรด้านความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ตัวแปรด้านสุขภาพอนามัย และตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.90, 0.74, 0.72 และ 0.67 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษา ร้อยละ 80, 54, 52 และ 45 ตามลำดับ

10.4 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.78 - 0.90 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ร้อยละ 81 รองลงมาคือตัวแปรด้าน ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.78 และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ร้อยละ 60

10.5 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.84 - 0.89 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านบริการการศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.89 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย ร้อยละ 79.20 รองลงมาคือ ตัวแปรด้านลักษณะทางกายภาพ และตัวแปรด้านการกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.85 และ 0.84 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะวิทยาลัย ร้อยละ 73 และ 70 ตามลำดับ

10.6 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.68 - 0.86 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัว ตัวแปร

ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวแปรด้านสถานภาพของครอบครัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.86 มีความแปรผันร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ร้อยละ 74.10 รองลงมาคือตัวแปรด้านส่งเสริมความสามารถ ตัวแปรด้านเอาใจใส่ ตัวแปรด้านเข้าใจศักยภาพและ ตัวแปรด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.83, 0.82, 0.82 และ 0.68 ตามลำดับ และมีความแปรผันในปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ร้อยละ 69, 66, 66 และ 46 ตามลำดับ

10.7 ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผล ต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า χ^2 เท่ากับ 117.97 และไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ค่า df เท่ากับ 119 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 และค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.0172 ค่า NFI เท่ากับ 0.999 NNFI เท่ากับ 1.00 CFI เท่ากับ 1.00 IFI เท่ากับ 1.00 RFI เท่ากับ 0.996 GFI เท่ากับ 0.995 และ AGFI เท่ากับ 0.981

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝง คือ ตัวแปร ความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข(HAPP) มีค่า เท่ากับ 0.374 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงลักษณะ นักศึกษา มีค่า เท่ากับ 0.511 ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง และลักษณะวิทยาลัยมีอิทธิพลทั้ง ทางตรงและทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ขณะที่ลักษณะการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และลักษณะนักศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ลักษณะอาจารย์และลักษณะ วิทยาลัยมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร บัณฑิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิต และเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร บัณฑิตจากข้อมูลเชิงประจักษ์ และอาศัยหลักเกณฑ์ทางสถิติเป็นพื้นฐานในการพัฒนาดัชนีชี้วัดและ ปัจจัย สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัยได้มาจากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่นักวิชาการและ

นักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งคล้ายคลึงและแตกต่างกันแล้วแต่มุมมองของนักวิชาการและนักวิจัยในแต่ละท่าน ผู้วิจัยได้เอาแนวคิดทั้งหมดเหล่านั้นมาสังเคราะห์ พบว่า ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนมีทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน ความพึงพอใจในตนเอง ความวิตกกังวล และ ความวิตกกังวล

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนนั้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 23 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1. ลักษณะการเรียนการสอน ประกอบด้วย บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน
2. ลักษณะอาจารย์ ประกอบด้วย เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ และ แบบอย่างที่ดีของพยาบาล
3. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ประกอบด้วย ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และการยอมรับ
4. ลักษณะบิดามารดา ประกอบด้วย สถานภาพของครอบครัว เข้าใจศักยภาพ ส่งเสริมความสามารถ เอาใจใส่ และ สัมพันธภาพภายในครอบครัวและสังคม
5. ลักษณะนักศึกษา ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง ทศนคติต่อวิชาชีพ สุขภาพอนามัย ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น และ การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้
6. ลักษณะวิทยาลัย ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ กิจกรรมนักศึกษา บริการการศึกษา

ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้พบว่า ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนที่ได้มานั้น มีความสอดคล้องในบางส่วนกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของนักวิชาการและนักวิจัยหลายคน เช่น อาร์เธอร์ ชิคเคอริง และ เชลดดา แกมสัน (Chickering & Gamson, 1997) ลายาร์ด (Layard, 2005) กิตติยวดี บุญชื้อ และ คนะ (2549) ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน สมสุข ธีระพิจิตร และ วุชนีย์ เซาน์ดำรงค์ (2549) เป็นต้น โดยประเด็นสำคัญต่างๆ ผู้วิจัยนำมาเสนอเป็นประเด็นเพื่ออภิปรายผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าวิธีการพัฒนาดัชนีชี้วัดและศึกษาปัจจัยที่ส่งผล จากข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์จัดกลุ่มตัวแปรและใช้หลักเกณฑ์ทางสถิติเป็นพื้นฐานในการ พัฒนาดัชนีชี้วัด พร้อมทั้งทำการตรวจสอบและยืนยันดัชนีชี้วัดที่ได้ ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ทราบถึง องค์ประกอบของดัชนีชี้วัดในเรื่องที่ต้องการจะศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ดัชนีชี้วัดและปัจจัยที่ ส่งผลที่ได้ ยังผ่านการตัดลดจำนวนตัวแปรทั้งโดยผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้งยังผ่าน การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบและยืนยันดัชนีชี้วัดที่พัฒนาขึ้นมาทุกตัว ซึ่งทำให้มั่นใจได้ว่าตัวแปรที่ใช้ใน การศึกษาครั้งนี้เป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญและสามารถใช้เป็นตัวแทนหรือเครื่องมือวัดและประเมินความสุข ในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ซึ่งสะท้อนจากการให้ค่าความสำคัญของดัชนีชี้วัดที่ มีค่าสูงทุกตัว รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ที่มี ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายหรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในด้าน ต่างๆ และในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่เป็น เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะส่งผลดีต่อการนำดัชนีชี้วัดและ ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนไปใช้ในการดำเนินงานบริหารการศึกษา เหนือสิ่ง อื่นใดเป็นการลดข้อจำกัดของการพัฒนาดัชนีชี้วัดที่มักนิยมให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ผู้กำหนดดัชนีชี้วัด ดังนั้น การที่นักศึกษาเป็นผู้กำหนดดัชนีชี้วัดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการ เรียน มีแนวโน้มที่เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงจะให้ผลลัพธ์ตรงและสอดคล้องกับความรู้สึกและความ ต้องการที่แท้จริงของนักศึกษามากกว่า การให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้กำหนดดัชนีชี้วัดแต่ เพียงกลุ่มเดียว แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของจอห์นสโตน (Johnstone,1981) กล่าวไว้ว่า “จะเป็นการดียิ่งขึ้น หากนักวิจัยให้ผู้ใช้เป็นผู้กำหนดดัชนีชี้วัด หลังจากนั้นจึงค่อยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ทางสถิติเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันดัชนีชี้วัดที่สำคัญ”

2. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุด พบว่า

2.1 ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตมี องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ เมื่อเรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความ พึงพอใจในการเรียน องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล และองค์ประกอบด้านความพึงพอใจใน ตนเอง ที่เป็นสมมติฐานที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งองค์ประกอบของดัชนีชี้วัดที่ได้สอดคล้องกับแนวคิด เกี่ยวกับความสุขของมาสโลว์ (Maslow,1998) กรมสุขภาพจิต (2547) ลายาร์ด(Layard,2005) ดันน์

และเฮทเลอร์ (Dunn & Hetler, 2006) ที่ได้เสนอไว้ว่า บุคคลที่มีความสุข คือ บุคคลที่ยอมรับตนเองในทุกด้านทั้งรูปร่าง หน้าตา ความสามารถ มีความพึงพอใจในสถานะของตนเอง มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ ความรู้สึกด้านดีต่อการเรียน มีจุดมุ่งหมายในชีวิตและใช้ชีวิตอย่างมีสติ รวมทั้งยอมรับค่านิยมและความเชื่อของผู้อื่น และตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบก็ยังคงสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแนวคิดเกี่ยวกับความสุขและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักวิชาการและนักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) เพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม 2) ชอบและเอาใจใส่ทุกวิชาที่เรียน 3) ไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหาหายาก 4) ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนทุกเรื่อง 5) สนุกในการเรียนทุกวิชา/บางวิชาที่ชอบ ตื่นเต้นและยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 6) มาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า 7) ชอบและสนุกที่อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถได้โดยอิสระ และ 8) สนุกที่ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2544) ที่ระบุให้นักศึกษาต้องมีความสนใจใฝ่รู้ มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ตามรูปแบบของตนเอง มีวินัยในตนเอง และพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2541) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของนักศึกษา ควรประกอบด้วยความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีสติกระตือรือร้นตลอดเวลา มีจิตสำนึกศึกษาพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

2.1.2 องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) ภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) ปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอากาศดีขึ้น 3) ตั้งใจวางแผนการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติจริง และการเขียนรายงานการพยาบาลและอาการผู้ป่วยเมื่อเสร็จสิ้นการให้การพยาบาลแล้ว 4) ชื่นชอบและสนุกที่การเรียนวิชาชีพพยาบาล ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของบุคคลในชุมชนและสังคม 5) เชื่อมั่นว่าการศึกษาระดับวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิตข้าพเจ้า 6) ปลื้มใจและพึงพอใจในตนเองที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี 7) สบายใจและไม่วิตกกังวลกับการเรียนในภาคปฏิบัติเพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี และ 8) ดูแลและสัมผัสผู้ป่วยด้วยความเต็มใจถึงแม้จะเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย

และไม่รังเกียจต่อเชื้อโรค หรือสิ่งสกปรกที่ขับออกมาจากร่างกายผู้ป่วย โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ของสภาการพยาบาล(2546) และสถาบันพระบรมราชชนก (2552) ที่กำหนดไว้ว่า บัณฑิตพยาบาลต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถเชิงวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

2.1.3 องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) สนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย 2)ชอบทำงานกลุ่มและพอใจที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน 3)ยินดีที่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย 4)พอใจในผลการเรียนของตนเอง และ 5)เพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (2550) ที่ระบุว่า พัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ได้ในระดับที่เหมาะสมแก่งาน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่ระบุให้นักศึกษามีความยืดหยุ่นในวิธีเรียน และแนวคิดของมาสโลว์(Maslow,1998)เกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ โดยระบุว่า ความต้องการการเรียนรู้ เป็นความต้องการที่บุคคลปรารถนาในด้านความรู้ ความหมายของชีวิตและการดำรงชีวิต

2.1.4 องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปร ได้แก่ 1)รำคาญและหงุดหงิดเวลาฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยที่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเรียกร้องความสนใจ มีพฤติกรรมจุกจิก จู้จี้ พุดมาก 2)เบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน 3)เหงาและว่าเหว่แม้อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมชั้นเรียน 4)ไม่ปลอดภัยเวลาให้การพยาบาลผู้ป่วยเพราะเกรงทำผิดกฎหมายและถูกฟ้องร้องในภายหลัง และ 5)รู้สึกว่าคุณบังคับให้เรียนหนังสือ โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของความต้องการของมนุษย์ตามแนวทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1998) ที่กล่าวถึง ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความสมหวังในชีวิต

2.1.5 องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร ได้แก่ 1)ยอมรับในรูปร่าง หน้าตา บุคลิกภาพของตนเอง 2)ยอมรับในความสามารถของตนเอง 3)รักและภาคภูมิใจในตนเอง 4)สนุกสนานกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน 5)อารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ และ6)รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆที่ข้าพเจ้ารู้จัก โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของซิคเคอริงและไรซ์เซอร์(Chickering,

A.W. & Reisser, L.W.,1993)ที่กล่าวว่า นักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาให้มีการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity) รวมไปถึงความพอใจตนเองในรูปร่างลักษณะ และการปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตน การนับถือตนเองและมั่นใจในบุคลิกของตน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ เมื่อเรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ซึ่งองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ได้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักศึกษา ที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ กิตติยวดี บุญซื่อ และคณะ(2549) ระบุว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขเกิดจากผู้เรียนได้รับการยอมรับในฐานะปัจเจกชน มีความรักและภาคภูมิใจในตนเอง ได้เลือกเรียนตามความถนัด ครุมาความรักและเมตตา และบทเรียนสนุก น่าสนใจ สอดคล้องกับ พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2526) และ อมเรศ ศิลาอ่อน(2551) ที่ให้ความสำคัญต่อครูและอาจารย์ผู้สอนว่าต้องมีความสามารถในการสอน มีความรักและเมตตาต่อผู้เรียน รวมทั้ง ธนาธิป พรกุล (2543) และ ทิศนา แขมมณี (2551) ที่กล่าวว่า การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยวิธีการที่ชอบ หรือถนัด เหมาะสมกับธรรมชาติของตน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนที่ดี สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น ใช้เวลาน้อยลง มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีความสุขในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับ ชิคเคอริงและไรซ์เซอร์ (Chickering, A.W. & Reisser, L.W.,1993) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องทำให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาครอบคลุมทุกด้าน และ แอสติน(Astin,1984) ที่เสนอแนวคิดว่าองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อนิสิตนักศึกษา คือ ลักษณะของสถาบัน หลักสูตร อาจารย์ กลุ่มเพื่อน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบก็ยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความสุขและการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักวิชาการ และนักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 องค์ประกอบด้านลักษณะอาจารย์ ประกอบด้วยตัวแปร 16 ตัวแปร ได้แก่ 1)ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน 2)ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน 3)ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่ 4) มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักศึกษา 5)ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับ

นักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ป่วย 6) มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย 7) มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล 8) อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน 9) ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย 10) ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง 11) อุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว 12) ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา 13) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี 14) มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี 15) มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบียดเบียนหรือรังเกียจผู้ป่วย และ 16) มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสุขของกิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2549) ที่กำหนดว่า อาจารย์ควรมีความเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา มีทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ลูกศิษย์ และแนวคิดของพวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2526) ที่ระบุว่าอาจารย์พยาบาลต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของพยาบาลวิชาชีพ

2.2.2 องค์ประกอบด้านลักษณะวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปร 16 ตัวแปร ได้แก่

1) มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น 2) มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา 3) ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆ ครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น 4) ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ วัสดุทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา 5) มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม 6) ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี 7) มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี 8) บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม 9) มีการบริการด้านต่างๆ ที่ช่วยให้นักศึกษาใช้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น 10) มีความสะดวกในการลงทะเบียน 11) ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน 12) มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา 13) มีทุนการศึกษาให้แก่ศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย 14) มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง 15) มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม และ 16) มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬา นันทนาการ และอื่นๆ โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลและสิ่งแวดล้อม ของ แอสติน(Astin,1984) และแนวคิดของ สำเนาวิ ชจรศิลป์ (2537) เกี่ยวกับ ปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความสุข

2.2.3 องค์ประกอบด้านลักษณะการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวแปร 31 ตัวแปร ได้แก่ 1)เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2)มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน 3)เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎี สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง 4)เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม 5)ใช้กิจกรรม การสอนหลากหลายวิธี 6)ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุม คุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา 7)มีการกระตุ้นให้นักศึกษากล้าแสดงออก 8)การเดินทางจาก วิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัยและมีห้องพักให้นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจากวิทยาลัย 9)ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม 10)บรรยากาศในการเรียนมีความ เป็นกันเองทำให้อุบัติสบายใจ 11)อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 12)เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา 13)ไม่มีการขัดแย้ง ระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย 14)มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง 15)มีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา ก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย 16)จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน 17)มี การสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม 18)มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง 19)มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด 20)มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ 21)มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ สะดวกและรวดเร็ว 22)มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ 23)จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง 24)มีโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ใน การเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้ 25)มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ พยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ 26)เปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม 27)เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการ กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน 28)ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และ

สามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์ 29) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา เพื่อการปรับปรุงแก้ไข 30) มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้ และ 31) มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสุขของ กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2549) และ ธนาธิป พรกุล (2543) ที่ให้ความสำคัญต่อบทเรียนที่สนุกน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน ว่าเป็นสิ่งที่สามารถทำให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน

2.2.4 องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษา ประกอบด้วยตัวแปร 18 ตัวแปร ได้แก่

1) มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง 2) ไม่เหน็ดเหนื่อยหรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน 3) มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง 4) รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว 5) มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล 6) มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 7) มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ 8) เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 9) ยอมรับว่าทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน 10) ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น 11) มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง 12) ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข 13) มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา 14) มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ 15) มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรง 16) วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน 17) มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย และ 18) ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสภาการพยาบาล (2546) และสถาบันพระบรมราชชนก (2552) ที่กำหนดไว้ว่า บัณฑิตพยาบาลต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถเชิงวิชาชีพ มีทักษะการสื่อสาร มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถบูรณาการความรู้ทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานในระบบสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งในภาวะสุขภาพดี เจ็บป่วย จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต และการพัฒนา

ศักยภาพประชาชนให้สามารถดูแลและพึ่งตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.2.5 องค์ประกอบด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง ประกอบด้วยตัวแปร 19 ตัวแปร ได้แก่ 1)บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการทำงาน 2)ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร 3)บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุมด้านยาเสพติดและอื่นๆ 4)บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา 5)บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น 6)บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประทุติตนผิดพลาด เสียหาย 7)เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่ 8)สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี 9)บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี 10)บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด 11)เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้ 12)บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา 13)เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ 14)เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข 15)บิดามารดา/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา 16)สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน 17)สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง 18)สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ และ 19)สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความสุขของ ลายาร์ด(Layard,2005) ที่กล่าวว่าความสุขเกิดขึ้นได้จากสังคมที่เป็นสุข และดัชนีชี้วัดความสุขของคนไทย ที่คณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2549) สร้างขึ้น ได้แก่ มีสัมมาอาชีพที่มีรายได้เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันที่มั่นคงสำหรับชีวิต ความเข้มแข็งของสังคมระดับครอบครัว มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดี สังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความรักใคร่ ปรองดองของคนในสังคม

2.2.6 องค์ประกอบด้านลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร ได้แก่ 1)นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน 2)ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม 3)นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและ

ช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง 4)มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้ 5)มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 6)นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน และ 7)นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ของ แอสติน (Astin,1984) ที่ระบุว่ากลุ่มเพื่อนมีผลต่อการใช้ชีวิตในการเรียนอย่างมีความสุขของนักศึกษา

2.2.6 จากผลการวิจัยเป็นที่สังเกตว่า นักศึกษาจะมีความสุขในการเรียน ประกอบด้วยปัจจัย 6 องค์ประกอบ คือ ลักษณะอาจารย์ ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะนักศึกษา ด้านลักษณะบิดา/มารดาและผู้ปกครอง และ ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ ผู้บริหารหรืออาจารย์สามารถเลือกไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนเพิ่มขึ้นได้

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับองค์ประกอบดัชนีชี้วัดทั้ง 5 องค์ประกอบว่าสามารถสะท้อนความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และให้ความสำคัญสูงสุดกับ 2 องค์ประกอบ เท่ากันคือ องค์ประกอบด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้และองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในตนเอง และ องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล ตามลำดับ ซึ่งการที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบนั้น อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากการศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนามนุษย์ให้สามารถแสวงหาหนทางที่จะเติมเต็มความต้องการได้อย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสม ความสุขของนักศึกษาเกิดจากการได้สนองความต้องการของตนเอง ซึ่ง ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow,1998) ระบุว่า มนุษย์มีความต้องการการเรียนรู้ เป็นความต้องการที่บุคคลปรารถนาในด้านความรู้ ความหมายของชีวิตและการดำรงชีวิต มีความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงในสังคม เป็นความต้องการเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองว่า มีประโยชน์ มีคุณค่า และต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน ยอมรับนับถือว่าตนเป็นผู้มีชื่อเสียง มีเกียรติยศและมีศักดิ์ศรีด้วย มีความต้องการความสมหวังในชีวิต เป็นความต้องการที่บุคคลปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่ตนคิดและตั้งความหวังไว้ ซึ่งแต่ละคนต่างตั้งความมุ่งหวังของตนเองไว้แตกต่างกัน และมีความต้องการในการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะช่วยเหลือ

ผู้อื่นให้มีความสุข ให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน ความต้องการให้โลกมนุษย์มีแต่ความสุขสงบ ดังนั้น นักศึกษาจึงมีความเห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร เป็นสิ่งที่สำคัญสามารถสะท้อนความรู้สึกที่เป็นสุขอันเกิดจากการได้รับตอบสนองตามความต้องการ

และประเด็นความวิตกกังวลที่เป็นดัชนีชี้วัดตัวหนึ่งของความสุขในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของกรมสุขภาพจิต(2547) ซึ่งได้จัดทำแบบ วัดความสุขของประชาชนชาวไทยซึ่งมีตัวบ่งชี้เกี่ยวกับความตึงเครียดในการทำงาน โดยหากมีค่าต่ำ เท่าไร ก็แสดงว่ามีความสุขมากขึ้น เพราะตัวแปรนี้มีความผกผันกับความสุข เช่นเดียวกับผลการวิจัย ครั้งนี้ที่พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของความวิตกกังวล เท่ากับ -0.10 แสดงว่ายิ่งมีความวิตกกังวล น้อยก็ยิ่งมีความสุขมากขึ้น

4. ประเด็นที่น่าสนใจ คือ นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดต่อตัวแปรความรู้สึก เพลิดเพลินและมุ่งมั่นกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด ที่อยู่ใน องค์ประกอบด้านความพึงพอใจในการเรียน และตัวแปรความรู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวลกับการ เรียนในภาคปฏิบัติ เพราะสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงและระบบการ ปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึกภาคปฏิบัติได้ ที่อยู่ในองค์ประกอบทัศนคติต่อวิชาชีพ โดยมองว่า ตัวแปรทั้งสองนี้เป็นดัชนีชี้วัดที่สะท้อนความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้ดี มาก อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีความเห็นว่าหากมีความพึงพอใจในการเรียนแล้ว จะช่วยให้ประสบ ผลสำเร็จในการเรียนเป็นอย่างดี ดังหลักพุทธศาสนา ที่สอนว่าอิทธิบาท 4 เป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ มนุษย์ควรมีความวิริยะ คือความพากเพียร หมายถึง การกระทำที่ติดต่อ ไม่ขาดตอน เป็นระยะยาว จน ประสบความสำเร็จ และการให้ความสำคัญต่อการปรับตัวเข้ากับระบบการนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยง และระบบการปฏิบัติงานของแต่ละแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ นั้น มีผลการวิจัยของแฮร์ริส (Harris ,1989) ที่ พบว่านักศึกษาพยาบาลซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของวิชาชีพ มีความเครียดอยู่ในระดับสูง หากเกิดความ ขัดแย้งกับพยาบาลวิชาชีพในการฝึกปฏิบัติงาน

5. การสร้างสเกลองค์ประกอบดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า

$$\begin{aligned}
\text{ความสุขในการเรียน} = & 0.433K1.1 + 0.456K1.2 + 0.508K1.3 + 0.499K1.4 + 0.533K1.5 + \\
& 0.514K1.6 + 0.524K1.7 + 0.507K1.8 + 0.552K2.1 + 0.502K2.2 \\
& + 0.498K2.3 + 0.533K2.4 + 0.517K2.5 + 0.292K3.1 + \\
& 0.174K3.2 + 0.295K3.3 + 0.314K3.4 + 0.422K3.5 + 0.529K3.6 + \\
& 0.140K4.1 + 0.185K4.2 + 0.218K4.3 + 0.159K4.4 + 0.219K4.5 \\
& + 0.430K5.1 + 0.299K5.2 + 0.446K5.3 + 0.481K5.4 + 0.565K5.5 \\
& + 0.441K5.6 + 0.448K5.7 + 0.404K5.8
\end{aligned}$$

ดังนั้นจากกล่าวสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีผลการวิเคราะห์ที่ใกล้เคียงกัน คือ มีองค์ประกอบที่ผ่านเกณฑ์และมีตัวแปรอธิบายความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต 32 ตัวแปร 5 องค์ประกอบ หลังจากนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจดังกล่าวมาสร้างเป็นโมเดลสมมติฐานเพื่อใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าทั้ง 5 องค์ประกอบร่วมกันอธิบายความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และยืนยันว่าทั้ง 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร มีความสำคัญต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้วยค่า ไคสแควร์ เท่ากับ 222.83 มีองศาอิสระเท่ากับ 246 มีค่าดัชนีชี้วัดความกลมกลืน เท่ากับ 0.99 และมีค่าดัชนีชี้วัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ เท่ากับ 0.98 ผลการวิเคราะห์สองขั้นตอนดังกล่าว เกิดขึ้นได้จากเนื่องมาจากการตรวจสอบและหาความเที่ยงของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณ ค่า IOC โดยกำหนดค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.5 ($IOC > 0.5$) จึงถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดข้อความ ซึ่งมีค่าดัชนี (IOC) น้อยกว่า 0.5 ออก และปรับปรุงเพิ่มเติมข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับผลการคำนวณหาความเที่ยงทุกรายข้อคำถาม พบว่าค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Coefficient Alphas Cronbach) ของแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต แต่ละข้อคำถาม/ตัวแปรย่อย มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.97 และก่อนดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจผู้วิจัยได้คำนวณหาความสัมพันธ์รายข้อก่อน จากนั้นจึงนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการสุ่มมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่าองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ จำนวน 5 องค์ประกอบ (เกณฑ์กำหนดคือ มีองค์ประกอบที่มีค่าแปรปรวนร่วมมากกว่า 1 ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปร และตัวแปรบรรยายแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.30) ด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าวส่งผลให้เมื่อ

นำข้อมูลมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจึงทำให้ผลการวิเคราะห์สองขั้นตอนคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก เนื่องจากนักวิจัยนิยมใช้สถิติวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อการสกัดตัวแปรให้น้อยลงและไม่มีแนวคิดทฤษฎีเข้มแข็งในประเด็นนั้นๆ ตลอดจนไม่มีสมมติฐานการวิจัย ดังนั้นโอกาสที่ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะมีความใกล้เคียงกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจึงมีน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองขั้นตอนได้สะท้อนความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร ว่ามีความสำคัญต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และทั้ง 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

6. จากผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการเรียน พบว่า นักศึกษามีความเห็นต่อข้อคำถามทั้ง 32 ข้อคำถาม โดยมีค่าเฉลี่ยของความสุขอยู่ระหว่าง 2.51 – 4.25 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีความสุขอยู่ในระดับ ปานกลาง – มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามแล้ว จะเห็นว่านักศึกษามองตนเองมีความสุขที่สุดใน ข้อคำถามที่ 21. ข้าพเจ้าปลื้มใจที่ได้ปฏิบัติกรพยาบาลจนผู้ป่วยในความรับผิดชอบมีอาการดีขึ้น รองลงมา คือ ข้อคำถามที่ 27. ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะที่ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อคำถามที่ 32. ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน ทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แม้ข้อคำถามที่ 32 ไม่ได้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกับข้อคำถามที่ 21 และ ข้อคำถามที่ 27 แต่เมื่อพิจารณาในเนื้อหาสาระแล้วจะพบว่าเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับทัศนคติและความรู้สึกเกี่ยวกับวิชาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความสุขต่อการเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่ศึกษา สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลที่สภาการพยาบาล(2546) และสถาบันพระบรมราชชนก(2552) ได้กำหนดไว้ว่า บัณฑิตพยาบาลพึงมีจรรยาบรรณวิชาชีพยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ

7. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิตกับเพศ ระดับชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความสุขในการเรียนทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีสูงขึ้น มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนการ

สอนได้ดีกว่านักศึกษาแรกเข้า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีสูงขึ้นจะมีเพื่อนสนิทที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งด้านวิชาการและเรื่องส่วนตัว มีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ยงภูมิพุกธา (2543) ที่พบว่าจำนวนปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษา ส่วนความวิตกกังวลนั้นแม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับชั้นปีที่สูงขึ้น อาจเนื่องมาจากการตระหนักในความรับผิดชอบของบทบาทหน้าที่พยาบาลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ป่วย ประกอบกับการสอนของอาจารย์ที่ย้ำเตือนว่า การให้การพยาบาลมีผลกระทบต่อชีวิตของผู้ป่วย ต้องมีความระมัดระวัง และให้การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมเพื่อบรรเทาความทุกข์ทรมานทั้งด้านกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ(สภาการพยาบาล,2546)

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับเพศ พบว่า เพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความสุขในการเรียน โดยเฉพาะด้านความวิตกกังวล หมายถึง นักศึกษาเพศหญิงมีการจัดการกับความวิตกกังวลได้ดีกว่านักศึกษาเพศชาย สอดคล้องกับ แบริ์และไมเออร์ (Beare & Myers ,1994) ที่กล่าวว่าเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองต่อความเครียดเช่นเดียวกับ เจิงชัย ต้นสุชาติ (2551) ที่พบว่า เพศเป็นตัวแปรหนึ่งที่ใช้อธิบายถึงความสุขและการอยู่ดีกินดี

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า คะแนนเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล หมายถึง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น จะมีความวิตกกังวลลดลง และขณะเดียวกันก็มีระดับความสุขในด้านความพึงพอใจในตนเอง ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ อรทิพาส่องศิริ (2537) ที่ระบุว่า เมื่อนักศึกษาสามารถจัดการความเครียดได้ในขณะที่ศึกษาเล่าเรียน นักศึกษาจะสามารถเรียนได้ดีและประสบผลสำเร็จ

8. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์

องค์ประกอบเชิงยืนยันว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรว่าแตกต่างจากศูนย์หรือไม่ ถ้าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะไม่นำเมตริกซ์นั้นไปวิเคราะห์หาค่าในขั้นตอนต่อไป จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตตรงกับสมมติฐานที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

8.1 ลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างลักษณะอาจารย์ ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะบิดามารดาและผู้ปกครอง ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ลักษณะการเรียนการสอน และลักษณะนักศึกษา

8.1.1 ลักษณะอาจารย์ส่งผลทางตรงเป็นลบต่อลักษณะนักศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากการเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา การมีทักษะในการสื่อสารที่ดี มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย การมีความรักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีของพยาบาลวิชาชีพ ล้วนมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักศึกษาทั้งด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2549) ที่กล่าวว่าครูที่ดีต้องมีศาสตร์ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาที่สอน และให้การยอมรับว่าผู้เรียนเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมอง และพวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ (2526) ที่กล่าวว่าอาจารย์พยาบาลที่นั่นต้องเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีในทางบวก และ วง (Wong, 1987) ยังพบว่าอาจารย์ที่เฉยเมยหรือบังคับนักศึกษาจะทำให้นักศึกษาเก็บกดความรู้สึก ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกจากนี้ พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ (2526) ยังกล่าวไว้ว่าผู้สอนวิชาชีพการพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการพยาบาล มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้ ดังนั้นจากโมเดลที่พบว่าลักษณะอาจารย์มีอิทธิพลเป็นลบต่อลักษณะนักศึกษาจึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะไม่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวและข้อมูลเชิงประจักษ์

8.1.2 ลักษณะวิทยาลัยส่งผลทางตรงเป็นบวกต่อลักษณะนักศึกษา ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนและการค้นคว้าทางวิชาการ และความสุขสบายในการใช้ชีวิตประจำวันด้วยนักศึกษาพยาบาลต้องพักอยู่ในหอพักของวิทยาลัย เป็นการใช้ชีวิตส่วนใหญ่ตลอดระยะเวลา 4 ปี ของการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ดังนั้นลักษณะวิทยาลัยจึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อลักษณะนักศึกษา ดังที่ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537) กล่าวว่า

ปัจจัยด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อม ได้แก่ งบประมาณและอาคารสถานที่ที่เพียงพอต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา มีสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ที่สะอาดและสวยงาม เป็นปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความสุข อีกทั้งการบริการการศึกษา ระเบียบข้อบังคับต่างๆ และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความสุขเช่นกัน ซึ่งแอสติน (Astin, 1984) ได้รายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยว่า ส่งผลให้นักศึกษาจะประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำและมีความพึงพอใจกับประสบการณ์ชีวิตในฐานะนิสิตนักศึกษา

การที่อิทธิพลจากลักษณะวิทยาลัยต่อลักษณะนักศึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากสภาพโดยทั่วไปของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจะใกล้เคียงกัน ทั้งด้านกายภาพซึ่งมีแบบแปลนของอาคารสถานที่แบบเดียวกัน อุปกรณ์และสื่อการสอน ตำรา หนังสือ การบริการการศึกษา เป็นสิ่งที่สถาบันพระบรมราชชนก จัดสรรให้แก่ทุกวิทยาลัยทั้งหมด จึงส่งผลให้นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ เพราะไม่ว่าจะศึกษาอยู่ในวิทยาลัยแห่งใดก็จะได้รับการบริการและมีสภาพแวดล้อมแบบเดียวกัน แตกต่างจากมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายของคณะวิชา

8.1.3 ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองส่งผลทางตรงต่อลักษณะนักศึกษา สถานภาพของครอบครัว ความเข้าใจของบิดามารดา/ผู้ปกครองต่อศักยภาพของนักศึกษา ความเอาใจใส่ต่อนักศึกษา การส่งเสริมความสามารถ มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนักศึกษาทั้งด้านสุขภาพอนามัย การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น และการเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งแซนเดอร์ (Sanders ,1993) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับต้นเหตุของความเครียด และการเผชิญกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ต้นเหตุของความเครียดของนักศึกษาคือ สถานการณ์ทางการเงิน เพ็ญศรี วรสัมปติ (2537) และ สุนทรีย์ เวปุลละ (2538) พบว่า รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาที่มีความเครียด อีริกสัน (Erikson, 1950) กล่าวว่า สถาบันครอบครัว ครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันแห่งแรกที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความมุ่งหมายของพ่อแม่ เป็นต้น

8.1.4 ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยส่งผลทางตรงต่อลักษณะนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแอสติน(Astin, 1984) ที่ระบุว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความสุขของนักศึกษา สำเนาวิชจรศิลป์ (2537)ให้ความเห็นว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ กลุ่มนิสิตนักศึกษาและปฏิสัมพันธ์

ระหว่างนิสิตนักศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทางด้านสังคมของนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ นิดา วุฒิวัย(2545) ระบุว่า ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ได้แก่ เบื่อหน่ายสภาพการแข่งขันในหมู่เพื่อน เป็นต้น เป็นปัญหาสำคัญอันดับต้นๆของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

8.1.5 ลักษณะการเรียนการสอนส่งผลทางตรงต่อลักษณะนักศึกษา เนื่องมาจาก บทเรียนที่สูงและน่าสนใจ บรรยายภาคในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน มีผลต่อความสุขของนักศึกษา ดังที่เนล โนดดิ้ง(Nel Nodding,2003) ระบุว่า ความสุขในการเรียนจะเกิดขึ้นได้จาก นักศึกษาได้รับรู้และมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยต้องให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนที่จัดให้ในห้องเรียนและเนื้อหาสาระที่ต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ แกรี่ ไฟเฟอร์, เด็บบี้ ฮอลลี่ และ เดวิด แอนดริว (Gary Pheiffer, Debbie Holley & David Andrew,2005) พบว่าวิธีการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเรียนรู้และบุคลิกภาพของนักศึกษา และช่วยให้นักศึกษามีวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม เฮซุส แคมบรา-เฟียร์โร และ เฮซุส แคมบรา-เบอร์ดิน(Jesus Cambra-Fierro, Jesus Cambra-Berdin, 2007)พบว่าการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดวิธีการประเมินผลการศึกษาของตนเอง ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีการคิดเชิงสร้างสรรค์และเป็นตัวของตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับ จูส্ট ไมเยอร์ (Joost Meijer ,2007)ได้ทำการศึกษาเรื่องความเครียดในการเรียน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดความเครียด ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

8.2 ลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างลักษณะอาจารย์ ลักษณะวิทยาลัย ลักษณะบิดามารดาและผู้ปกครอง ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย ลักษณะการเรียนการสอน ลักษณะนักศึกษา และความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตร์บัณฑิต

8.2.1 ลักษณะอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตร์บัณฑิต และมีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตร์บัณฑิต โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

เรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และจูล ไมเยอร์ (Joost Meijer ,2007)พบว่าผู้เรียนจะมีความเครียดเพิ่มขึ้นเมื่อประสบภาวะการเรียนที่หนักและขาดความเอาใจใส่และการแนะนำที่ดีของอาจารย์ การช่วยเหลือผู้เรียนให้ผ่อนคลายความเครียดนั้น แตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล บางคนต้องการความช่วยเหลือทางด้านการพัฒนาสติปัญญา แต่บางคนต้องการความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาอารมณ์ ดังนั้นความเอาใจใส่และการให้คำแนะนำที่ดีของอาจารย์จึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะช่วยให้เกิดการเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งประชุมสุข อาชวอรุณ และคณะ (2523) พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาลาออกกลางคันคือ ไม่ชอบอาจารย์ และอมเรศ ศิลาอ่อน(2551) ยังระบุว่า ครูที่ดีต้องมีลีลาในการสอน ทำหน้าที่ครูกับศิษย์ให้ครบถ้วน ประกอบด้วย 1) แนะนำ 2) สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง 3) สอนให้ครบทุกอย่าง 4) สอนยกย่องความดีให้ปรากฏ และ 5) สร้างเครื่องคุ้มภัยให้ทั่วสารทิศ ให้เขาเอาไปใช้จริง ให้เขาเอาไปปฏิบัติ และนิตยา ยงภูมิพุทธา (2543) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า คุณลักษณะครูพี่เลี้ยง เป็นปัจจัยหนึ่งของการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษา

แม้ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนเป็นบทบาทสำคัญของอาจารย์ ในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542กำหนดให้ทุกสถาบันต้องดำเนินการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นอาจารย์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นต้องตระหนักถึงธรรมชาติที่แตกต่างกันของผู้เรียน เข้าใจว่าผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการมีกระบวนการรับรู้ กระบวนการคิด ประสบการณ์เดิม พฤติกรรม บุคลิกลักษณะ รวมทั้งบริบทและสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน เข้าใจพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้แนวทางการในการจัดการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาการเรียนรู้อันเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน (ทศนา แชนณี ,2551) ซึ่ง รุ่งรังษี วิบูลชัย (2544)พบว่า ดัชนีชี้วัดรวมคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ดัชนีชี้วัดรวม 12 ตัว ได้แก่ ให้ ความสำคัญกับผู้เรียนเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อและการสอน สนับสนุนผู้เรียนเชิงรุก ยอมรับ ความสามารถและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน ใช้ทักษะในการประเมินผลผู้เรียน สนับสนุน

ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ใช้เวลาและเนื้อหาการสอนได้อย่างเหมาะสม ใช้ทักษะในการเสริมแรงจูงใจให้ผู้เรียน มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนและผู้สอน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เน้นความสำคัญเรื่องระยะเวลากับการเรียนรู้ มีการเตรียมการสอนและมีความรู้เนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี ดังนั้น บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน จะเกิดขึ้นได้จากอาจารย์ที่เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา มีทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา

ดังนั้นการที่ผลของการวิจัยครั้งนี้ที่ลักษณะอาจารย์มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความสับสนในการจำแนกข้อมูลระหว่างอาจารย์และการเรียนการสอน ที่มีข้อคำถามเกี่ยวกันกันอยู่

8.2.2 ลักษณะวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และมีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง บรรยากาศที่ผู้เรียนรู้สึกมีความสุข รู้สึกดีต่อเพื่อนและกลุ่ม มีโครงสร้างและกระบวนการเป็นที่พอใจของผู้เรียน ผู้เรียนได้ทำงานทางวิชาการร่วมกับผู้สอนและเพื่อน สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดทักษะทางสังคม บรรยากาศในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นนามธรรมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ (ธนาธิป พรกุล, 2543) กระบวนการของชั้นเรียน เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกัน การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จึงเป็นการจัดสถานที่ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและเพื่อน เพื่อให้เกิดแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คริสโตเฟอร์ ลี จอห์นสัน (Christopher Lee Johnson, 2550) ระบุว่าการสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ช่วยให้ผู้เรียนรู้สนใจกับสิ่งที่จะมาเรียนรู้ และมีความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ในขั้นตอนการเรียนรู้และเนื้อหาในลำดับต่อไป และการที่อิทธิพลจากลักษณะวิทยาลัยต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากเหตุผลเดียวกับการที่ลักษณะวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อลักษณะนักศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8.2.3 ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และมีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา อาจเนื่องมาจากสหประชาชาติได้

กำหนดดัชนีการพัฒนามนุษย์ไว้ว่า สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดี สังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง ตั้งแต่ระดับคน ระดับครอบครัว และระดับชุมชน และคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550) ได้กำหนดดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทย ซึ่งจะใช้เป็นหลักในการพัฒนาสังคมไทยไปสู่ภาวะที่มีความสุขยั่งยืนไว้ เป็นองค์ประกอบ 5 ประการ 1) ด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว มีสัมมาอาชีพที่มีรายได้เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันที่มั่นคงสำหรับชีวิต 2) ด้านความเข้มแข็ง สังคมมีความเข้มแข็ง ตั้งแต่ระดับคน ระดับครอบครัว และระดับชุมชน 3) คนในประเทศ จะต้องมีความสุขภาวะที่ดี มีความสมดุล ทั้งด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย และสติปัญญา รวมทั้งยึดมั่นในหลักศาสนา 4) จะต้องมีความสุขภาวะความเป็นอยู่ที่ดี สังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5) ด้านธรรมาภิบาล สังคมมีสิทธิเสรีภาพ และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับอับราฮัมส์ มาสโลว์ (Maslow, 1998) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์จะมีความสุขเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการเป็นเจ้าของและความรัก เป็นความต้องการที่จะมีความรักความผูกพันกับผู้อื่น ความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงในสังคม ความต้องการการเรียนรู้ ความต้องการด้านภาพลักษณ์ภายนอก ความต้องการความสมหวังในชีวิต ความต้องการในการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งความต้องการเหล่านี้จะเกิดขึ้นในครั้งแรกที่สถาบันครอบครัว

อนึ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เกินกว่าร้อยละ 95 มีพื้นฐานครอบครัวมาจากชุมชนชนบท ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ระบุไว้ว่า “สร้างคนจากชุมชนสู่ระบบบริการสุขภาพชุมชน” ซึ่งสังคมชุมชนชนบทมีความใกล้ชิดของสมาชิกในครอบครัว ระหว่างบิดามารดา/ผู้ปกครองกับบุตรหลานที่เป็นนักศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ที่ประกอบด้วย สถานภาพของครอบครัว เข้าใจศักยภาพนักศึกษา ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา ความเอาใจใส่ต่อนักศึกษา และสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวและสังคม จึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักศึกษาทั้งด้านสุขภาพอนามัย การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น การเห็นต่อคุณค่าของตนเอง และทัศนคติต่อวิชาชีพ ซึ่งสถาบันพระบรมราชชนก (2545) ได้ทำการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาพยาบาลศาสตรบัณฑิตเกิดจากความต้องการของบิดามารดา/ผู้ปกครอง ที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลว่าเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทำให้ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อลักษณะนักศึกษา และมีความ

สัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่ประกอบด้วย ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ทศนคติต่อวิชาชีพ ความพึงพอใจในการเรียน ความวิตกกังวล และความพึงพอใจในตนเอง สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่พบว่าลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุดต่อลักษณะนักศึกษาและมีความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

8.2.4 ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และมีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ กลุ่มนิสิตนักศึกษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทางด้านสังคมของนิสิตนักศึกษา(สำเนาวิ ขจรศิลป์ ,2537) และพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2541) กล่าวว่า การมีเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรจะช่วยเกื้อกูลต่อการพัฒนาในวัยเริ่มแรกของชีวิตและเมื่อเข้าสู่สังคมใหม่ นิดา วุฒิวัย(2545) ได้ทำการศึกษาถึงวิธีการปรับตัวในเรื่องของชีวิตส่วนตัวและสังคมจากการที่นิสิตนักศึกษาต้องอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักศึกษา การแข่งขันด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนิสิตนักศึกษา ทำให้พบว่านิสิตนักศึกษามีปัญหาที่ส่งผลถึงสุขภาพจิต ซึ่งอาจรุนแรงจนเป็นสาเหตุให้นิสิตนักศึกษาสอบตก เรียนซ้ำขั้นหรือพ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาและบางรายเป็นมากถึงขั้นฆ่าตัวตายได้ แฮริส (Harris ,1989) แกงกา (Ganga ,1992) แซนเดอร์ (Sanders ,1993) คลาร์ค และ มอนตาเกว (Clark & Montague , 1993) ทำการวิจัยค้นหาสาเหตุความเครียดของนักศึกษาพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ พบว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพเกิดความเครียด ไม่มีความสุขในชีวิต และไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาและการทำงาน คือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลโดยเฉพาะเพื่อนร่วมวิทยาลัยและเพื่อนในสถานที่ปฏิบัติงาน

8.2.5 ลักษณะการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และมีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยส่งผ่านลักษณะนักศึกษา อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตถูกคาดหวังจากสังคมมาก ด้วยวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย การปฏิบัติงานพยาบาลส่งผลโดยตรงต่อความสุขกายสบายใจและความเป็นความตายของผู้ป่วยในความรับผิดชอบ ดังนั้นลักษณะการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจึงส่งผลต่อลักษณะนักศึกษา

ซึ่งได้แก่สุขภาพอนามัย การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น การเห็นคุณค่าของตนเอง และทัศนคติต่อวิชาชีพ และยังส่งผลต่อไปถึงความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตด้วย นิตยา ยงภูมิพุกธา (2543) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางคลินิกในการเรียนภาคปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษา จันทรัตน์ วงษ์อารีสวัสดิ์ (2542) พบว่าการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิคเคอริงและแกมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชได้แก่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับคณะวิชา ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกให้ความสำคัญต่อการใช้เวลาในการเรียนรู้ วิธีการเรียนที่แตกต่างกันตามความสามารถของผู้เรียน เป็นต้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล และมาธาร์(Martha,1991) พบว่านักศึกษาพยาบาลจะมีความเครียดต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้วยมีเนื้อหาที่ยากและเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อชีวิตมนุษย์ ดังนั้นลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ดี ตั้งแต่การทำให้บทเรียนสนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนการสอนที่อบอุ่น เป็นกันเอง โดยเฉพาะบรรยากาศในการเรียนภาคปฏิบัติ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนทันสมัยโดยเฉพาะในการเรียนภาคปฏิบัติ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอน จึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อลักษณะนักศึกษาและความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

8.2.6 ลักษณะนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต อาจเนื่องมาจากความสุขในการเรียนจะเกิดขึ้นได้ปัจจัยที่สำคัญคือตัวของนักศึกษาเอง ลายาร์ด(Layard,2005) กล่าวว่าความสุขเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากพอๆกับปัจจัยภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับประเวศ วะสี (2548) ที่มองว่า กาย จิต ปัญญา เป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดความสุขในบุคคล เช่นเดียวกับพุทธศาสนา ที่สอนว่า หนทางดับทุกข์เกิดจากมรรคแปด อันได้แก่ ศีล (สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ) สมาธิ (สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ) และปัญญา (สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2544) ยังได้ระบุว่าผู้เรียนควรปฏิบัติตน ดังนี้ มีวินัยในตนเอง มีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพ กำหนดและวางแผนเป้าหมายเชิงวิชาการ และที่ไม่ใช่วิชาการ

จัดเงื่อนไขการเรียนรู้ตามรูปแบบของตนเอง มีความยืดหยุ่นในวิธีเรียนแต่ละรายวิชา เตรียมตัวเกี่ยวกับการเรียนล่วงหน้า มีวิธีการเรียนเชิงรุกมากกว่าแบบตั้งรับ และ แสดงบทบาทของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา หากนักศึกษปฏิบัติตนได้ก็จะทำให้เกิดความสุขในการเรียน

ซิคเคอริงและไรซ์เซอร์ (Chickering, A.W. & Reisser, L.W.,1993)ระบุว่า การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) คือ การรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยืดหยุ่น รู้จักอารมณ์และความรู้สึกแบบต่างๆของตนเอง รู้จักที่จะจัดการและจัดระเบียบให้แก่ตนเองมากกว่าการเก็บกด เมื่อความสามารถในการควบคุมตนเองและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมีความสมดุลกันก็จะทำให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2545)พบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว และเจตคติต่อครูผู้สอน เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสุขของผู้เรียน มาร์แชล (Marshall ,1980 อ้างใน Kwok Bun Chan,2000) พบว่าลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละคนส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาเอง ฮูลิโอ เมนเดส, เอ็ม.มานูเอลา กราเรียโร และ กราเซียนา เวียรา (Julio Mendes , M.Manuela Guerreiro & Graciana Vieira,2007) ยังพบว่า การที่นักศึกษาให้นิยามตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความสุข แม้จะเป็นความสุขที่ยังไม่ได้เติมเต็มชีวิตให้สมบูรณ์ ก็ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นลักษณะนักศึกษาเป็นส่วนสำคัญต่อการกำหนดวิธีการเผชิญปัญหา แก้ไขปัญหา และ ความเครียดต่างๆ และส่งผลโดยตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิต

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิต ได้ข้อเสนอแนะหลัก 3 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และ 3) ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต มีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรมีการพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนทั้ง 32 ตัวแปร สะท้อนและบ่งบอกความรู้สึกที่เป็นสุขของนักศึกษายาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งสะท้อนจากการให้ค่าน้ำหนักของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขต่างๆว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อความสุขในการเรียน และมุ่งหวังที่จะศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลควรนำดัชนีชี้วัดทั้ง 32 ตัวแปร นี้ ไปสำรวจระดับความสุขของ

นักศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้เป็น การเรียนรู้อย่างมีความสุขยิ่งขึ้น

1.2 ข้อค้นพบที่ได้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ผู้บริหารวิทยาลัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลนำเข้าในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานจัดการ การศึกษาด้านต่างๆ ได้ ดังนี้

1.2.1 การจัดการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนควรมีการพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาสาระใน แต่ละรายวิชาให้มีความทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการพยาบาลจริงได้โดยง่าย และ มีการประสานความร่วมมือกับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ และการเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความ ชำนาญการมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่นักศึกษา ในการปฏิบัติงานได้จริงขณะอยู่ในการฝึกภาคปฏิบัติและเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

นอกจากนี้บรรยากาศในการเรียนการสอนควรมีการจัดกิจกรรมและ กระบวนการให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ส่งเสริมให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีการประชุมร่วมกันของคณาจารย์ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น และหลากหลาย สามารถ ตอบสนองความต้องการและความถนัดของนักศึกษา เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบ วิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารวิทยาลัยควรมีการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน คอมพิวเตอร์ หนังสือ ตำรา หุ่นจำลอง เป็นต้น ให้เพียงพอและเหมาะสม ต่อการพัฒนานักศึกษา มีการเพิ่มศักยภาพของเทคโนโลยีด้านการสืบค้นข้อมูลให้มีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น และยังควรมีการประเมินสภาพจริงตามรายตัวแปรทั้ง 31 ตัวแปร ขององค์ประกอบ ลักษณะการเรียนการสอนทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียน การสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 การพัฒนาอาจารย์

การพัฒนาให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน ควรมีการพัฒนาอาจารย์ ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีการบริหารและ พัฒนาอาจารย์อย่างเหมาะสมทั้งในด้านเทคนิคการสอน การประเมินผลการเรียนรู้และการใช้สื่อการ

สอนที่ทันสมัย การพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณลักษณะตามรายละเอียดของตัวแปรที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไม่ควรจำกัดอยู่เพียงอาจารย์ที่เป็นบุคลากรของวิทยาลัยเท่านั้น แต่ควรมีการพัฒนาอาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ และทำหน้าที่ควบคุม ดูแล ประเมินความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาด้วย การพัฒนาอาจารย์นี้อาจดำเนินการเองโดยวิทยาลัย และควรดำเนินการไปพร้อมกันทั้งอาจารย์ในส่วนของวิทยาลัยและอาจารย์ที่อยู่ในส่วนของแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังควรมีการประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์ทุกภาคการศึกษาด้วย เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณลักษณะตามรายตัวแปรของปัจจัยด้านลักษณะอาจารย์ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

1.2.3 การประสานความร่วมมือกับบิดามารดา/ผู้ปกครอง

ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงที่มีอิทธิพลมากต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ดังนั้นวิทยาลัยจึงควรมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา/ผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นระยะเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยและการอบรมสั่งสอนรวมทั้งวิธีการเลี้ยงดูนักศึกษาของบิดามารดา/ผู้ปกครอง มีการให้ข้อคิดเห็นและการแนะนำในการส่งเสริมความสามารถของนักศึกษา ความช่วยเหลือเพื่อลดความเครียดและความวิตกกังวลทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา ก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษาตามศักยภาพ

1.2.4 การพัฒนาวิทยาลัยทางด้านกายภาพและการบริการนักศึกษา

นอกเหนือจากการเรียนการสอนวิทยาลัยควรจัดบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมและการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่น สิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย หอพักนักศึกษา ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย บริการอนามัย การจัดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น ด้วยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตต้องพำนักอยู่ในหอพักของวิทยาลัย เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนภาคปฏิบัติที่ต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติในช่วงเวลากลางคืน ซึ่งแหล่งฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ตั้งอยู่ติดกับวิทยาลัย ช่วยให้การเดินทางสะดวกและปลอดภัย และวิทยาลัยควรมีการจัดระบบสาธารณูปโภคและรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบวิทยาลัย

วิทยาลัยควรจัดบริการด้านต่างๆให้นักศึกษาโดยเฉพาะระบบสารสนเทศทางการศึกษา เช่น ระบบการลงทะเบียนที่สะดวก ระบบการรายงานผลการเรียนที่ถูกต้อง แม่นยำ เป็นต้น นอกจากนี้วิทยาลัยควรมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักศึกษาที่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ด้วยตามความเหมาะสม ซึ่งตามผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดของนักศึกษา

1.2.5 การพัฒนานักศึกษา

คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและส่งผลโดยตรงต่อการศึกษา คือ ความสุขในการเรียน วิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษานอกจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่วิทยาลัยควรดำเนินการให้ เป็นไปในแนวทางและวิธีการที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป ควรมีการปรึกษาหารือร่วมกัน ระหว่างอาจารย์ที่รับผิดชอบด้านวิชาการกับอาจารย์ที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีการบริหารจัดการตนเองที่ดี เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ เช่น มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยของนักศึกษา มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะนักศึกษาในเวลาปกติและเมื่อประสบปัญหาทั้งด้านการเรียนและอื่นๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักใคร่ สามัคคี ประองดองในหมู่นักศึกษาด้วย เพราะตามข้อค้นพบนักศึกษาที่อยู่ร่วมวิทยาลัยมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสุขในการเรียน ดังนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นมิตรต่อกัน รักใคร่ผูกพันกัน ย่อมก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียน เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษามีความรู้สึกมั่นคง อบอุ่น และไม่เหงาหรือว่าเหวนในระหว่างการใช้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัย

นอกจากผลการวิจัยพบว่าลักษณะนักศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสุขในการเรียน ทั้งด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง การเห็นคุณค่าของผู้อื่น ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจในตนเอง ความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2550) ความว่า “ความสุขของคนแสดงออกมาด้วยความพอใจเพียงสำคัญตรงนี้ ให้ทำตัวเองให้พอใจเพียง” ดังนั้นผู้รับผิดชอบในการพัฒนานักศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการ

วิเคราะห์ตนเอง มีการพัฒนาจิตให้มีความสุข มีการเจริญสติ ให้มีความสุขพอเหมาะพอดี เช่น กิจกรรมจิตวิวัฒน์ จิตปัญญา เป็นต้น

1.3 ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความพึงพอใจในการเรียน เป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญที่สุดของความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ดังนั้นวิทยาลัยควรมีการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำงานกลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกับเพื่อนๆในชั้นเรียน และมีกิจกรรมนักศึกษาที่ก่อให้เกิดคุณลักษณะของความภาคภูมิใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะยากลำบากเพียงใด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน 32 ตัวแปร และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียน จำนวน 6 องค์ประกอบ 107 ตัวแปร ถ้าผู้บริหารต้องการจะวัดระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาและสภาพความเป็นจริงของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนแล้วผู้บริหารสามารถนำสมการที่ได้จากการวิจัยควบคู่กับการใช้ตัวแปรทั้งหมด จะทำให้ได้สารสนเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสุขในการเรียนให้แก่นักศึกษา ด้วยดัชนีชี้วัดความสุขและตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตรฐานวัดระดับความสุขที่เป็นรูปธรรม ข้อมูลที่ได้จึงเป็นประโยชน์และนำไปสู่การพัฒนาอย่างแท้จริง หากวิทยาลัยมีการพัฒนาตามรายตัวแปรที่ค้นพบก็จะส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน และช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

3.1 จากการวิจัยพบว่า ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน 32 ตัวแปร และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียน จำนวน 6 องค์ประกอบ 107 ตัวแปร มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ดังนั้นในการวิจัยในอนาคตหากมีผู้สนใจนำไปสร้างเป็นเครื่องมือวัดความสุขของนักศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ แล้วพัฒนาจนมีความตรง (validity) และมีความเชื่อมั่น (reliability) จะทำให้เป็นแบบวัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาทุกสาขาวิชา ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ประเทศไทยสร้างแบบวัดมาตรฐานเป็นของตนเอง โดยไม่ต้องซื้อลิขสิทธิ์จากต่างประเทศ

3.2 จากผลการวิจัย พบว่าโมเดลของความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ประกอบด้วย ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต จำนวน 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต จำนวน 6 องค์ประกอบ 107 ตัวแปร ดังนั้นผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน หรือผู้สนใจน่าจะนำโมเดลความสุขในการเรียนดังกล่าวไปวิจัยวิเคราะห์ความไม่เปลี่ยนแปลงของโมเดล (model invariance) ระหว่างประชากรที่แตกต่างกันหรือสถาบันอุดมศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น วิทยาลัยพยาบาลของกองทัพต่างๆ คณะพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3.3 จากผลการวิจัย พบว่าดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต จำนวน 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต จำนวน 6 องค์ประกอบ 107 ตัวแปร มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนั้นในอนาคตผู้สนใจน่าจะนำตัวแปรบางตัวไปวิจัยเชิงลึกเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดความสุขในการเรียนแก่นักศึกษา เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความสุขในการเรียนแก่นักศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่สร้างความสุขในการเรียนแก่นักศึกษา เป็นต้น

3.4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต โดยเน้นการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาดัชนีชี้วัดและปัจจัยจากข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อจัดกลุ่มตัวแปร พร้อมทั้งทำการตรวจสอบและยืนยันดัชนีชี้วัดและปัจจัยที่ได้โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าวิธีการดังกล่าวสามารถพัฒนาดัชนีชี้วัดและปัจจัยได้วิธีหนึ่ง ดังนั้นจึงน่าจะมีการนำวิธีการพัฒนาดัชนีชี้วัดและปัจจัยวิธีนี้ไปใช้ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดประเด็นอื่นๆที่น่าสนใจ เช่น การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการทำงาน การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการสอบขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพทางการพยาบาล เป็นต้น

3.5 จากการวิจัยพบว่า ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต จำนวน 5 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต จำนวน 6 องค์ประกอบ 107 ตัวแปร และพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน จึงควรมีการวิจัยเชิงลึกในแต่ละรายองค์ประกอบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ

จัดลำดับความสำคัญของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยอธิบายระบบให้คุณค่าของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำดัชนีชี้วัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพต่อไป

3.6 จากการวิจัยพบว่าลักษณะอาจารย์แม้จะมีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเกิดจากความเกี่ยวพันกันของข้อคำถามด้านลักษณะการเรียนการสอนกับลักษณะอาจารย์ ดังนั้นในอนาคตผู้สนใจน่าจะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวแปรของลักษณะการเรียนการสอนกับลักษณะอาจารย์ ให้มีความชัดเจนและสะท้อนให้ตรงกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

3.7 จากการวิจัยพบว่าลักษณะวิทยาลัยมีอิทธิพลทั้งตรงและทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา และมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะนักศึกษา แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากข้อคำถามที่เป็นไปตามบริบทของทุกวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นในอนาคตผู้สนใจน่าจะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวแปรของลักษณะวิทยาลัยให้มีความชัดเจนและชี้ประเด็นที่เป็นความแตกต่างของแต่ละวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติยวดี บุญเชื้อ, ปิตินันท์ สุทธิสาร, สุนทร ช่วงสุนิษ และ วิภา ตันฑุลพงษ์. การเรียนรู้ที่มีความสุข. [ออนไลน์] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2549. แหล่งที่มา : http://www.wijai48.com/learning_style/learning_theory.htm [2551, กุมภาพันธ์ 8]
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ : การสอนแบบมีวินัย เน้นย้ำกิจกรรมหลากหลายให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ. นนทบุรี : แคนคิด มีเดีย จำกัด, 2544.
- คณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระยะที่สาม. [ออนไลน์] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2550. แหล่งที่มา : http://www.opdc.go.th/content.php?menu_id=6&content_id=536 [2551, สิงหาคม 9]
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. ตัวชี้วัดทางการอุดมศึกษา : Higher Education Indicators. [ออนไลน์] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2541. แหล่งที่มา : <http://www.mua.go.th/Indicator/index.htm> [2551, สิงหาคม 9]
- จรรยา เจริญสุข, สมจินต์ เพชรพันธุ์ศรี, ถนอมขวัญ ทีวีบุรณ์, ประอรนุช ตูลยาทร และ อรอุมา แก้วเกิด. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการด้านกิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของคณะพยาบาลศาสตร์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารการพยาบาลและการศึกษา 1, 1 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2550) : 33 - 44.
- จันทร์ตัน วงษ์อารีสวัสดิ์. ผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิคเคอริงและแกมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตรศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

- จิรา เต็มจิตวรอารีย์. ทำอย่างไรจึงจะอยู่อย่างมีความสุข. [ออนไลน์] ภาควิชาจิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี, 2548. แหล่งที่มา : <http://www.ramamental.com/m5.html>
[2551, กันยายน 6]
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และ แสง ปิ่นมณี. ดัชนีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก , 2529.
- ดารณี ประคองศิลป์. การศึกษาค้นคว้าการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ทิสนา เขมมณี. ลีลาการเรียนรู้อื่น : ลีลาการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2551.
- ไทยโพสต์. 9 ข้อเสนอจากสภาที่ปรึกษาฯ ดัชนีชี้วัดความสุข-เศรษฐกิจพอเพียง. [ออนไลน์] ฉบับ
วันที่ 9 ตุลาคม 2549. แหล่งที่มา : [http://www.ftawatch.org/news/view.
php?id=10052](http://www.ftawatch.org/news/view.php?id=10052) [2551, กุมภาพันธ์ 24]
- ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด. ดัชนีความสุข : มิติใหม่ในการพัฒนา. [ออนไลน์] 9
สิงหาคม 2551. แหล่งที่มา : [http://www.tris.co.th/index.php?option=
com_content&task=view&id=50&Item=1](http://www.tris.co.th/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Item=1) [2551, กันยายน 6]
- ธนาธิป พรกุล. รูปแบบการสอนกระบวนการเรียนรู้การบวนการคิดการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียน
เป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น(LISREL)สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคม
ศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.
- นวนน้อย ตริรัตน์. คุณภาพดุลยพินิจ. มติชนรายวัน (29 มิถุนายน 2548) ปีที่ 28 ฉบับที่ 9972.
- นพรัตน์ ผลาพิบูลย์ และคนอื่นๆ. ความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลต่อการศึกษาในหลักสูตร
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (การพยาบาลและผดุงครรภ์). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต,
ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- นิตดา วุฒิวัย. การพัฒนารูปแบบการบริการนิสิตนักศึกษาเพื่อสนับสนุนพันธภาวะต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นิตยา ยงภูมิพุทธา. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษา คุณลักษณะครูพี่เลี้ยง สภาพแวดล้อมทางคลินิกกับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ประชุมสุข อาชวอำรุง และคนอื่นๆ. สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 4, 4 (2523), หน้า 68 - 83.
- ประนอม รอดคำดี. รูปแบบการพัฒนาระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ประเวศ วะสี. แผนที่ความสุขและจิตปัญญาศึกษา. [ออนไลน์] ไปโฮลอร์คอม, 26 พฤศจิกายน 2548. แหล่งที่มา: <http://biolawcom.de/article/88> [2551, กันยายน 8]
- พระธรรมปิฎก. หยาดเพชรหยาดธรรม : ภูมิปัญญาเพื่อการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา, 2541.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. อุดมศึกษาไทยในอุดมศึกษาโลก. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ สมสุข ธีระพิจิตร และ วัชনীร์ เซาวนด์ดำรงค์. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2549.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. คู่มือการเปลี่ยนผ่านการศึกษาตามหลักสูตรสัตตศิลา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด , 2550.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. สัตตศิลา หลักเจ็ดประการ : การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. การนิเทศและการสอนในคลินิก. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

- พรรณวิภา บรรณเกียรติ. การสร้างวิชาทักษะเพื่อพัฒนาสุขภาพจิตนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- พรอนันต์ โดมทอง และคนอื่นๆ. แรงจูงใจในการศึกษาและความสุขในการเรียนของนักศึกษาสาขาแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547.
- เพ็ญศรี วรสัมปติ. ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด สติปัญญา และการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมกรมการเผชิญความเครียดในวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537.
- พัฒนาสุขภาพจิต,สำนัก กรมสุขภาพจิต. จิตวิทยาแนวพุทธ. [ออนไลน์] กรมสุขภาพจิต, 2545.
แหล่งที่มา : [http://203.157.56.11/2002/topicbody.php?topic_id=8](http://203.157.56.11/2002/topicbody.php?topic_id=8&content_id=7)
&content_id=7 [2551, สิงหาคม 9]
- ภัทริยา มาลาทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายการเรียน การเรียนอย่างมีความสุขกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- เมธี ครองแก้ว. รายงานการศึกษาเพื่อจัดทำเครื่องชี้วัดสำหรับประเมินผลการพัฒนาของกระทรวงมหาดไทย(ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน). กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2540
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- รุ่งรังษี วิบูลย์ชัย. การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมของคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- รัชชนก กลิ่นชาติ. ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการพยาบาลศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน (องค์การมหาชน). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2547.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน (องค์การมหาชน). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร : ไทภูมิ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2553.
- เริงชัย ต้นสุชาติ. ดัชนีวัดความสุขและดัชนีความอยู่ดีมีสุขของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสันทราย. เชียงใหม่ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2551.
- ลักขณา แพทยานันท์. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและความผูกพันทางจิตวิญญาณกับเซาว์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการพยาบาลศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. [ออนไลน์] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545. แหล่งที่มา : http://www.thaiedresearch.org/Result/detail_add.php?id=8132 [2551, สิงหาคม 9]
- วางแผนเศรษฐกิจมหภาค, สำนัก. ความสุข : บทเรียนจากวิทยาศาสตร์แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครู : การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุและโมเดลเอ็มทีเอ็มเอ็ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

- วณิพพล มหาอาชา และ สิรินัน กิตติสุขสถิตย์. ความสุขของเยาวชนไทย : กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. การประชุมวิชาการนานาชาติ “Happiness and Public Policy United Nations Conference Center(UNCC) Thailand” กรุงเทพมหานคร: United Nations Conference Center(UNCC), 2550
- วรินทร์ รามสูต. แหล่งความเครียดของนิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- วราพรรณ วงษ์จันทร์. การพัฒนาดัชนีชี้วัดสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารครุศาสตร์ 34 , 2 (ตุลาคม - ธันวาคม 2548) : 180 - 188.
- วราภรณ์ ตระกูลสุชาติ. จิตวิทยาการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2545.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. มรรคแปด. [ออนไลน์] 4 ธันวาคม 2553.แหล่งที่มา: http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%84_%E0%B9%98 [2554, มีนาคม 15]
- วิภาพร สิทธิศาสตร์. ผลของการฝึกทักษะการบริหารเวลาต่อความเครียดและความสามารถในการบริหารเวลาของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาพยาบาลศาสตรศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคคลกรณีนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.(อัดสำเนา)
- ศิริชัย กาญจนวาสี. แนวทางและแนวปฏิบัติในการดำเนินการวัดผล. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สภาการพยาบาล. คุณลักษณะพยาบาลที่ผู้รับบริการคาดหวังและพึงพอใจ. [ออนไลน์] สภาการพยาบาล, 2546.แหล่งที่มา : <http://www.tnc.or.th/knowledge/know08.html> [2551, กุมภาพันธ์ 8]

- สภาการพยาบาล. จรรยาบรรณวิชาชีพ. [ออนไลน์] สภาการพยาบาล,2546. แหล่งที่มา : <http://www.tnc.or.th/knowledge/know03.html> [2551, กุมภาพันธ์ 8]
- สถาบันคณิตศาสตร์ Sense Math. การเรียนรู้อย่างมีความสุข. [ออนไลน์] สถาบันคณิตศาสตร์ Sense Math,2549. แหล่งที่มา : <http://www.sensemhath.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=523321&Ntype=1> [2551, กุมภาพันธ์ 8]
- สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2546. นนทบุรี : สถาบันพระบรมราชชนก,2546. (อัดสำเนา)
- สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. นนทบุรี : ยุทธวิธีนทร์การพิมพ์, 2550.
- สะอาด งามนิตย์. การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- สุขภาพจิต,กรม. การพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับใหม่ ปี 2547. [ออนไลน์] กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข,2547. แหล่งที่มา : <http://dmh.go.th/test/thaihapnew/>[2551,กุมภาพันธ์ 8]
- สุขภาพจิต,กรม. ทำไมจึงให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี เรื่อง สุขภาพจิตดีด้วยอีคิว วันที่ 6 - 8 กันยายน 2544 ณ โรงแรมดิอิมเมอร์อัลด์ กรุงเทพมหานคร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์(คู่มือนักวิจัยและนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก). กรุงเทพมหานคร : สามลดา, 2548.
- สุนทรีย์ เวปุละ. การศึกษาด้านเหตุของความเครียด การตอบสนองต่อความเครียด และการเผชิญความเครียดตามประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศาสตรศึกษา, คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

- สุภาพวรรณ โคตรจรัส. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการ
วิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL.
กรุงเทพมหานคร : มิสชั่น มีเดีย จำกัด, 2551.
- สุวรรณา อนุสันติ. รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาพยาบาลเพื่อลดความเครียด. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและบริการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537.
- อังสนา สิงหอุบล. ความชุกของความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนิสิตปริญญาโท
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- อรุณี เกสรอุบล. การสำรวจความเครียด การจัดการปัญหาและการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- อมเรศ ศิลาอ่อน. สมศ. ในอีกสิบปีข้างหน้า. จุลสารประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 6 , 5 (เมษายน
2551) : 3 - 4.
- อวยพร เรื่องตระกูล. สถิติการศึกษาขั้นต้น. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไย่ใหม่ เอ็ดดูเคท ,
2546.

อำรุง จันทวานิช. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา : แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ.
กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2542.

ภาษาอังกฤษ

Arthur, W. Chickering and Zelda, F. Gamson. SEVEN PRINCIPLES FOR GOOD PRACTICE IN UNDERGRADUATE EDUCATION. [online] The American Association for Higher Education Bulletin, March 1987 . Available from : <http://honolulu.hawaii.edu/intranet/committees/FacDevCom/guidebk/teachtip/7princip.htm> [2008, August 10]

Astin, A.W. (1984). Student Involvement: A developmental theory for higher education. [online] Journal of College Student Personnel, 25, 297-308. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3669/is_200307/ai_n9297675 [2008, February 9]

Beare, Patricia Gauntlett and Myers, Judith L.E. Principles and Practice of Adult Health Nursing. St. Louis: Mosby, 1994.

Benjamin Bloom. Blooms taxonomy of educational objectives. [online] Bell University Laboratory, 2001. Available from : <http://www.erudium.polymtl.ca/html-eng/education/education4d.php> [2008, February 9]

Chickering and Gamson. Seven Principles in Education. [online] Bell University Laboratory, 2001. Available from : <http://erudium.polymtl.ca/html-eng/education/education4c.php> [2008, February 9]

Chickering, A.W. and Reisser, L.W. Education and Identity. Second edition. [online] Jossey Bass : San Francisco, 1993. Available from : http://www.trinity.edu/departments/student_affairs/chick.htm [2008, February 9]

Clark, B. R. and Trow, M. The Organizational Context. In T. M. Newcomb and E. R. Wilson (Eds.). College Peer Groups. Chicago, Ill.: Aldine, 1966.

Clark, E., and Montague, S. The nature of stress and its implications for nursing practice. Nursing Practice & Health Care. Great Britain : Edward Arnold, 1993.

- Deborah Bray Preston, Geoffrey Walker Greene and Patricia A. Irwin. *Journal of Community Health Nursing*, Vol. 7, No. 2 (1990), pp. 97-104
- Dunn & Hettler. Defining Wellness. [online] National Wellness Institute of Australia ,2006.
Available from : http://www.wellnessaustralia.org/_mgxroot/page_10772.html
[2008, February 9]
- Emma, K. Emotional competence and drop-out rates in higher education. *Education & Training*. Volume 50 Issue 2 2008, pp.128.
- Erich, J S, Malgorzata ,A. W, Daniela A Almer-Jarz and Robert J Breitenecker. The effects of attitudes and perceived environment conditions on students entrepreneurial intent; An Austrian perspective. *Education & Training*. Volume 51 Issue 4 2009, pp.272.
- Frederick William Dierksen. Wellness of Kansas principals : Self-perception. The requirements for the degree of Doctor of Education in Wichita State University. 2005.
- Gagne,R.M. The Conditions of Learning. McCraw-hill Book Company : New York , 1985.
- Gary Pheiffer, Debbie Holley and David Andrew. Developing Thoughtful student : using learning styes in an HE context. *Education & Training*. Volume 67 Issue 6/7 2005, pp.422-431.
- Gerald M. Gillmore and Phillip H. Hoffman. The Graduation Efficiency Index: Validity and Use as an Accountability and Research Measure. *Research in Higher Education*. Volume 38 Number 6, December 1997, pp. 677-697.
- Goodwin, W.L. and Herbert, L.K. An Introduction to Educational Psychology. Harper and Row , Publishtion : New York , 1975.
- Harris, R. B. Reviewing nursing stress according to a proposed coping adaptation framework. *Advances in Nursing Science*, Volume 11 Number 2,1989, 12-28.

- H. G. Morrison. Performance Indicators and League Tables: A Call for Standards. Higher Education Quarterly. Volume 49 Issue 2, August 2007, 128-145.
- Huitt, W. Maslow's hierarchy of needs : Educational Psychology Interactive. [online] Valdosta State University, 2004. Available from : <http://chiron.valdosta.edu,whuitt/col/regsys/maslow.html> [2008, August 10]
- Jesus Cambra-Fierro and Jesus Cambra-Berdin. Students' self-evaluation and reflection (part 2) : an empirical study. Education & Training. Volume 49 Issue 2 2007, pp. 103.
- Johnstone, James N. Indicators of Education Systems. The Anchor Press : London, 1981.
- Joost Meijer. Correlates of student stress in secondary education. Educational Research, Vol.49, No.1, march 2007, pp. 21- 35.
- Julio Mendes , M.Manuela Guerreiro and Graciana Vieira. Students' happiness and well-being at the University of Algarve, Portugal. International Conference on Happiness and Public Policy United Nations Conference Center(UNCC) Thailand. Bangkok, 2007.
- Klepper Steven and Kamlet Mark S. & Frank Richard G. Repressors Diagnostics for the Errors-in-Variables Model-An Application to the Health Effects of Pollution, Journal of Environmental Economics and Management, Elsevier, vol. 24(3), May 1993, 190-211,
- Kwok Bun Chan. Work stress among six professional groups: the Singapore experience. Social Science & Medicine. Volume 50, Issue 10, 16 May 2000, Pages 1415-1432
- Mark K. Smith. Happiness and Education theory, practice and possibility. [online] YMCA George Williams College, 2005. Available from : <http://www.infed.org/ biblio/happiness and education.htm> [2008, June 10]

- Maslow, Abraham. Maslows hierachy of needs. [online] iloveulove.com, 1998. Available from : <http://www.iloveulove.com/psychology/maslowhon.htm> [2008, February 9]
- Nel Nodding. Happiness and Education. [online] YMCA George Williams College, 2003. Available from : http://www.infed.org/happiness_and_education.htm [2008, July 10]
- Oxford University Press. Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English ,fifth edition. Clays Ltd,St Ives plc : England, 1995.
- Pollitt,C. Measuring university performance: never mind the quality, never mind the width, Higher Education Quarterly, Volume 44 Issue 1, 1990, 60 - 81.
- Ramsden, Paul. A performance indicator of teaching quality in higher education: The Course Experience Questionnaire. Studies in Higher Education, Volume 16, Number 2, 1991 ,129-150.
- Richard E. Farmer, Lynn Monahan, Reinhold W. Hekeler. Stress Management for Human Services. Sage Publication : Beverly Hills, 1987.
- Layard , Richard. Happiness : Lessons from a New Science. London : Penguin, 2005.
- The Jarratt Report. A Commentary. International Journal of Institutional Management in Higher Education, v10 n1. March 1986,15-20.
- The United Nation Children's Fund (UNICEF) HAPPY LEARNING! A GUIDE TO BEST PRACTISES FOR ACHIEVINGTHE POTENTIAL OF CHILDREN. Kathmandu: Nepal, 2003.
- UNESCO. Education for Sustainable Development : Linking Learning and Happiness. [online] UNESCO, 2007. Available from : http://www2.unescobkk.org/elib/publications/146_147/ESD_Hapiness%202007_web.pdf [2008,July 10]
- W.C. Crain. Theories of Development. [online] Prentice-Hall,1985. Available from : <http://faculty.plts.edu/gpence/html/Kohlberg.htm> [2008, July 10]

Wong, S. Nurse-Teacher Behavior in the Clinical Field : Apparent Effect on Nursing Students Learning. Journal of Advanced Nursing, 3, 1987 : 369-372.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2098

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

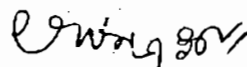
เรียน ศาสตราจารย์ นพ.วุฒิชัย ธนาพงศธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรีกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้มีสัดผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2099

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ขัมภลิจิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุปถ)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2101

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

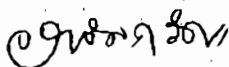
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา งามสุทธิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรีกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2102

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2103

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชา โขบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2104

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พันโทหญิง ดร.วาสนา นัยพัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง-“การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกิจการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2105

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พันตำรวจโทหญิง ดร.ทิพย์ฉิมพร เกษโกมล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความ
เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้
วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตตนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2106

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เขาวดี สุวรรณนาคะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรีक्षा ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2107

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นฤมล อเนกวิทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2108

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 กันยายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชูศักดิ์ เตชะวิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความ เป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้ วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 คอ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3167

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3168

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

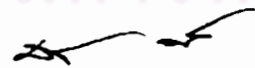
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/3169

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดคณะครุศาสตร์ราชบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3170

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองส้ม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองส้ม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3175

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาศูนย์ชีวิตความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้สิดมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้สิดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชษ สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3176

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปีทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปีทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชษ สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/3173

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอกความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุครธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3174

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปัทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปัทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3172

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปีพมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปีพมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชษ สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3171

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอกความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปิทมา ทองสม นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ บวรศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้สิดมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวนปีละ 40 คน ทั้งนี้สิดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปิทมา ทองสม ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ภาคผนวก ข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1** ข้อมูลพื้นฐาน
- ตอนที่ 2** ความสุขในการเรียน
- ตอนที่ 3** สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

โปรดเติมคำตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนักศึกษา

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
- ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2
- ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4
3. คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ปีการศึกษาแรกจนถึงปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2 ความสุขในการเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นและสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยข้อคำถามชุดนี้ให้ตอบ 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 เป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียนในระดับใด

- 5 หมายถึง เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียนมาก

- 3 หมายถึง เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียนปานกลาง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน

ประเด็นที่ 2 เป็นการสอบถามระดับความสุขในการเรียนของท่าน โดยขอให้นักศึกษาสำรวจตนเองและประเมินเหตุการณ์ อากาการ ความคิดเห็น ความรู้สึกว่าตนเองอยู่ในระดับใดแล้วตอบลงในช่องคำตอบที่เป็นจริงมากที่สุด

- 5 หมายถึง ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงปานกลาง
- 2 หมายถึง ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงน้อย
- 1 หมายถึง ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ข้อความ	ความเหมาะสมของข้อความสามารถสะท้อนหรือบ่งบอกความสุขในการเรียน					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ		✓							✓	

การที่ท่านกรอกข้อมูลเช่นนี้ หมายความว่า

ท่านเห็นด้วยว่า ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ เป็นข้อความที่สามารถสะท้อนหรือบ่งบอกถึงความสุขในการเรียน ในระดับมาก **และ**

สำหรับตัวท่านได้พิจารณาแล้วว่าตนเองเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย สดชื่น แจ่มใสอยู่เสมอ ในระดับน้อย

ลำดับ	ข้อความ	ความเหมาะสมของข้อความ สามารถสะท้อนหรือบ่งบอก ความสุขในการเรียน					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
29	ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มและพึงพอใจในตนเองที่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี										
30	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าการศึกษาวิชาชีพพยาบาลคือเป้าหมายหลักของชีวิตข้าพเจ้า										
31	ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น										
32	ข้าพเจ้าเป็นหน่วยงานที่วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน										

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

5	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
4	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงมาก
3	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงปานกลาง
2	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อย
1	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	1. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน					
1	เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
2	มีการคัดสรรเนื้อหาและนำผลงานวิชาการใหม่ๆมาใช้ในการสอน					
3	เนื้อหาสาระวิชาภาคทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง					
4	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เห็นคุณค่า ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม					
5	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา					
6	บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกสบายใจ					
7	มีการกระตุ้นให้นักศึกษาล้าแสดงออก					
8	อาจารย์มีวิธีการจูงใจให้นักศึกษาอยากมาเรียนเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ					
9	ไม่มีการขัดแย้งระหว่างคณาจารย์ในวิทยาลัยและอาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย					
10	ได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีระบบประกัน/ควบคุม คุณภาพทางการพยาบาลครบทุกสาขา					
11	การเดินทางจากวิทยาลัยไปแหล่งฝึกปฏิบัติการ มีความสะดวก ปลอดภัย และมีห้องพักให้แก่นักศึกษาในเวลากลางคืน หากตั้งอยู่ห่างไกลจาก วิทยาลัย					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
12	ใช้กิจกรรมการสอนหลากหลายวิธี					
13	ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม					
14	มีการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาสาระที่เหมาะสม					
15	มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์					
16	มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือแก้ปัญหา ช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลจริง					
17	จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน					
18	มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนให้ฝึกปฏิบัติการกับผู้ป่วย					
19	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม					
20	มีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด					
21	มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลผิดพลาดหรือบกพร่อง					
22	มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยและพร้อมใช้					
23	จัดเตรียมแหล่งข้อมูล ตำรา วารสารต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างพอเพียง					
24	มีระบบและเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว					
25	มีจำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนทางการปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ทันสมัยและพร้อมใช้ครบทุกสาขาและพอเพียงแก่ความต้องการ					
26	มีระยะเวลาการให้บริการห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลและการบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
27	มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการสอน					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
28	มีระบบช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนรู้					
29	ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข					
30	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน					
31	ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบวิธีและผลการประเมินการศึกษาของอาจารย์					
	2. ลักษณะของอาจารย์					
32	ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถอย่างเต็มที่					
33	ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน					
34	ยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน					
35	อธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน					
36	มีกลวิธีการสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย					
37	ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ดูหรือลงโทษนักศึกษาต่อหน้าผู้ปวย					
38	มีความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล					
39	มีทักษะในการกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้นักศึกษา					
40	ชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่มอบหมายให้ผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย					
41	ให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง					
42	อุทิศเวลาให้นักศึกษาในการให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว					
43	ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรต่อนักศึกษา					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
44	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และเนื้อหาทางการพยาบาลเป็นอย่างดี					
45	มีความสามารถในการให้การพยาบาลอย่างถูกต้องครบถ้วน และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี					
46	มีการแสดงออกต่อผู้ป่วยอย่างมีเมตตา เอื้ออาทร ไม่มีท่าทีเบียดเบียนหรือรังเกียจผู้ป่วย					
47	มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล					
	3. ลักษณะนักศึกษาร่วมวิทยาลัย					
48	มีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้					
49	ให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานกลุ่ม					
50	นักศึกษาและเพื่อนร่วมฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติการมีการทำงานที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน					
51	นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง					
52	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
53	นักศึกษาและเพื่อนยอมรับในความสามารถของกันและกัน					
54	นักศึกษาและเพื่อนมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน					
	ลักษณะวิทยาลัย					
55	บริเวณภายในวิทยาลัยสะอาด เรียบร้อย สวยงาม					
56	มีการจัดสถานที่สำหรับนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และรับประทานอาหาร อย่างเหมาะสม					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
57	ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องอ่านหนังสือ มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี					
58	ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีจำนวนเพียงพอกับนักศึกษา					
59	มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี					
60	ห้องพักนักศึกษาน่าอยู่ เช่น สะอาด ไม่แออัด และอุปกรณ์ต่างๆ ครบถ้วน ไม่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น					
61	มีอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดไว้บริการเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา					
62	มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ความต้องการ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น					
63	มีความสะดวกในการลงทะเบียน					
64	มีความสะดวกในการติดตามผลการศึกษา					
65	ระเบียบวินัยมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน					
66	มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย					
67	มีการบริการด้านต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษาให้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุข เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ร้านค้า เป็นต้น					
68	มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง					
69	มีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ กีฬานันทนาการ และอื่นๆ					
70	มีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม					
	ลักษณะนักศึกษา					
71	มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
72	มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง					
73	ไม่เหน็ดเหนื่อย หรืออ่อนล้า เมื่อต้องปฏิบัติการพยาบาลติดต่อกันเป็นเวลานาน					
74	มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ					
75	มีการกำหนดเป้าหมายของชีวิตและวางแผนในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้					
76	มีความตระหนักในประโยชน์ของการศึกษาวิชาชีพพยาบาล					
77	รับรู้ถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว					
78	เคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
79	ยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น					
80	ยอมรับว่าแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน					
81	มีความภูมิใจและรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง					
82	มีการจัดเงื่อนไขการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา					
83	มีทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์					
84	ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข					
85	วิชาชีพพยาบาลเป็นการทำงานที่มีเกียรติ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน					
86	มีความเมตตา เอื้ออาทร และไม่รังเกียจต่อสภาพความเจ็บป่วย					
87	มีความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยและประชาชนให้มีสุขภาพที่ดีแข็งแรง					
88	ชื่นชมต่อพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง					
89	ครอบครัวมีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตร					
90	บิดามารดา/ผู้ปกครองประกอบอาชีพสุจริต มีความมั่นคงในอาชีพและการทำงาน					
91	บ้านพักอาศัยตั้งอยู่ในย่านที่มีความปลอดภัย ไม่ใกล้ชิดกับแหล่งมั่วสุ่มด้านยาเสพติดและอื่นๆ					
92	บิดามารดา/ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักศึกษา มีความยืดหยุ่น และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อประทุติตนผิดพลาดเสียหาย					
93	บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนของนักศึกษากับคนอื่น					
94	บิดามารดา/ผู้ปกครองมีความรักและเข้าใจในตัวนักศึกษา					
95	บิดามารดา/ผู้ปกครองให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่สนใจหรือมีความถนัด					
96	บิดามารดา/ผู้ปกครองชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักศึกษามีคะแนนดี					
97	สมาชิกในครอบครัวสามารถให้คำแนะนำ/ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาในด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี					
98	เมื่อนักศึกษาทำคะแนนไม่ดี พ่อแม่ผู้ปกครองให้กำลังใจเพื่อพยายามใหม่					
99	เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นอะไร สามารถนำไปปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครองได้					
100	เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บิดามารดา/ผู้ปกครองแนะนำกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้ทำ					

ลำดับ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
101	บิดามารดา/ผู้ปกครองพุดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา					
102	บิดามารดา/ผู้ปกครองให้กำลังใจคอยสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา					
103	เมื่อประสบปัญหาสมาชิกทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันในการแก้ไข					
104	สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดอง					
105	สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกัน					
106	สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน					
107	สมาชิกในครอบครัวเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนโดยรอบ					

😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

DATE: 4/ 2/2011

TIME: 11:00

L I S R E L 8.53

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\dv1620tn\Desktop\analysismarch22\
syntax4-11.LS8:

TI

DA NI=29 NO=1532 MA=CM

RA FI='C:\Documents and Settings\dv1620tn\Desktop\analysismarch22\fullmodell_happy[4].psf'

MO NX=19 NY=10 NK=5 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY

LE

HAPP STUE

LK

LEAR TEAC COLL PARE FRIE

FR LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(4,1) LY(5,1) LY(7,2) LY(8,2) LY(9,2) LY(10,2) LX(1,1)

FR LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,1) LX(6,2) LX(7,2) LX(8,2) LX(9,2) LX(10,3)

FR LX(11,3) LX(12,3) LX(13,4) LX(14,4) LX(15,4) LX(16,4) LX(17,4) LX(18,5) LX(19,5)

FR BE(1,2) GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(1,4) GA(1,5) GA(2,1) GA(2,2) GA(2,3)

FR GA(2,4) GA(2,5)

VA 0.43 LY(1,1)

VA 0.41 LY(6,2)

PD

FR TH 1 5 TH 3 5 TH 9 2 TH 9 4 TH 9 5 TH 3 10 TH 4 10 TH 9 10 TH 14 10

FR TH 17 10 TH 19 8 TD 2 1 TD 5 1 TD 5 4 TD 6 5 TD 9 3 TD 9 4 TD 9 6

FR TD 10 4 TD 17 9 TD 19 9 TD 14 13 TD 15 13 TD 16 15 TD 17 15 TH 10 2

FR TH 19 4 TH 3 9 TH 14 8 TD 8 1 TD 10 5 TD 11 4 TD 12 1 TD 8 7

FR TD 9 7 TD 14 9 TD 16 13 TD 17 16 TH 3 4 TH 4 4 TH 7 1 TH 14 4 TH 17 1

FR TH 17 4 TH 9 7 TH 11 9 TH 16 10 TH 17 8 TD 6 4 TD 7 3 TD 8 3 TD 9 2

FR TD 11 3 TD 11 5 TD 11 6 TD 13 2 TD 14 4 TD 17 1 TD 19 1 TD 12 10

FR TD 17 11 TD 17 13 TD 18 15 TD 19 15 TH 2 5 TH 10 3 TH 12 1 TH 12 2

FR TH 14 2 TH 15 4 TH 19 3 TH 4 7 TH 6 10 TH 9 8 TH 11 8 TH 13 7 TH 13 8

FR TH 17 7 TH 18 9 TD 4 3 TD 7 5 TD 9 5 TD 10 2 TD 10 3 TD 12 4 TD 14 3

FR TD 15 3 TD 17 4 TD 12 9 TD 13 10 TD 17 8 TD 19 7 TH 1 1 TH 2 4 TH 6 4

FR TH 11 2 TH 11 3 TH 19 5 TH 3 8 TH 4 8 TH 7 10 TH 9 9 TH 12 8 TH 13 9

FR TD 4 2 TD 11 1 TD 12 3 TD 12 5 TD 17 5 TD 10 9 TD 13 9 TD 16 10 TD 17 12

FR TE 4 1 TE 5 4 TE 5 2 TE 7 6 TE 10 5 TE 10 6 TE 10 8 TE 3 1 TE 4 2 TE 4 3

FR TE 5 1 TE 10 4 TE 9 8 TD 1 14 TD 1 18 TD 2 3 TD 2 17 TD 2 18 TD 3 1

FR TH 2 2 TH 5 4 TH 8 3 TH 8 4 TH 9 1 TH 9 3 TH 9 6 TH 13 5 TH 14 1 TH 17 5

FR TH 18 5 TH 7 9 TH 8 9 TH 8 10 TH 19 10 TD 7 4 TD 13 4 TD 15 4 TD 11 9

FR TD 17 10 TD 18 9 TH 7 3 TH 8 5 TH 11 6 TH 13 1 TH 13 2 TH 15 3 TH 17 3

FR TH 8 8 TH 10 9 TD 7 6 TD 16 4 TD 17 6 TD 18 4 TD 12 8 TD 16 9

FR TH 2 1 TH 6 3 TH 14 3 TH 16 2 TH 18 7 TH 19 9 TD 15 9 TD 16 7

FR TE 3 2 TE 5 3 TE 6 3 TE 7 4 TE 8 2 TE 8 5 TE 9 2 TE 9 3 TE 9 4 TE 9 6

FR TE 8 7 TE 9 7 TD 3 6 TD 4 1 TD 5 19 TD 7 11 TD 8 13

FR TH 2 3 TH 4 5 TH 5 3 TH 12 6 TH 15 2 TH 16 3 TH 17 2 TH 18 3 TH 5 9

FR TH 8 7 TH 15 10 TH 16 8

FR TE 6 1 TE 7 2 TE 7 5 TE 8 1 TE 8 6 TE 10 7 TE 10 2 TE 9 5 TE 7 3

FR TE 7 1 TE 10 1 TE 6 5 TH 13 6 TH 16 1 TH 15 1 TH 15 5 TH 16 4 TD 14 2

FR TH 15 8 TH 13 10 TH 2 5 TH 4 5 TH 1 2 TH 1 3 TH 1 8 TH 1 10 TH 2 4

FR TH 2 6 TH 5 4 TH 5 6 TH 6 1 TH 6 6 TH 10 3 TH 11 4 TH 12 8 TH 13 4

FR TH 13 5 TH 13 6 TH 13 8 TH 14 6 TH 14 8 TH 16 1 TH 16 4 TD 5 3

OU MI sc fs ND=3 ALL

TI

Number of Input Variables 29

Number of Y - Variables 10

Number of X - Variables 19

Number of ETA - Variables 2

Number of KSI - Variables 5

Number of Observations 1532

PSI

Note: This matrix is diagonal.

HAPP	STUE
-----	-----
0.177	1.388

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

HAPP	STUE
-----	-----
0.462	0.379

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

HAPP	STUE
-----	-----
0.456	0.379

Reduced Form

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	-0.061	0.250	-0.011	0.155	0.148
STUE	0.074	0.069	0.084	0.408	0.512

TI

Number of Iterations = 44

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	HAPP	STUE
	-----	-----
KNOW	0.430	--
STUD	0.555	--
	(0.027)	
	20.397	
SATI	0.253	--
	(0.016)	
	16.004	
ANXI	-0.031	--
	(0.014)	
	-2.220	
ATTI	0.420	--
	(0.025)	
	16.906	
STUE1	--	0.410
STUE2	--	0.450
		(0.019)
		23.113
STUE3	--	0.384
		(0.021)
		18.388
STUE4	--	0.450
		(0.021)
		21.704
STUE5	--	0.354
		(0.021)
		16.483

LAMBDA-X

LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
-----	-----	-----	-----	-----

LEAR1	0.390	--	--	--	--
	(0.014)				
	27.125				
LEAR2	0.482	--	--	--	--
	(0.014)				
	35.647				
LEAR3	0.528	--	--	--	--
	(0.015)				
	35.438				
LEAR4	0.588	--	--	--	--
	(0.019)				
	30.938				
LEAR5	0.570	--	--	--	--
	(0.016)				
	35.509				
TEAC1	--	0.627	--	--	--
	(0.016)				
	38.353				
TEAC2	--	0.591	--	--	--
	(0.015)				
	39.298				
TEAC3	--	0.654	--	--	--
	(0.016)				
	39.855				
TEAC4	--	0.479	--	--	--
	(0.015)				
	32.412				
COLL1	--	--	0.674	--	--
		(0.017)			
		39.074			

COLL2 -- -- 0.715 -- --

(0.017)

41.857

COLL3 -- -- 0.731 -- --

(0.019)

37.765

PARE1 -- -- -- 0.552 --

(0.034)

16.117

PARE2 -- -- -- 0.494 --

(0.015)

32.689

PARE3 -- -- -- 0.545 --

(0.017)

32.369

PARE4 -- -- -- 0.511 --

(0.016)

31.597

PARE5 -- -- -- 0.374 --

(0.015)

25.155

FRIE1 -- -- -- 0.545

(0.013)

41.144

FRIE2 -- -- -- 0.537

(0.016)

34.142

BETA

HAPP STUE

HAPP -- 0.079

			(0.020)		
			3.921		
STUE	--	--			
GAMMA					
	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.091	0.039	0.010	0.068	0.063
	(0.054)	(0.049)	(0.020)	(0.019)	(0.025)
	1.675	0.798	0.504	3.599	2.573
STUE	0.452	-0.209	0.011	0.394	0.340
	(0.119)	(0.111)	(0.043)	(0.032)	(0.051)
	3.803	-1.883	0.256	12.307	6.732

PSI

Note: This matrix is diagonal.

HAPP	STUE
-----	-----
0.143	0.632
(0.011)	(0.076)
13.125	8.311

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

HAPP	STUE
-----	-----
0.374	0.511

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

HAPP	STUE
-----	-----
0.356	0.511

Reduced Form

LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
-----	-----	-----	-----	-----

HAPP	0.126	0.022	0.011	0.099	0.090
	(0.054)	(0.050)	(0.021)	(0.017)	(0.024)
	2.325	0.452	0.531	6.001	3.767
STUE	0.452	-0.209	0.011	0.394	0.340
	(0.119)	(0.111)	(0.043)	(0.032)	(0.051)
	3.803	-1.883	0.256	12.307	6.732

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.563	0.713	0.417	0.010	0.668	0.522

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

STUE2	STUE3	STUE4	STUE5
-----	-----	-----	-----
0.808	0.542	0.862	0.453

Squared Multiple Correlations for X - Variables

LEAR1	LEAR2	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.464	0.651	0.824	0.568	0.643	0.701

Squared Multiple Correlations for X - Variables

TEAC2	TEAC3	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.766	0.732	0.586	0.737	0.792	0.706

Squared Multiple Correlations for X - Variables

PARE1	PARE2	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.741	0.665	0.694	0.668	0.463	0.815

Squared Multiple Correlations for X - Variables

FRIE2

0.609

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 119

Minimum Fit Function Chi-Square = 116.696 (P = 0.543)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 117.975 (P = 0.509)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 28.450)

Minimum Fit Function Value = 0.0762

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0186)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0125)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.000

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.491

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.491 ; 0.509)

ECVI for Saturated Model = 0.568

ECVI for Independence Model = 65.142

Chi-Square for Independence Model with 406 Degrees of Freedom = 99674.912

Independence AIC = 99732.912

Model AIC = 749.975

Saturated AIC = 870.000

Independence CAIC = 99916.608

Model CAIC = 2751.623

Saturated CAIC = 3625.433

Normed Fit Index (NFI) = 0.999

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.000

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.293

Comparative Fit Index (CFI) = 1.000

Incremental Fit Index (IFI) = 1.000

Relative Fit Index (RFI) = 0.996

Critical N (CN) = 2071.255

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00682

Standardized RMR = 0.0172

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.995

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.981

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.272

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -4.271

Median Standardized Residual = 0.343

Largest Standardized Residual = 4.548

TI

Covariances

Y - ETA

	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1
HAPP	0.098	0.126	0.058	-0.007	0.096	0.113
STUE	0.119	0.153	0.070	-0.009	0.116	0.530

Y - ETA

	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5
HAPP	0.124	0.106	0.124	0.098
STUE	0.581	0.496	0.581	0.457

Y - KSI

	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1
LEAR	0.111	0.143	0.065	-0.008	0.108	0.271
TEAC	0.105	0.135	0.062	-0.008	0.102	0.241
COLL	0.088	0.114	0.052	-0.006	0.086	0.213
PARE	0.082	0.105	0.048	-0.006	0.080	0.258
FRIE	0.106	0.136	0.062	-0.008	0.103	0.279

Y - KSI

	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5

LEAR	0.297	0.254	0.297	0.234
TEAC	0.265	0.226	0.265	0.208
COLL	0.234	0.200	0.234	0.184
PARE	0.283	0.242	0.283	0.223
FRIE	0.306	0.261	0.306	0.241

X - ETA

	LEAR1	LEAR2	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.101	0.124	0.136	0.152	0.147	0.153
STUE	0.258	0.319	0.349	0.389	0.377	0.369

X - ETA

	TEAC2	TEAC3	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.144	0.160	0.117	0.139	0.147	0.150
STUE	0.348	0.385	0.282	0.351	0.372	0.380

X - ETA

	PARE1	PARE2	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.105	0.094	0.104	0.097	0.071	0.134
STUE	0.347	0.311	0.343	0.321	0.235	0.371

X - ETA

	FRIE2

HAPP	0.132
STUE	0.366

X - KSI

	LEAR1	LEAR2	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR	0.390	0.482	0.528	0.588	0.570	0.581
TEAC	0.361	0.446	0.489	0.545	0.528	0.627
COLL	0.294	0.364	0.398	0.444	0.430	0.452

PARE 0.142 0.175 0.192 0.214 0.208 0.193

FRIE 0.288 0.356 0.390 0.435 0.421 0.462

X - KSI

TEAC2 TEAC3 TEAC4 COLL1 COLL2 COLL3

LEAR 0.547 0.606 0.443 0.508 0.539 0.551

TEAC 0.591 0.654 0.479 0.486 0.516 0.527

COLL 0.426 0.472 0.345 0.674 0.715 0.731

PARE 0.182 0.202 0.148 0.167 0.177 0.181

FRIE 0.435 0.482 0.353 0.440 0.467 0.477

X - KSI

PARE1 PARE2 PARE3 PARE4 PARE5 FRIE1

LEAR 0.201 0.180 0.198 0.186 0.136 0.402

TEAC 0.170 0.152 0.168 0.157 0.115 0.401

COLL 0.137 0.122 0.135 0.127 0.093 0.356

PARE 0.552 0.494 0.545 0.511 0.374 0.213

FRIE 0.215 0.193 0.213 0.199 0.146 0.545

X - KSI

FRIE2

LEAR 0.397

TEAC 0.396

COLL 0.351

PARE 0.210

FRIE 0.537

TI

First Order Derivatives

LAMBDA-Y

HAPP STUE

KNOW	0.000	-0.021			
STUD	0.000	0.058			
SATI	0.000	-0.054			
ANXI	0.000	0.110			
ATTI	0.000	-0.014			
STUE1	0.013	0.000			
STUE2	0.000	0.000			
STUE3	-0.010	0.000			
STUE4	-0.003	0.000			
STUE5	0.000	0.000			
LAMBDA-X					
	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR1	0.000	0.021	0.042	-0.173	-0.031
LEAR2	0.000	-0.001	-0.032	0.076	0.017
LEAR3	0.000	0.000	0.002	-0.052	-0.007
LEAR4	0.000	-0.005	0.003	0.014	0.021
LEAR5	0.000	-0.010	-0.007	0.087	-0.008
TEAC1	-0.004	0.000	-0.020	-0.021	0.031
TEAC2	0.006	0.000	-0.003	0.061	-0.015
TEAC3	-0.001	0.000	0.021	-0.036	-0.017
TEAC4	0.001	0.000	0.000	0.000	0.000
COLL1	0.002	-0.003	0.000	0.020	0.000
COLL2	0.002	0.004	0.000	-0.028	-0.016
COLL3	-0.005	-0.001	0.000	0.009	0.015
PARE1	-0.039	-0.039	-0.073	0.000	-0.018
PARE2	0.097	0.096	0.121	0.000	0.009
PARE3	-0.118	-0.139	-0.145	0.000	-0.105
PARE4	0.030	0.040	0.078	0.000	0.076
PARE5	0.061	0.077	0.053	0.000	0.064
FRIE1	-0.038	-0.038	-0.024	0.117	0.000

FRIE2 0.038 0.039 0.025 -0.118 0.000

TI

Factor Scores Regressions

ETA

	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1
HAPP	0.394	0.776	-0.075	-0.512	0.926	-0.030
STUE	-0.163	0.593	-0.705	-0.314	-0.433	0.367

ETA

	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5	LEAR1	LEAR2
HAPP	-0.062	0.053	0.059	-0.072	-0.085	-0.059
STUE	0.822	-0.027	1.177	0.112	0.048	-0.027

ETA

	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1	TEAC2	TEAC3
HAPP	-0.018	0.038	0.017	0.002	0.011	0.046
STUE	0.181	0.030	-0.045	-0.058	0.184	0.003

ETA

	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3	PARE1	PARE2
HAPP	-0.053	0.017	-0.004	-0.016	0.101	0.045
STUE	-0.571	-0.053	0.036	-0.049	0.188	-0.006

ETA

	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1	FRIE2
HAPP	-0.045	0.038	-0.001	0.044	-0.028
STUE	0.003	-0.029	-0.051	0.196	-0.023

KSI

	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1

LEAR	0.024	0.029	0.099	0.040	-0.248	-0.007
TEAC	-0.060	0.004	0.269	0.224	-0.139	-0.014
COLL	0.075	-0.214	0.361	0.129	-0.161	-0.045
PARE	0.105	0.749	-1.143	0.068	0.133	0.005
FRIE	-0.042	0.070	-0.126	0.048	0.037	0.000

KSI

	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5	LEAR1	LEAR2
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR	0.045	-0.065	0.134	-0.067	0.173	0.227
TEAC	-0.025	-0.074	0.055	-0.035	0.084	0.105
COLL	-0.013	0.026	0.083	-0.079	0.097	-0.002
PARE	0.233	-0.273	0.275	-0.273	-0.043	0.038
FRIE	0.128	-0.142	0.257	-0.048	0.089	-0.013

KSI

	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1	TEAC2	TEAC3
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR	0.673	0.034	0.190	0.034	0.033	0.155
TEAC	0.300	-0.010	-0.009	0.297	0.275	0.256
COLL	0.404	-0.336	-0.024	0.074	-0.045	0.016
PARE	0.027	0.187	-0.067	-0.060	-0.019	0.118
FRIE	0.121	-0.075	0.024	0.011	0.092	0.063

KSI

	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3	PARE1	PARE2
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR	0.123	-0.003	0.066	0.051	0.032	-0.038
TEAC	0.341	0.031	0.034	0.024	-0.004	-0.044
COLL	0.045	0.473	0.505	0.301	-0.061	-0.059
PARE	-0.415	-0.103	0.012	-0.011	0.799	0.424
FRIE	-0.159	0.029	0.046	0.011	0.029	0.013

KSI

	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1	FRIE2

	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR	0.031	-0.028	0.073	0.032	0.025
TEAC	0.021	-0.032	0.042	0.054	0.026
COLL	0.014	-0.076	0.181	0.055	-0.002
PARE	0.390	0.246	0.291	-0.022	0.065
FRIE	0.022	-0.031	0.037	0.954	0.360

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y		
	HAPP	STUE
	-----	-----
KNOW	0.205	--
STUD	0.265	--
SATI	0.121	--
ANXI	-0.015	--
ATTI	0.200	--
STUE1	--	0.466
STUE2	--	0.512
STUE3	--	0.437
STUE4	--	0.511
STUE5	--	0.402

LAMBDA-X					
	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR1	0.390	--	--	--	--
LEAR2	0.482	--	--	--	--
LEAR3	0.528	--	--	--	--
LEAR4	0.588	--	--	--	--
LEAR5	0.570	--	--	--	--
TEAC1	--	0.627	--	--	--
TEAC2	--	0.591	--	--	--

TEAC3	--	0.654	--	--	--
TEAC4	--	0.479	--	--	--
COLL1	--	--	0.674	--	--
COLL2	--	--	0.715	--	--
COLL3	--	--	0.731	--	--
PARE1	--	--	--	0.552	--
PARE2	--	--	--	0.494	--
PARE3	--	--	--	0.545	--
PARE4	--	--	--	0.511	--
PARE5	--	--	--	0.374	--
FRIE1	--	--	--	--	0.545
FRIE2	--	--	--	--	0.537

BETA

	HAPP	STUE
	-----	-----
HAPP	--	0.188
STUE	--	--

GAMMA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.190	0.081	0.021	0.142	0.132
STUE	0.397	-0.184	0.010	0.346	0.299

Correlation Matrix of ETA and KSI

	HAPP	STUE	LEAR	TEAC	COLL	PARE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	1.000					
STUE	0.509	1.000				
LEAR	0.540	0.581	1.000			
TEAC	0.511	0.518	0.926	1.000		
COLL	0.431	0.458	0.754	0.721	1.000	
PARE	0.398	0.553	0.364	0.308	0.248	1.000

FRIE 0.515 0.599 0.739 0.736 0.653 0.390

Correlation Matrix of ETA and KSI

FRIE

FRIE 1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

HAPP STUE

0.626 0.489

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

LEAR TEAC COLL PARE FRIE

HAPP 0.264 0.047 0.023 0.208 0.189

STUE 0.397 -0.184 0.010 0.346 0.299

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

LEAR TEAC COLL PARE FRIE

HAPP 0.126 0.022 0.011 0.099 0.090

(0.054) (0.050) (0.021) (0.017) (0.024)

2.325 0.452 0.531 6.001 3.767

STUE 0.452 -0.209 0.011 0.394 0.340

(0.119) (0.111) (0.043) (0.032) (0.051)

3.803 -1.883 0.256 12.307 6.732

Indirect Effects of KSI on ETA

LEAR TEAC COLL PARE FRIE

HAPP 0.036 -0.017 0.001 0.031 0.027

(0.013) (0.010) (0.003) (0.008) (0.008)

2.790 -1.722 0.255 3.929 3.470

STUE -- -- -- -- --

Total Effects of ETA on ETA

HAPP STUE

HAPP -- 0.079

(0.020)

3.921

STUE -- --

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.006

Total Effects of ETA on Y

HAPP STUE

KNOW 0.430 0.034

(0.009)

3.921

STUD 0.555 0.044

(0.027) (0.011)

20.397 3.880

SATI 0.253 0.020

(0.016) (0.005)

16.004 3.840

ANXI -0.031 -0.002

(0.014) (0.001)

-2.220 -1.960

ATTI 0.420 0.033

(0.025) (0.009)

16.906 3.748

STUE1 -- 0.410

STUE2 -- 0.450

(0.019)

23.113
 STUE3 -- 0.384
 (0.021)

18.388
 STUE4 -- 0.450
 (0.021)

21.704
 STUE5 -- 0.354
 (0.021)

16.483

Indirect Effects of ETA on Y

HAPP STUE

KNOW -- 0.034
 (0.009)

3.921

STUD -- 0.044
 (0.011)

3.880

SATI -- 0.020
 (0.005)

3.840

ANXI -- -0.002
 (0.001)

-1.960

ATTI -- 0.033
 (0.009)

3.748

STUE1 -- --

STUE2 -- --

STUE3 -- --

STUE4 -- --

STUE5 -- --

Total Effects of KSI on Y

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
KNOW	0.054	0.010	0.005	0.043	0.039
	(0.023)	(0.021)	(0.009)	(0.007)	(0.010)
	2.325	0.452	0.531	6.001	3.767
STUD	0.070	0.012	0.006	0.055	0.050
	(0.030)	(0.027)	(0.012)	(0.009)	(0.013)
	2.330	0.452	0.531	6.024	3.790
SATI	0.032	0.006	0.003	0.025	0.023
	(0.014)	(0.013)	(0.005)	(0.004)	(0.006)
	2.315	0.452	0.531	6.036	3.669
ANXI	-0.004	-0.001	0.000	-0.003	-0.003
	(0.002)	(0.002)	(0.001)	(0.001)	(0.001)
	-1.630	-0.444	-0.518	-2.119	-1.970
ATTI	0.053	0.009	0.005	0.042	0.038
	(0.023)	(0.021)	(0.009)	(0.006)	(0.010)
	2.306	0.453	0.532	6.434	3.654
STUE1	0.185	-0.086	0.005	0.161	0.139
	(0.049)	(0.046)	(0.018)	(0.013)	(0.021)
	3.803	-1.883	0.256	12.307	6.732
STUE2	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
	(0.053)	(0.050)	(0.019)	(0.013)	(0.022)
	3.837	-1.887	0.256	13.229	6.810
STUE3	0.173	-0.080	0.004	0.151	0.131
	(0.046)	(0.043)	(0.017)	(0.013)	(0.019)
	3.802	-1.884	0.256	11.705	6.814
STUE4	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
	(0.053)	(0.050)	(0.019)	(0.013)	(0.023)

	3.833	-1.884	0.256	13.566	6.738
STUE5	0.160	-0.074	0.004	0.139	0.120
	(0.042)	(0.039)	(0.015)	(0.012)	(0.018)
	3.793	-1.884	0.256	11.191	6.757

TI

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.264	0.047	0.023	0.208	0.189
STUE	0.397	-0.184	0.010	0.346	0.299

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.075	-0.035	0.002	0.065	0.056
STUE	--	--	--	--	--

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	HAPP	STUE
	-----	-----
HAPP	--	0.188
STUE	--	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

	HAPP	STUE
	-----	-----
KNOW	0.205	0.039
STUD	0.265	0.050
SATI	0.121	0.023
ANXI	-0.015	-0.003
ATTI	0.200	0.038
STUE1	--	0.466
STUE2	--	0.512

STUE3 -- 0.437
 STUE4 -- 0.511
 STUE5 -- 0.402

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	HAPP	STUE
KNOW	--	0.039
STUD	--	0.050
SATI	--	0.023
ANXI	--	-0.003
ATTI	--	0.038
STUE1	--	--
STUE2	--	--
STUE3	--	--
STUE4	--	--
STUE5	--	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
KNOW	0.054	0.010	0.005	0.043	0.039
STUD	0.070	0.012	0.006	0.055	0.050
SATI	0.032	0.006	0.003	0.025	0.023
ANXI	-0.004	-0.001	0.000	-0.003	-0.003
ATTI	0.053	0.009	0.005	0.042	0.038
STUE1	0.185	-0.086	0.005	0.161	0.139
STUE2	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
STUE3	0.173	-0.080	0.004	0.151	0.131
STUE4	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
STUE5	0.160	-0.074	0.004	0.139	0.120

Time used: 1.438 Seconds

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

DATE: 4/ 2/2011

TIME: 11:00

L I S R E L 8.53

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\dv1620tn\Desktop\analysismarch22\
syntax4-11.LS8:

TI

DA NI=29 NO=1532 MA=CM

RA FI='C:\Documents and Settings\dv1620tn\Desktop\analysismarch22\fullmodell_happy[4].psf'

MO NX=19 NY=10 NK=5 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY

LE

HAPP STUE

LK

LEAR TEAC COLL PARE FRIE

FR LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(4,1) LY(5,1) LY(7,2) LY(8,2) LY(9,2) LY(10,2) LX(1,1)

FR LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,1) LX(6,2) LX(7,2) LX(8,2) LX(9,2) LX(10,3)

FR LX(11,3) LX(12,3) LX(13,4) LX(14,4) LX(15,4) LX(16,4) LX(17,4) LX(18,5) LX(19,5)

FR BE(1,2) GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(1,4) GA(1,5) GA(2,1) GA(2,2) GA(2,3)

FR GA(2,4) GA(2,5)

VA 0.43 LY(1,1)

VA 0.41 LY(6,2)

PD

FR TH 1 5 TH 3 5 TH 9 2 TH 9 4 TH 9 5 TH 3 10 TH 4 10 TH 9 10 TH 14 10

FR TH 17 10 TH 19 8 TD 2 1 TD 5 1 TD 5 4 TD 6 5 TD 9 3 TD 9 4 TD 9 6

FR TD 10 4 TD 17 9 TD 19 9 TD 14 13 TD 15 13 TD 16 15 TD 17 15 TH 10 2

FR TH 19 4 TH 3 9 TH 14 8 TD 8 1 TD 10 5 TD 11 4 TD 12 1 TD 8 7

FR TD 9 7 TD 14 9 TD 16 13 TD 17 16 TH 3 4 TH 4 4 TH 7 1 TH 14 4 TH 17 1

FR TH 17 4 TH 9 7 TH 11 9 TH 16 10 TH 17 8 TD 6 4 TD 7 3 TD 8 3 TD 9 2

FR TD 11 3 TD 11 5 TD 11 6 TD 13 2 TD 14 4 TD 17 1 TD 19 1 TD 12 10

FR TD 17 11 TD 17 13 TD 18 15 TD 19 15 TH 2 5 TH 10 3 TH 12 1 TH 12 2

FR TH 14 2 TH 15 4 TH 19 3 TH 4 7 TH 6 10 TH 9 8 TH 11 8 TH 13 7 TH 13 8

FR TH 17 7 TH 18 9 TD 4 3 TD 7 5 TD 9 5 TD 10 2 TD 10 3 TD 12 4 TD 14 3

FR TD 15 3 TD 17 4 TD 12 9 TD 13 10 TD 17 8 TD 19 7 TH 1 1 TH 2 4 TH 6 4

FR TH 11 2 TH 11 3 TH 19 5 TH 3 8 TH 4 8 TH 7 10 TH 9 9 TH 12 8 TH 13 9

FR TD 4 2 TD 11 1 TD 12 3 TD 12 5 TD 17 5 TD 10 9 TD 13 9 TD 16 10 TD 17 12

FR TE 4 1 TE 5 4 TE 5 2 TE 7 6 TE 10 5 TE 10 6 TE 10 8 TE 3 1 TE 4 2 TE 4 3

FR TE 5 1 TE 10 4 TE 9 8 TD 1 14 TD 1 18 TD 2 3 TD 2 17 TD 2 18 TD 3 1

FR TH 2 2 TH 5 4 TH 8 3 TH 8 4 TH 9 1 TH 9 3 TH 9 6 TH 13 5 TH 14 1 TH 17 5

FR TH 18 5 TH 7 9 TH 8 9 TH 8 10 TH 19 10 TD 7 4 TD 13 4 TD 15 4 TD 11 9

FR TD 17 10 TD 18 9 TH 7 3 TH 8 5 TH 11 6 TH 13 1 TH 13 2 TH 15 3 TH 17 3

FR TH 8 8 TH 10 9 TD 7 6 TD 16 4 TD 17 6 TD 18 4 TD 12 8 TD 16 9

FR TH 2 1 TH 6 3 TH 14 3 TH 16 2 TH 18 7 TH 19 9 TD 15 9 TD 16 7

FR TE 3 2 TE 5 3 TE 6 3 TE 7 4 TE 8 2 TE 8 5 TE 9 2 TE 9 3 TE 9 4 TE 9 6

FR TE 8 7 TE 9 7 TD 3 6 TD 4 1 TD 5 19 TD 7 11 TD 8 13

FR TH 2 3 TH 4 5 TH 5 3 TH 12 6 TH 15 2 TH 16 3 TH 17 2 TH 18 3 TH 5 9

FR TH 8 7 TH 15 10 TH 16 8

FR TE 6 1 TE 7 2 TE 7 5 TE 8 1 TE 8 6 TE 10 7 TE 10 2 TE 9 5 TE 7 3

FR TE 7 1 TE 10 1 TE 6 5 TH 13 6 TH 16 1 TH 15 1 TH 15 5 TH 16 4 TD 14 2

FR TH 15 8 TH 13 10 TH 2 5 TH 4 5 TH 1 2 TH 1 3 TH 1 8 TH 1 10 TH 2 4

FR TH 2 6 TH 5 4 TH 5 6 TH 6 1 TH 6 6 TH 10 3 TH 11 4 TH 12 8 TH 13 4

FR TH 13 5 TH 13 6 TH 13 8 TH 14 6 TH 14 8 TH 16 1 TH 16 4 TD 5 3

OU MI sc fs ND=3 ALL

TI

Number of Input Variables 29

Number of Y - Variables 10

Number of X - Variables 19

Number of ETA - Variables 2

Number of KSI - Variables 5

Number of Observations 1532

PSI

Note: This matrix is diagonal.

HAPP	STUE
-----	-----
0.177	1.388

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

HAPP	STUE
-----	-----
0.462	0.379

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

HAPP	STUE
-----	-----
0.456	0.379

Reduced Form

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	-0.061	0.250	-0.011	0.155	0.148
STUE	0.074	0.069	0.084	0.408	0.512

TI

Number of Iterations = 44

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y		
	HAPP	STUE
	-----	-----
KNOW	0.430	--
	(0.027)	
	20.397	
STUD	0.555	--
	(0.016)	
	16.004	
SATI	0.253	--
	(0.014)	
	-2.220	
ANXI	-0.031	--
	(0.025)	
	16.906	
ATTI	0.420	--
	(0.019)	
	23.113	
STUE1	--	0.410
STUE2	--	0.450
	(0.021)	
	18.388	
STUE3	--	0.384
	(0.021)	
	21.704	
STUE4	--	0.450
	(0.021)	
	16.483	
STUE5	--	0.354
	(0.021)	
	16.483	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LAMBDA-X

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
LEAR1	0.390	--	--	--	--
	(0.014)				
	27.125				
LEAR2	0.482	--	--	--	--
	(0.014)				
	35.647				
LEAR3	0.528	--	--	--	--
	(0.015)				
	35.438				
LEAR4	0.588	--	--	--	--
	(0.019)				
	30.938				
LEAR5	0.570	--	--	--	--
	(0.016)				
	35.509				
TEAC1	--	0.627	--	--	--
		(0.016)			
		38.353			
TEAC2	--	0.591	--	--	--
		(0.015)			
		39.298			
TEAC3	--	0.654	--	--	--
		(0.016)			
		39.855			
TEAC4	--	0.479	--	--	--
		(0.015)			
		32.412			

COLL1	--	--	0.674	--	--
			(0.017)		
			39.074		
COLL2	--	--	0.715	--	--
			(0.017)		
			41.857		
COLL3	--	--	0.731	--	--
			(0.019)		
			37.765		
PARE1	--	--	--	0.552	--
			(0.034)		
			16.117		
PARE2	--	--	--	0.494	--
			(0.015)		
			32.689		
PARE3	--	--	--	0.545	--
			(0.017)		
			32.369		
PARE4	--	--	--	0.511	--
			(0.016)		
			31.597		
PARE5	--	--	--	0.374	--
			(0.015)		
			25.155		
FRIE1	--	--	--	0.545	--
			(0.013)		
			41.144		
FRIE2	--	--	--	0.537	--
			(0.016)		
			34.142		

0.766 0.732 0.586 0.737 0.792 0.706

Squared Multiple Correlations for X - Variables

PARE1 PARE2 PARE3 PARE4 PARE5 FRIE1

0.741 0.665 0.694 0.668 0.463 0.815

Squared Multiple Correlations for X - Variables

FRIE2

0.609

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 119

Minimum Fit Function Chi-Square = 116.696 (P = 0.543)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 117.975 (P = 0.509)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 28.450)

Minimum Fit Function Value = 0.0762

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0186)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0125)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.000

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.491

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.491 ; 0.509)

ECVI for Saturated Model = 0.568

ECVI for Independence Model = 65.142

Chi-Square for Independence Model with 406 Degrees of Freedom = 99674.912

Independence AIC = 99732.912

Model AIC = 749.975

Saturated AIC = 870.000

Independence CAIC = 99916.608

Model CAIC = 2751.623

Saturated CAIC = 3625.433

Normed Fit Index (NFI) = 0.999

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.000

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.293

Comparative Fit Index (CFI) = 1.000

Incremental Fit Index (IFI) = 1.000

Relative Fit Index (RFI) = 0.996

Critical N (CN) = 2071.255

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00682

Standardized RMR = 0.0172

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.995

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.981

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.272

Smallest Standardized Residual = -4.271

Median Standardized Residual = 0.343

Largest Standardized Residual = 4.548

TI

Factor Scores Regressions

ETA

	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1
HAPP	0.394	0.776	-0.075	-0.512	0.926	-0.030
STUE	-0.163	0.593	-0.705	-0.314	-0.433	0.367

ETA

	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5	LEAR1	LEAR2
HAPP	-0.062	0.053	0.059	-0.072	-0.085	-0.059
STUE	0.822	-0.027	1.177	0.112	0.048	-0.027

ETA

	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1	TEAC2	TEAC3
HAPP	-0.018	0.038	0.017	0.002	0.011	0.046
STUE	0.181	0.030	-0.045	-0.058	0.184	0.003

ETA

	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3	PARE1	PARE2
HAPP	-0.053	0.017	-0.004	-0.016	0.101	0.045
STUE	-0.571	-0.053	0.036	-0.049	0.188	-0.006

ETA

	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1	FRIE2
HAPP	-0.045	0.038	-0.001	0.044	-0.028
STUE	0.003	-0.029	-0.051	0.196	-0.023

KSI

	KNOW	STUD	SATI	ANXI	ATTI	STUE1
LEAR	0.024	0.029	0.099	0.040	-0.248	-0.007
TEAC	-0.060	0.004	0.269	0.224	-0.139	-0.014
COLL	0.075	-0.214	0.361	0.129	-0.161	-0.045
PARE	0.105	0.749	-1.143	0.068	0.133	0.005
FRIE	-0.042	0.070	-0.126	0.048	0.037	0.000

KSI

	STUE2	STUE3	STUE4	STUE5	LEAR1	LEAR2
LEAR	0.045	-0.065	0.134	-0.067	0.173	0.227
TEAC	-0.025	-0.074	0.055	-0.035	0.084	0.105
COLL	-0.013	0.026	0.083	-0.079	0.097	-0.002
PARE	0.233	-0.273	0.275	-0.273	-0.043	0.038
FRIE	0.128	-0.142	0.257	-0.048	0.089	-0.013

KSI

	LEAR3	LEAR4	LEAR5	TEAC1	TEAC2	TEAC3
LEAR	0.673	0.034	0.190	0.034	0.033	0.155
TEAC	0.300	-0.010	-0.009	0.297	0.275	0.256
COLL	0.404	-0.336	-0.024	0.074	-0.045	0.016
PARE	0.027	0.187	-0.067	-0.060	-0.019	0.118
FRIE	0.121	-0.075	0.024	0.011	0.092	0.063

KSI

	TEAC4	COLL1	COLL2	COLL3	PARE1	PARE2
LEAR	0.123	-0.003	0.066	0.051	0.032	-0.038
TEAC	0.341	0.031	0.034	0.024	-0.004	-0.044
COLL	0.045	0.473	0.505	0.301	-0.061	-0.059
PARE	-0.415	-0.103	0.012	-0.011	0.799	0.424
FRIE	-0.159	0.029	0.046	0.011	0.029	0.013

KSI

	PARE3	PARE4	PARE5	FRIE1	FRIE2
LEAR	0.031	-0.028	0.073	0.032	0.025
TEAC	0.021	-0.032	0.042	0.054	0.026
COLL	0.014	-0.076	0.181	0.055	-0.002
PARE	0.390	0.246	0.291	-0.022	0.065
FRIE	0.022	-0.031	0.037	0.954	0.360

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y

HAPP STUE

KNOW 0.205 --

STUD	0.265	--
SATI	0.121	--
ANXI	-0.015	--
ATTI	0.200	--
STUE1	--	0.466
STUE2	--	0.512
STUE3	--	0.437
STUE4	--	0.511
STUE5	--	0.402

LAMBDA-X

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
LEAR1	0.390	--	--	--	--
LEAR2	0.482	--	--	--	--
LEAR3	0.528	--	--	--	--
LEAR4	0.588	--	--	--	--
LEAR5	0.570	--	--	--	--
TEAC1	--	0.627	--	--	--
TEAC2	--	0.591	--	--	--
TEAC3	--	0.654	--	--	--
TEAC4	--	0.479	--	--	--
COLL1	--	--	0.674	--	--
COLL2	--	--	0.715	--	--
COLL3	--	--	0.731	--	--
PARE1	--	--	--	0.552	--
PARE2	--	--	--	0.494	--
PARE3	--	--	--	0.545	--
PARE4	--	--	--	0.511	--
PARE5	--	--	--	0.374	--
FRIE1	--	--	--	--	0.545
FRIE2	--	--	--	--	0.537

BETA

	HAPP	STUE
HAPP	--	0.188
STUE	--	--

GAMMA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	0.190	0.081	0.021	0.142	0.132
STUE	0.397	-0.184	0.010	0.346	0.299

Correlation Matrix of ETA and KSI

	HAPP	STUE	LEAR	TEAC	COLL	PARE
HAPP	1.000					
STUE	0.509	1.000				
LEAR	0.540	0.581	1.000			
TEAC	0.511	0.518	0.926	1.000		
COLL	0.431	0.458	0.754	0.721	1.000	
PARE	0.398	0.553	0.364	0.308	0.248	1.000
FRIE	0.515	0.599	0.739	0.736	0.653	0.390

Correlation Matrix of ETA and KSI

	FRIE
FRIE	1.000
PSI	

Note: This matrix is diagonal.

	HAPP	STUE
HAPP	0.626	0.489

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	0.264	0.047	0.023	0.208	0.189
STUE	0.397	-0.184	0.010	0.346	0.299

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	0.126	0.022	0.011	0.099	0.090
	(0.054)	(0.050)	(0.021)	(0.017)	(0.024)
	2.325	0.452	0.531	6.001	3.767
STUE	0.452	-0.209	0.011	0.394	0.340
	(0.119)	(0.111)	(0.043)	(0.032)	(0.051)
	3.803	-1.883	0.256	12.307	6.732

Indirect Effects of KSI on ETA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	0.036	-0.017	0.001	0.031	0.027
	(0.013)	(0.010)	(0.003)	(0.008)	(0.008)
	2.790	-1.722	0.255	3.929	3.470

STUE

Total Effects of ETA on ETA

	HAPP	STUE
HAPP	--	0.079
		(0.020)
		3.921
STUE	--	--

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.006

Total Effects of ETA on Y

	HAPP	STUE
KNOW	0.430 (0.009)	0.034 3.921
STUD	0.555 (0.027)	0.044 (0.011)
	20.397	3.880
SATI	0.253 (0.016)	0.020 (0.005)
	16.004	3.840
ANXI	-0.031 (0.014)	-0.002 (0.001)
	-2.220	-1.960
ATTI	0.420 (0.025)	0.033 (0.009)
	16.906	3.748
STUE1	--	0.410
STUE2	--	0.450 (0.019)
		23.113
STUE3	--	0.384 (0.021)
		18.388
STUE4	--	0.450 (0.021)
		21.704
STUE5	--	0.354 (0.021)
		16.483

Indirect Effects of ETA on Y

	HAPP	STUE
KNOW	--	0.034
		(0.009)
		3.921
STUD	--	0.044
		(0.011)
		3.880
SATI	--	0.020
		(0.005)
		3.840
ANXI	--	-0.002
		(0.001)
		-1.960
ATTI	--	0.033
		(0.009)
		3.748
STUE1	--	--
STUE2	--	--
STUE3	--	--
STUE4	--	--
STUE5	--	--

Total Effects of KSI on Y

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
KNOW	0.054	0.010	0.005	0.043	0.039
	(0.023)	(0.021)	(0.009)	(0.007)	(0.010)
	2.325	0.452	0.531	6.001	3.767
STUD	0.070	0.012	0.006	0.055	0.050
	(0.030)	(0.027)	(0.012)	(0.009)	(0.013)

	2.330	0.452	0.531	6.024	3.790
SATI	0.032	0.006	0.003	0.025	0.023
	(0.014)	(0.013)	(0.005)	(0.004)	(0.006)
	2.315	0.452	0.531	6.036	3.669
ANXI	-0.004	-0.001	0.000	-0.003	-0.003
	(0.002)	(0.002)	(0.001)	(0.001)	(0.001)
	-1.630	-0.444	-0.518	-2.119	-1.970
ATTI	0.053	0.009	0.005	0.042	0.038
	(0.023)	(0.021)	(0.009)	(0.006)	(0.010)
	2.306	0.453	0.532	6.434	3.654
STUE1	0.185	-0.086	0.005	0.161	0.139
	(0.049)	(0.046)	(0.018)	(0.013)	(0.021)
	3.803	-1.883	0.256	12.307	6.732
STUE2	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
	(0.053)	(0.050)	(0.019)	(0.013)	(0.022)
	3.837	-1.887	0.256	13.229	6.810
STUE3	0.173	-0.080	0.004	0.151	0.131
	(0.046)	(0.043)	(0.017)	(0.013)	(0.019)
	3.802	-1.884	0.256	11.705	6.814
STUE4	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
	(0.053)	(0.050)	(0.019)	(0.013)	(0.023)
	3.833	-1.884	0.256	13.566	6.738
STUE5	0.160	-0.074	0.004	0.139	0.120
	(0.042)	(0.039)	(0.015)	(0.012)	(0.018)
	3.793	-1.884	0.256	11.191	6.757

TI

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
	-----	-----	-----	-----	-----
HAPP	0.264	0.047	0.023	0.208	0.189

STUE 0.397 -0.184 0.010 0.346 0.299

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
HAPP	0.075	-0.035	0.002	0.065	0.056
STUE	--	--	--	--	--

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	HAPP	STUE
HAPP	--	0.188
STUE	--	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

	HAPP	STUE
KNOW	0.205	0.039
STUD	0.265	0.050
SATI	0.121	0.023
ANXI	-0.015	-0.003
ATTI	0.200	0.038
STUE1	--	0.466
STUE2	--	0.512
STUE3	--	0.437
STUE4	--	0.511
STUE5	--	0.402

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	HAPP	STUE
KNOW	--	0.039
STUD	--	0.050
SATI	--	0.023
ANXI	--	-0.003
ATTI	--	0.038
STUE1	--	--
STUE2	--	--
STUE3	--	--
STUE4	--	--
STUE5	--	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	LEAR	TEAC	COLL	PARE	FRIE
KNOW	0.054	0.010	0.005	0.043	0.039
STUD	0.070	0.012	0.006	0.055	0.050
SATI	0.032	0.006	0.003	0.025	0.023
ANXI	-0.004	-0.001	0.000	-0.003	-0.003
ATTI	0.053	0.009	0.005	0.042	0.038
STUE1	0.185	-0.086	0.005	0.161	0.139
STUE2	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
STUE3	0.173	-0.080	0.004	0.151	0.131
STUE4	0.203	-0.094	0.005	0.177	0.153
STUE5	0.160	-0.074	0.004	0.139	0.120

Time used: 1.438 Seconds

ภาคผนวก ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ตัวแปร	LEAR1.1	LEAR1.2	LEAR1.3	LEAR1.4	LEAR2.1	LEAR2.2	LEAR2.3	LEAR2.4	LEAR2.5	LEAR2.6	LEAR2.7	LEAR2.8	LEAR2.9	LEAR3.1	LEAR3.2	LEAR3.3	LEAR3.4	LEAR3.5	LEAR3.6	
LEAR1.1	1.000																			
LEAR1.2	.524**	1.000																		
LEAR1.3	.492**	.459**	1.000																	
LEAR1.4	.447**	.519**	.501**	1.000																
LEAR2.1	.309**	.393**	.330**	.443**	1.000															
LEAR2.2	.314**	.346**	.322**	.406**	.461**	1.000														
LEAR2.3	.334**	.335**	.310**	.384**	.411**	.574**	1.000													
LEAR2.4	.328**	.427**	.368**	.456**	.434**	.543**	.601**	1.000												
LEAR2.5	.245**	.246**	.271**	.312**	.282**	.325**	.341**	.428**	1.000											
LEAR2.6	.343**	.343**	.347**	.348**	.346**	.361**	.356**	.398**	.438**	1.000										
LEAR2.7	.276**	.305**	.254**	.310**	.290**	.354**	.329**	.362**	.334**	.428**	1.000									
LEAR2.8	.326**	.445**	.367**	.474**	.399**	.463**	.447**	.524**	.362**	.430**	.503**	1.000								
LEAR2.9	.362**	.425**	.378**	.473**	.408**	.482**	.448**	.509**	.382**	.437**	.483**	.737**	1.000							
LEAR3.1	.368**	.397**	.355**	.407**	.342**	.398**	.372**	.443**	.311**	.315**	.318**	.451**	.482**	1.000						
LEAR3.2	.361**	.355**	.360**	.390**	.300**	.405**	.445**	.433**	.273**	.325**	.322**	.413**	.445**	.548**	1.000					
LEAR3.3	.301**	.380**	.338**	.378**	.324**	.409**	.369**	.450**	.343**	.334**	.394**	.450**	.472**	.531**	.442**	1.000				
LEAR3.4	.319**	.365**	.381**	.368**	.306**	.346**	.334**	.397**	.300**	.340**	.366**	.421**	.438**	.486**	.443**	.563**	1.000			
LEAR3.5	.269**	.282**	.317**	.325**	.280**	.334**	.320**	.367**	.315**	.380**	.386**	.409**	.394**	.377**	.419**	.373**	.426**	1.000		
LEAR3.6	.309**	.323**	.348**	.358**	.331**	.379**	.347**	.403**	.331**	.370**	.378**	.423**	.427**	.442**	.449**	.419**	.453**	.651**	1.000	

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	LEAR3.7	LEAR4.1	LEAR4.2	LEAR4.3	LEAR4.4	LEAR4.5	LEAR4.6	LEAR5.1	LEAR5.2	LEAR5.3	LEAR5.4	LEAR5.5	TEAC1.1	TEAC1.2	TEAC1.3	TEAC2.1	TEAC2.2	TEAC2.3	TEAC2.4
LEAR1.1	.360**	.299**	.278**	.270**	.260**	.269**	.203**	.284**	.285**	.293**	.230**	.269**	.338**	.274**	.302**	.308**	.287**	.226**	.316**
LEAR1.2	.325**	.344**	.346**	.353**	.319**	.335**	.287**	.334**	.336**	.359**	.300**	.330**	.371**	.383**	.315**	.361**	.366**	.321**	.330**
LEAR1.3	.402**	.361**	.331**	.311**	.280**	.319**	.271**	.304**	.317**	.316**	.294**	.269**	.362**	.308**	.325**	.354**	.330**	.278**	.373**
LEAR1.4	.359**	.384**	.345**	.380**	.332**	.399**	.305**	.371**	.396**	.405**	.370**	.342**	.420**	.426**	.413**	.429**	.413**	.352**	.371**
LEAR2.1	.253**	.369**	.341**	.323**	.295**	.338**	.268**	.359**	.355**	.329**	.350**	.308**	.306**	.320**	.331**	.322**	.304**	.272**	.256**
LEAR2.2	.341**	.381**	.373**	.381**	.366**	.397**	.326**	.377**	.376**	.385**	.370**	.339**	.392**	.378**	.391**	.407**	.410**	.372**	.379**
LEAR2.3	.351**	.364**	.337**	.358**	.340**	.361**	.287**	.370**	.350**	.395**	.402**	.365**	.393**	.362**	.371**	.373**	.365**	.331**	.358**
LEAR2.4	.347**	.430**	.419**	.419**	.415**	.449**	.367**	.422**	.499**	.452**	.442**	.410**	.456**	.464**	.463**	.463**	.512**	.436**	.374**
LEAR2.5	.276**	.342**	.291**	.327**	.314**	.314**	.270**	.306**	.329**	.309**	.333**	.264**	.322**	.358**	.337**	.322**	.337**	.375**	.321**
LEAR2.6	.327**	.346**	.276**	.313**	.277**	.320**	.266**	.322**	.335**	.348**	.325**	.310**	.347**	.314**	.345**	.309**	.324**	.307**	.332**
LEAR2.7	.353**	.377**	.347**	.342**	.315**	.364**	.271**	.363**	.356**	.374**	.332**	.318**	.364**	.346**	.328**	.347**	.368**	.335**	.328**
LEAR2.8	.403**	.433**	.432**	.457**	.410**	.449**	.363**	.426**	.468**	.455**	.427**	.399**	.465**	.460**	.439**	.404**	.454**	.382**	.395**
LEAR2.9	.410**	.429**	.478**	.483**	.429**	.463**	.382**	.475**	.462**	.453**	.444**	.423**	.462**	.455**	.466**	.435**	.462**	.389**	.420**
LEAR3.1	.434**	.482**	.458**	.438**	.412**	.467**	.376**	.431**	.479**	.447**	.423**	.435**	.511**	.481**	.474**	.464**	.477**	.436**	.421**
LEAR3.2	.553**	.412**	.422**	.418**	.390**	.404**	.361**	.454**	.424**	.450**	.419**	.463**	.486**	.428**	.422**	.449**	.415**	.366**	.477**
LEAR3.3	.458**	.520**	.489**	.482**	.461**	.499**	.401**	.469**	.456**	.449**	.432**	.425**	.459**	.469**	.483**	.442**	.495**	.477**	.455**
LEAR3.4	.450**	.545**	.410**	.426**	.384**	.441**	.352**	.408**	.432**	.423**	.381**	.432**	.458**	.452**	.446**	.443**	.471**	.399**	.475**
LEAR3.5	.460**	.475**	.407**	.381**	.349**	.384**	.345**	.416**	.468**	.440**	.394**	.397**	.433**	.417**	.449**	.438**	.414**	.387**	.435**
LEAR3.6	.440**	.464**	.435**	.462**	.400**	.441**	.385**	.484**	.538**	.469**	.460**	.446**	.493**	.500**	.488**	.494**	.487**	.455**	.492**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	TEAC2.5	TEAC3.1	TEAC3.2	TEAC3.3	TEAC3.4	TEAC4.1	TEAC4.2	TEAC4.3	TEAC4.4	STUE1.1	STUE1.2	STUE1.3	STUE2.1	STUE2.2	STUE2.3	STUE2.4	STUE3.1	STUE3.2	STUE3.3
LEAR1.1	.327**	.272**	.259**	.273**	.295**	.321**	.315**	.271**	.313**	.273**	.190**	.169**	.256**	.255**	.248**	.267**	.241**	.251**	.245**
LEAR1.2	.350**	.321**	.349**	.356**	.353**	.311**	.291**	.280**	.303**	.246**	.180**	.190**	.254**	.205**	.178**	.220**	.177**	.202**	.192**
LEAR1.3	.357**	.291**	.307**	.308**	.329**	.340**	.290**	.306**	.351**	.279**	.189**	.209**	.276**	.256**	.279**	.288**	.242**	.244**	.249**
LEAR1.4	.412**	.336**	.362**	.394**	.369**	.364**	.347**	.341**	.334**	.256**	.196**	.246**	.304**	.279**	.285**	.261**	.254**	.220**	.212**
LEAR2.1	.299**	.306**	.296**	.289**	.288**	.223**	.245**	.230**	.248**	.188**	.119**	.177**	.174**	.159**	.154**	.201**	.184**	.162**	.158**
LEAR2.2	.388**	.387**	.407**	.385**	.415**	.331**	.356**	.293**	.313**	.268**	.187**	.241**	.274**	.255**	.220**	.268**	.226**	.230**	.221**
LEAR2.3	.380**	.360**	.354**	.368**	.354**	.301**	.335**	.280**	.273**	.242**	.163**	.209**	.226**	.219**	.225**	.215**	.177**	.201**	.176**
LEAR2.4	.438**	.437**	.421**	.468**	.434**	.323**	.352**	.312**	.295**	.257**	.180**	.257**	.310**	.290**	.259**	.249**	.198**	.216**	.185**
LEAR2.5	.348**	.389**	.374**	.379**	.373**	.268**	.271**	.260**	.264**	.209**	.188**	.226**	.264**	.229**	.226**	.197**	.174**	.202**	.172**
LEAR2.6	.357**	.342**	.367**	.366**	.362**	.320**	.325**	.297**	.336**	.266**	.194**	.235**	.279**	.258**	.266**	.253**	.229**	.254**	.250**
LEAR2.7	.339**	.335**	.356**	.376**	.330**	.322**	.310**	.264**	.285**	.231**	.192**	.229**	.217**	.165**	.218**	.188**	.171**	.166**	.158**
LEAR2.8	.411**	.384**	.410**	.449**	.421**	.371**	.374**	.332**	.340**	.240**	.189**	.247**	.310**	.267**	.268**	.260**	.232**	.212**	.207**
LEAR2.9	.441**	.390**	.402**	.468**	.438**	.379**	.398**	.335**	.357**	.266**	.204**	.255**	.320**	.278**	.285**	.272**	.260**	.232**	.234**
LEAR3.1	.448**	.416**	.445**	.452**	.428**	.383**	.374**	.308**	.339**	.293**	.197**	.252**	.303**	.286**	.258**	.277**	.277**	.259**	.232**
LEAR3.2	.458**	.363**	.388**	.433**	.416**	.422**	.421**	.394**	.391**	.320**	.256**	.259**	.336**	.309**	.345**	.324**	.306**	.321**	.310**
LEAR3.3	.463**	.436**	.471**	.461**	.432**	.371**	.370**	.332**	.344**	.247**	.206**	.245**	.303**	.243**	.263**	.250**	.214**	.231**	.198**
LEAR3.4	.473**	.429**	0.453**	.445**	.453**	.384**	.389**	.359**	.358**	.265**	.207**	.244**	.290**	.242**	.279**	.269**	.234**	.244**	.239**
LEAR3.5	.420**	.410**	.426**	.431**	.415**	.426**	.435**	.371**	.403**	.247**	.179**	.198**	.295**	.234**	.252**	.238**	.217**	.237**	.223**
LEAR3.6	.482**	.493**	.468**	.489**	.501**	.467**	.475**	.433**	.435**	.282**	.213**	.223**	.306**	.228**	.268**	.290**	.261**	.290**	.261**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	STUE4.1	STUE4.2	STUE4.3	STUE4.4	STUE5.1	STUE5.2	STUE5.3	STUE5.4	FRIE1.1	FRIE1.2	FRIE1.3	FRIE1.4	FRIE2.1	FRIE2.2	FRIE2.3	COLL1.1	COLL1.2	COLL1.3	COLL1.4
LEAR1.1	.223**	.252**	.234**	.259**	.234**	.229**	.242**	.256**	.309**	.257**	.250**	.176**	.211**	.230**	.204**	.269**	.264**	.275**	.234**
LEAR1.2	.205**	.278**	.242**	.215**	.147**	.199**	.176**	.184**	.331**	.261**	.264**	.238**	.251**	.253**	.248**	.289**	.301**	.293**	.307**
LEAR1.3	.265**	.289**	.216**	.261**	.260**	.237**	.256**	.259**	.306**	.301**	.300**	.244**	.227**	.235**	.231**	.262**	.248**	.282**	.250**
LEAR1.4	.230**	.309**	.261**	.261**	.193**	.203**	.205**	.186**	.328**	.295**	.321**	.283**	.248**	.267**	.290**	.295**	.309**	.300**	.282**
LEAR2.1	.164**	.217**	.213**	.184**	.143**	.169**	.141**	.169**	.281**	.220**	.247**	.252**	.206**	.190**	.179**	.254**	.258**	.259**	.223**
LEAR2.2	.223**	.286**	.270**	.248**	.191**	.210**	.194**	.217**	.349**	.312**	.323**	.307**	.349**	.317**	.312**	.286**	.320**	.337**	.331**
LEAR2.3	.181**	.235**	.256**	.214**	.150**	.174**	.184**	.181**	.311**	.263**	.254**	.276**	.266**	.245**	.237**	.293**	.294**	.297**	.305**
LEAR2.4	.209**	.309**	.323**	.272**	.162**	.184**	.166**	.165**	.383**	.336**	.311**	.332**	.326**	.290**	.296**	.319**	.367**	.344**	.356**
LEAR2.5	.185**	.222**	.248**	.235**	.151**	.169**	.157**	.153**	.311**	.271**	.283**	.259**	.319**	.280**	.296**	.243**	.276**	.260**	.264**
LEAR2.6	.219**	.284**	.260**	.255**	.233**	.236**	.243**	.226**	.344**	.245**	.310**	.273**	.282**	.264**	.284**	.266**	.311**	.306**	.268**
LEAR2.7	.149**	.210**	.232**	.186**	.137**	.177**	.170**	.174**	.296**	.220**	.255**	.246**	.227**	.238**	.201**	.320**	.332**	.332**	.296**
LEAR2.8	.217**	.328**	.288**	.223**	.165**	.201**	.199**	.206**	.359**	.311**	.324**	.342**	.322**	.300**	.295**	.337**	.396**	.371**	.365**
LEAR2.9	.218**	.307**	.271**	.268**	.210**	.213**	.222**	.243**	.406**	.347**	.357**	.330**	.340**	.330**	.324**	.353**	.410**	.437**	.427**
LEAR3.1	.240**	.309**	.281**	.258**	.218**	.210**	.213**	.208**	.441**	.363**	.369**	.304**	.306**	.328**	.279**	.393**	.368**	.416**	.392**
LEAR3.2	.286**	.288**	.273**	.307**	.317**	.286**	.278**	.267**	.412**	.364**	.390**	.337**	.371**	.388**	.342**	.373**	.364**	.413**	.378**
LEAR3.3	.211**	.318**	.297**	.262**	.158**	.212**	.193**	.188**	.416**	.384**	.357**	.360**	.367**	.315**	.320**	.318**	.347**	.372**	.354**
LEAR3.4	.211**	.280**	.253**	.262**	.224**	.228**	.198**	.212**	.424**	.333**	.349**	.356**	.314**	.323**	.300**	.309**	.311**	.326**	.289**
LEAR3.5	.231**	.247**	.236**	.234**	.247**	.250**	.244**	.240**	.389**	.300**	.345**	.300**	.296**	.341**	.297**	.265**	.274**	.332**	.290**
LEAR3.6	.247**	.264**	.268**	.293**	.251**	.278**	.258**	.276**	.376**	.338**	.387**	.341**	.358**	.356**	.324**	.326**	.338**	.372**	.339**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	COLL1.5	COLL1.6	COLL1.7	COLL1.8	COLL2.1	COLL2.2	COLL2.3	COLL2.4	COLL2.5	COLL3.1	COLL3.2	COLL3.3	PARE1.1	PARE1.2	PARE1.3	PARE2.1	PARE2.2	PARE2.3	PARE3.1
LEAR1.1	.261**	.193**	.192**	.192**	.211**	.211**	.284**	.192**	.258**	.250**	.227**	.192**	.153**	.153**	.133**	.200**	.174**	.178**	.191**
LEAR1.2	.274**	.260**	.272**	.264**	.279**	.247**	.321**	.238**	.329**	.305**	.266**	.293**	.188**	.142**	.110**	.134**	.158**	.111**	.173**
LEAR1.3	.246**	.176**	.184**	.171**	.243**	.202**	.272**	.220**	.239**	.221**	.219**	.215**	.139**	.180**	.177**	.210**	.144**	.175**	.165**
LEAR1.4	.314**	.276**	.270**	.255**	.280**	.226**	.309**	.250**	.281**	.294**	.281**	.295**	.188**	.127**	.138**	.134**	.144**	.108**	.141**
LEAR2.1	.207**	.199**	.204**	.235**	.206**	.192**	.276**	.202**	.217**	.259**	.240**	.250**	.131**	.083**	.058*	.068**	.077**	.064*	.149**
LEAR2.2	.316**	.307**	.307**	.301**	.343**	.300**	.328**	.272**	.306**	.364**	.322**	.301**	.145**	.102**	.085**	.120**	.122**	.127**	.153**
LEAR2.3	.286**	.280**	.257**	.248**	.295**	.290**	.314**	.261**	.274**	.329**	.315**	.305**	.140**	.086**	.116**	.107**	.130**	.180**	.145**
LEAR2.4	.338**	.350**	.338**	.371**	.344**	.348**	.370**	.310**	.353**	.387**	.343**	.374**	.142**	.100**	.074**	.093**	.137**	.088**	.175**
LEAR2.5	.236**	.211**	.218**	.251**	.300**	.275**	.325**	.211**	.268**	.274**	.283**	.296**	.087**	0.011	0.042	.067**	.115**	.083**	.114**
LEAR2.6	.220**	.178**	.220**	.210**	.251**	.236**	.273**	.253**	.253**	.278**	.276**	.276**	.134**	.152**	.150**	.177**	.149**	.160**	.148**
LEAR2.7	.288**	.246**	.256**	.285**	.316**	.285**	.321**	.273**	.337**	.312**	.323**	.336**	.162**	.074**	.069**	.079**	.121**	.057**	.117**
LEAR2.8	.320**	.356**	.339**	.321**	.336**	.313**	.367**	.322**	.389**	.384**	.371**	.369**	.193**	.137**	.088**	.122**	.169**	.094**	.157**
LEAR2.9	.369**	.364**	.374**	.337**	.360**	.314**	.389**	.312**	.379**	.383**	.383**	.402**	.213**	.148**	.140**	.138**	.171**	.111**	.159**
LEAR3.1	.365**	.335**	.358**	.324**	.353**	.325**	.390**	.309**	.383**	.395**	.355**	.385**	.231**	.169**	.185**	.157**	.167**	.134**	.141**
LEAR3.2	.367**	.285**	.327**	.276**	.375**	.338**	.376**	.354**	.351**	.391**	.357**	.321**	.235**	.182**	.194**	.210**	.185**	.186**	.179**
LEAR3.3	.323**	.355**	.353**	.355**	.374**	.353**	.430**	.267**	.354**	.420**	.393**	.426**	.179**	.101**	.080**	.098**	.099**	.077**	.169**
LEAR3.4	.294**	.221**	.253**	.263**	.325**	.331**	.383**	.289**	.324**	.386**	.349**	.347**	.199**	.156**	.164**	.173**	.175**	.134**	.190**
LEAR3.5	.300**	.202**	.249**	.233**	.305**	.292**	.288**	.228**	.280**	.298**	.302**	.287**	.115**	.146**	.184**	.190**	.196**	.168**	.183**
LEAR3.6	.350**	.241**	.293**	.270**	.352**	.325**	.331**	.316**	.305**	.358**	.352**	.325**	.140**	.161**	.197**	.191**	.174**	.176**	.173**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	PARE3.2	PARE3.3	PARE3.4	PARE4.1	PARE4.2	PARE4.3	PARE4.4	PARE4.5	PARE5.1	PARE5.2	PARE5.3	PARE5.4
LEAR1.1	.203**	.203**	.207**	.198**	.209**	.184**	.200**	.171**	.182**	.204**	.190**	.197**
LEAR1.2	.142**	.175**	.113**	.105**	.181**	.134**	.131**	.162**	.099**	.127**	.109**	.127**
LEAR1.3	.137**	.198**	.173**	.158**	.159**	.169**	.192**	.183**	.170**	.203**	.161**	.164**
LEAR1.4	.133**	.183**	.132**	.121**	.165**	.117**	.136**	.144**	.120**	.140**	.130**	.137**
LEAR2.1	.111**	.125**	.054*	.051**	.141**	.087**	.084**	.095**	.060**	.081**	.078**	.097**
LEAR2.2	.162**	.206**	.134**	.150**	.197**	.142**	.123**	.159**	.092**	.097**	.115**	.126**
LEAR2.3	.119**	.154**	.119**	.133**	.176**	.132**	.122**	.147**	.068**	.082**	.097**	.086**
LEAR2.4	.137**	.206**	.100**	.119**	.174**	.118**	.100**	.124**	.084**	.089**	.079**	.075**
LEAR2.5	.118**	.122**	.121**	.101**	.137**	.101**	.109**	.103**	.071**	.067**	.085**	.090**
LEAR2.6	.125**	.184**	.148**	.171**	.181**	.155**	.163**	.178**	.136**	.152**	.165**	.172**
LEAR2.7	.109**	.117**	.089**	.078**	.104**	.104**	.077**	.077**	0.041	.053*	.066*	.091**
LEAR2.8	.122**	.177**	.114**	.128**	.173**	.134**	.111**	.152**	.063*	.091**	.082**	.079**
LEAR2.9	.149**	.181**	.128**	.150**	.186**	.153**	.125**	.162**	.080**	.093**	.114**	.123**
LEAR3.1	.151**	.192**	.142**	.129**	.148**	.121**	.147**	.175**	.122**	.118**	.106**	.154**
LEAR3.2	.183**	.215**	.224**	.202**	.198**	.210**	.214**	.235**	.150**	.172**	.152**	.173**
LEAR3.3	.133**	.140**	.111**	.124**	.144**	.104**	.103**	.144**	.078**	.107**	.085**	.082**
LEAR3.4	.145**	.180**	.167**	.171**	.192**	.173**	.172**	.174**	.116**	.142**	.095**	.121**
LEAR3.5	.119**	.183**	.194**	.151**	.151**	.144**	.171**	.175**	.104**	.136**	.147**	.153**
LEAR3.6	.122**	.166**	.172**	.154**	.143**	.147**	.158**	.169**	.124**	.137**	.134**	.143**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591 df = 5671 p = 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	LEAR3.7	LEAR4.1	LEAR4.2	LEAR4.3	LEAR4.4	LEAR4.5	LEAR4.6	LEAR5.1	LEAR5.2	LEAR5.3	LEAR5.4	LEAR5.5	TEAC1.1	TEAC1.2	TEAC1.3	TEAC2.1	TEAC2.2	TEAC2.3	TEAC2.4	
LEAR3.7	1.000																			
LEAR4.1	.347**	1.000																		
LEAR4.2	.551**	.551**	1.000																	
LEAR4.3	.340**	.521**	.622**	1.000																
LEAR4.4	.296**	.463**	.613**	.676**	1.000															
LEAR4.5	.294**	.592**	.616**	.676**	.687**	1.000														
LEAR4.6	.286**	.393**	.483**	.584**	.604**	.603**	1.000													
LEAR5.1	.352**	.427**	.482**	.531**	.550**	.572**	.600**	1.000												
LEAR5.2	.375**	.478**	.479**	.515**	.493**	.556**	.535**	.628**	1.000											
LEAR5.3	.392**	.452**	.477**	.512**	.501**	.549**	.485**	.580**	.699**	1.000										
LEAR5.4	.373**	.424**	.446**	.500**	.474**	.505**	.477**	.577**	.580**	.634**	1.000									
LEAR5.5	.356**	.387**	.408**	.456**	.434**	.458**	.455**	.551**	.542**	.567**	.700**	1.000								
TEAC1.1	.426**	.468**	.431**	.486**	.442**	.484**	.437**	.508**	.543**	.561**	.555**	.561**	1.000							
TEAC1.2	.353**	.480**	.453**	.446**	.440**	.483**	.406**	.480**	.565**	.563**	.530**	.491**	.622**	1.000						
TEAC1.3	.394**	.462**	.445**	.455**	.413**	.487**	.415**	.475**	.541**	.507**	.501**	.457**	.599**	.708**	1.000					
TEAC2.1	.386**	.426**	.393**	.429**	.399**	.481**	.399**	.461**	.499**	.487**	.461**	.453**	.539**	.565**	.585**	1.000				
TEAC2.2	.376**	.459**	.437**	.464**	.456**	.532**	.418**	.481**	.520**	.517**	.492**	.461**	.540**	.556**	.580**	.654**	1.000			
TEAC2.3	.325**	.420**	.385**	.424**	.419**	.448**	.383**	.460**	.460**	.445**	.408**	.378**	.463**	.548**	.541**	.504**	.553**	1.000		
TEAC2.4	.446**	.415**	.410**	.431**	.389**	.394**	.361**	.445**	.472**	.449**	.434**	.437**	.501**	.490**	.504**	.518**	.545**	.529**	1.000	

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	TEAC2.5	TEAC3.1	TEAC3.2	TEAC3.3	TEAC3.4	TEAC4.1	TEAC4.2	TEAC4.3	TEAC4.4	STUE1.1	STUE1.2	STUE1.3	STUE2.1	STUE2.2	STUE2.3	STUE2.4	STUE3.1	STUE3.2	STUE3.3
LEAR3.7	.431**	.336**	.330**	.356**	.403**	.440**	.399**	.375**	.413**	.323**	.229**	.207**	.326**	.284**	.327**	.305**	.287**	.285**	.302**
LEAR4.1	.429**	.444**	.452**	.440**	.411**	.331**	.374**	.303**	.319**	.218**	.162**	.227**	.256**	.234**	.240**	.214**	.189**	.201**	.183**
LEAR4.2	.395**	.397**	.405**	.429**	.389**	.318**	.342**	.282**	.304**	.232**	.189**	.245**	.245**	.233**	.200**	.201**	.200**	.184**	.181**
LEAR4.3	.413**	.408**	.447**	.470**	.422**	.353**	.401**	.315**	.334**	.232**	.185**	.252**	.272**	.229**	.221**	.200**	.197**	.196**	.198**
LEAR4.4	.382**	.382**	.412**	.398**	.368**	.303**	.338**	.228**	.242**	.200**	.177**	.280**	.286**	.235**	.202**	.170**	.189**	.179**	.168**
LEAR4.5	.434**	.440**	.451**	.466**	.421**	.310**	.376**	.289**	.281**	.194**	.167**	.277**	.256**	.225**	.175**	.177**	.177**	.187**	.147**
LEAR4.6	.346**	.350**	.377**	.394**	.361**	.368**	.304**	.249**	.265**	.209**	.155**	.215**	.227**	.217**	.176**	.182**	.170**	.159**	.132**
LEAR5.1	.416**	.406**	.470**	.453**	.415**	.367**	.386**	.342**	.324**	.242**	.219**	.252**	.262**	.231**	.225**	.228**	.236**	.217**	.185**
LEAR5.2	.462**	.449**	.476**	.501**	.473**	.382**	.411**	.366**	.359**	.243**	.204**	.262**	.304**	.271**	.267**	.267**	.232**	.238**	.218**
LEAR5.3	.456**	.432**	.463**	.488**	.450**	.389**	.417**	.360**	.374**	.265**	.207**	.248**	.312**	.255**	.234**	.224**	.220**	.216**	.228**
LEAR5.4	.417**	.433**	.452**	.453**	.423**	.371**	.393**	.346**	.338**	.260**	.217**	.252**	.317**	.307**	.268**	.249**	.230**	.218**	.217**
LEAR5.5	.427**	.421**	.452**	.467**	.447**	.394**	.427**	.357**	.353**	.261**	.229**	.249**	.320**	.274**	.280**	.255**	.225**	.225**	.220**
TEAC1.1	.529**	.500**	.518**	.500**	.492**	.435**	.442**	.411**	.422**	.298**	.207**	.275**	.362**	.324**	.300**	.291**	.257**	.243**	.242**
TEAC1.2	.518**	.533**	.553**	.538**	.539**	.410**	.409**	.345**	.352**	.228**	.185**	.270**	.281**	.246**	.227**	.210**	.188**	.190**	.144**
TEAC1.3	.530**	.564**	.558**	.557**	.529**	.396**	.404**	.363**	.355**	.267**	.194**	.279**	.306**	.266**	.249**	.233**	.234**	.220**	.184**
TEAC2.1	.549**	.491**	.523**	.540**	.506**	.443**	.458**	.410**	.382**	.266**	.190**	.240**	.326**	.258**	.239**	.230**	.232**	.241**	.207**
TEAC2.2	.576**	.521**	.539**	.563**	.495**	.429**	.443**	.363**	.364**	.244**	.174**	.232**	.316**	.252**	.216**	.224**	.222**	.237**	.182**
TEAC2.3	.548**	.595**	.598**	.536**	.566**	.382**	.426**	.365**	.331**	.195**	.150**	.236**	.253**	.208**	.177**	.173**	.141**	.188**	.139**
TEAC2.4	.685**	.517**	.531**	.538**	.540**	.548**	.510**	.475**	.466**	.295**	.227**	.211**	.346**	.288**	.290**	.287**	.266**	.280**	.298**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	STUE4.1	STUE4.2	STUE4.3	STUE4.4	STUE5.1	STUE5.2	STUE5.3	STUE5.4	FRIE1.1	FRIE1.2	FRIE1.3	FRIE1.4	FRIE2.1	FRIE2.2	FRIE2.3	COLL1.1	COLL1.2	COLL1.3	COLL1.4
LEAR3.7	.269**	.275**	.261**	.319**	.296**	.301**	.318**	.314**	.344**	.371**	.370**	.314**	.348**	.348**	.325**	.335**	.334**	.369**	.302**
LEAR4.1	.220**	.293**	.303**	.238**	.179**	.209**	.149**	.152**	.392**	.336**	.312**	.331**	.297**	.297**	.269**	.328**	.355**	.327**	.311**
LEAR4.2	.211**	.270**	.253**	.220**	.171**	.170**	.157**	.155**	.370**	.329**	.307**	.303**	.295**	.275**	.280**	.383**	.407**	.451**	.477**
LEAR4.3	.210**	.296**	.295**	.226**	.138**	.165**	.124**	.152**	.382**	.345**	.335**	.356**	.317**	.306**	.306**	.352**	.425**	.460**	.462**
LEAR4.4	.213**	.268**	.295**	.201**	.126**	.168**	.130**	.133**	.369**	.309**	.304**	.338**	.297**	.274**	.285**	.345**	.387**	.434**	.482**
LEAR4.5	.178**	.280**	.283**	.209**	.114**	.151**	.101**	.106**	.409**	.349**	.320**	.359**	.322**	.307**	.305**	.357**	.418**	.432**	.466**
LEAR4.6	.189**	.257**	.214**	.169**	.138**	.133**	.118**	.102**	.329**	.279**	.262**	.297**	.271**	.234**	.252**	.329**	.378**	.450**	.492**
LEAR5.1	.196**	.279**	.277**	.224**	.192**	.203**	.187**	.175**	.369**	.336**	.340**	.343**	.328**	.328**	.290**	.344**	.388**	.450**	.458**
LEAR5.2	.247**	.338**	.323**	.265**	.210**	.238**	.217**	.178**	.410**	.352**	.360**	.351**	.334**	.329**	.321**	.353**	.384**	.412**	.413**
LEAR5.3	.229**	.318**	.294**	.245**	.184**	.213**	.204**	.170**	.393**	.348**	.377**	.342**	.310**	.333**	.338**	.338**	.361**	.401**	.412**
LEAR5.4	.239**	.335**	.293**	.266**	.181**	.217**	.200**	.195**	.381**	.344**	.355**	.345**	.316**	.309**	.313**	.328**	.328**	.372**	.392**
LEAR5.5	.229**	.310**	.274**	.256**	.202**	.243**	.194**	.202**	.404**	.324**	.341**	.325**	.296**	.310**	.298**	.302**	.327**	.396**	.390**
TEAC1.1	.260**	.371**	.334**	.299**	.220**	.242**	.218**	.195**	.477**	.389**	.390**	.367**	.348**	.362**	.359**	.408**	.392**	.404**	.400**
TEAC1.2	.152**	.273**	.277**	.225**	.155**	.171**	.129**	.124**	.416**	.349**	.360**	.350**	.348**	.323**	.330**	.340**	.349**	.346**	.372**
TEAC1.3	.203**	.297**	.296**	.249**	.201**	.194**	.169**	.145**	.409**	.365**	.381**	.392**	.369**	.359**	.346**	.335**	.366**	.377**	.370**
TEAC2.1	.206**	.269**	.282**	.257**	.193**	.217**	.174**	.177**	.405**	.352**	.377**	.370**	.340**	.336**	.351**	.312**	.338**	.390**	.358**
TEAC2.2	.194**	.325**	.317**	.258**	.136**	.194**	.150**	.142**	.427**	.375**	.374**	.363**	.348**	.338**	.344**	.313**	.379**	.382**	.364**
TEAC2.3	.129**	.226**	.257**	.167**	.087**	.116**	.095**	.085**	.400**	.333**	.338**	.387**	.354**	.285**	.302**	.356**	.344**	.368**	.394**
TEAC2.4	.262**	.295**	.252**	.291**	.277**	.255**	.267**	.236**	.437**	.361**	.384**	.335**	.348**	.323**	.338**	.363**	.364**	.378**	.360**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	COLL1.5	COLL1.6	COLL1.7	COLL1.8	COLL2.1	COLL2.2	COLL2.3	COLL2.4	COLL2.5	COLL3.1	COLL3.2	COLL3.3	PARE1.1	PARE1.2	PARE1.3	PARE2.1	PARE2.2	PARE2.3	PARE3.1
LEAR3.7	.305**	.240**	.254**	.210**	.323**	.304**	.330**	.317**	.280**	.331**	.359**	.302**	.167**	.199**	.199**	.236**	.213**	.237**	.164**
LEAR4.1	.294**	.272**	.338**	.325**	.341**	.324**	.393**	.289**	.351**	.353**	.341**	.336**	.131**	.083**	.111**	.112**	.124**	.066**	.127**
LEAR4.2	.392**	.382**	.422**	.405**	.386**	.372**	.407**	.332**	.397**	.398**	.364**	.383**	.166**	.094**	.084**	.118**	.075**	.059**	.152**
LEAR4.3	.409**	.399**	.409**	.401**	.415**	.344**	.397**	.330**	.381**	.385**	.393**	.406**	.191**	.109**	.077**	.118**	.093**	.069**	.113**
LEAR4.4	.404**	.441**	.422**	.437**	.454**	.385**	.437**	.307**	.409**	.383**	.342**	.388**	.156**	.080**	.047**	.069**	.061**	.027**	.100**
LEAR4.5	.413**	.430**	.444**	.444**	.446**	.400**	.432**	.359**	.430**	.410**	.397**	.426**	.189**	.088**	.073**	.088**	.091**	.037**	.119**
LEAR4.6	.393**	.414**	.426**	.396**	.461**	.388**	.413**	.324**	.387**	.377**	.358**	.381**	.157**	.083**	.050**	.065**	.069**	0.025	.096**
LEAR5.1	.417**	.384**	.424**	.385**	.419**	.423**	.423**	.334**	.410**	.380**	.390**	.408**	.191**	.142**	.103**	.127**	.107**	.106**	.126**
LEAR5.2	.416**	.384**	.382**	.391**	.400**	.369**	.430**	.355**	.393**	.410**	.402**	.407**	.185**	.155**	.133**	.160**	.156**	.135**	.149**
LEAR5.3	.417**	.393**	.389**	.405**	.415**	.363**	.403**	.371**	.376**	.387**	.393**	.399**	.178**	.133**	.131**	.126**	.129**	.096**	.135**
LEAR5.4	.403**	.356**	.352**	.336**	.370**	.356**	.386**	.324**	.361**	.382**	.393**	.375**	.176**	.149**	.125**	.137**	.125**	.114**	.153**
LEAR5.5	.395**	.323**	.305**	.310**	.378**	.338**	.367**	.303**	.345**	.348**	.364**	.370**	.178**	.170**	.137**	.128**	.149**	.099**	.171**
TEAC1.1	.384**	.321**	.332**	.326**	.388**	.351**	.405**	.331**	.382**	.411**	.416**	.389**	.220**	.160**	.156**	.184**	.154**	.128**	.158**
TEAC1.2	.381**	.348**	.346**	.368**	.381**	.337**	.422**	.305**	.369**	.428**	.363**	.399**	.192**	.083**	.092**	.078**	.106**	.060**	.142**
TEAC1.3	.361**	.347**	.324**	.354**	.370**	.333**	.408**	.336**	.364**	.411**	.373**	.395**	.187**	.129**	.139**	.152**	.144**	.127**	.196**
TEAC2.1	.341**	.306**	.327**	.331**	.380**	.355**	.367**	.334**	.363**	.376**	.339**	.371**	.191**	.148**	.145**	.147**	.158**	.126**	.161**
TEAC2.2	.350**	.336**	.362**	.349**	.387**	.368**	.433**	.331**	.417**	.415**	.384**	.417**	.181**	.116**	.102**	.118**	.143**	.082**	.188**
TEAC2.3	.312**	.331**	.336**	.401**	.401**	.353**	.397**	.295**	.374**	.387**	.336**	.382**	.161**	.063**	.078**	.074**	.110**	.036**	.125**
TEAC2.4	.345**	.262**	.298**	.259**	.387**	.328**	.368**	.308**	.336**	.382**	.381**	.335**	.153**	.158**	.202**	.186**	.149**	.146**	.147**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	PARE3.2	PARE3.3	PARE3.4	PARE4.1	PARE4.2	PARE4.3	PARE4.4	PARE4.5	PARE5.1	PARE5.2	PARE5.3	PARE5.4
LEAR3.7	.174**	.198**	.218**	.209**	.167**	.205**	.245**	.222**	.170**	.197**	.199**	.193**
LEAR4.1	.120**	.147**	.110**	.102**	.162**	.127**	.091**	.109**	.043**	.074**	.043**	.070**
LEAR4.2	.124**	.129**	.073**	.101**	.138**	.122**	.106**	.140**	0.046	.060*	.071**	.069**
LEAR4.3	.098**	.129**	.073**	.078**	.141**	.107**	.097**	.119**	0.042	0.047	0.041	0.043
LEAR4.4	.105**	.109**	.070**	.076**	.125**	.100**	.077**	.074**	0.016	0.012	0.027	0.034
LEAR4.5	.123**	.164**	.080**	.090**	.145**	.113**	.072**	.117**	0.026	0.035	0.044	0.04
LEAR4.6	.084**	.107**	.067**	.062*	.088**	.086**	.063*	.096**	0.018	0.024	0.023	0.014
LEAR5.1	.124**	.176**	.137**	.112**	.141**	.130**	.118**	.130**	0.024	.056*	.076**	.060*
LEAR5.2	.160**	.195**	.142**	.153**	.161**	.151**	.119**	.165**	.076**	.089**	.087**	.102**
LEAR5.3	.130**	.151**	.104**	.110**	.125**	.156**	.101**	.146**	0.037	.068**	.083**	.082**
LEAR5.4	.141**	.164**	.122**	.148**	.152**	.146**	.141**	.182**	.069**	.081**	.092**	.090**
LEAR5.5	.155**	.180**	.135**	.140**	.153**	.128**	.149**	.184**	.078**	.114**	.099**	.100**
TEAC1.1	.177**	.216**	.161**	.162**	.159**	.172**	.155**	.180**	.103**	.113**	.100**	.117**
TEAC1.2	.125**	.145**	.096**	.133**	.120**	.110**	.082**	.120**	0.044	.056*	.068**	.067**
TEAC1.3	.153**	.184**	.124**	.158**	.155**	.131**	.125**	.151**	.081**	.094**	.097**	.106**
TEAC2.1	.158**	.190**	.139**	.172**	.182**	.168**	.158**	.157**	.109**	.124**	.128**	.123**
TEAC2.2	.149**	.178**	.112**	.123**	.153**	.128**	.099**	.101**	0.042	.063*	0.045	.070**
TEAC2.3	.115**	.125**	.124**	.110**	.125**	.104**	.077**	.094**	0.012	0.044	.066*	.057*
TEAC2.4	.171**	.176**	.196**	.198**	.185**	.168**	.179**	.170**	.118**	.143**	.155**	.155**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591 df = 5671 p = 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	TEAC2.5	TEAC3.1	TEAC3.2	TEAC3.3	TEAC3.4	TEAC4.1	TEAC4.2	TEAC4.3	TEAC4.4	STUE1.1	STUE1.2	STUE1.3	STUE2.1	STUE2.2	STUE2.3	STUE2.4	STUE3.1	STUE3.2	STUE3.3	
TEAC2.5	1.000																			
TEAC3.1	.601**	1.000																		
TEAC3.2	.569**	.667**	1.000																	
TEAC3.3	.557**	.578**	.662**	1.000																
TEAC3.4	.547**	.594**	.613**	.669**	1.000															
TEAC4.1	.502**	.441**	.462**	.519**	.678**	1.000														
TEAC4.2	.500**	.434**	.453**	.489**	.520**	.668**	1.000													
TEAC4.3	.436**	.397**	.413**	.481**	.515**	.579**	.571**	1.000												
TEAC4.4	.446**	.380**	.405**	.447**	.473**	.571**	.539**	.695**	1.000											
STUE1.1	.280**	.263**	.251**	.254**	.282**	.300**	.282**	.294**	.324**	1.000										
STUE1.2	.203**	.185**	.184**	.193**	.235**	.253**	.251**	.270**	.273**	.567**	1.000									
STUE1.3	.232**	.260**	.243**	.240**	.261**	.213**	.231**	.216**	.229**	.469**	.519**	1.000								
STUE2.1	.337**	.306**	.291**	.315**	.318**	.349**	.339**	.331**	.361**	.472**	.457**	.478**	1.000							
STUE2.2	.282**	.266**	.256**	.311**	.292**	.329**	.305**	.327**	.363**	.430**	.365**	.404**	.634**	1.000						
STUE2.3	.274**	.230**	.229**	.307**	.283**	.336**	.320**	.339**	.414**	.407**	.373**	.332**	.520**	.593**	1.000					
STUE2.4	.293**	.243**	.275**	.302**	.286**	.349**	.322**	.361**	.416**	.394**	.351**	.336**	.465**	.529**	.665**	1.000				
STUE3.1	.234**	.217**	.241**	.264**	.296**	.314**	.317**	.348**	.356**	.403**	.392**	.323**	.472**	.496**	.541**	.615**	1.000			
STUE3.2	.263**	.244**	.259**	.282**	.283**	.321**	.314**	.341**	.359**	.368**	.370**	.329**	.445**	.440**	.491**	.552**	.679**	1.000		
STUE3.3	.254**	.234**	.229**	.261**	.280**	.312**	.291**	.336**	.357**	.388**	.369**	.289**	.414**	.418**	.480**	.499**	.632**	.676**	1.000	

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	STUE4.1	STUE4.2	STUE4.3	STUE4.4	STUE5.1	STUE5.2	STUE5.3	STUE5.4	FRIE1.1	FRIE1.2	FRIE1.3	FRIE1.4	FRIE2.1	FRIE2.2	FRIE2.3	COLL1.1	COLL1.2	COLL1.3	COLL1.4
TEAC2.5	.244**	.295**	.300**	.280**	.227**	.219**	.190**	.192**	.461**	.382**	.388**	.361**	.361**	.340**	.347**	.367**	.365**	.372**	.352**
TEAC3.1	.224**	.300**	.318**	.268**	.163**	.196**	.172**	.173**	.426**	.350**	.352**	.360**	.363**	.334**	.318**	.356**	.354**	.339**	.353**
TEAC3.2	.215**	.310**	.332**	.261**	.171**	.216**	.172**	.155**	.446**	.358**	.375**	.357**	.393**	.346**	.371**	.340**	.358**	.362**	.374**
TEAC3.3	.249**	.325**	.336**	.285**	.230**	.238**	.211**	.215**	.470**	.386**	.401**	.356**	.376**	.371**	.359**	.351**	.375**	.399**	.357**
TEAC3.4	.241**	.336**	.311**	.296**	.253**	.268**	.239**	.239**	.472**	.374**	.393**	.383**	.428**	.385**	.374**	.381**	.398**	.403**	.373**
TEAC4.1	.302**	.294**	.282**	.332**	.343**	.350**	.334**	.334**	.399**	.357**	.386**	.301**	.346**	.372**	.349**	.378**	.358**	.362**	.284**
TEAC4.2	.277**	.348**	.300**	.320**	.300**	.331**	.311**	.295**	.440**	.353**	.414**	.311**	.376**	.380**	.387**	.355**	.344**	.364**	.322**
TEAC4.3	.331**	.314**	.278**	.341**	.331**	.389**	.351**	.335**	.406**	.378**	.425**	.290**	.382**	.377**	.386**	.330**	.306**	.316**	.281**
TEAC4.4	.377**	.356**	.292**	.379**	.394**	.407**	.405**	.398**	.414**	.378**	.409**	.301**	.371**	.412**	.391**	.345**	.314**	.348**	.276**
STUE1.1	.387**	.365**	.362**	.338**	.346**	.361**	.378**	.326**	.315**	.278**	.318**	.231**	.259**	.292**	.260**	.323**	.271**	.280**	.224**
STUE1.2	.331**	.352**	.296**	.351**	.317**	.342**	.328**	.299**	.259**	.217**	.255**	.144**	.241**	.256**	.218**	.224**	.202**	.224**	.194**
STUE1.3	.317**	.369**	.367**	.318**	.256**	.287**	.243**	.205**	.300**	.276**	.273**	.208**	.251**	.292**	.262**	.219**	.229**	.234**	.220**
STUE2.1	.466**	.477**	.452**	.469**	.402**	.417**	.386**	.353**	.351**	.297**	.346**	.238**	.314**	.332**	.340**	.243**	.261**	.274**	.231**
STUE2.2	.516**	.504**	.446**	.477**	.430**	.427**	.430**	.405**	.329**	.280**	.312**	.210**	.290**	.320**	.323**	.274**	.255**	.279**	.239**
STUE2.3	.520**	.466**	.389**	.487**	.536**	.491**	.524**	.478**	.322**	.284**	.337**	.218**	.296**	.315**	.295**	.266**	.242**	.269**	.212**
STUE2.4	.545**	.467**	.413**	.486**	.539**	.508**	.512**	.503**	.324**	.308**	.345**	.219**	.302**	.316**	.318**	.280**	.241**	.255**	.191**
STUE3.1	.559**	.472**	.389**	.537**	.516**	.516**	.529**	.502**	.293**	.283**	.335**	.224**	.334**	.370**	.338**	.255**	.247**	.248**	.192**
STUE3.2	.548**	.470**	.404**	.558**	.506**	.510**	.497**	.477**	.293**	.272**	.329**	.223**	.340**	.353**	.343**	.242**	.244**	.239**	.179**
STUE3.3	.618**	.455**	.345**	.540**	.507**	.502**	.533**	.513**	.295**	.263**	.291**	.173**	.293**	.346**	.307**	.261**	.228**	.247**	.191**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	COLL1.5	COLL1.6	COLL1.7	COLL1.8	COLL2.1	COLL2.2	COLL2.3	COLL2.4	COLL2.5	COLL3.1	COLL3.2	COLL3.3	PARE1.1	PARE1.2	PARE1.3	PARE2.1	PARE2.2	PARE2.3	PARE3.1
TEAC2.5	.339**	.275**	.307**	.300**	.381**	.339**	.397**	.327**	.334**	.397**	.384**	.387**	.177**	.122**	.163**	.156**	.137**	.120**	.145**
TEAC3.1	.333**	.275**	.312**	.329**	.354**	.321**	.390**	.299**	.308**	.360**	.374**	.369**	.154**	.109**	.136**	.138**	.131**	.090**	.139**
TEAC3.2	.367**	.321**	.328**	.335**	.382**	.337**	.412**	.325**	.365**	.398**	.361**	.424**	.168**	.105**	.119**	.114**	.109**	.090**	.175**
TEAC3.3	.367**	.336**	.334**	.354**	.393**	.346**	.416**	.366**	.385**	.438**	.398**	.425**	.173**	.127**	.118**	.145**	.159**	.134**	.215**
TEAC3.4	.388**	.323**	.288**	.331**	.392**	.341**	.418**	.363**	.373**	.445**	.398**	.377**	.193**	.172**	.162**	.194**	.165**	.171**	.188**
TEAC4.1	.342**	.231**	.256**	.215**	.356**	.294**	.327**	.317**	.312**	.338**	.349**	.302**	.186**	.209**	.238**	.258**	.197**	.239**	.216**
TEAC4.2	.329**	.268**	.277**	.251**	.365**	.324**	.336**	.324**	.328**	.349**	.346**	.314**	.196**	.184**	.173**	.199**	.177**	.170**	.212**
TEAC4.3	.301**	.172**	.240**	.173**	.306**	.255**	.276**	.292**	.248**	.292**	.284**	.250**	.161**	.216**	.250**	.261**	.224**	.259**	.204**
TEAC4.4	.301**	.183**	.242**	.159**	.326**	.263**	.278**	.318**	.253**	.297**	.308**	.260**	.193**	.261**	.288**	.317**	.277**	.285**	.249**
STUE1.1	.204**	.122**	.201**	.151**	.247**	.233**	.228**	.220**	.201**	.258**	.261**	.227**	.245**	.264**	.241**	.261**	.227**	.269**	.252**
STUE1.2	.190**	.121**	.189**	.143**	.220**	.215**	.199**	.203**	.176**	.203**	.215**	.201**	.237**	.231**	.239**	.261**	.192**	.246**	.240**
STUE1.3	.207**	.231**	.237**	.264**	.276**	.250**	.257**	.210**	.237**	.270**	.214**	.292**	.195**	.141**	.113**	.139**	.175**	.134**	.205**
STUE2.1	.270**	.200**	.236**	.216**	.268**	.253**	.260**	.247**	.223**	.259**	.272**	.270**	.228**	.257**	.222**	.264**	.253**	.257**	.277**
STUE2.2	.239**	.188**	.227**	.186**	.250**	.241**	.228**	.220**	.198**	.237**	.258**	.244**	.218**	.257**	.241**	.316**	.232**	.267**	.274**
STUE2.3	.239**	.146**	.158**	.119**	.214**	.223**	.233**	.222**	.144**	.227**	.242**	.190**	.160**	.278**	.290**	.330**	.243**	.303**	.250**
STUE2.4	.225**	.118**	.131**	.103**	.211**	.202**	.199**	.223**	.158**	.225**	.227**	.182**	.217**	.309**	.321**	.344**	.280**	.329**	.264**
STUE3.1	.240**	.124**	.134**	.093**	.176**	.155**	.162**	.177**	.154**	.186**	.208**	.172**	.254**	.340**	.317**	.395**	.290**	.331**	.275**
STUE3.2	.239**	.127**	.155**	.116**	.204**	.180**	.179**	.190**	.162**	.216**	.213**	.192**	.225**	.315**	.311**	.373**	.287**	.347**	.283**
STUE3.3	.227**	.085**	.119**	.066**	.194**	.156**	.158**	.191**	.108**	.160**	.184**	.139**	.170**	.317**	.321**	.395**	.276**	.360**	.254**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	PARE3.2	PARE3.3	PARE3.4	PARE4.1	PARE4.2	PARE4.3	PARE4.4	PARE4.5	PARE5.1	PARE5.2	PARE5.3	PARE5.4
TEAC2.5	.156**	.181**	.168**	.188**	.161**	.158**	.143**	.150**	.107**	.127**	.140**	.138**
TEAC3.1	.143**	.172**	.140**	.137**	.139**	.139**	.116**	.127**	.056*	.075**	.076**	.092**
TEAC3.2	.163**	.147**	.129**	.138**	.137**	.118**	.109**	.107**	.053*	.071**	.060*	.074**
TEAC3.3	.180**	.178**	.141**	.153**	.155**	.165**	.123**	.148**	.072**	.074**	.068**	.099**
TEAC3.4	.151**	.188**	.169**	.185**	.159**	.174**	.167**	.175**	.120**	.118**	.102**	.125**
TEAC4.1	.167**	.173**	.230**	.214**	.154**	.176**	.232**	.221**	.192**	.194**	.207**	.196**
TEAC4.2	.199**	.167**	.190**	.164**	.159**	.143**	.185**	.189**	.158**	.168**	.176**	.181**
TEAC4.3	.191**	.219**	.235**	.247**	.176**	.186**	.257**	.268**	.199**	.221**	.226**	.217**
TEAC4.4	.225**	.250**	.273**	.256**	.205**	.219**	.276**	.293**	.249**	.264**	.275**	.276**
STUE1.1	.223**	.258**	.242**	.233**	.209**	.226**	.257**	.255**	.222**	.236**	.217**	.248**
STUE1.2	.196**	.235**	.247**	.233**	.195**	.203**	.253**	.240**	.208**	.227**	.256**	.241**
STUE1.3	.175**	.235**	.146**	.151**	.164**	.163**	.163**	.189**	.100**	.122**	.136**	.143**
STUE2.1	.269**	.311**	.271**	.262**	.219**	.252**	.260**	.281**	.230**	.255**	.264**	.281**
STUE2.2	.308**	.346**	.277**	.305**	.256**	.289**	.286**	.325**	.224**	.272**	.269**	.282**
STUE2.3	.255**	.260**	.281**	.288**	.215**	.272**	.299**	.308**	.234**	.284**	.285**	.285**
STUE2.4	.286**	.309**	.295**	.298**	.243**	.298**	.320**	.324**	.287**	.318**	.301**	.317**
STUE3.1	.272**	.320**	.292**	.275**	.223**	.261**	.337**	.348**	.288**	.308**	.320**	.330**
STUE3.2	.300**	.333**	.323**	.291**	.238**	.270**	.335**	.367**	.298**	.338**	.315**	.334**
STUE3.3	.266**	.265**	.309**	.304**	.242**	.274**	.336**	.322**	.305**	.331**	.298**	.320**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591 df = 5671 p = 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	STUE4.1	STUE4.2	STUE4.3	STUE4.4	STUE5.1	STUE5.2	STUE5.3	STUE5.4	FRIE1.1	FRIE1.2	FRIE1.3	FRIE1.4	FRIE2.1	FRIE2.2	FRIE2.3	COLL1.1	COLL1.2	COLL1.3	COLL1.4
STUE4.1	1.000																		
STUE4.2	.535**	1.000																	
STUE4.3	.431**	.561**	1.000																
STUE4.4	.524**	.508**	.542**	1.000															
STUE5.1	.499**	.406**	.316**	.535**	1.000														
STUE5.2	.509**	.432**	.357**	.526**	.666**	1.000													
STUE5.3	.534**	.411**	.336**	.511**	.677**	.747**	1.000												
STUE5.4	.477**	.386**	.316**	.485**	.643**	.651**	.737**	1.000											
FRIE1.1	.290**	.343**	.369**	.319**	.250**	.277**	.254**	.252**	1.000										
FRIE1.2	.252**	.280**	.277**	.292**	.232**	.270**	.228**	.227**	.569**	1.000									
FRIE1.3	.285**	.289**	.276**	.322**	.299**	.313**	.319**	.290**	.545**	.599**	1.000								
FRIE1.4	.200**	.224**	.248**	.211**	.189**	.202**	.160**	.168**	.429**	.448**	.502**	1.000							
FRIE2.1	.281**	.294**	.309**	.302**	.266**	.300**	.247**	.249**	.497**	.475**	.557**	.568**	1.000						
FRIE2.2	.311**	.341**	.297**	.332**	.332**	.311**	.293**	.304**	.450**	.479**	.536**	.452**	.675**	1.000					
FRIE2.3	.284**	.344**	.312**	.359**	.301**	.304**	.257**	.280**	.438**	.468**	.541**	.440**	.607**	.702**	1.000				
COLL1.1	.257**	.313**	.275**	.249**	.233**	.240**	.218**	.232**	.376**	.336**	.353**	.363**	.349**	.331**	.310**	1.000			
COLL1.2	.203**	.291**	.278**	.263**	.201**	.237**	.179**	.215**	.355**	.301**	.338**	.356**	.358**	.315**	.291**	.665**	1.000		
COLL1.3	.242**	.267**	.245**	.262**	.254**	.271**	.241**	.261**	.350**	.331**	.382**	.354**	.355**	.315**	.316**	.565**	.640**	1.000	
COLL1.4	.232**	.248**	.226**	.207**	.175**	.173**	.167**	.181**	.349**	.328**	.339**	.305**	.322**	.289**	.296**	.497**	.578**	.649**	1.000

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	COLL1.5	COLL1.6	COLL1.7	COLL1.8	COLL2.1	COLL2.2	COLL2.3	COLL2.4	COLL2.5	COLL3.1	COLL3.2	COLL3.3	PARE1.1	PARE1.2	PARE1.3	PARE2.1	PARE2.2	PARE2.3	PARE3.1
STUE4.1	.191**	.136**	.152**	.097**	.188**	.171**	.174**	.177**	.199**	.165**	.200**	.174**	.197**	.319**	.316**	.375**	.302**	.352**	.304**
STUE4.2	.263**	.251**	.234**	.226**	.252**	.244**	.250**	.239**	.243**	.281**	.278**	.269**	.238**	.295**	.222**	.294**	.281**	.254**	.280**
STUE4.3	.265**	.249**	.242**	.216**	.244**	.227**	.267**	.218**	.246**	.280**	.272**	.279**	.238**	.223**	.172**	.234**	.220**	.215**	.271**
STUE4.4	.251**	.167**	.173**	.106**	.192**	.184**	.194**	.197**	.164**	.209**	.237**	.167**	.199**	.267**	.273**	.335**	.284**	.308**	.273**
STUE5.1	.216**	.061**	.092**	.043**	.174**	.195**	.137**	.200**	.091**	.153**	.204**	.127**	.161**	.297**	.352**	.390**	.308**	.409**	.292**
STUE5.2	.209**	.096**	.127**	.064**	.198**	.208**	.172**	.191**	.137**	.181**	.212**	.150**	.157**	.302**	.329**	.360**	.282**	.362**	.301**
STUE5.3	.195**	.051**	.109**	.042**	.168**	.178**	.135**	.179**	.096**	.139**	.210**	.129**	.158**	.314**	.350**	.379**	.292**	.380**	.259**
STUE5.4	.220**	.036**	.097**	.024**	.160**	.183**	.120**	.195**	.106**	.151**	.228**	.142**	.164**	.291**	.365**	.362**	.259**	.382**	.253**
FRIE1.1	.320**	.301**	.323**	.290**	.389**	.336**	.371**	.342**	.367**	.397**	.385**	.379**	.223**	.188**	.152**	.206**	.203**	.158**	.198**
FRIE1.2	.333**	.276**	.275**	.260**	.340**	.337**	.312**	.312**	.280**	.324**	.313**	.317**	.177**	.172**	.164**	.186**	.191**	.161**	.174**
FRIE1.3	.332**	.255**	.257**	.248**	.315**	.318**	.333**	.304**	.299**	.347**	.371**	.340**	.202**	.223**	.231**	.251**	.236**	.235**	.203**
FRIE1.4	.290**	.271**	.306**	.270**	.345**	.356**	.366**	.339**	.304**	.357**	.314**	.314**	.194**	.161**	.164**	.155**	.137**	.106**	.124**
FRIE2.1	.299**	.285**	.322**	.280**	.348**	.336**	.323**	.313**	.298**	.346**	.340**	.340**	.164**	.174**	.163**	.201**	.180**	.182**	.201**
FRIE2.2	.302**	.215**	.248**	.218**	.349**	.308**	.259**	.308**	.251**	.310**	.327**	.322**	.205**	.225**	.223**	.261**	.198**	.235**	.239**
FRIE2.3	.299**	.268**	.246**	.236**	.322**	.304**	.288**	.312**	.268**	.317**	.311**	.337**	.221**	.186**	.190**	.241**	.192**	.197**	.230**
COLL1.1	.462**	.398**	.422**	.424**	.457**	.405**	.406**	.375**	.417**	.425**	.442**	.418**	.182**	.160**	.162**	.148**	.149**	.154**	.129**
COLL1.2	.513**	.492**	.501**	.495**	.489**	.397**	.460**	.400**	.486**	.472**	.501**	.488**	.171**	.127**	.119**	.087**	.103**	.096**	.104**
COLL1.3	.556**	.503**	.504**	.480**	.488**	.426**	.456**	.406**	.493**	.458**	.477**	.476**	.159**	.153**	.154**	.144**	.136**	.133**	.124**
COLL1.4	.575**	.557**	.564**	.534**	.479**	.440**	.460**	.369**	.468**	.454**	.471**	.487**	.174**	.121**	.113**	.099**	.098**	.081**	.122**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	PARE3.2	PARE3.3	PARE3.4	PARE4.1	PARE4.2	PARE4.3	PARE4.4	PARE4.5	PARE5.1	PARE5.2	PARE5.3	PARE5.4
STUE4.1	.324**	.328**	.301**	.304**	.255**	.310**	.362**	.383**	.306**	.343**	.337**	.339**
STUE4.2	.289**	.326**	.238**	.247**	.285**	.274**	.267**	.322**	.199**	.251**	.234**	.272**
STUE4.3	.274**	.293**	.235**	.197**	.245**	.251**	.208**	.257**	.157**	.172**	.177**	.203**
STUE4.4	.273**	.288**	.296**	.269**	.241**	.275**	.319**	.325**	.248**	.248**	.279**	.266**
STUE5.1	.273**	.265**	.328**	.296**	.235**	.295**	.367**	.364**	.331**	.362**	.369**	.351**
STUE5.2	.283**	.284**	.286**	.289**	.257**	.308**	.342**	.334**	.306**	.349**	.357**	.351**
STUE5.3	.261**	.253**	.311**	.292**	.222**	.278**	.343**	.343**	.305**	.329**	.340**	.350**
STUE5.4	.260**	.239**	.317**	.277**	.199**	.274**	.368**	.325**	.304**	.332**	.362**	.348**
FRIE1.1	.200**	.214**	.212**	.188**	.195**	.192**	.187**	.196**	.130**	.119**	.112**	.156**
FRIE1.2	.187**	.196**	.184**	.206**	.146**	.152**	.185**	.181**	.138**	.145**	.155**	.157**
FRIE1.3	.188**	.219**	.227**	.213**	.174**	.189**	.202**	.233**	.186**	.172**	.184**	.216**
FRIE1.4	.110**	.141**	.100**	.119**	.141**	.119**	.109**	.113**	.092**	.081**	.102**	.106**
FRIE2.1	.190**	.206**	.184**	.173**	.163**	.165**	.167**	.177**	.131**	.137**	.144**	.166**
FRIE2.2	.241**	.262**	.218**	.203**	.213**	.205**	.238**	.234**	.171**	.191**	.200**	.232**
FRIE2.3	.236**	.245**	.177**	.188**	.200**	.203**	.217**	.222**	.151**	.174**	.188**	.202**
COLL1.1	.127**	.143**	.153**	.139**	.130**	.122**	.156**	.173**	.132**	.106**	.149**	.156**
COLL1.2	.107**	.114**	.115**	.108**	.112**	.079**	.093**	.099**	.058*	.058*	.081**	.088**
COLL1.3	.104**	.114**	.146**	.108**	.107**	.098**	.127**	.154**	.078**	.074**	.110**	.111**
COLL1.4	.107**	.116**	.086**	.095**	.096**	.108**	.134**	.128**	.056*	0.041	.077**	.069**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591 df = 5671 p = 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	COLL1.5	COLL1.6	COLL1.7	COLL1.8	COLL2.1	COLL2.2	COLL2.3	COLL2.4	COLL2.5	COLL3.1	COLL3.2	COLL3.3	PARE1.1	PARE1.2	PARE1.3	PARE2.1	PARE2.2	PARE2.3	PARE3.1	
COLL1.5	1.000																			
COLL1.6	.492**	1.000																		
COLL1.7	.483**	.652**	1.000																	
COLL1.8	.476**	.677**	.672**	1.000																
COLL2.1	.509**	.497**	.570**	.586**	1.000															
COLL2.2	.411**	.459**	.515**	.504**	.653**	1.000														
COLL2.3	.468**	.486**	.508**	.532**	.588**	.563**	1.000													
COLL2.4	.359**	.312**	.398**	.385**	.446**	.400**	.456**	1.000												
COLL2.5	.447**	.544**	.540**	.591**	.536**	.498**	.535**	.476**	1.000											
COLL3.1	.433**	.487**	.490**	.524**	.554**	.519**	.576**	.460**	.623**	1.000										
COLL3.2	.451**	.420**	.464**	.484**	.492**	.452**	.518**	.444**	.572**	.677**	1.000									
COLL3.3	.450**	.502**	.499**	.533**	.510**	.490**	.569**	.399**	.553**	.645**	.676**	1.000								
PARE1.1	.207**	.194**	.217**	.197**	.185**	.155**	.165**	.219**	.183**	.197**	.177**	.208**	1.000							
PARE1.2	.178**	.059**	.094**	.036**	.105**	.111**	.080**	.125**	.093**	.084**	.113**	.100**	.472**	1.000						
PARE1.3	.152**	-0.005	0.045	-0.023	.104**	.089**	0.045	.118**	0.045	0.05	.106**	.075**	.336**	.541**	1.000					
PARE2.1	.148**	0.018	.055*	0.014	.103**	.110**	.062*	.124**	.072**	.090**	.110**	.065*	.307**	.529**	.554**	1.000				
PARE2.2	.159**	.057*	.067**	.051*	.117**	.109**	.087**	.101**	.123**	.107**	.102**	.098**	.283**	.385**	.388**	.545**	1.000			
PARE2.3	.156**	0.003	0.035	-0.036	.068**	.072**	0.046	.086**	0.041	.077**	.105**	.051*	.216**	.442**	.453**	.601**	.544**	1.000		
PARE3.1	.153**	.111**	.101**	.084**	.099**	.168**	.153**	.129**	.142**	.165**	.133**	.142**	.213**	.323**	.307**	.412**	.444**	.514**	1.000	

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591

df = 5671

p = 0.000

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	PARE3.2	PARE3.3	PARE3.4	PARE4.1	PARE4.2	PARE4.3	PARE4.4	PARE4.5	PARE5.1	PARE5.2	PARE5.3	PARE5.4
COLL1.5	.151**	.173**	.164**	.169**	.148**	.149**	.171**	.160**	.086**	.099**	.109**	.108**
COLL1.6	.091**	.073**	.020**	0.048	.092**	.069**	0.028	.057*	-0.042	-0.039	-0.025	-0.037
COLL1.7	.107**	.118**	.061**	.088**	.124**	.111**	.069**	.094**	-0.039	-0.025	-0.005	0.003
COLL1.8	.058**	.093**	.020**	.055*	.089**	.053*	0.031	.058*	-0.05	-.057*	-0.029	-0.014
COLL2.1	.106**	.120**	.106**	.090**	.100**	.109**	.095**	.103**	0.022	0.021	.053*	.066**
COLL2.2	.143**	.135**	.099**	.118**	.103**	.101**	.069**	.100**	0.006	0.025	.072**	.065*
COLL2.3	.116**	.134**	.084**	.100**	.113**	.115**	.088**	.079**	-0.004	0.018	0.004	0.029
COLL2.4	.106**	.120**	.088**	.102**	.092**	.107**	.079**	.087**	0.021	0.026	0.047	.051*
COLL2.5	.120**	.127**	.082**	.077**	.135**	.099**	.083**	.093**	-0.005	0.005	0.003	0.017
COLL3.1	.128**	.135**	.090**	.091**	.103**	.086**	.091**	.104**	0.017	0.031	0.027	.053*
COLL3.2	.105**	.142**	.124**	.108**	.090**	.111**	.108**	.130**	0.023	0.04	.056*	.069**
COLL3.3	.122**	.140**	.080**	.078**	.119**	.093**	.072**	.122**	0.021	0.023	0.032	0.048
PARE1.1	.277**	.333**	.238**	.239**	.288**	.305**	.262**	.292**	.258**	.230**	.222**	.280**
PARE1.2	.355**	.427**	.378**	.394**	.330**	.354**	.420**	.428**	.354**	.405**	.374**	.409**
PARE1.3	.320**	.358**	.368**	.366**	.291**	.341**	.424**	.405**	.361**	.391**	.388**	.381**
PARE2.1	.433**	.443**	.499**	.482**	.399**	.402**	.541**	.511**	.421**	.454**	.445**	.445**
PARE2.2	.414**	.429**	.496**	.471**	.444**	.369**	.485**	.468**	.371**	.373**	.340**	.355**
PARE2.3	.447**	.463**	.585**	.555**	.407**	.440**	.591**	.549**	.471**	.497**	.467**	.477**
PARE3.1	.516**	.480**	.468**	.467**	.386**	.396**	.455**	.464**	.300**	.364**	.335**	.341**

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591 df = 5671 p = 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (ต่อ)

ตัวแปร	PARE3.2	PARE3.3	PARE3.4	PARE4.1	PARE4.2	PARE4.3	PARE4.4	PARE4.5	PARE5.1	PARE5.2	PARE5.3	PARE5.4
PARE3.2	1.000											
PARE3.3	.622**	1.000										
PARE3.4	.559**	.575**	1.000									
PARE4.1	.511**	.555**	.664**	1.000								
PARE4.2	.484**	.529**	.541**	.586**	1.000							
PARE4.3	.486**	.558**	.522**	.556**	.602**	1.000						
PARE4.4	.498**	.543**	.632**	.641**	.577**	.655**	1.000					
PARE4.5	.505**	.562**	.584**	.608**	.579**	.597**	.731**	1.000				
PARE5.1	.350**	.387**	.447**	.445**	.400**	.406**	.506**	.540**	1.000			
PARE5.2	.386**	.423**	.478**	.480**	.419**	.421**	.524**	.564**	.763**	1.000		
PARE5.3	.356**	.367**	.442**	.449**	.374**	.383**	.491**	.512**	.658**	.711**	1.000	
PARE5.4	.381**	.421**	.459**	.435**	.398**	.427**	.506**	.524**	.664**	.705**	.766**	1.000

Bartlett's Test of Sphericity = 107534.591 df = 5671 p = 0.000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .976

**p<0.01 *p<0.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล นางสาวภัทมา ทองสม อายุ 50 ปี

วัน เดือน ปีเกิด 11 มีนาคม 2504

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2526 ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นสูงเทียบเท่าปริญญาตรี

วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

พ.ศ.2544 ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการปฏิบัติงาน

พ.ศ.2526 – 2537 พยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมุทรปราการ

พ.ศ.2537 – 2545 นักวิชาการศึกษา ฝ่ายจัดการศึกษา กลุ่มพัฒนาการศึกษา

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ.2545 – ปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา กลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา

กลุ่มพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย